

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
THE OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

XI:64

YLEINEN TERVEYDEN- JA SAIRAANHOITO

ALLMÄN HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

PUBLIC HEALTH AND MEDICAL CARE

1961

HELSINKI 1964

Fl. 27

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
THE OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

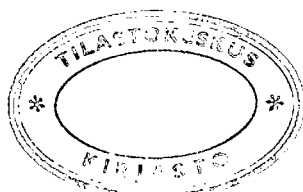
XI:64

YLEINEN TERVEYDEN- JA SAIRAANHOITO

ALLMÄN HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

PUBLIC HEALTH AND MEDICAL CARE

1961

HELSINKI 1964

17621

Alkusanat

»Yleinen terveyden- ja sairaanhoito» sarjan seitsemäs nide, joka käsittelee tilaa ja tapahtumia vuoden 1961 aikana, on lääkintöhallituksen toimesta laadittu samojen periaatteiden mukaan kuin edellisinäkin vuosina.

Aikaisemmasta tavasta poiketen on eri lukuihin liittyvät taulut sijoitettu tässä niteessä niiden välittömään yhteyteen. Myös eräitä muita pienempiä rakenteellisia muutoksia on tehty.

Tiedot väestöstä, jotka perustuvat vuoden 1960 väestönlaskennasta saatuihin lukuihin, on julkaistu myös tässä. Joitakin tauluja on kokonaan uusittu ja eräitä graafisia esityksiä lisätty.

Förord

Det sjunde bandet i serien »Allmän hälso- och sjukvård», som behandlar läget och händelser på dessa områden under år 1961, har på medicinalstyrelsens försorg sammanställts enligt samma principer som under tidigare år.

Avvikande från det tidigare sättet har de till de skilda kapitlen anslutna tabellerna placerats i samhörighet med dessa i detta band. Även några andra mindre strukturella ändringar har gjorts.

Uppgifterna om befolkningen, som grundar sig på de erhållna antalen av folkräkningen för år 1960, har även publicerats här. Några tabeller har helt förnyats och vissa grafiska framställningar har lagts till.

Foreword

The seventh volume of the »Public Health and Medical Care» contains a retrospect into the activities and development of the Finnish Health Services during the year 1961. It was compiled by the National Board of Health on the same lines as in the preceding years.

Diverging from previous practice the tables have been attached to the relevant chapters within the text. Information on the age structure of the population based on the census of 31 December 1960 has also been included. A few tables have been reconstructed and some of the graphic presentations exchanged.

Niilo Pesonen

Antti Mattila

Tauluissa käytetyt symbolit — I tabellerna använda symboler — Explanation of symbols

Toisto — Repetition — <i>Repetition</i>	»
Ei mitään ilmoitettavana — Intet finnes att redovisa — <i>Magnitude nil</i>	—
Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä — Storheten mindre än hälften av den använda enheten — <i>Magnitude less than half of unit employed</i>	{ 0 0.0
Tietoa ei ole saatu — Uppgift ej tillgänglig — <i>Data not available</i>
Loogisesti mahdoton esitettäväksi — Logiskt omöjlig uppgift — <i>Category not applicable</i>
Michet — Män — <i>Men</i>	M
Naiset — Kvinnor — <i>Women</i>	N-K-F
Molemmat sukupuoli — Båda könen — <i>Both sexes</i>	Ms
Läänien tunnukset — Länens symboler — <i>Provinces</i>	
Uudenmaan — Nylands	U
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	T—P
Ahvenanmaa — Åland	A
Hämeen — Tavastehus	H
Kymen — Kymmene	Ky
Mikkelin — S:t Michels	M
Kuopion — Kuopio	Ku
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	P—K
Vaasan — Vasa	V
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	K—S
Oulun — Uleåborgs	O
Lapin — Lapplands	L

Rahayksikkö. Suomi siirtyi 1. 1. 1963 uuteen rahayksikköön, nykymarkkaan (nmk), joka vastaa 100 vanhaa markkaa (vmk). Nykypenni (np) = 0.01 nykymarkkaa = 1 vanha markka.

Penningenhet. Finland övergick den 1. 1. 1963 till en ny penningenhet, nymark (nmk), som motsvarar 100 gamla mark (gmk). En nypenni (np) = 0.01 nymark = 1 gammal mark.

Monetary unit. On 1. Jan. 1963 a new monetary unit, the new mark (nmk), was introduced in Finland. Its value equals 100 old marks. 1 new penny = 0.01 new mark = 1 old mark.

Sisällys

Teksti	Sivu
1. Yleistä	11
1.1 Yleinen terveyden- ja sairaanhoito	11
1.2 Lääkintöalalla vuonna 1961 annetut lait ja asetukset	12
1.3 Väestö	13
1.4 Kuolemansyyt	15
2. Terveydenhoito	28
2.1 Äitiyshuolto	28
2.2 Lastenneuvolatoiminta	29
2.3 Kouluterveydenhoito	30
2.4 Hammashuolto	31
3. Tartuntataudit ja niiden ehkäiseminen	52
4. Tuberkuloosi ja sen vastustamistyö	63
5. Mielisairaanhoito	73
6. Sairaalalaitos	84
6.1 Yleissairaalat	86
6.2 Laitossairaalat	89
7. Apteekit, apteekkitavaratehtaat ja -kaupat	122
8. Oikeuslääketieteelliset toimenpiteet	128
8.1 Lailliset raskauden keskeyttämiset ja sterilisoinnit	128
9. Terveydenhuoltohenkilökunta	136
10. Terveyden- ja sairaanhoidon kustannukset	144
10.1 Valtion osuus lääkintölaitoksen menoista vuonna 1961	144

Kuviot

1.31 Keskusairaalaapiirit	88
1.32 Tuberkuloosipiirit	64
1.33 Mielisairaanhuoltoapiirit	74
1.34 Tärkeimmät väestönmuutokset vuosina 1910—61 ..	13
1.35 Kaupunkien ja kauppaloiden sekä maalaiskuntien väestön ikä- ja sukupuolijakauma v. 1960	14
1.41 Miesten ja naisten kuolleisuusindeksi keskussairaala- piireittäin v. 1961.	15
1.42 Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—61	16
1.43 Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—61	16
2.11 Äitiys- ja lastenneuvolat vuosina 1939—61	29
2.12 Ineväiskuoletisuus, kuolleena syntyneet ja äitiys- kuoletisuus vuosina 1936—61	29
3.1 Ilmoitetut kurkkumätätapaukset (055) ja kurkkumä- tään kuolleet laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61	53
3.2 Ilmoitetut hinkuyskätapaukset (056) ja hinkuyskän vuoksi kuolleet laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61	53
3.3 Ilmoitetut tulirokkotapaukset (050) ja tulirokkoon kuolleet laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61	54
3.4 Ilmoitetut tuhkarokkotapaukset (085) ja tuhkarok- koon kuolleet laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61	54
3.5 Ilmoitetut kulkutaudinluontoiset tai muut märkäiset aivokalvontulehdustapaukset (057.0, 340) ja tautiin kuolleet laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61	55

Innehåll

Text	Sida
1. Allmänt	11
1.1 Den allmänna sjuk- och hälsovården	11
1.2 Utgivna lagar och förordningar på medicinalväsen- dets område år 1961	12
1.3 Befolkning	13
1.4 Dödsorsaker	15
2. Hälsovården	28
2.1 Moderskapsvården	28
2.2 Rådgivningsbyråverksamheten för barnavård ...	29
2.3 Skolhälsovården	30
2.4 Tandvården	31
3. Smittosamma sjukdomar och deras förebyggande ...	52
4. Tuberkulos och arbetet för dess bekämpande	63
5. Sinnessjukvården	73
6. Sjukhusvården	84
6.1 Lasarett	86
6.2 Inrättningarnas sjukhus	89
7. Apotek, apoteksvarufabriker och -affärer	122
8. Rättsmedicinska åtgärder	128
8.1 Legal avbrytanden av havandeskap och sterilise- ringar	128
9. Hälsovårdspersonalen	136
10. Sjuk- och hälsovårdskostnader	144
10.1 Statens andel i medicinalväsendets utgifter för år 1961	144

Figurer

1.31 Centralsjukhusdistrikt	88
1.32 Tuberkulosdistrikt	64
1.33 Sinnessjukvårdsdistrikt	74
1.34 De viktigaste befolkningsrörelserna åren 1910—61 ..	13
1.35 Ålders- och könsfördelningen hos befolkningen i städer och köpingar samt landskommunerna år 1960	14
1.41 Männens och kvinnornas dödlighetsindex beräknad centralsjukhusdistriktvis år 1961.	15
1.42 De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—61	16
1.43 De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—61	16
2.11 Rådgivningsbyråer för moderskaps- och barnavård åren 1939—61	29
2.12 Dödligheten bland spädbarn, dödfödda och moder- skapsdödlighet åren 1936—61	29
3.1 De rapporterade difterifallen (055) och de döda i difteri räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61	53
3.2 De rapporterade fallen i kikhosta (056) och de döda i kikhosta räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61	53
3.3 De rapporterade scharlakansfeberfallen (050) och de döda i scharlakansfeber räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61	54
3.4 De rapporterade fallen i mässling (085) och de i mäss- ling döda räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61	54
3.5 De rapporterade fallen i epidemisk eller annan varig hjärnhinneinflammation (057.0, 340) och de döda i sjukdomen räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61	55

	Sivu		Sida	
3.6	Sikotautitapauksia (089) vv. 1943—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden	55	3.6 Fall i påssjuka (089) för åren 1943—61 räknat per 100 000 invånare	55
3.7	Lavantautiin (040) sairastuneet ja kuolleet vv. 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden	55	3.7 I tyfus (040) insjuknade och döda för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare	55
3.8	Pikkulavantautiin (041) ja muihin salmonella infektioihin sairastuneet ja kuolleet 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden	55	3.8 De insjuknade i paratyfus (041) och andra salmonella-infektioner samt de döda för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare	55
3.9	Punatautitapauksia (045—048) ja tautiin kuolleita 100 000 asukasta kohden 1936—61	56	3.9 Fall i rödsot (045—048) och de döda i rödsot per 100 000 invånare för åren 1936—61	56
3.10	Tarttuvaan keltatautiin (092) sairastuneet ja kuolleet vv. 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden	56	3.10 De insjuknade och döda i smittosam gulsot (092) för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare	56
3.11	Poliotapaukset (080.1) ja polioon kuolleet 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden	57	3.11 De insjuknade och döda i polio (080.1) för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare	57
4.1	Uudet ja rekisterissä olevat hengityselinten tuberkuloositapaukset vuosina 1940—61	65	4.1 Nya och registrerade fall av tuberkulos i respirationsorganen åren 1940—61	65
4.2	Parantoloissa vv. 1957—61 hoidetut mies- ja naispotilaat; sairauden laatu %:na mies- ja naispotilaiden määräästä	65	4.2 I sanatorierna för åren 1957—61 vårdade manliga och kvinnliga patienter; sjukdomens art i % av antalet manliga och kvinnliga patienter	65
4.3 ja 4.4	Hoitoajan pituus kuukausina keuhkotuberkuloosin vuoksi hoidetuilla mies- ja naispotilailla parantoloissa 1961	66	4.3 och 4.4 Vårdtidens längd i månader för de vårdade manliga och kvinnliga patienterna i sanatorierna för lungtuberkulos år 1961	66
4.5	BCG-rokotettuja alle vuoden ikäistä %:na vuosina 1941—61	66	4.5 BCG-vaccinerade barn under 1 års ålder i % under åren 1941—61	66
6.01	Sairaansijat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61	86	6.01 Sjukplatser efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61	86
6.02	Hoitopäivät hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61	86	6.02 Vård dagar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61	86
6.03	Otetut potilaat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61	87	6.03 Intagningar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61	87
6.04	Keskimääräinen hoitoaika hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61	87	6.04 Medelvårdtid efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61	87
7.1	Apteekit ja niiden alaiset lääkkeiden jakelupaikat Suomessa vv. 1689—1960	123	7.1 Apoteken och apoteken underställda läkemedelsdistributionställen i Finland under åren 1689—1960	123
7.2	Farmaseutti- ja proviisoritutkinnon suorittaneet Suomessa vv. 1854—1960	124	7.2 Personer som avlagt farmaceut- och provisorsexamen i Finland under åren 1854—1960	124
9.1	Lääkärit, hammaslääkärit ja apteekkihenkilökunta vuosina 1945—61	137	9.1 Läkare, tandläkare och apotekspersonal åren 1945—61	137
9.2	Sairaalan- ja terveydenhoitohenkilökunta vuosina 1945—61	137	9.2 Sjuk- och hälsovårdspersonal åren 1945—61	137
9.3	Sairaanhoidolaitosten hoitohenkilökunta vuoden 1961 lopussa	138	9.3 Vårdpersonal vid sjukvårdsanstalterna vid slutet av år 1961	138
10.1	Lääkintölaitoksen toimintamenot pääryhmittäin prosentteina kokonaismenoista vuosina 1945—61	145	10.1 Medicinalväsendets verksamhetsutgifter åren 1945—61 i huvudgrupper beräknade i % av totalutgifterna	145

Taulut

1.31	Väkiluku lääneittäin vuosina 1960 ja 1961	17
1.32	Väkiluku ja tärkeimmät väestön rakennetiedot lääneittäin	18
1.33	Väestön sukupuoli- ja ikäryhmitys 31. 12. 1960 keskussairaalaapiireittäin	22
1.34	Väestön sukupuoli- ja ikäryhmitys 31. 12. 1960 tuberkuloosiapiireittäin	24
1.35	Väestön sukupuoli- ja ikäryhmitys 31. 12. 1960 mielisairaanhuoltoapiireittäin	26
2.1	Synnytykset ja syntyneet lapset	33
2.2	Vastaanotot äitiysneuvoloissa	34
2.3	Raskauden kehitysaste ensimmäisen neuvolassa käynnin aikana	35
2.4	Synnyttäjät neuvolassa käyntien luvun mukaan	35
2.5	Asiakkaat äitiysneuvoloissa ja kättilöiden kotikäyneillä	36
2.6	Vastaanotot lastenneuvoloissa	37
2.7	Lastenneuvoloiden kirjoihin vuoden kuluessa otetut ja vuoden lopussa kirjoissa olevat lapset	37
2.8	Asiakkaat lastenneuvoloissa, koulutarkastuksissa ja terveysisaren kotikäyneillä	38
2.9	Koululääkärien suorittamat tarkastukset kansakouluissa, kansalaiskouluissa ja kunnallisissa keskikouluissa	40
2.10	Kouluhammaslääkärien toiminta	46
3.1a	Vv. 1936—61 ilmoitetut lavantauti-, pikkulavantauti-, muu salmonellainfektio-, punatauti-, tarttuva keltatauti- ja lapsihalvaustapaukset sekä näihin kuolleet	58
3.1b	Vv. 1936—61 ilmoitetut kurkkumätä-, hinkuyskä-, tulirokko-, tuhkarokko- ja kulkutaudinluontoinen tai	

Tabeller

1.31	Folkmängden länsvis åren 1960 och 1961	17
1.32	Folkmängd och befolkningens strukturella egenskaper länsvis	18
1.33	Befolkningens köns- och åldersfördelning den 31. 12. 1960 enligt centralsjukhusdistriktet	22
1.34	Befolkningens köns- och åldersfördelning den 31. 12. 1960 tuberkulosdistriktvis	24
1.35	Befolkningens köns- och åldersfördelning den 31. 12. 1960 sinnessjukvårdsdistriktvis	26
2.1	Förlossningar och födda barn	33
2.2	Mottagningar i rådgivningsbyråer för moderskap	34
2.3	Havandeskapets utvecklingskede vid första besök i rådgivningsbyrå	35
2.4	Barnaföderskor efter antalet besök i rådgivningsbyrå	35
2.5	Undersökta i rådgivningsbyråer för moderskap och vid hembesök av barnmorskor	36
2.6	Mottagningar i rådgivningsbyråer för barnavård	37
2.7	Vid rådgivningsbyråer för barnavård under året och på slutet av året inskrivna barn	37
2.8	Undersökta i rådgivningsbyråer för barnavård, vid skolundersökningar och vid hembesök utförda av hälsosyster	38
2.9	Undersökningar utförda av skolläkare i folkskolorna, medborgarskolorna och de kommunala mellanskolorna	40
2.10	Skoltandläkarverksamhet	46
3.1a	De för åren 1936—61 rapporterade fallen samt döda i tyfus, paratyfus, andra salmonellainfektioner, dysenteri, smittosam gulsot och polio	58
3.1b	De för åren 1936—61 rapporterade fallen och döda i difteri, kikhosta, scharlakansfeber, mässling och epi-	

	Sivu		Sida
muu märkäinen aivokalvontulehdustapaukset sekä näihin kuulleet. Sikotautitapaukset vv. 1943—61	58	demisk eller annan varig hjärnhinneinflammation. Fallen i påssjuka för åren 1943—61	58
3.2 Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset lää-neittäin	59	3.2 Fall av smittosamma och vissa andra sjukdomar läns-vis	59
3.3 Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset kuu-kausittain	60	3.3 Fall av smittosamma och vissa andra sjukdomar må-nadsvis	60
3.4 Rokotukset lääneittäin	61	3.4 Vaccination länsvis	61
3.5 Rokotukset iän mukaan	61	3.5 Vaccination efter ålder	61
3.6 Uudet sukupuolitautilien tapaukset	62	3.6 Nya fall av venerisk sjukdom	62
4.1 Sairastuneisuus ja kuolleisuus hengityselinten tuber-kuloosiin	67	4.1 Sjukligheten och dödligheten i tuberkulos i respira-tionsorganen	67
4.2 Tuberkuloositoimistojen toiminta	68	4.2 Tuberkulosbyråernas verksamhet	68
4.3 Uudet keuhkotuberkuloositapaukset tuberkuloosipi-reittäin iän ja sukupuolen mukaan	69	4.3 Nya fall av lungtuberkulos enligt tuberkulosdistrikt, ålder och kön	69
4.4 Tuberkuloosipiirien parantolotoiminta	70	4.4 Sjukhusverksamheten av tuberkulosdistriktet	70
4.5 Tuberkuloosiparantolat	71	4.5 Tuberkulossanatorier	71
4.6 Tuberkuloosipiirien keskusparantoloiden käyttötalous-menot	72	4.6 Driftskostnader för tuberkulosdistriktens centralsana-torier	72
5.1 Mielisairaanhuoltotoimistojen kirjoissa olevat ja uudet tapaukset	76	5.1 I sinnessjukvårdsbyråerna registrerade och nya fall	76
5.2 Mielisairaanhuoltopiirien sairaalatoiminta	77	5.2 Sjukhusverksamheten av sinnessjukvårdsdistriktet	77
5.3 Mielisairaalat	79	5.3 Sinnessjukhus	79
5.4 Mielisairaaloihin ensimmäisen kerran otetut sairauden laadun ja iän mukaan	81	5.4 På sinnessjukhus för första gången intagna efter sjuk-domens art och ålder	81
5.5 Mielisairaaloissa 31. 12. 1961 hoidettavana olevat sai-rauden laadun ja hoitoajan pituuden mukaan	81	5.5 Patienterna på sinnessjukhus den 31. 12. 1961 efter sjukdomens art och vårdtidens längd	81
5.6 Perhehoito mielisairaaloissa	82	5.6 Familjevård vid sinnessjukhus	82
5.7 Kriminaalipotilaat mielisairaaloissa vuoden lopussa	82	5.7 Kriminalpatienter på sinnessjukhusen vid slutet av året	82
5.8 Keskusmielisairaaloiden keskimääräiset käyttötalous-menot	82	5.8 Genomsnittliga driftskostnader för centralsinnessjuk-hus	82
5.9 Lääkintöhallituksen antamat mielentilalausunnot ryh-miteltyinä tutkimuksen tuloksen mukaan	83	5.9 Av medicinalstyrelsen avgivna utlåtanden angående sinnesbeskaffenhet enligt undersökningens resultat	83
6.01 Sairaalat ja sairaansijat sairaalatyypin ja omistajan mukaan vuoden 1961 lopussa	91	6.01 Sjukhus och sjukplatser efter sjukhustyp och ägare vid slutet av året 1961	91
6.02 Sairaaloiden toiminta vuosina 1920—61	92	6.02 Sjukhusens verksamhet åren 1920—61	92
6.03 Sairaaloiden henkilökunta 31. 12. 1961	94	6.03 Personalen vid sjukhusen	94
6.11 Yleissairaalat ja niiden toiminta keskussairaalapi-reittäin 31. 12. 1961	95	6.11 Lasarett och deras verksamhet enligt centralsjukhus-distriktet 31. 12. 1961	95
6.12 Yleissairaaloiden erikoissairaansijat	103	6.12 Lasarettens specialsjukplatser	103
6.13 Yleissairaaloiden sairaansijat erikoisalojen mukaan keskussairaalapiireittäin 31. 12. 1961	106	6.13 Lasarettens sjukplatser specialområdesvis enligt cent-ralsjukhusdistriktet 31. 12. 1961	106
6.14 Yleissairaaloiden sairaansijat omistajan mukaan keskussairaalapiireittäin 31. 12. 1961	108	6.14 Lasarettens sjukplatser centralsjukhusdistriktvis enligt ägaren 31. 12. 1961	108
6.21 Laitossairaalat ja niiden toiminta	110	6.21 Inrättningsanstalternas sjukhus och deras verk-samhet	110
6.22 Laitossairaaloiden sairaansijat keskussairaalapiireit-täin 31. 12. 1961	111	6.22 Sjukplatser för inrättningarnas sjukhus centralsjuk-husdistriktvis 31. 12. 1961	111
6.23 Laitossairaaloiden sairaansijat erikoisalojen mukaan 31. 12. 1961	111	6.23 Inrättningarnas sjukplatser efter vårdform 31. 12. 1961	111
7.1 Apteekit ja niiden toiminta lääneittäin	125	7.1 Apotek och deras verksamhet länsvis	125
7.2 Apteekit ja niiden toiminta keskussairaalapiireittäin	126	7.2 Apotek och deras verksamhet centralsjukhusdist-riktvis	126
7.3 Apteekien henkilökunta vuoden lopussa	127	7.3 Apotekspersonal vid slutet av året	127
7.4 Farmaseuttinen henkilökunta toimipaikan mukaan	127	7.4 Farmaceutisk personal enligt tjänster	127
8.00 Oikeuslääkeopilliset ruumiinavaukset ja -tarkastukset	131	8.00 Rättsmedicinska obduktioner och likbesiktningar	131
8.11 Lailliset raskauden keskeyttämiset perusteena olleen taudin mukaan	132	8.11 Verkställda legala avbrytanden av havandeskap enligt medicinska indikationen	132
8.12 Suoritettut lailliset raskauden keskeyttämiset keskeyt-tämisen perusteen sekä naisen siviilisäädyn, iän ja aikaisempien synnytysten luvun mukaan	133	8.12 Verkställda legala avbrytanden av havandeskap enligt indikationer samt kvinnans civilstånd, ålder och antal föregående förlösnings	133
8.13 Suoritettut sterilisoinnit	134	8.13 Verkställda steriliseringar	134
8.14 Suoritettut lailliset sterilisoinnit ja raskauden keskeyt-tämiset asianomaisen asuinpaikan mukaan	135	8.14 Verkställda legala steriliseringar och avbrytanden av havandeskap enligt vederbörandes bostadsort	135
8.15 Lääkintöhallituksen käsittelemät kastroimista, sterili-soimista ja raskauden keskeyttämistä koskevat asiat	135	8.15 Av medicinalstyrelsen behandlade ärenden angående kastrering, sterilisering och avbrytande av havande-skap	135
9.1 Lääkärit ja hammaslääkärit vuoden lopussa	139	9.1 Läkare och tandläkare vid slutet av året	139
9.2 Lääkärit ja hammaslääkärit iän ja sukupuolen mu-kaan 31. 12. 1961	139	9.2 Läkare och tandläkare efter ålder och kön 31. 12. 1961	139
9.3 Erikoislääkärioukset vuoden lopussa	140	9.3 Specialläkarrättigheter vid slutet av året	140
9.4 Läänin- ja apulaislääkintö, kaupunginlääkärit sekä kauppaloiden ja maalaiskuntien kunnanlääkärit	141	9.4 Läns- och biträdande länsläkare, stadsläkare och köpingarnas och landskommunernas kommunalläkare	141
9.5 Lääkärit ja hammaslääkärit vuosina 1950—61	141	9.5 Läkare och tandläkare åren 1950—61	141
9.6 Terveysisaret, kiertävät sairaanhoitajat ja diakonissat sekä avohoidossa toimivat sairaanhoitajat; kättilöt	142	9.6 Hälso-systrar, ambulerande sjuksköterskor och diako-nissor samt sjuksköterskor inom den öppna hälso-vården; barnmorskor	142
9.7 Sairaanhoitohenkilökunnan koulutus	143	9.7 Utbildning av sjukvårdspersonal	143
9.8 Terveiden- ja sairaanhoitohenkilökunta vuosina 1900—61	143	9.8 Hälso- och sjukvårdspersonalen åren 1900—61	143

Taululiitteet	Sivu	Tabellbilagor	Sida
2.31 Yhteenveto koululääkärin tutkimista kouluun tullessa rokottamattomista I-luokkalaisista kansakoululaisista lukuvuonna 1960/61 sekä syyslukukaudella 1961 lääneittäin	47	2.31 Sammandrag av skolläkarna undersökta ovaccinerade I-klassister vid inträdet i folkskolan läsåret 1960/61 och hösterminen 1961 länsvis	47
2.32 Aitiys- ja lastenhuoltotilastoja vv. 1939—1961	47	2.32 Mödra- och barnvårdsstatistik åren 1939—1961	47
2.33 Vuonna 1960 sairaaloissa hoidetut lapsipotilaat keskus-sairaalaapiireittäin	48	2.33 År 1960 i sjukvårdsanstalterna vårdade barnpatienter enligt centralsjukhusdistrikten	48
2.34 Lasten kuolemaan johtaneet tapaturmat niiden syyn mukaan vuosina 1958—1961	50	2.34 Barnolycksfall, som lett till döden, efter skadans orsak åren 1958—1961	50
6.01 Sairaansijat kunnittain 31. 12. 1961	112	6.01 Sjukplatser kommunvis den 31. 12. 1961	112

Contents

Text	Page	Page	
1. General	11	5. Mental Care	75
1.1 Public Health and Medical Care	11	6. Hospital Care	89
1.2 Health Laws and Statutes issued in 1961	12	6.1 General hospitals	89
1.3 Vital Statistics	14	6.2 Hospitals of special institutions	89
1.4 Causes of Death	16	7. Pharmacies, Drug Factories and Wholesale Dealers in Pharmaceutical Products	124
2. Public Health and Community Care	32	8. Legal Medicine	130
2.1 Maternal Health	32	8.1 Legal abortions and sterilizations	130
2.2 Child Health	32	9. Health Personnel	138
2.3 School Health	32	10. Costs of Health Services	145
2.4 Dental Care	32	10.1 State Contribution to the Expenditure of Health Services, in 1961	145
3. Communicable Diseases and Their Prevention	57		
4. Tuberculosis and Fight against It	66		

Figures

1.31 Central hospitals districts	88	3.9 Cases and Deaths from Dysentery (045—048) per 100 000 of Pop. 1936—61	56
1.32 Tuberculosis districts	64	3.10 Cases and Deaths from Infectious hepatitis (092) per 100 000 of Pop. (Cases 1943—61, Deaths 1936—61)	56
1.33 Mental health districts	74	3.11 Cases and Deaths from Poliomyelitis (080.1) 1936—61 per 100 000 of Pop.	57
1.34 Vital statistics in 1910—61	13	4.1 New cases and registered cases of tuberculosis of respiratory system in 1940—61	65
1.35 Population by age and sex in urban and rural communes in 1960	14	4.2 Discharged Patients in tuberculosis Sanatoria by Sex and Diagnosis, 1957—61	65
1.41 Mortality index for females and males by central hospital districts in 1961	15	4.3 and 4.4 Length of Hospital Stay in tuberculosis Sanatoria in Months, 1961, as percentage	66
1.42 Main causes of death in 1945—61	16	4.5 BCG-Vaccinated as Percentage of Children under 1 year of Age in 1941—61	66
1.43 Main causes of death in 1945—61	16	6.01 Hospital beds, by type of care in 1945—61	86
2.11 Maternity and child health centres in 1939—61	29	6.02 Hospital days, by type of care in 1945—61	86
2.12 Infant mortality, stillbirths and maternal mortality in 1936—61	29	6.03 Admissions by type of care in 1945—61	87
3.1 Cases and Deaths from Diphtheria (055) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61	53	6.04 Average stay in hospital, by type of care in 1945—61	87
3.2 Cases and Deaths from Whooping cough (056) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61	53	7.1 Pharmacies and drug distributors supervised by the pharmacies in Finland from 1689 to 1960	123
3.3 Cases and Deaths from Scarlet fever (050) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61	54	7.2 Persons with university degrees in pharmaceutics in Finland from 1854 to 1960	124
3.4 Cases and Deaths from Measles (085) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61	54	9.1 Physicians, dentists and pharmaceutical personnel in 1945—61	137
3.5 Cases and Deaths from Meningococcal infections (057.0, 340) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61	55	9.2 Health personnel in 1945—61	137
3.6 Cases of Mumps (089) 1943—61 per 100 000 of Pop.	55	9.3 Medical and nursing personnel at hospitals at the end of 1961	138
3.7 Cases and Deaths from Typhoid Fever (040) 1936—61 per 100 000 of Pop.	55	10.1 Specified current expenditure in per cent of total expenditure in medical administration in 1945—61	145
3.8 Cases of Paratyphoid fever (041) and other Salmonella infections and Deaths per 100 000 of Pop. 1936—61	55		

Tables

1.31 Population by provinces	17	2.7 At child health centres during the year and at the end of the year registered children	37
1.32 Population and some important data on the structure of population by provinces	18	2.8 Contacts at child health centres, school examinations, and at homes by public health nurse	38
1.33 Population according to census on 31. 12. 1960 provisional data by sex, age and central hospital district	22	2.9 Examinations by school physicians at primary schools, civic schools and communal secondary schools	40
1.34 Population according to census 31. 12. 1960 provisional data by sex, age and tuberculosis district	24	2.10 School dentist services	46
1.35 Population according to census 31. 12. 1960 provisional data by sex, and psychiatric district	26	3.1a Cases and deaths from typhoid and paratyphoid fevers, other salmonella infections, dysentery, infectious hepatitis and poliomyelitis 1936—61	58
2.1 Deliveries and birth	33	3.1b Cases and deaths from diphtheria, whooping cough, scarlet fever, measles and meningococcal infections 1936—61. Cases of mumps 1943—61	58
2.2 Consultations at maternity health centres	34	3.2 Cases of infectious and some other diseases by province	59
2.3 Stage of pregnancy at first visit to maternity health centre	35	3.3 Cases of infectious and some other diseases by month	60
2.4 Mothers by number of visits to maternity health centre	35	3.4 Vaccinations by province	61
2.5 Contacts at maternity health centres and homes by midwives	36		
2.6 Consultations at child health centres	37		

	Page
3.5 Vaccinations by age	61
3.6 New cases of venereal diseases	62
4.1 Morbidity and mortality from tuberculosis of the respiratory system	67
4.2 Tuberculosis dispensaries and their services	68
4.3 New cases of tuberculosis of the lungs by tuberculosis district, age and sex	69
4.4 Beds and hospital days in sanatoria by tuberculosis district	70
4.5 Services rendered by tuberculosis sanatoria	71
4.6 Operation costs of central sanatoria of tuberculosis districts	72
5.1 New cases and registered cases at mental health centres	76
5.2 Facilities for mental hospital care by mental health district	77
5.3 Services rendered by mental hospitals	79
5.4 Patients admitted for the first time into mental hospital by type of disease and age	81
5.5 Patients at mental hospitals on 31. 12. 1961 by type of disease and duration of care	81
5.6 Family care of mental hospital patients	82
5.7 Criminal patients at mental hospitals at the end of the year	82
5.8 Average operation costs of central mental hospitals ..	82
5.9 Reports by National Board of Health concerning mental condition of patients examined, according to result of examination	83
6.01 Hospitals and beds by type and ownership at the end of the year	91
6.02 Services of hospitals in 1920—61	92
6.03 Personnel at hospitals	94
6.11 General hospitals and their services by central hospital district at the end of year 1961	95
6.12 Specialized beds at general hospitals	103

Table appendices

2.31 Distributions of the unvaccinated pupils examined by the school physicians on admission to the primary school for the school year 1960/61 and autumn term 1961 by provinces	47
2.32 MCH-Statistics in 5 — year intervals 1939—1961	47

	Page
6.13 Beds at general hospitals according to specialities by central hospital district 31. 12. 1961	106
6.14 Beds at general hospitals according to ownership by central hospital district 31. 12. 1961	108
6.21 Hospitals of institutions and their services	110
6.22 Beds of the hospitals of institutions by central hospital district 31. 12. 1961	111
6.23 Beds at special institutions by type of care 31. 12. 1961 ..	111
7.1 Pharmacies and their services by province	125
7.2 Pharmacies and their services by central hospital district ..	126
7.3 Pharmaceutical personnel at the end of the year	127
7.4 Pharmaceutical personnel by posts	127
8.00 Medico-legal autopsies and examinations after death ..	131
8.11 Legal abortions induced according to medical indication ..	132
8.12 Legal abortions induced according to indication, marital status, age and number of earlier deliveries of woman ..	133
8.13 Sterilizations induced	134
8.14 Legal sterilizations and abortions induced according to domicile of the patient	135
8.15 Cases concerning castration, sterilization and abortions settled by National Board of Health	135
9.1 Physicians and dentists at the end of the year	139
9.2 Physicians and dentists by age and sex	139
9.3 Specialist's right at the end of the year	140
9.4 Provincial and assistant provincial medical officers and communal medical officers in urban and rural communes 1. 12. 1961	141
9.5 Physicians and dentists in 1950—61	141
9.6 Public health nurses, district nurses, deaconesses and nurses in public health service; midwives	142
9.7 Training of nursing and auxiliary personnel	143
9.8 Public health and medical personnel in 1900—61	143

2.33 Children treated at hospitals in 1960 by central hospital district	48
2.34 Deaths of children from accidents by external cause of injury in years 1958—1961	50
6.01 Beds by commune on 31. 12. 1962	112

1. YLEISTÄ

1.1 Yleinen terveyden- ja sairaanhoito

Kaikkien kansalaisten hyväksi tapahtuvan yleisen terveyden- ja sairaanhoidon eli terveydenhuollon tavoitteena on kehittää olosuhteet terveyden säilyttämiselle edullisiksi, ehkäistä sairauksien syntyminen, tutkia ja hoitaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti sairaaat ja hoitoa tarvitsevat sekä huolehtia heidän kuntouttamisestaan. Lakisääteisenä toiminta tapahtuu suuressa määrin yleisten varojen turvin.

Tässä julkaisussa käsitellään yleistä terveydenhuoltoa. Aineisto on pyritty jaottelemaan pää- ja alaryhmiin toiminnan tai asiiasällön mukaisesti. Niitä käsiteltäessä on lyhyesti selostettu toiminnan yleinen järjestely ja toiminnan perustana oleva lainsäädäntö.

Aikaisemmasta käytännöstä poiketen on tässä julkaisussa esitetty tiedot myös väestöstä. Ne on esitetty sekä lääneittäin, keskussairaalaapiireittäin, tuberkuloosi-
piireittäin että melisairaahuoltoapiireittäin.

Terveydenhuollon alalla tapahtuva edullinen kehitys jatkui myös vuoden 1961 aikana. Eri lakeihin perustuvat sairaalalaitoksen kehittämissuunnitelmat ovat toteutuneet pääasiallisesti odotusten mukaisesti. Sairaansijojen kokonaismäärä oli vuoden 1961 päättyessä 57 506 eli 12.9 sairaansijaa 1 000 asukasta kohti. Eri-tyistä huomiota on kiinnitetty lääkärikoulutuksen tehostamiseen. Myös muun terveydenhuoltohenkilökunnan koulutusmahdollisuuksia on voitu lisätä.

Kuolleisuus lisääntyi vuonna 1961 edelliseen vuoteen verrattuna 8.9 ‰:sta 9.1 ‰:iin johtuen lähinnä väestön ikärakenteen muuttumisesta, varsinkin iäkkään väestönosan suhteellisen määrän lisääntymisestä.

Tarkasteltaessa kuolleisuutta tautiryhmittäin todetaan kuolleisuuden tuberkuloosiin jatkuvasti pienenevän, mutta sen sijaan lisääntyvän verenkiertoelinten tauteihin lähinnä väestön ikärakenteen muuttumisesta johtuen. Väkivaltainen kuolema on sekä viime vuosina jatkuvasti lisääntynyt.

Syntyneitten määrä aleni kertomusvuonna hieman edelliseen vuoteen verrattuna huolimatta avioliittoisuuden lisääntymisestä. Yhä useammat synnytykset tapahtuvat synnytyslaitoksissa, kertomusvuonna 94.6 % kaikista synnytyksistä. Myös käynnit lastenneuvoloissa ovat lisääntyneet. Äitiys- ja lastenhuollon alalla tapahtunut edullinen kehitys on todettavissa mm. imeväiskuolleisuuden jatkuvana alenemisena.

Tartuntatautilanne oli vuonna 1961 suhteellisen hyvä. Poliorokotusta jatkettiin ja niinpä laaja rokotus-

1. ALLMÄNT

1.1 Den allmänna hälso- och sjukvården

Den allmänna hälso- och sjukvård, som bedrivs till fromma för varje medborgare i landet, har som mål att utveckla förhållandena på ett sätt som främjar hälsans bevarande, förebygga uppkomsten av sjukdomar, omhänderha undersökning och skötsel av sjuka och vårdbehövande på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt samt dra försorg om dessas rehabilitering. I egenskap av lagstadgad verksamhet sker detta till stor del med stöd av allmänna medel.

I denna publikation behandlas den allmänna hälsovården. Materialet har indelats i huvud- och undergrupper på grundval av verksamhetens art eller sakinhåll. I samband med behandlingen av de olika punkterna redogöres i korthet för verksamhetens allmänna organisation och dess grundläggande lagstiftning.

Avvikande från den tidigare praktiken har i denna publikation framställts även uppgifter om befolkningen. De har framställts både länsvis, centralsjukhusdistriktsvis, tuberkulosdistriktsvis och sinnessjukvårdsdistriktsvis.

Den förmånliga utvecklingen inom hälsovården fortsatte även under år 1961. På basen av ett antal i saken utfärdade lagar har utvecklingsprojekt inom sjukhusväsendet enligt förväntningarna i huvudsak kunnat förverkligas. Vid slutet av år 1961 var totalantalet sjukplatser 57 506 eller 12.9 sjukplatser per 1 000 invånare. Speciell uppmärksamhet har fästs vid effektiviteten av läkarutbildningen. Utbildningsmöjligheterna för övrig sanitetspersonal har likaså kunnat utökas.

Dödligheten ökades under år 1961 jämfört med föregående år från 8.9 ‰ till 9.1 ‰ beroende i det närmaste på förändringar i befolkningens åldersstruktur, och isynnerhet på, att det relativa antalet ökades i den äldre befolkningsgruppen.

När man granskar dödligheten enligt sjukdomsgrupper, kan man konstatera, att dödligheten i tuberkulos fortfarande minskats, men ökats i stället av sjukdomar i cirkulationsorganen i det närmaste beroende på förändringar i befolkningens åldersstruktur. Våldsam död har även fortfarande ökats de senaste åren.

Födelsefrekvensen minskades något under berättelseåret jämfört med föregående år trots ökningen av ingående äktenskap. Allt flere förlossningar har skett i förlossningsanstalterna under berättelseåret, 94.6 % av alla förlossningar. Även besöken i rådgivningsbyråerna för barnavård har ökats. Den förmånliga utvecklingen inom moderskaps- och barnavården kan konstateras bl.a. av den fortsatta minskningen i spädbarnsdödligheten.

I fråga om de smittosamma sjukdomarna var situationen tämligen god under år 1961. Poliovaccineringen

toiminta tällä alalla näyttääkin johtaneen tuloksiin. Kertomusvuonna polioon sairastuneiden määrä oli vain 10 % edellisen vuoden määrästä. Lääkintöhallituksen alaisten serobakteriologisten laboratorioiden vuosi vuodelta lisääntynyt toiminta on omalta osaltaan vaikuttanut tartuntatautien suhteen tapahtuneeseen edulliseen kehitykseen.

1.2 Lääkintöalalla vuonna 1961 annetut lait ja asetukset

4. 1. 1961 Asetus ruumiiden luovuttamisesta anatomian laitoksille annetun asetuksen muuttamisesta (9/61).
19. 1. 1961 Valtioneuvoston päätös lääketaksan vahvistamisesta (19/61).
27. 1. 1961 Asetus farmasian virkatutkinnosta (64/61).
3. 3. 1961 Asetus myrkkyseläyksen muuttamisesta (131/61).
8. 3. 1961 Sisäasiainministeriön päätös eräille sairaaloille myönnetystä oikeudesta ulosottaa sairaalamaksut ilman tuomiota tai päätöstä (151/61).
30. 3. 1961 Asetus sairaanhoitolaitosten eräisiin palkkauskustannuksiin annettavan valtionavun perusteista (177/61).
30. 3. 1961 Asetus eräistä sairaanhoitolaitosten maksuista, korvauksista ja palkkioista (178/61).
30. 3. 1961 Asetus valtion seerumlaitoksesta ja serobakteriologisissa laboratorioissa suoritetuista tutkimuksista perittävistä maksuista (179/61).
21. 4. 1961 Asetus optikon toimen harjoittamisesta (212/61).
20. 4. 1961 Valtioneuvoston päätös lääketaksan muuttamisesta (216/61).
21. 4. 1961 Asetus kansainvälisten huumausainesopimusten määräysten soveltamisesta annetun asetuksen muuttamisesta (218/61).
26. 4. 1961 Sisäasiainministeriön päätös kaatumatautisten hoitolaitosten päivämaksuista (221/61).
3. 5. 1961 Asetus sairaanhoitolaitosten eräisiin palkkauskustannuksiin annettavan valtionavun perusteista annetun asetuksen muuttamisesta (229/61).
19. 5. 1961 Laki keskussairaaloiden rakentamisesta annetun lain muuttamisesta (265/61).
9. 6. 1961 Asetus sairaala-asetuksen muuttamisesta (304/61).
9. 6. 1961 Laki vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla (307/61).
15. 6. 1961 Tuberkuloosiasetus (325/61).
21. 6. 1961 Sisäasiainministeriön päätös, joka koskee myrkkyluetteloiden täydentämistä (331/61).
4. 7. 1961 Sisäasiainministeriön päätös, joka koskee kasvinsuojelu- ja tuhoeläinmyrkkyjä (394/61).
30. 8. 1961 Sisäasiainministeriön päätös, joka koskee tuhoeläinmyrkkyjä (448/61).
11. 10. 1961 Sisäasiainministeriön päätös erityisestä rokotustilaisuudesta suoritettavasta palkkiosta (474/61).

fortsattes och således har den omfattande vaccinationsverksamheten på detta område visat sig leda till resultat. Under berättelseåret var antalet insjuknade i polio endast 10 % av antalet insjuknade föregående år. De under medicinalstyrelsen lydande sero-bakteriologiska laboratoriernas år för år ökade verksamhet har för sin del inverkat på den förmånliga utvecklingen av de smittosamma sjukdomarna.

1.2 Utgivna lagar och förordningar på medicinalväsendets område år 1961

4. 1. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om överlåtande av lik till anatomiska inrättningar (9/61).
19. 1. 1961 Statsrådets beslut angående fastställande av medicinaltaxan (19/61).
27. 1. 1961 Förordning om farmaceutiska tjänstexamen (64/61).
3. 3. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om gifter (131/61).
8. 3. 1961 Ministeriets för inrikesärendena beslut om särskilda sjukhus beviljad rätt, att utan dom eller utslag låta utmäta legosängsavgifter (151/61).
30. 3. 1961 Förordning om grunderna för statsunderstöd för vissa avlöningskostnader vid sjukvårdsinrättningarna (177/61).
30. 3. 1961 Förordning om vissa avgifter, ersättningar och arvoden vid sjukvårdsinrättningar (178/61).
30. 3. 1961 Förordning angående avgifter för utförda undersökningar vid statens serumlaboratorier och serobakteriologiska laboratorier (179/61).
21. 4. 1961 Förordning om utövande av optikeryrket (212/61).
20. 4. 1961 Statsrådets beslut angående ändring av medicinaltaxan (216/61).
21. 4. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om tillämpning av bestämmelserna i de internationella konventionerna angående narkotiska ämnen (218/61).
26. 4. 1961 Ministeriets för inrikesärendena beslut om dagavgiften i vårdanstalter för fallandesjuka (221/61).
3. 5. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om grunderna för statsunderstöd för vissa avlöningskostnader vid sjukvårdsinrättningarna (229/61).
19. 5. 1961 Lag angående ändring av lagen om byggande av centralsjukhus (265/61).
9. 6. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om sjukhus (304/61).
9. 6. 1961 Lag om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakten (307/61).
15. 6. 1961 Tuberkulosförordning (325/61).
21. 6. 1961 Ministeriets för inrikesärendena beslut angående komplettering av förteckningarna över gifter (331/61).
4. 7. 1961 Ministeriets för inrikesärendena beslut angående växtskydds- och skadedjursgifter (394/61).
30. 8. 1961 Ministeriets för inrikesärendena beslut angående skadedjursgifter (448/61).
11. 10. 1961 Ministeriets för inrikesärendena beslut om arvode för särskilt vaccinationstillfälle (474/61).

13. 10. 1961 Asetus elintarvikeasetuksen muuttamisesta (475/61).
 27. 10. 1961 Asetus valtion seerumlaitoksesta (486/61).
 27. 10. 1961 Asetus säteilyfysiikan laitoksesta (487/61).
 10. 11. 1961 Laki sairaanhoitolaitosten eräisiin palkkauskustannuksiin annettavan valtionavun perusteista annetun lain muuttamisesta (497/61).
 10. 11. 1961 Asetus sairaanhoitolaitosten eräisiin palkkauskustannuksiin annettavan valtionavun perusteista annetun asetuksen muuttamisesta (498/61).
 17. 11. 1961 Asetus valtion serobakteriologisista laboratorioista (508/61).
 15. 12. 1961 Laki opintolainan myöntämisestä lääkärintutkimnon suorittamiseksi ulkomailla annetun lain muuttamisesta (551/61).
 15. 12. 1961 Asetus vajaamieliasetuksen muuttamisesta (553/61).

13. 10. 1961 Förordning om ändring av livsmedelsförordningen (475/61).
 27. 10. 1961 Förordning om statens seruminstitut (486/61).
 27. 10. 1961 Förordning om radiofysikaliska institutet (487/61).
 10. 11. 1961 Lag angående ändring av lagen om grunderna för statsunderstöd för vissa avlöningskostnader vid sjukvårdsinrättningarna (497/61).
 10. 11. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om grunderna för statsunderstöd för vissa avlöningskostnader vid sjukvårdsinrättningarna (498/61).
 17. 11. 1961 Förordning om statens serobakteriologiska laboratorier (508/61).
 15. 12. 1961 Lag angående ändring av lagen om beviljande av studielån för avläggande av läkarexamen i utlandet (551/61).
 15. 12. 1961 Förordning angående ändring av förordningen om psykiskt efterblivna (553/61).

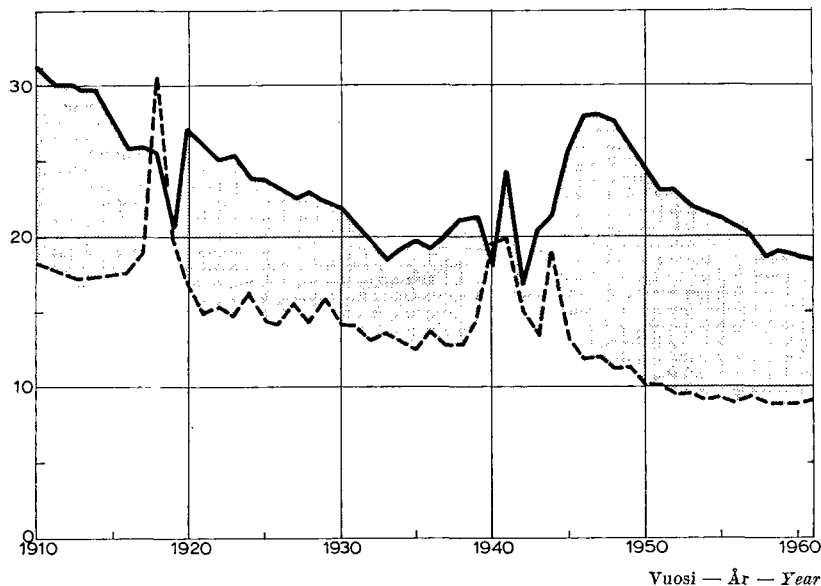
1.3 Väestö

Vuoden 1961 aikana syntyi elävänä 81 996 lasta, mikä vastaa 18.4 ‰ vuoden keskväkiluvusta. Edellisenä vuonna suhdeluku oli sama. Vuoden aikana kuoli 40 616 henkeä, mikä on 9.1 ‰ keskväkiluvusta. Väenlisäys oli kertomusvuonna 9.1 ‰ keskväkiluvusta. Avioliittoisuus oli vuonna 1961 hieman suurempi kuin edellisenä vuonna; keskväkiluvun tuhatta henkeä kohti solmittiin 7.7 avioliittoa.

1.3 Befolkning

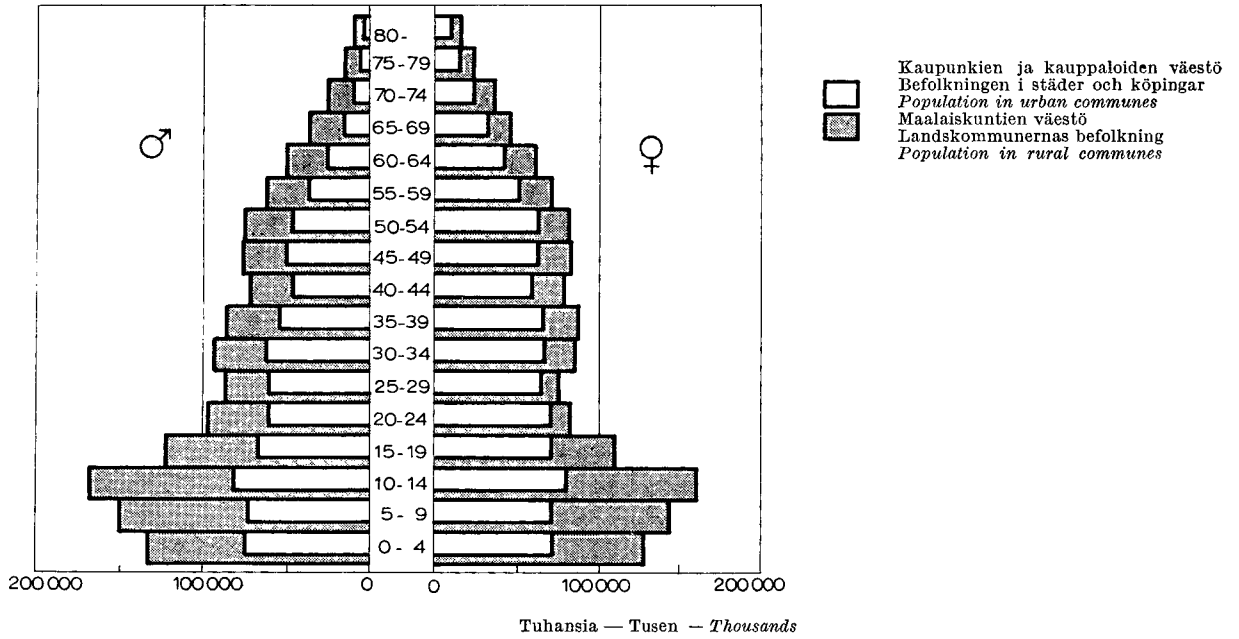
Under år 1961 föddes 81 996 barn levande, vilket motsvarar 18.4 ‰ av årets medelfolkmängd. Under föregående år var proportionsantalet detsamma. Under årets lopp avled 40 616 personer, vilket utgör 9.1 ‰ av medelfolkmängden. Folkökningen var under berättelseåret 9.1 ‰ av medelfolkmängden. Äktenskapsfrekvensen var under år 1961 något större än under föregående år; under året ingicks 7.7 äktenskap per tusen personer av medelfolkmängden.

Lukumäärä keskväkiluvun 1 000 henkeä kohti
 Antal på 1 000 personer av medelfolkmängden
 Number per 1 000 mean population

Kuvio 1.34. Tärkeimmät väestönmuutokset vuosina 1910—61
 Fig. 1.34. De viktigaste befolkningsrörelserna åren 1910—61
 Fig. 1.34. Vital statistics in 1910—61

— Elävänä syntyneitä — Levande födda — Live births
 - - - - - Kuolleita — Döda — Deaths

Miehiä — Män — *Males*Naisia — Kvinnor — *Females*

Kuvio 1.35. Kaupunkien ja kauppaloiden sekä maalaiskuntien väestön ikä- ja sukupuolijakauma v. 1960

Fig. 1.35. Ålders- och könsfördelningen hos befolkningen i städer och köpingar samt landskommunerna år 1960

Fig. 1.35. *Population by age and sex in urban and rural communes in 1960*

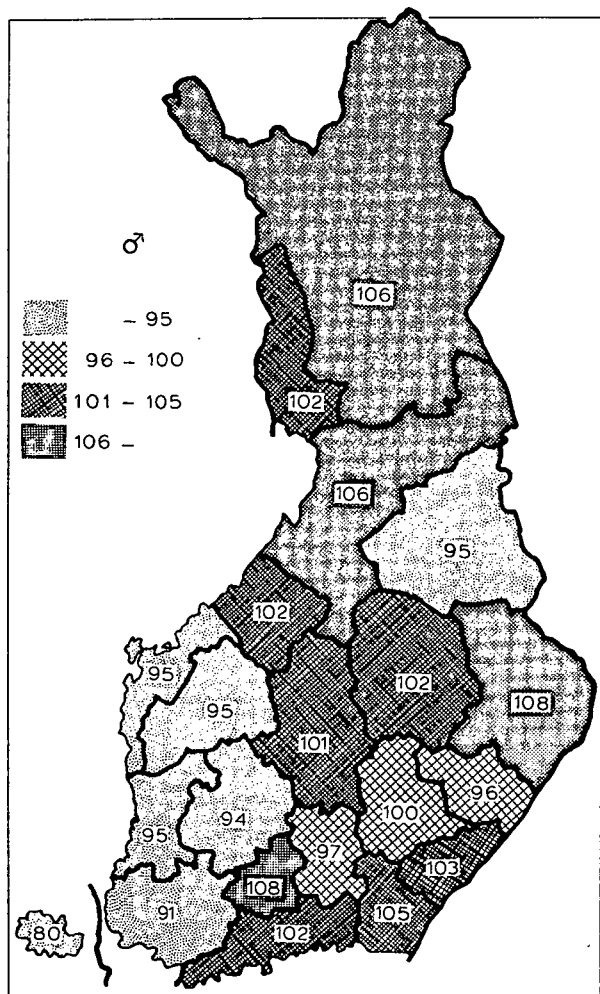
Tauluissa 1.31 ja 1.32 väestö on esitetty lääneittäin iän ja sukupuolen mukaan perustuen v. 1960 suoritetusta väestönlaskennasta saatuihin tietoihin. Vastaavat tiedot on esitetty keskussairaalaapiireittäin taulussa 1.33, tuberkuloosipiireittäin taulussa 1.34 ja mielisairaanhuoltoapiireittäin taulussa 1.35.

I tabellerna 1.31 och 1.32 har befolkningen framställts länsvis enligt ålder och kön baserat på uppgifterna av den år 1960 verkställda folkräkningen. Motsvarande uppgifter har framställts centralsjukhusdistriktsvis i tabell 1.33, tuberkulosdistriktsvis i tabell 1.34 och sinnessjukvårdsdistriktsvis i tabell 1.35.

1.3 Vital Statistics

During the year 1961 the number of live births was 81 996 corresponding to 18.4 per thousand of mean population in the same year. The natural growth of

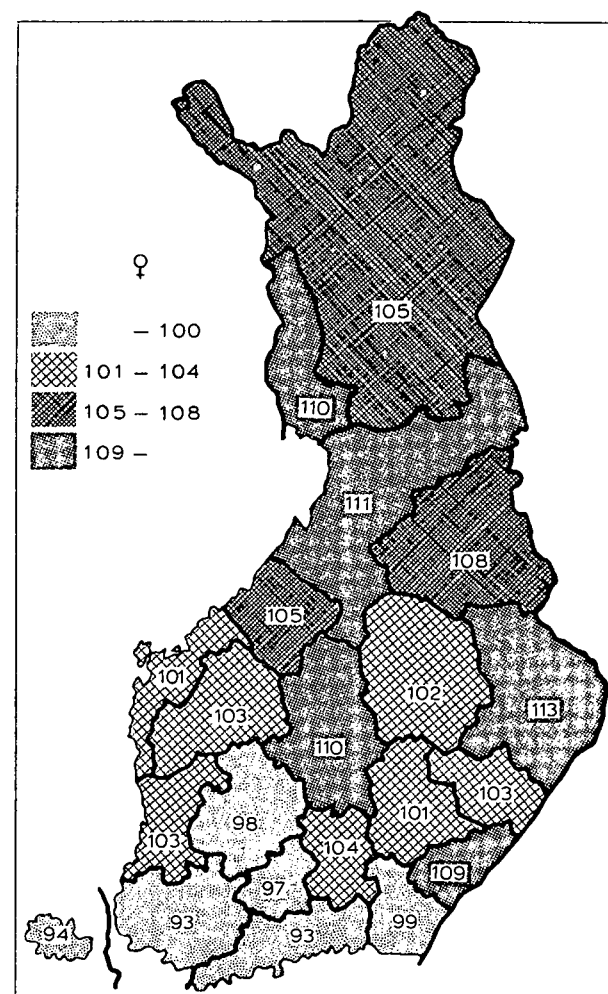
population in the year under report was 9.1 per thousand of mean population.

Kuvio 1.41. Miesten kuolleisuusindeksi keskussairaalaapiireittäin v. 1961.

Fig. 1.41. Männens dödlighetsindex beräknad centralsjukhusdistriktvis år 1961.

Fig. 1.41. Mortality index for males by central hospital districts in 1961. (Whole country = 100)

Kuvio 1.41. Naisten kuolleisuusindeksi keskussairaalaapiireittäin v. 1961.

Fig. 1.41. Kvinnornas dödlighetsindex beräknad centralsjukhusdistriktvis år 1961.

Fig. 1.41. Mortality index for females by central hospital districts in 1961. (Whole country = 100)

1.4 Kuolemansyyt

Kuolleisuus keskussairaalaapiireittäin on esitetty kuviossa 1.41, kuolleisuusluvut on laskettu vakioimalla keskussairaalaapiirien väestö iän suhteen koko maan väestön mukaiseksi. Täten on poistettu väestön ikärakenteen erilaisuudesta johtuvat erot. Kuolleisuus on esitetty piireittäin indekseinä (koko maan luku on merkitty 100:ksi).

Seuraavalla sivulla olevassa asetelmassa on esitetty eräiden tärkeiden kuolinsyiden aiheuttama kuolleisuus vuosikeskiarvoina viisivuotiskausina 1951—55 ja 1956—60 sekä erikseen vuonna 1961 vastaavan keski-väkiluvun 100 000 henkeä kohti. Väestörakenteen muutoksia ei tässä ole otettu huomioon.

Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—1961 on esitetty kuvioissa 1.42 ja 1.43.

1.4 Dödsorsaker

Dödligheten har framställts centralsjukhusdistriktsvis i figur 1.41. Mortalitetsantalen har räknats med att standardisera i proportion centralsjukhusdistriktens befolkningsålder i enlighet med hela landets befolkning. Sålunda har man avlägsnat de skillnader, som beror på olikheten i befolkningens åldersstruktur. Dödligheten har framställts distriktsvis som index (antalet för hela landet har betecknats med 100).

I den bifogade uppställningen på följande sida har dödligheten, föranledd av några viktiga dödsorsaker, framställts som årsmedeltal av femårsperioderna 1951—55 och 1956—60 samt skilt för år 1961 motsvarande medelfolkmängden per 100 000 personer. Befolkningsstrukturens förändringar har inte tagits i beaktande.

De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—1961 har framställts i figurerna 1.42 och 1.43.

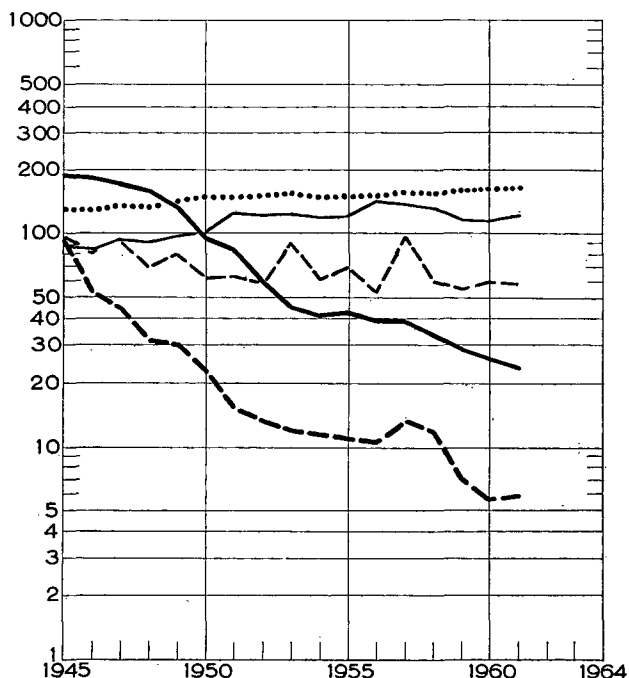
Causes of death

Tautiryhmä — Sjukdomsgrupp — Disease group

Per 100 000 mean population

	1951—55	1956—60	1961
Tartunta- ja loistaudit — Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar — <i>Infective and Parasitic Diseases</i>			
— Tuberkuloosi — Tuberkulos — <i>Tuberculosis</i>	53	33	23
— Muut tartunta- ja loistaudit — Andra infektionssjukdomar; parasitära sjukdomar — <i>Other Infective and Parasitic Diseases</i>	13	9	6
Kasvaimet — Tumörer — <i>Neoplasms</i>	149	154	159
Verenkiertoelinten taudit — Cirkulationsorganens sjukdomar — <i>Diseases of the Circulatory System</i>	287	284	323
Tapaturmat, myrkytykset ja pahoinpitelyt — Olycksfall, förgiftningar och misshandel — <i>Accidents, Poisonings and Violence</i>			
— Väkivaltainen kuolema, paitsi itsemurha — Död genom yttre våld och förgiftning (utom självmord) — <i>Deaths due to external influence, suicide excluded</i>	50	54	59
— Itsemurha — Självmord — <i>Suicide</i>	18	21	21

Lukumäärä keskiväkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
Number per 100 000 mean population, log.scale

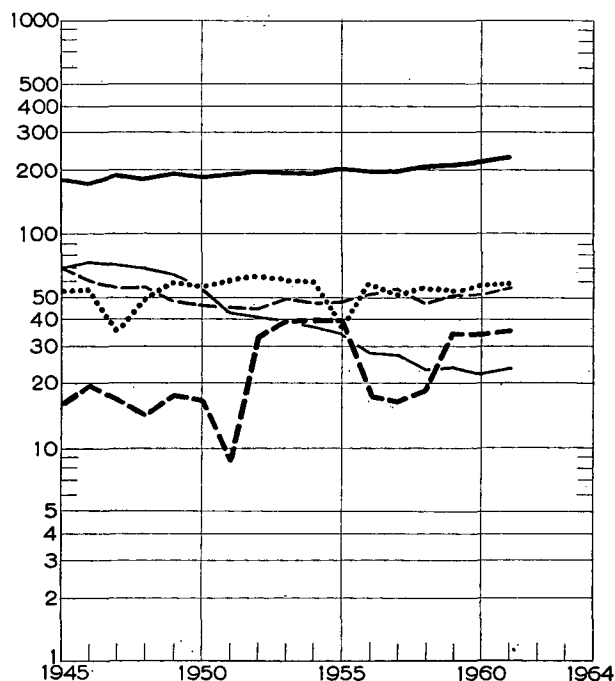
Kuvio 1.42. Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—61
Fig. 1.42. De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—61
Fig. 1.42. Main causes of death in 1945—61

— Tuberkuloosi — Tuberkulos — *Tuberculosis*
 - - - Muut tartuntataudit — Andra infektionssjukdomar —
Other infective diseases
 Kasvaimet — Tumörer — *Neoplasms*
 — Aivoverenvuoto — Hjärnblödning — *Vascular lesions affecting central nervous system.*
 - - - Hengityselinten taudit — Sjukdomar i respirationsorganen —
Diseases of the respiratory system

1.4 Causes of Death

The list on page 16 illustrates the various causes of death per 100 000 of mean population in the years 1951—61. The classification corresponds to the International

Lukumäärä keskiväkiluvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 1.43. Tärkeimmät kuolemansyyt vuosina 1945—61
Fig. 1.43. De viktigaste dödsorsakerna åren 1945—61
Fig. 1.43. Main causes of death in 1945—61

— Verisuonten kovettumisen ja rappeutumisen aiheuttamat sydäntaudit — Arteriosklerotiska och degenerativa hjärtsjukdomar — *Arteriosclerotic and degenerative heart diseases*
 - - - Kohonneen verenpaineen taudit — Hypertonisjukdomar —
Hypertensive diseases
 Muut verenkiertoelinten taudit — Övriga sjukdomar i cirkulationsorganen — *Other diseases of the circulatory system*
 — Varhaislapsuuden taudit — Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn — *Certain diseases of early infancy*
 - - - Tapaturmat — Olycksfall — *Accidents*

Classification of Causes of Death. Main causes of death in 1945—61 are presented in figures 1.42 and 1.43.

1.31. Väkiluku lääneittäin vuosina 1960 ja 1961
Folkmängden länsvis åren 1960 och 1961
Population by provinces

Lääni Province	Väkiluku väestölaskennan mukaan Folkmängd enligt folkräkningen Population according to census 31. 12. 1960			Maassa asuva väestö I riket bosatt befolkning Resident population 31. 12. 1961				Län
	Yhteensä Summa Total	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Yhteensä Summa Total	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Naisia 1 000 miestä kohti Kvinnor per 1 000 män Females per 1 000 males	
Kaikkiaan — Total	4 446 222	2 142 263	2 303 959	4 487 070	2 163 234	2 323 836	1 074	Inalles
Uudenmaan	832 936	380 610	452 326	854 953	391 472	463 481	1 184	Nylands
Turun-Porin	660 269	314 656	345 613	663 022	316 248	346 774	1 097	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa	20 981	10 259	10 722	21 067	10 314	10 753	1 043	Åland
Hämeen	580 765	273 495	307 270	586 825	276 691	310 134	1 121	Tavastehus
Kymen	337 772	163 728	174 044	340 939	165 570	175 369	1 059	Kymmene
Mikkelin	234 629	115 503	119 126	233 850	115 121	118 729	1 031	S:t Michels
Pohjois-Karjalan ...	207 742	104 214	103 528	204 999	102 618	102 381	998	Norra Karelen
Kuopion	270 504	133 382	137 122	270 061	133 094	136 967	1 029	Kuopio
Keski-Suomen	245 014	121 470	123 544	246 789	122 417	124 372	1 016	Mellersta Finlands
Vaasan	443 505	214 661	228 844	444 936	215 622	229 314	1 064	Vasa
Oulun	406 992	205 379	201 613	410 858	207 333	203 525	982	Uleåborgs
Lapin	205 113	104 906	100 207	208 771	106 734	102 037	956	Lapplands
Kaupungit ja kaup- palat — Urban com- munes	1 707 049	781 017	926 032	1 753 354	804 053	949 301	1 181	Städer och köpingar
Uudenmaan	548 693	243 206	305 487	562 595	249 857	312 738	1 252	Nylands
Turun-Porin	236 055	108 715	127 340	241 746	111 600	130 146	1 166	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa	6 685	3 154	3 531	7 023	3 321	3 702	1 115	Åland
Hämeen	299 358	136 367	162 991	306 791	140 050	166 741	1 191	Tavastehus
Kymen	167 877	80 103	87 774	171 650	82 199	89 451	1 088	Kymmene
Mikkelin	56 071	25 933	30 138	58 116	27 006	31 110	1 152	S:t Michels
Pohjois-Karjalan ...	34 866	16 205	18 661	35 315	16 409	18 906	1 152	Norra Karelen
Kuopion	73 116	33 670	39 446	75 324	34 688	40 636	1 171	Kuopio
Keski-Suomen	51 911	24 145	27 766	53 966	25 174	28 792	1 144	Mellersta Finlands
Vaasan	94 477	43 810	50 667	97 489	45 399	52 090	1 147	Vasa
Oulun	77 826	36 623	41 203	81 502	38 467	43 035	1 119	Uleåborgs
Lapin	60 114	29 086	31 028	61 837	29 883	31 954	1 069	Lapplands
Maalaiskunnat — Ru- ral communes	2 739 173	1 361 246	1 377 927	2 733 716	1 359 181	1 374 535	1 011	Landskommuner
Uudenmaan	284 243	137 404	146 839	292 358	141 615	150 743	1 064	Nylands
Turun-Porin	424 214	205 941	218 273	421 276	204 648	216 628	1 059	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa	14 296	7 105	7 191	14 044	6 993	7 051	1 008	Åland
Hämeen	281 407	137 128	144 279	280 034	136 641	143 393	1 049	Tavastehus
Kymen	169 895	83 625	86 270	169 289	83 371	85 918	1 031	Kymmene
Mikkelin	178 558	89 570	88 988	175 734	88 115	87 619	994	S:t Michels
Pohjois-Karjalan ...	172 876	88 009	84 867	169 684	86 209	83 475	968	Norra Karelen
Kuopion	197 388	99 712	97 676	194 737	98 406	96 331	979	Kuopio
Keski-Suomen	193 103	97 325	95 778	192 823	97 243	95 580	983	Mellersta Finlands
Vaasan	349 028	170 851	178 177	347 447	170 223	177 224	1 041	Vasa
Oulun	329 166	168 756	160 410	329 356	168 866	160 490	950	Uleåborgs
Lapin	144 999	75 820	69 179	146 934	76 851	70 083	912	Lapplands

1.32. Väkiluku ja tärkeimmät väestön rakennetiedot lääneittäin
Folkmängd och befolkningens viktigaste strukturella egenskaper länsvis
Population and some important data on the structure of population by provinces

Lääni Län Province	Asukkaita maakm ² :llä Inv. per. km ² land Population per km ²	Koko väestö Hela befolkningen Total population	Koulusivistys Skolbildning Educational level			Ikä, vuosia Ålder, år Age, years		
			Keskikoulu- kursi Mellanskole- kurs Middle school	Ylioppilas- tutkinto ¹⁾ Student- examen ¹⁾ Matriculation examination ¹⁾	0—4	5—9	10—14	
Koko maa — Hela riket — Whole country	14.6	4 446 222	235 589	130 397	408 223	439 029	491 739	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		2 142 263	85 047	63 494	208 369	223 754	250 778	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	536.5	1 707 049	152 316	93 449	147 634	144 880	162 931	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		781 017	54 010	46 126	75 615	73 564	82 808	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	9.1	2 739 173	83 273	36 948	260 589	294 149	328 808	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		1 361 246	31 037	17 368	132 754	150 190	167 970	
Uudenmaan lääni — Nylands län	84.4	832 936	82 734	58 095	69 339	66 431	74 826	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		380 610	29 062	29 279	35 557	33 786	37 967	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	1 248.2	548 693	67 361	50 064	41 995	39 360	45 920	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		243 206	23 083	25 125	21 526	19 917	23 183	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	30.1	284 243	15 373	8 031	27 344	27 071	28 906	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		137 404	5 979	4 154	14 031	13 869	14 784	
Turun-Porin lääni — Åbo-B:borgs län	30.0	660 269	31 888	16 630	53 748	59 442	69 613	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		314 656	11 736	7 885	27 430	30 317	35 545	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	663.6	236 055	18 405	10 352	19 216	19 217	22 018	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		108 715	6 735	5 052	9 843	9 827	11 256	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	19.6	424 214	13 483	6 278	34 532	40 225	47 595	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		205 941	5 001	2 833	17 587	20 490	24 289	
Ahvenanmaa — Åland	14.2	20 981	1 085	419	1 550	1 661	1 964	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		10 259	428	241	782	837	979	
Kaupunki — Stad — <i>Urban communes</i>	571.4	6 685	732	312	616	583	640	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		3 154	276	171	314	287	302	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	9.7	14 296	353	107	934	1 078	1 324	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		7 105	152	70	468	550	677	
Hämeen lääni — Tavastehus län	35.0	580 765	31 017	14 632	49 176	53 133	62 046	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		273 495	11 387	6 737	25 154	26 992	31 682	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	408.1	299 358	20 897	10 424	25 587	25 780	29 779	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		136 367	7 646	4 902	13 075	13 014	15 216	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	17.7	281 407	10 120	4 208	23 589	27 353	32 267	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		137 128	3 741	1 835	12 079	13 978	16 466	
Kymen lääni — Kymmene län	31.5	337 772	16 418	7 256	29 113	31 798	36 478	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		163 728	6 146	3 459	14 833	16 254	18 655	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	422.5	167 877	11 341	5 127	14 573	15 275	17 533	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		80 103	4 295	2 469	7 556	7 836	8 996	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	16.4	169 895	5 077	2 129	14 540	16 523	18 945	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		83 625	1 851	990	7 277	8 418	9 659	
Mikkelin lääni — St Michels län	14.3	234 629	8 297	3 816	21 545	24 838	27 640	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		115 503	2 991	1 734	10 975	12 756	14 011	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	447.1	56 071	4 132	2 090	5 488	5 509	5 877	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		25 933	1 458	993	2 762	2 769	2 956	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	11.0	178 558	4 165	1 726	16 057	19 329	21 763	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		89 570	1 533	741	8 213	9 987	11 055	
Kuopion lääni — Kuopio län	16.2	270 504	9 916	4 552	26 345	29 910	33 011	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		133 382	3 454	2 117	13 429	15 128	16 788	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	433.4	73 116	5 450	2 675	6 954	7 013	7 638	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		33 670	1 860	1 278	3 552	3 519	3 892	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	11.9	197 388	4 466	1 877	19 391	22 897	25 373	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		99 712	1 594	839	9 877	11 609	12 896	
Pohjois-Karjalan lääni — N. Karelens län	11.6	207 742	6 350	2 863	21 595	24 443	26 820	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		104 214	2 301	1 363	11 028	12 500	13 749	
Kaupungit ja kauppalat — Städ. o. köp. — <i>Urban communes</i>	374.1	34 866	2 708	1 254	3 721	3 621	3 612	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		16 205	971	595	1 887	1 860	1 810	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	9.7	172 876	3 642	1 609	17 874	20 822	23 208	
Miehiä — Män — <i>Males</i>		88 009	1 330	768	9 141	10 640	11 939	

¹⁾ Tähän ryhmään kuuluvat myös ne akateemisen loppitutkinnon suorittaneet, joilla ei ole ylioppilastutkintoa. — Till denna grupp hör även de examination.

15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—	Tuntematon Okänd Unknown
372 106	312 372	289 090	308 256	294 172	255 853	272 976	270 286	222 618	78 028	131 306	95 863	59 161	41 181	3 963
189 309	158 911	147 806	155 194	139 918	117 231	126 421	124 763	100 288	75 448	52 996	35 540	20 480	13 124	1 933
139 659	131 903	126 149	129 213	121 122	105 779	113 104	110 897	88 977	67 558	48 516	33 976	20 421	13 506	834
66 885	61 268	61 156	62 057	54 634	46 436	49 870	47 612	37 355	25 831	16 698	10 247	5 459	3 140	382
232 447	180 469	162 941	179 043	173 050	150 074	159 872	159 399	133 641	10 470	82 790	61 887	38 740	27 675	3 129
122 424	97 643	86 650	93 137	85 284	70 795	76 551	77 151	62 933	49 617	36 298	25 293	15 021	9 984	1 551
64 275	61 587	60 935	61 458	58 394	52 039	56 671	57 148	46 399	35 998	27 391	19 632	11 826	8 024	563
31 475	28 799	29 599	29 985	26 654	22 758	24 790	24 652	19 453	13 645	9 642	6 194	3 357	2 018	279
42 911	42 354	41 372	40 584	38 964	35 412	38 874	39 388	31 785	24 644	18 729	13 235	7 829	5 174	163
20 498	19 251	19 854	19 415	17 298	15 134	16 416	16 259	12 826	8 710	6 004	3 786	1 951	1 100	78
21 364	19 233	19 563	20 874	19 430	16 627	17 797	17 760	14 614	11 354	8 662	6 397	3 997	2 850	400
10 977	9 548	9 745	10 570	9 356	7 624	8 374	8 393	6 627	4 935	3 638	2 408	1 406	918	201
53 555	45 140	41 772	45 952	44 663	38 658	42 136	43 124	36 641	29 058	21 930	15 848	9 974	7 627	1 388
27 339	22 960	21 284	22 783	20 781	17 381	19 297	19 917	16 530	12 326	8 773	5 720	3 354	2 253	666
18 643	17 923	17 321	18 276	17 093	14 823	16 020	15 787	12 876	9 574	6 979	4 821	2 999	2 159	310
9 112	8 508	8 471	8 812	7 646	6 531	7 139	6 911	5 519	3 777	2 474	1 420	818	504	147
34 912	27 217	24 451	27 676	27 570	23 835	26 116	27 337	23 765	19 484	14 951	11 027	6 975	5 468	1 078
18 227	14 452	12 813	13 971	13 135	10 850	12 158	13 006	11 011	8 549	6 299	4 300	2 536	1 749	519
1 835	1 368	1 209	1 242	1 390	1 350	1 484	1 355	1 132	1 067	877	642	441	380	34
989	736	677	641	699	680	745	635	517	491	369	224	152	91	15
623	528	481	465	498	479	519	390	246	183	152	118	74	76	14
295	244	260	226	223	230	266	182	107	80	54	37	25	16	6
1 212	840	728	777	892	871	965	965	886	884	725	524	367	304	20
694	492	417	415	476	450	479	453	410	411	315	187	127	75	9
47 376	40 198	37 068	41 012	39 387	34 940	37 517	37 817	31 173	24 547	17 721	13 310	8 158	5 762	424
23 947	19 841	18 352	19 971	18 083	15 221	16 810	17 016	13 828	10 055	6 956	4 803	2 753	1 813	218
24 832	22 953	21 292	22 458	21 147	19 178	20 242	19 733	15 625	11 602	7 830	5 590	3 368	2 229	133
12 073	10 593	10 149	10 622	9 354	8 118	8 828	8 426	6 517	4 443	2 702	1 727	913	538	59
22 544	17 245	15 776	18 554	18 240	15 762	17 275	18 084	15 548	12 945	9 891	7 720	4 790	3 533	291
11 874	9 248	8 203	9 349	8 729	7 103	7 982	8 590	7 311	5 612	4 254	3 076	1 840	1 275	159
27 512	22 816	21 420	23 697	22 431	19 624	21 587	22 091	18 450	14 829	10 587	7 537	4 693	2 966	143
14 169	12 090	11 205	12 072	10 754	9 051	9 977	10 157	8 328	6 494	4 341	2 759	1 589	938	62
13 957	11 828	11 571	12 628	11 759	9 976	11 095	11 169	9 010	6 787	4 491	3 077	1 878	1 191	79
6 991	6 036	5 919	6 291	5 458	4 550	5 115	5 007	3 961	2 846	1 677	994	549	287	34
13 555	10 988	9 849	11 069	10 672	9 648	10 492	10 922	9 440	8 042	6 096	4 460	2 815	1 775	64
7 178	6 054	5 286	5 781	5 296	4 501	4 862	5 150	4 367	3 648	2 664	1 765	1 040	651	28
20 032	15 378	14 182	15 278	14 496	12 816	13 732	13 738	11 749	9 921	7 695	5 699	3 492	2 208	190
10 401	8 176	7 468	7 824	7 037	5 975	6 424	6 596	5 504	4 413	3 441	2 273	1 321	818	90
4 904	4 365	4 185	4 205	3 917	3 230	3 295	3 138	2 534	2 001	1 472	1 006	572	366	7
2 302	2 041	2 010	2 027	1 780	1 451	1 431	1 378	1 082	839	531	317	156	101	—
15 128	11 013	9 997	11 073	10 579	9 586	10 437	10 600	9 215	7 920	6 223	4 693	2 920	1 842	183
8 099	6 135	5 458	5 797	5 257	4 524	4 993	5 218	4 422	3 574	2 910	1 956	1 165	717	90
23 466	18 669	16 802	18 305	17 030	14 542	15 450	15 146	12 480	10 348	7 738	5 647	3 265	2 162	188
12 159	9 758	8 803	9 413	8 349	6 831	7 361	7 223	5 732	4 586	3 296	2 319	1 277	831	99
6 231	5 937	6 516	5 618	5 012	4 278	4 457	4 095	3 331	2 595	1 935	1 306	737	427	36
2 875	2 621	2 619	2 616	2 320	1 970	2 025	1 782	1 402	1 033	702	391	210	127	14
17 235	12 732	11 286	12 687	12 018	10 264	10 993	11 051	9 149	7 753	5 803	4 341	2 528	1 735	152
9 284	7 137	6 184	6 797	6 029	4 861	5 336	5 441	4 330	3 653	2 594	1 928	1 067	704	85
19 123	13 852	12 252	13 368	12 418	10 951	11 948	11 650	9 282	7 237	5 220	3 669	2 391	1 389	134
9 864	7 558	6 519	6 930	6 140	5 259	5 810	5 704	4 550	3 330	2 303	1 499	900	507	64
3 152	2 811	2 730	2 781	2 297	1 852	1 952	1 897	1 516	1 111	781	503	331	194	4
1 391	1 194	1 307	1 359	1 056	827	896	859	674	468	290	176	101	48	2
15 971	11 041	9 522	10 587	10 121	9 099	9 996	9 753	7 766	6 126	4 439	3 166	2 060	1 195	130
8 473	6 364	5 212	5 571	5 084	4 432	4 914	4 845	3 876	2 862	2 013	1 323	799	459	62

personer med akademisk slutexamen, vilka ej avlagt studentexamen. — Including persons, who have academic examination but have not matriculation

1.32 Jatk. — Fort. — Cont.

Lääni Län Province	Asukkaita maakm ² :llä Inv. per. km ² land Population per km ²	Koko väestö Hela befolkningen Total population	Koulusivistys Skolbildning Educational level		Ikä, vuosia Ålder, år Age, years		
			Keskikoulu- kursi Mellanåskole- kurs Middle school	Ylioppilas- tutkinto ¹⁾ Student- examen ¹⁾ Matriculation examination ¹⁾	0—4	5—9	10—14
Vaasan lääni — Vasa län	16.3	443 505	18 192	7 939	39 688	44 829	51 717
Miehiä — Män — Males		214 661	6 775	3 925	20 214	22 862	26 347
Kaupungit — Städer — Urban communes	303.0	94 477	8 071	3 933	8 860	8 818	9 543
Miehiä — Män — Males		43 810	2 984	2 010	4 532	4 546	4 889
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	13.0	349 028	10 121	4 006	30 828	36 011	42 174
Miehiä — Män — Males		170 851	3 791	1 915	15 682	18 316	21 458
Keski-Suomen lääni — Mellersta Finlands län	15.5	245 014	9 720	4 770	23 622	26 126	29 723
Miehiä — Män — Males		121 470	3 536	2 192	12 057	13 279	15 194
Kaupunki ja kauppalat — Städ. o. köp. — Urban communes	404.0	51 911	3 818	2 167	5 062	4 891	5 505
Miehiä — Män — Males		24 145	1 381	1 023	2 577	2 455	2 752
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	12.4	193 103	5 902	2 603	18 560	21 235	24 218
Miehiä — Män — Males		97 325	2 155	1 169	9 480	10 824	12 442
Oulun lääni — Uleåborgs län	7.2	406 992	13 185	6 305	46 584	50 280	51 802
Miehiä — Män — Males		205 379	4 731	3 082	23 749	25 673	26 447
Kaupungit — Städer — Urban communes	337.2	77 826	5 699	3 206	8 651	8 176	8 136
Miehiä — Män — Males		36 623	1 980	1 611	4 453	4 148	4 118
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	5.8	329 166	7 486	3 099	37 933	42 104	43 666
Miehiä — Män — Males		168 756	2 751	1 471	19 296	21 525	22 329
Lapin lääni — Lapplands län	2.2	205 113	6 787	3 120	25 918	26 138	26 099
Miehiä — Män — Males		104 906	2 500	1 480	13 161	13 370	13 414
Kaupungit ja kauppala — Städ. o. köp. — Urban communes	323.9	60 114	3 702	1 845	6 911	6 637	6 730
Miehiä — Män — Males		29 086	1 341	897	3 538	3 386	3 438
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	1.5	144 999	3 085	1 275	19 007	19 501	19 369
Miehiä — Män — Males		75 820	1 159	583	9 623	9 984	9 976

15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—	Tuntema- ton Okänd <i>Unknown</i>
39 250	30 398	26 777	28 881	29 490	26 123	27 089	25 736	21 290	18 162	13 083	9 551	6 299	4 850	292
20 125	15 829	13 687	14 505	14 061	12 322	12 735	12 032	9 542	7 692	5 298	3 594	2 173	1 499	144
8 062	7 496	6 887	7 099	6 759	5 598	5 902	5 489	4 464	3 360	2 431	1 738	1 131	813	27
3 809	3 501	3 339	3 390	3 112	2 560	2 639	2 378	1 909	1 280	867	553	301	193	12
31 188	22 902	19 890	21 782	22 731	20 525	21 187	20 247	16 826	14 802	10 652	7 813	5 168	4 037	265
16 316	12 328	10 348	11 115	10 949	9 762	10 096	9 654	7 633	6 412	4 431	3 041	1 872	1 306	132
21 215	17 039	15 526	16 791	16 167	13 892	14 282	14 247	11 447	9 089	6 280	4 598	2 836	1 964	170
10 889	8 959	8 144	8 513	7 835	6 479	6 949	6 963	5 450	4 197	2 781	1 847	1 126	735	73
4 680	4 150	3 828	4 000	3 682	3 173	3 201	3 048	2 343	1 747	1 088	783	474	255	1
2 258	1 963	1 800	1 822	1 670	1 413	1 468	1 362	1 023	727	418	240	136	60	1
16 535	12 889	11 698	12 791	12 485	10 719	11 081	11 199	9 104	7 342	5 192	3 815	2 362	1 709	169
8 631	6 996	6 344	6 691	6 165	5 066	5 481	5 601	4 427	3 470	2 363	1 607	990	675	72
37 306	29 959	26 604	27 532	25 142	20 747	21 309	19 268	15 265	12 216	8 858	6 951	4 164	2 668	337
19 263	15 880	14 229	14 549	12 714	10 165	10 586	9 465	7 201	5 508	3 940	3 025	1 743	1 067	175
6 770	6 524	6 226	6 240	5 385	4 428	4 388	3 904	2 972	2 216	1 551	1 161	668	399	31
3 094	2 953	3 052	3 042	2 512	2 045	2 114	1 763	1 259	855	546	368	189	98	14
30 536	23 435	20 378	21 292	19 757	16 319	16 921	15 364	12 293	10 000	7 307	5 790	3 496	2 269	306
16 169	12 927	11 177	11 507	10 202	8 120	8 472	7 702	5 942	4 653	3 394	2 657	1 554	969	161
17 161	15 968	14 543	14 740	13 164	10 171	9 771	8 966	7 310	5 556	3 926	2 779	1 622	1 181	100
8 689	8 325	7 839	8 008	6 811	5 109	4 937	4 403	3 653	2 711	1 856	1 283	735	554	48
4 894	5 034	4 740	4 859	4 609	3 352	3 159	2 849	2 275	1 738	1 077	638	360	223	29
2 187	2 363	2 376	2 435	2 205	1 607	1 533	1 305	1 076	773	433	238	110	68	15
12 267	10 934	9 803	9 881	8 555	6 819	6 612	6 117	5 035	3 818	2 849	2 141	1 262	958	71
6 502	5 962	5 463	5 573	4 606	3 502	3 404	3 098	2 577	1 938	1 423	1 045	625	486	33

1.33. Väestön sukupuoli- ja ikäryhmittäin 31. 12. 1960 keskussairaalaapiireittäin
Befolkningens köns- och åldersfördelning den 31. 12. 1960

Population according to census on 31. 12. 1960 provisional data by sex, age and central hospital district

M = Miehiä — Män — Males

N = Naisia — Kvinnor — Females

Piiri Distrikt District	Koko väestö Hela befolkning Total population	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, years					
		0—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—29
Koko maa — Hela riket — Whole country	M 2 143 320 N 2 302 902	208 488 199 736	223 871 215 159	250 906 240 833	189 389 182 717	158 972 153 404	147 877 141 215
Helsingin yliopistollinen — Helsingfors universitets	M 372 523 N 443 132	34 884 33 031	32 984 31 803	36 999 35 937	30 786 32 157	28 275 32 241	29 106 30 823
Turun yliopistollinen — Åbo universitets	M 186 702 N 208 607	15 748 15 001	17 437 16 795	20 478 19 493	15 613 15 036	13 231 12 879	12 538 12 328
Satakunnan — Satakunda	M 115 642 N 123 569	10 638 10 162	11 785 11 080	13 571 13 109	10 497 9 922	8 887 8 510	7 952 7 485
Hämeenlinnan — Tavastehus	M 66 169 N 73 385	6 094 5 797	6 686 6 475	7 655 7 397	5 758 5 532	4 642 4 466	4 172 4 133
Tampereen — Tammerfors	M 173 091 N 193 095	15 787 15 131	16 864 16 498	20 087 19 314	15 312 15 005	12 712 12 767	11 795 11 833
Lahden — Lahtis	M 79 535 N 88 398	7 165 6 958	7 979 7 676	9 452 8 863	7 024 6 740	5 701 5 935	5 252 5 279
Kotkan — Kotka	M 90 941 N 96 597	8 220 7 839	9 054 8 532	10 370 9 876	7 768 7 344	6 478 5 841	6 277 5 748
Etelä-Saimaan — Södra Saimens	M 63 183 N 66 906	5 792 5 538	6 193 5 990	7 173 6 817	5 482 5 181	4 864 4 283	4 423 3 980
Mikkelin — St Michels	M 59 954 N 62 126	5 583 5 504	6 438 6 236	7 096 6 976	5 224 5 022	4 179 3 823	3 907 3 491
Savonlinnan — Nyslotts	M 43 820 N 45 188	4 392 4 165	5 044 4 751	5 437 5 245	4 114 3 720	3 178 2 637	2 695 2 507
Pohjois-Karjalan — Norra KareLens	M 106 995 N 106 059	11 226 10 785	12 808 12 187	14 110 13 446	10 147 9 448	7 760 6 452	6 695 5 831
Kuopion — Kuopio	M 133 418 N 137 086	13 434 12 911	15 132 14 778	16 793 16 218	12 157 11 307	9 758 8 911	8 806 7 996
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	M 121 519 N 123 495	12 063 11 559	13 286 12 840	15 207 14 516	10 893 10 322	8 959 8 080	8 148 7 378
Seinäjoen — Seinäjoki	M 102 422 N 107 672	9 899 9 651	11 583 10 926	13 233 12 788	9 665 9 151	7 437 6 780	6 365 6 009
Vaasan — Vasa	M 75 614 N 83 060	6 686 6 269	7 106 6 998	8 212 7 832	6 814 6 630	5 630 5 193	5 022 4 855
Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbot- tens	M 58 640 N 59 233	6 036 5 875	6 948 6 686	7 991 7 595	6 038 5 399	4 469 3 990	3 647 3 345
Oulun yliopistollinen — Uleåborgs uni- versitets	M 123 269 N 122 203	14 613 13 854	15 446 14 594	15 818 15 254	11 542 10 930	9 497 8 587	8 629 7 561
Kainuun — Kainuu	M 54 654 N 52 226	6 279 6 187	6 882 6 731	6 825 6 493	4 867 4 561	4 248 3 760	3 926 3 403
Kemin — Kemi	M 42 674 N 41 590	4 996 4 843	5 210 5 007	5 456 5 084	3 664 3 621	3 366 2 946	2 992 2 587
Lapin — Lapplands	M 62 286 N 58 563	8 171 7 908	8 165 7 756	7 964 7 595	5 033 4 843	4 964 4 692	4 853 4 111
Ahvenanmaan — Ålands	M 10 269 N 10 712	782 768	841 820	979 985	989 846	737 631	677 532

30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—	Tuntematon Okänd Unknown
155 259 152 997	139 977 154 195	117 280 138 573	126 483 146 494	124 817 145 469	100 331 122 287	75 491 102 537	53 032 78 275	35 576 60 287	20 505 38 656	13 138 28 043	1 928 2 025
29 388 30 908	26 126 31 099	22 277 28 724	24 360 31 303	24 171 31 914	19 029 26 373	13 293 21 897	9 360 17 378	6 030 13 134	3 243 8 259	1 945 5 875	267 276
13 862 14 030	12 370 14 471	10 581 13 251	11 684 14 101	12 149 14 571	10 171 12 591	7 505 10 698	5 720 8 643	3 673 6 605	2 156 4 284	1 451 3 454	335 376
8 258 8 327	7 589 8 505	6 150 7 236	6 846 7 881	7 008 7 886	5 763 6 813	4 298 5 459	2 746 4 076	1 753 3 149	1 008 2 078	672 1 687	221 204
4 682 4 936	4 308 5 111	3 715 4 726	4 039 4 838	4 054 4 845	3 415 4 176	2 573 3 558	1 819 2 745	1 254 2 179	747 1 401	501 1 028	55 42
12 646 13 123	11 518 13 305	9 485 12 189	10 606 12 987	10 861 13 020	8 684 10 914	6 292 9 052	4 337 6 623	3 021 5 215	1 750 3 335	1 139 2 545	195 239
5 605 6 013	5 150 6 040	4 406 5 596	4 766 5 936	4 778 5 821	3 904 4 896	3 097 4 150	2 153 3 146	1 510 2 544	898 1 617	601 1 100	94 88
6 856 6 625	6 192 6 764	5 155 5 950	5 665 6 510	5 613 6 632	4 705 5 634	3 488 4 546	2 300 3 345	1 431 2 566	831 1 642	493 1 157	45 46
4 605 4 405	4 012 4 345	3 448 4 055	3 722 4 401	3 960 4 600	3 164 3 870	2 574 3 221	1 710 2 433	1 087 1 826	606 1 213	350 723	18 25
4 122 3 926	3 708 3 970	3 211 3 547	3 387 3 680	3 435 3 753	2 909 3 271	2 357 2 919	1 898 2 307	1 292 1 793	706 1 155	457 718	45 35
2 866 2 617	2 564 2 638	2 167 2 561	2 375 2 859	2 515 2 679	2 050 2 381	1 640 2 081	1 234 1 603	772 1 308	467 842	268 530	42 64
7 092 6 597	6 291 6 437	5 393 5 848	5 997 6 297	5 875 6 117	4 693 4 874	3 418 4 007	2 375 2 984	1 566 2 258	950 1 524	539 903	60 64
9 418 8 887	8 351 8 679	6 833 7 709	7 363 8 087	7 225 7 921	5 732 6 748	4 588 5 760	3 298 4 440	2 321 3 326	1 277 1 988	831 1 331	99 89
8 517 8 274	7 836 8 331	6 481 7 411	6 952 7 330	6 964 7 283	5 452 5 995	4 199 4 890	2 781 3 499	1 847 2 751	1 126 1 710	735 1 229	73 97
6 791 6 690	6 460 7 156	5 606 6 281	5 827 6 480	5 477 6 256	4 455 5 358	3 683 4 789	2 485 3 463	1 714 2 589	1 050 1 793	651 1 471	41 41
5 254 5 276	5 291 5 760	4 721 5 321	4 920 5 577	4 643 5 353	3 561 4 661	2 912 4 228	2 002 3 213	1 320 2 540	823 1 813	627 1 471	70 70
3 748 3 608	3 539 3 741	3 037 3 357	3 268 3 500	3 012 3 176	2 324 2 609	1 683 2 210	1 230 1 610	868 1 220	456 733	310 542	36 37
8 566 7 822	7 611 7 554	6 056 6 440	6 236 6 505	5 678 6 028	4 338 4 915	3 233 4 085	2 270 3 053	1 859 2 443	1 100 1 493	665 989	112 96
4 330 3 604	3 547 3 249	2 769 2 639	2 783 2 654	2 361 2 331	1 807 1 941	1 454 1 568	1 088 1 137	750 928	423 601	258 374	57 65
3 166 2 740	2 808 2 776	2 140 2 162	2 073 2 110	1 911 2 099	1 665 1 742	1 290 1 413	823 1 015	579 693	283 429	229 293	23 30
4 846 3 988	4 006 3 574	2 969 2 900	2 868 2 720	2 492 2 464	1 991 1 912	1 422 1 431	1 034 1 054	705 802	453 457	325 334	25 22
641 601	700 690	680 670	746 738	635 720	519 613	492 575	369 508	224 418	152 289	91 289	15 19

1.34. Väestön sukupuoli- ja ikäryhmitys 31. 12. 1960 tuberkuloosipiireittäin
Befolkningens köns- och åldersfördelning den 31. 12. 1960 tuberkulosdistriktvis
Population according to census 31. 12. 1960 provisional data by sex, age and tuberculosis district

M = Miehiä — Män — *Males*N = Naisia — Kvinnor — *Females*

Piiri Distrikt District	Koko väestö Hela befolkning Total population	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, years					
		0—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—29
Koko maa — Hela riket — Whole country	M 2 143 320 N 2 302 902	208 488 199 736	223 871 215 159	250 906 240 833	189 389 182 717	158 972 153 404	147 877 141 215
Helsingin kaupungin — Helsingfors stads	M 198 826 N 253 951	17 127 16 253	15 519 15 224	18 352 17 881	16 790 18 496	15 957 19 538	16 657 18 072
Turun kaupungin — Åbo stads	M 56 408 N 67 951	4 832 4 546	4 821 4 667	5 616 5 393	4 609 4 768	4 165 4 747	4 358 4 621
Tampereen kaupungin — Tammerfors stads	M 57 266 N 69 994	5 498 5 176	4 948 4 948	6 013 5 681	5 081 5 315	4 607 5 416	4 471 4 933
Raaseporin — Raseborgs	M 97 595 N 105 988	9 135 8 531	9 080 8 607	10 139 9 740	7 898 7 594	6 880 6 848	6 755 6 777
Uudenmaan — Nylands	M 92 698 N 100 423	9 783 9 304	9 804 9 378	10 278 10 038	7 466 7 174	6 525 6 671	6 659 6 777
Varsinais-Suomen — Egentliga Finlands	M 104 243 N 113 201	9 045 8 710	10 204 9 865	11 914 11 191	8 724 8 375	7 332 6 801	6 733 6 421
Satakunnan — Satakunda	M 147 398 N 157 226	13 199 12 771	14 859 14 080	17 373 16 841	13 438 12 656	11 080 10 359	9 888 9 181
Keski-Hämeen — Mellersta Tavastlands	M 80 109 N 85 626	7 372 7 103	8 424 8 102	9 718 9 451	6 879 6 615	5 632 5 227	5 234 5 040
Kanta-Hämeen — Stam-Tavastlands	M 146 459 N 162 761	13 269 12 715	14 706 14 202	17 250 16 380	12 945 12 361	10 374 10 452	9 367 9 445
Kymen-Mikkelin — Kymmene-S:t Michels	M 237 756 N 250 496	22 150 21 115	24 535 23 392	27 675 26 562	20 893 19 687	17 320 15 340	15 963 14 521
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	M 109 145 N 108 226	11 458 11 020	13 076 12 451	14 376 13 698	10 340 9 625	7 910 6 557	6 821 5 930
Pohjois-Savon — Norra Savolax	M 133 418 N 137 086	13 434 12 911	15 132 14 778	16 793 16 218	12 159 11 307	9 758 8 911	8 806 7 996
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	M 152 171 N 154 714	14 724 14 226	16 582 15 947	18 931 18 133	13 555 12 763	11 084 9 958	10 054 9 098
Etelä-Pohjanmaan — Södra Österbottens	M 130 952 N 136 894	12 624 12 395	14 836 14 140	17 060 16 555	12 633 11 733	9 582 8 591	8 159 7 573
Vaasan — Vasa	M 78 183 N 85 972	7 125 6 621	7 443 7 201	8 560 8 064	7 020 6 905	5 813 5 646	5 195 5 231
Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbot- tens	M 63 374 N 61 334	6 585 6 409	7 734 7 295	8 642 8 213	6 535 5 662	4 802 3 906	3 881 3 279
Pohjois-Pohjanmaan — Norra Österbot- tens	M 142 090 N 140 194	17 179 16 411	17 952 17 299	17 817 17 130	12 738 12 371	11 084 10 167	10 354 9 090
Lapin — Lapplands	M 104 960 N 100 153	13 167 12 751	13 375 12 763	13 420 12 679	8 697 8 464	8 330 7 638	7 845 6 698
Ahvenanmaan — Ålands	M 10 269 N 10 712	782 768	841 820	979 985	989 846	737 631	677 532

30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—	Temta- tion Okänd Unknown
155 259	139 977	117 280	126 483	124 817	100 331	75 491	53 032	35 576	20 509	13 138	1 928
152 997	154 195	138 573	146 494	145 469	122 287	102 537	78 275	60 287	38 656	28 043	2 025
16 014	14 071	12 488	13 631	13 581	10 710	7 313	5 009	3 102	1 585	891	29
17 430	17 919	17 040	19 107	19 693	16 269	13 654	10 914	8 094	4 973	3 365	29
4 554	4 054	3 626	3 870	3 736	3 022	2 085	1 421	805	486	297	51
5 002	5 186	4 643	4 939	5 015	4 150	3 352	2 706	1 973	1 263	928	52
4 567	3 959	3 396	3 793	3 701	2 853	1 939	1 150	703	365	200	22
5 038	4 899	4 774	5 030	5 141	4 306	3 420	2 330	1 721	1 065	768	33
7 338	6 927	5 726	6 280	6 241	4 974	3 759	2 709	1 856	1 050	717	131
7 231	7 399	6 572	7 074	7 026	6 073	5 104	4 086	3 191	2 222	1 772	141
7 173	6 264	5 045	5 571	5 542	4 357	3 034	2 196	1 494	847	516	144
7 255	6 908	6 149	6 355	6 441	5 201	4 149	3 239	2 532	1 563	1 150	139
7 558	6 638	5 537	6 105	6 602	5 594	4 216	3 413	2 228	1 275	893	232
7 452	7 527	6 939	7 283	7 541	6 643	5 787	4 599	3 595	2 290	1 917	265
10 279	9 600	7 773	8 746	9 017	7 457	5 645	3 719	2 477	1 489	1 010	349
10 342	10 728	9 238	9 994	10 070	8 768	7 151	5 388	4 236	2 769	2 284	370
5 835	5 284	4 281	4 646	4 908	3 894	2 874	2 127	1 502	874	565	60
5 853	5 983	5 196	5 487	5 388	4 474	3 777	2 886	2 317	1 518	1 151	58
10 331	9 532	8 134	8 936	8 908	7 467	5 628	3 989	2 767	1 616	1 094	146
10 919	11 185	10 416	10 909	10 880	9 191	7 727	5 935	4 724	3 044	2 149	127
17 055	15 169	12 813	14 020	14 306	11 845	9 273	6 550	4 218	2 419	1 430	122
16 285	16 337	14 937	16 284	16 471	14 124	11 900	9 033	6 996	4 478	2 890	144
7 230	6 421	5 510	6 093	5 996	4 793	3 497	2 437	1 596	971	555	65
6 712	6 573	5 954	6 432	6 254	4 980	4 093	3 061	2 305	1 573	937	71
9 418	8 351	6 833	7 363	7 225	5 732	4 588	3 298	2 321	1 277	831	99
8 887	8 679	7 709	8 087	7 921	6 748	5 760	4 440	3 326	1 988	1 331	89
10 565	9 745	8 140	8 708	8 845	6 973	5 471	3 713	2 488	1 511	983	99
10 263	10 372	9 236	9 229	9 201	7 609	6 364	4 605	3 644	2 302	1 638	127
8 577	8 185	7 099	7 355	6 993	5 658	4 643	3 173	2 146	1 315	845	69
8 375	8 966	8 008	8 266	7 862	6 711	5 984	4 383	3 229	2 249	1 800	74
5 559	5 544	4 918	5 093	4 710	3 625	2 814	1 962	1 339	792	599	72
5 646	6 071	5 455	5 727	5 482	4 710	4 188	3 175	2 566	1 765	1 446	73
3 859	3 779	3 142	3 540	3 166	2 328	1 884	1 384	1 058	613	396	46
3 532	3 674	3 368	3 499	3 242	2 649	2 279	1 646	1 308	767	575	31
10 694	8 940	7 030	7 046	6 302	4 874	3 624	2 556	1 968	1 132	671	129
9 447	8 749	7 207	7 224	6 558	5 414	4 429	3 272	2 617	1 652	1 026	131
8 012	6 814	5 109	4 941	4 403	3 656	2 712	1 857	1 284	736	554	48
6 728	6 350	5 062	4 830	4 563	3 654	2 844	2 069	1 495	886	627	52
641	700	680	746	635	519	492	369	224	152	91	15
601	690	670	738	720	613	575	508	418	289	289	19

1.85. Väestön sukupuoli- ja ikäryhmit 31. 12. 1960 mielisairaanhuoltopiireittäin
Befolkningens köns- och åldersfördelning den 31. 12. 1960 sinnessjukvårdsdistriktvis
Population according to census 31. 12. 1960 provisional data by sex, and psychiatric district

M = Miehiä — Män — *Males*

N = Naisia — Kvinnor — *Females*

Piiri — Distrikt — <i>District</i>	Koko väestö Hela befolkning <i>Total population</i>	Ikä, vuosia — Ålder, år — <i>Age, years</i>					
		0—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—29
Koko maa — Hela riket — <i>Whole country</i>	M 2 143 320 N 2 302 902	208 488	223 871	250 906	189 389	158 972	147 877
		199 736	215 159	240 833	182 717	153 404	141 215
Helsingin kaupungin — Helsingfors stads	M 198 826 N 253 951	17 127 16 253	15 519 15 224	18 352 17 881	16 790 18 496	15 957 19 538	16 657 18 072
Turun kaupungin — Åbo stads	M 56 408 N 67 951	4 832 4 546	4 821 4 667	5 616 5 393	4 609 4 768	4 165 4 747	4 358 4 621
Etelä-Suomen — Södra Finlands	M 94 912 N 103 222	8 923 8 306	8 827 8 346	9 851 9 482	7 679 7 411	6 696 6 703	6 573 6 642
Uudenmaan — Nylands	M 118 485 N 128 689	12 102 11 614	12 459 11 927	13 331 12 904	9 772 9 304	8 234 8 325	8 217 8 332
Varsinais-Suomen — Egentliga Finlands ..	M 72 221 N 78 295	6 321 6 113	7 074 6 732	8 270 7 715	5 984 5 808	5 105 4 856	4 739 4 634
Vakka-Suomen	M 51 951 N 56 294	4 622 4 408	5 066 4 987	5 845 5 656	4 510 4 192	3 797 3 507	3 431 3 217
Länsi-Satakunnan — Västra Satakunda ..	M 78 532 N 84 051	7 217 6 953	8 023 7 431	9 252 8 800	7 115 6 873	6 171 5 941	5 528 5 145
Itä-Satakunnan — Östra Satakunda	M 40 084 N 42 921	3 332 3 260	4 000 3 894	4 825 4 770	3 673 3 382	2 719 2 378	2 368 2 136
Pohjois-Hämeen — Norra Tavastlands ...	M 134 698 N 151 680	12 503 11 955	13 043 12 654	15 365 14 791	11 897 11 633	9 912 10 244	9 402 9 599
Etelä-Hämeen — Södra Tavastlands	M 123 160 N 137 639	11 211 10 666	12 314 11 999	14 544 13 842	10 771 10 539	8 875 9 059	7 994 8 112
Etelä-Savon — Södra Savolax	M 120 772 N 124 226	11 474 11 037	13 285 12 620	14 652 14 228	10 804 10 026	8 525 7 488	7 774 6 985
Kaakkois-Suomen — Sydöstra Finlands ..	M 163 794 N 173 978	14 640 14 273	16 260 15 538	18 660 17 818	14 173 13 339	12 094 10 722	11 212 10 208
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	M 104 253 N 103 489	11 034 10 561	12 507 11 936	13 755 13 065	9 865 9 258	7 560 6 292	6 521 5 731
Pohjois-Savon — Norra Savolax	M 140 642 N 144 137	14 081 13 507	15 904 15 517	17 711 17 123	12 816 11 889	10 233 9 305	9 242 8 348
Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen — Södra Österbottens o. Mellersta Finlands	M 245 706 N 254 014	24 031 23 324	27 424 26 309	31 459 30 294	22 952 21 551	18 163 16 311	15 909 14 603
Ruotsalaisen Pohjanmaan — Svenska Ös- terbottens	M 78 183 N 85 972	7 125 6 621	7 443 7 201	8 560 8 064	7 020 6 905	5 813 5 646	5 195 5 231
Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin — Norra Norra Österbottens och Lapplands	M 310 424 N 301 681	36 931 35 571	39 061 37 357	39 879 38 022	27 970 26 497	24 216 21 711	22 080 19 067
Ahvenanmaan — Ålands	M 10 269 N 10 712	782 768	841 820	979 985	989 846	737 631	677 532

30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—	Tuntema- ton Okänd Unknown
155 259	139 977	117 280	126 483	124 817	100 331	75 491	53 032	35 576	20 505	13 138	1 928
152 997	154 195	138 573	146 494	145 469	122 287	102 537	78 275	60 287	38 656	28 043	2 025
16 014	14 071	12 448	13 631	13 581	10 710	7 313	5 009	3 102	1 585	891	29
17 430	17 919	17 040	19 107	19 693	16 269	13 654	10 914	8 094	4 973	3 365	29
4 554	4 054	3 626	3 870	3 736	3 022	2 085	1 421	805	486	297	51
5 002	5 186	4 643	4 939	5 015	4 150	3 352	2 706	1 973	1 263	928	52
7 149	6 734	5 572	6 119	6 074	4 836	3 639	2 612	1 798	1 014	686	130
7 055	7 226	6 405	6 873	6 842	5 899	4 951	3 971	3 087	2 153	1 730	140
8 928	7 924	6 553	7 132	7 106	5 681	4 021	3 022	1 971	1 156	706	170
9 082	8 837	7 985	8 255	8 349	6 788	5 521	4 287	3 409	2 116	1 489	165
5 366	4 632	3 817	4 204	4 527	3 861	2 868	2 298	1 514	850	605	186
5 273	5 245	4 800	5 027	5 187	4 554	3 922	3 087	2 452	1 485	1 202	203
3 780	3 392	2 851	3 096	3 269	2 691	2 040	1 525	960	576	409	91
3 672	3 869	3 479	3 692	3 713	3 222	2 697	2 119	1 663	1 131	966	104
5 611	5 109	4 117	4 674	4 797	3 908	2 913	1 791	1 099	650	400	154
5 732	5 777	4 822	5 326	5 438	4 646	3 731	2 732	2 080	1 359	1 120	145
2 578	2 554	2 027	2 381	2 490	2 163	1 702	1 259	957	570	392	94
2 582	2 761	2 565	2 683	2 791	2 538	2 196	1 769	1 406	947	748	115
10 018	9 056	7 455	8 251	8 453	6 739	4 808	3 324	2 243	1 298	800	131
10 462	10 506	9 699	10 235	10 270	8 702	7 147	5 127	4 016	2 574	1 916	150
8 769	8 018	6 880	7 574	7 581	6 223	4 663	3 133	2 287	1 298	903	122
9 365	9 574	8 813	9 256	9 177	7 611	6 380	4 937	3 874	2 474	1 857	104
8 189	7 387	6 234	6 716	6 922	5 781	4 641	3 615	2 390	1 413	877	93
7 742	7 776	7 135	7 591	7 444	6 548	5 748	4 447	3 554	2 290	1 456	111
12 078	10 759	9 055	9 981	10 159	8 331	6 495	4 342	2 764	1 590	939	62
11 619	11 672	10 569	11 606	11 932	10 119	8 334	6 245	4 773	3 103	2 027	81
6 932	6 144	5 259	5 812	5 705	4 550	3 331	2 305	1 501	901	507	64
6 436	6 274	5 692	6 136	5 945	4 732	3 906	2 915	2 168	1 490	882	70
9 929	8 799	7 208	7 776	7 654	6 085	4 901	3 520	2 452	1 354	878	99
9 301	9 155	8 115	8 508	8 346	7 137	6 088	4 690	3 511	2 083	1 422	92
16 599	15 567	13 259	13 900	13 547	10 748	8 545	5 728	3 860	2 339	1 534	142
16 290	16 884	15 049	15 242	14 762	12 332	10 595	7 659	5 823	3 856	2 972	158
5 559	5 544	4 918	5 093	4 710	3 625	2 814	1 962	1 339	792	599	72
5 646	6 071	5 455	5 727	5 482	4 710	4 188	3 175	2 566	1 765	1 446	73
22 565	19 533	15 281	15 527	13 871	10 858	8 220	5 797	4 310	2 481	1 621	223
19 707	18 773	15 637	15 553	14 363	11 717	9 552	6 987	5 420	3 305	2 228	214
641	700	680	746	635	519	492	369	224	152	91	15
601	690	670	738	720	613	575	508	418	289	289	19

2. TERVEYDEN- JA AVOSAIRAANHOITO

2.1 Äitiyshuolto

Äitiyshuollon tarkoituksena on vähentää niitä terveydellisiä vaaroja, jotka uhkaavat tulevia äitejä, ja edistää heidän ruumiillista ja henkistä terveyttään sekä lasten syntymistä mahdollisimman terveinä ja voimakaina. Se käsittää neuvontatyön, opastuksen ja avunannon raskauden, synnytyksen ja lapsivuoteen aikana. Äitiyshuoltoon kuuluu neuvolatoiminta ennen ja jälkeen synnytyksen sekä kättilön antama synnytysapu. Neuvolatoiminta sisältää lääkärin ja kättilön vastaanottoja sekä jälkimmäisen kotikäyntejä. Neuvolassa käynti on vapaaehtoista ja maksutonta.

Kunnallisista äitiys- ja lastenneuvoloista vuonna 1944 annetun lain mukaan tulee kunnassa olla äitiysneuvola. Liikenneolojen tai kunnan koon niin vaatiessa on perustettava useampia neuvoloita. Lain tarkoittamien neuloiden eli pääneuloiden perustamis- ja ylläpitokustannuksiin saadaan valtionapua. Kunnat ovat lisäksi perustaneet vastaanottopaikoiksi ns. sivoneuvoloita, jotka ovat yksinomaan niiden ylläpitämiä. Neuvolaverkosto sivoneuvoloineen kattaa koko maan. Pää- ja sivoneuloiden lukumääräinen kehitys ilmenee kuviosta 2.11.

Maassamme tapahtui v. 1961 82 267 synnytystä, joista 94.6 % synnytyslaitoksissa ja 5.2 % muualla kättilöiden hoidossa. Ilman koulutettua apua synnytti 156 äitiä, joka on vain 0.2 % synnytyksistä. Taulussa 2.1 on esitetty tietoja synnytyksistä ja syntyneistä lapsista. Tiedot perustuvat synnytyslaitosten ja kättilöiden synnytyspäiväkirjojen yhdistelmiin.

Synnyttäneistä oli 96.7 % äitiysneuloiden kirjoissa. Keskimääräinen neuvolassakäyntien luku kirjoissa olutta kohti oli raskauden aikana 6.3 ja synnytyksen jälkeen 0.8. Näistä oli lääkärin vastaanotoilla käyntejä 1.6 ja 0. 4. Kättilöiden kotikäyntejä suoritettiin vastavasti 1.4 ja 3.2. Kaikki em. suhdeluvut ovat jatkuvasti jonkin verran kasvaneet. Maan itä- ja pohjoisosissa on äitiysneuvolan käyttö selvästi vähäisempää kuin muualla maassa.

Tavoitteena on, että jokainen äitiysneuvolan kirjoissa oleva äiti käy ainakin 3 kertaa lääkärin ja 3 kertaa kättilön vastaanotolla ennen synnytystä sekä lääkärin jälkitarkastuksessa noin 6 viikkoa synnytyksen jälkeen.

2. HÄLSOVÅRDEN OCH DEN ÖPPNA SJUKVÅRDEN

2.1 Moderskapsvården

Moderskapsvårdens ändamål är att minska de sanitära faror, som hotar de blivande mödrarna, samt främja deras fysiska och psykiska hälsa och sålunda bidra till att barnen föds så friska och kraftiga som möjligt. Den omfattar rådgivningsarbete, handledning och bistånd under havandeskapet, förlossningen och barnsängens. Moderskapsvården omfattar rådgivning före och efter förlossningen samt barnmorskans förlossningshjälp. Rådgivningsverksamheten omfattar läkarens och barnmorskans mottagningar samt den sistnämndas hembesök. Besöket på rådgivningsbyrå är frivilligt och avgiftsfri.

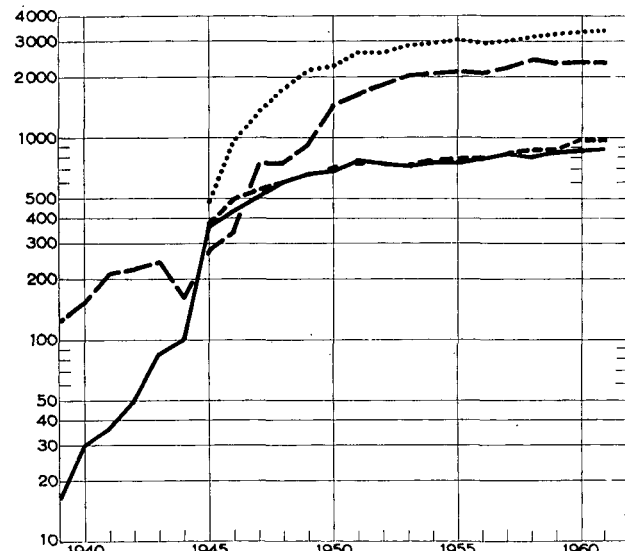
I enlighet med 1944 års lag om kommunala moderskaps- och barnavårdsrådgivningsbyråer bör i varje kommun finnas en moderskapsrådgivningsbyrå. Då trafikförhållandena eller kommunens storlek det påkallar bör flere rådgivningsbyråer grundas. För grundläggnings- och underhållskostnaderna för de i lagen avsedda rådgivningsbyråerna, de s.k. huvudbyråerna, erhålles statsunderstöd. Därjämte har kommunerna som mottagningsplatser grundat s.k. bibyråer, som de ensamma upprätthåller. Nätet av rådgivningsbyråer jämte bibyråer täcker hela landet. Huvud- och bibyråernas numerära utveckling framgår av figur 2.11.

I vårt land inträffade under år 1961 82 267 förlossningar, av vilka 94.6 % skedde i förlossningsanstalter och 5.2 % utom anstalt, där barnmorska biträtt. Endast 156 mödrar födde utan utbildad hjälp, vilket utgör 0.2 % av förlossningarna. I tabell 2.1 har framlagts uppgifter om förlossningarna och de födda barnen. Uppgifterna baserar sig på förlossningsanstalternas och barnmorskornas sammanställningar i förlossningsdagböckerna.

Av barnföderna var 96.7 % upptagna i moderskapsrådgivningsbyråernas böcker. Mot de i böckerna upptagna var det genomsnittliga antalet besök på rådgivningsbyrå under havandeskapet 6.3 och efter förlossningen 0.8. Härav utgjorde besöken på läkarmottagningarna 1.6 och 0.4. Barnmorskornas hembesök uppgick till resp. 1.4 och 3.2. Alla ovannämnda proportionstal har fortfarande något stigit. I landets östra och norra delar har moderskapsrådgivningsbyråerna tydligt anlitats i mindre utsträckning än i övriga delar av landet.

Det eftersträfvade målet är, att varje i moderskapsrådgivningsbyråns böcker antecknad mor före förlossningen åtminstone 3 gånger besöker läkarens och 3 gånger barnmorskans mottagning samt infinner sig till efterbesiktning hos läkaren omkring 6 veckor efter förlossningen.

Lukumäärä, log.asteikko
Antal, log.skala
Number, log.scale

Kuvio 2.11. Äitiys- ja lastenneuvolat vuosina 1939—61
Fig. 2.11. Rådgivningsbyråer för moderskap och barnavård åren 1939—61
Fig. 2.11. Maternity and child health centres in 1939—61

Äitiysneuvolat — Rådgivningsbyråer för moderskap —
Maternity health centres
—— Pääneuvolat — Huvudbyråer — Main centres
- - - Sivuneuvolat — Sidobyråer — Subcentres
Lastenneuvolat — Rådgivningsbyråer för barnavård —
Child health centres
- - - Pääneuvolat — Huvudbyråer — Main centres
••••• Sivuneuvolat — Sidobyråer — Subcentres

Muita tietoja äitiysneuvolatoiminnasta on esitetty tauluissa 2.2, 2.3, 2.4 ja 2.5.

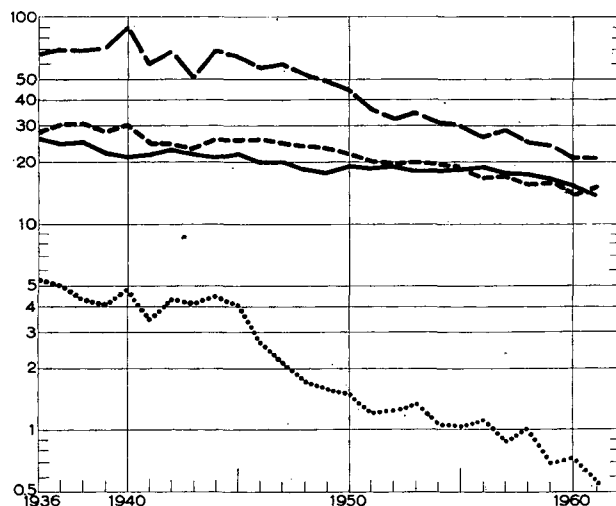
Äitiyshuoltoon kuuluu myös äitiysavustus, joka annetaan kaikille odottaville äideille hakemuksesta. Ehtona sen saamiseen on kuitenkin, että hakija on käynyt ennen raskaudentilan neljännen kuukauden päättymistä lääkärin tai kättilön luona tahi äitiysneuvolassa raskautensa vuoksi tarkastettavana ja alistunut silloin tarpeelliseksi katsottuun neuvontaan. Avustus suoritetaan luontais- tai raha-avustuksena. Pelkästään raha-avustuksena annettuna sen suuruus oli 4 500 vmk.

2.2 Lastenneuvolatoiminta

Lastenneuvolan tarkoituksena on ohjata vanhempia lastenhoidossa ja -kasvatuksessa siten, että lapsilla on suotuisat mahdollisuudet säilyttää terveytensä ja kehittyä hyvin. Lastenneuvolatoiminta kohdistuu alle 7-vuotiaisiin ja käsittää lääkärin ja terveysisärien vastaanottoja sekä jälkimmäisen kotikäyntejä. Se perustuu samaan lakiin kuin äitiysneuvolatoiminta ja siten kohdassa 2.1 esitetyt perustiedot koskevat myös lastenneuvolatoimintaa.

Lastenneuvoloita koskevia tilastoja on esitetty tauluissa 2.6, 2.7 ja 2.8.

Lukumäärä 1 000 elävänä syntyneitä kohti, log.asteikko
Antal per 1 000 levande födda, log.skala
Number per 1 000 live births, log.scale

Kuvio 2.12. Imeväiskuolleisuus, kuolleena syntyneet ja äitiyskuolleisuus vuosina 1936—61
Fig. 2.12. Dödligheten bland spädbarn, dödfödda och moderskapsdödlighet åren 1936—61
Fig. 2.12. Infant mortality, stillbirths and maternal mortality in 1936—61

—— Kuolleena syntyneet — Dödfödda — Stillbirths
—— Vuotta nuorempina kuolleet — Döda under 1 år — Deaths under 1 year of age
- - - Alle 28 vrk. kuolleet — Döda under 28 dygn — Deaths under 28 days of age
••••• Äitiyskuolleisuus — Moderskapsdödlighet — Maternal mortality

Övriga uppgifter rörande moderskapsrådgivningsverksamhet har framlagts i tabellerna 2.2, 2.3, 2.4 och 2.5.

Till moderskapsvården hör även moderskapsunderstöd, som på ansökan tilldelas alla blivande mödrar. Ett villkor för att understöd skall erhållas är likväl, att sökande före utgången av fjärde månaden av havandeskapet på grund därav besökt läkare eller barnmorska eller moderskapsrådgivningsbyrå för undersökning samt underkastar sig därvid nödigbefunnen rådgivning. Understödet erlagges som natura- eller penningunderstöd. Endast som penningunderstöd var dess storlek 4 500 gmk.

2.2 Rådgivningsbyråverksamheten för barnavård

Rådgivningsbyråer för barnavård har till uppgift att vägleda föräldrarna vid skötseln och uppförstan av barnen så, att dessa erhålla gynnsamma betingelser för att bevara sin hälsa och utvecklas väl. Rådgivningsbyråverksamheten inriktar sig på barn under 7 år samt omfattar läkarens och hälsosystemens mottagningar även som den sistnämndas hembesök. Verksamheten grundar sig på samma lag som moderskapsrådgivningsverksamheten och grunduppgifterna under punkt 2.1 gäller sålunda även rådgivningsbyråverksamheten för barnavård.

Statistiska uppgifter angående rådgivningsbyråerna för barnavård har framlagts i tabellerna 2.6, 2.7 och 2.8.

Neuvoloissa käyntejä v. 1961 oli alle yksivuotiaista lasta kohti lääkärin vastaanotoilla keskimäärin 1.9 ja terveysisaren vastaanotoilla 3.9 sekä 1—6 vuotiaista kohti vastaavasti 0.4 ja 0.9. Seuraavassa asetelmassa on esitetty käyntisuhdelukujen kehitys viime vuosilta (vuoden 1957 lukuja ei ole käytettävissä).

Visits per one child

Vuosi År Year	Lääkärin vastaanotoilla På läkarens mottagningar At physicians consultations		Terveysisaren vastaanotoilla På hälsosystemens mottagningar At consultations of public health nurse	
	Alle 1 v. Under 1 år Under 1 year	1—6 v. 1—6 år 1—6 years	Alle 1 v. Under 1 år Under 1 year	1—6 v. 1—6 år 1—6 years
	1956	1.4	0.2	2.4
1958	1.7	0.3	3.1	0.7
1959	1.7	0.3	3.3	0.8
1960	1.7	0.3	3.5	0.9
1961	1.9	0.4	3.9	0.9

Pyrkimyksenä on, että lapsi käy lääkärin vastaanotolla neuvolassa vähintään kolme kertaa ensimmäisen ikävuoden aikana ja myöhemmin kerran vuodessa.

2.3 Kouluterveydenhoito

Lakisääteinen kouluterveydenhoito ulottuu kansakoulun, kansalaiskoulun ja kansakouluun sen osana liittyvän keskikoulun piiriin. Oppikoulujen terveydenhoito tapahtuu kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti ja sieltä maksettavan valtionavun turvin.

Vuonna 1952 kansakoulujen lääkärintoimesta annetun lain mukaan tulee kunnassa olla koululääkäri, joka huolehtii »kansakoulujen terveydellisten olojen valvonnasta ja niiden oppilaiden terveydellisen hoidon järjestämisestä». Koululääkärinä toimii, ellei tehtävien hoitaminen lääkintöhallituksen suostumuksella ole toisin järjestetty, asianomainen kunnanlääkäri. Kunnallisen terveysisaren tehtäviin sisältyy myös kouluterveydenhoito.

Kouluterveydenhoito on luonteeltaan ehkäisevää, eikä varsinainen sairaanhoito kuulu tähän toimintaan. Oppilaat tarkastetaan luokittain I, III, V ja VII tai VIII luokalla ja väliluokkien oppilaat tarpeen vaatiessa.

Lääkärien ja terveysisarten koulutarkastuksissa tarkastamien oppilaiden lukumäärä ilmenee taulusta 2.31.

Lukuvuonna 1960/61 oli lakisääteisen kouluterveydenhoidon piirissä 625 968 oppilasta. Koululääkäri tarkasti kertomusvuonna 300 283 oppilasta eli 48 % (1959/60 49 %). Tarkastetuista oppilaista lähetettiin 22 904 eli 7.6 % lisätutkimuksiin. Tilastoitua koululääkärin toimintaa ei ollut 43 kunnassa (7.8 % kaikista kunnista. Kunnanlääkärit katso taulu 9.4).

Taulussa 2.9 on esitetty tarkastuksissa todetut sairaudet ja viat. Tuki- ja liikuntaelinten vikoja on jatkuvasti löydetty runsaasti, samoin risatulehduksia sekä näkövikoja.

Taulussa 2.31 on yhteenveto kouluun tullessa rokotamattomista I-luokkalaisista kansakoululaisista luku-kausittain vuonna 1960 ja 1961.

Lukuvuonna 1960/61 on 32 silmälääkärinä toiminut 12 kaupungissa, 4 kauppalassa ja 105 maalaiskunnassa

Besöken på rådgivningsbyråerna uppgick under år 1961 för barn under ett år till i genomsnitt 1.9 besök på läkarens och 3.9 på hälsosystemens mottagningar och för barn i åldern 1—6 år till resp. 0.4 och 0.9 besök. Av följande sammanställning framgår de proportionella besöksiffrornas utveckling under de senaste åren (siffrorna för år 1957 är icke angivna).

Det eftersträfvade målet är, att barnet skall besöka läkarens mottagning på rådgivningsbyrån minst tre gånger under sitt första levnadsår och senare en gång om året.

2.3 Skolhälsovården

Lagstadgad skolhälsovård utsträcker sig till folkskolan, medborgarskolan och den till folkskolan hörande mellanskolan. Läroverkens hälsovård sker enl. av skolstyrelsen givna instruktioner och med stöd av statsbidrag.

Enl. år 1952 utgiven lag om läkarbefattning vid folkskolorna bör i kommunen finnas skolläkare, som »drar försorg om övervakningen av de sanitära förhållandena och om ordnandet av elevernas hälsovård». Som skolläkare verkar vederbörande kommunalläkare, om inte uppgifternas skötsel på medicinalstyrelsens medgivande ordnats på annat sätt. Den kommunala hälsosystemens verksamhet omfattar även skolhälsovården.

Skolhälsovården är till sin natur förebyggande och den egentliga sjukvården ingår ej i denna verksamhet. Eleverna undersökas klassvis på I, III, V och VII eller VIII kl. och eleverna på mellanliggande klasser vid behov.

Antalet elever vid skolundersökningar utförda av läkare och hälsosystrar framgår ut tabellen 2.31

Under läsåret 1960/61 omfattade den lagstadgade skolhälsovården 625 968 elever. Av dessa undersökte skolläkaren 300 283 elever eller 48 % (1959/60 49 %). Av de undersökta remitterades 22 904 eller 7.6 % för vidare undersökningar. I 43 kommuner (7.8 % av alla kommunerna (kommunalläkarna se tabell 9.4) har ingen registrerad skolläkarverksamhet förekommit.

I tabell 2.9 har framställts vid undersökningarna konstaterade sjukdomar och fel. Fel i stöd- och rörelseorgan samt adenoider och synfel har fortfarande konstaterats i stort antal.

Ett sammandrag av ovaccinerade I-klassister vid inträdet i folkskolan terminsvis åren 1960 och 1961 framgår ur tabellen 2.31.

Under läsåret 1960/61 har 32 ögonläkare utfört vidare undersökningar i 12 städer, 4 köpingar och 105

kansakoulujen lääkärinä oppilaiden silmien lisätutkimuksia varten ja vastaavasti 22 korvalääkäriä on toiminut 11 kaupungissa, 4 kauppalassa ja 50 maalaiskunnassa oman erikoisalansa lisätutkimuksissa.

Terveyssisarella oli keskimäärin 3 kosketusta kuhunkin oppilaaseen lukuvuoden aikana. Toimintaan sisältyivät mm. terveystarkastukset, erilaiset seulontatutkimukset (näön ja kuulon) ja rokotukset sekä niihin liittyvät kokeet. Terveyssisarten suorittama henkilökohtainen terveystarkastus on tapahtunut ennen kaikkea em. toimenpiteiden yhteydessä. Tämän lisäksi terveystarkastukset ovat antaneet ryhmäopetusta ja noin 42 %:ssa kunnista terveystarkastukset ovat opettaneet terveydenhuoltoa kansalaiskouluissa. Terveyssisarten kouluterveydenhoidosta on merkittävä osa yhteistyötä vanhempien, opettajien ja eri terveyden- ja sosiaalihuollon elinten kanssa.

2.4 Hammashuolto

Yleinen hammashuolto kohdistuu v. 1957 annetun lain mukaisesti vain kansakoulujen oppilaisiin, joihin luetaan myös kansalaiskoulujen ja kansakouluun liittyvien keskikoulujen oppilaat. Lain mukaan »kunta on velvollinen järjestämään alueellaan olevien kansakoulujen oppilaiden hampaiden tarkastamisen ja niiden kunnossapitämiseksi tarpeellisen hoidon». Oppilaan »holhoon tai muu huoltaja on velvollinen pitämään huolta siitä, että oppilas alistuu kouluhammaslääkärin tarkastettavaksi». Hammaslääkärivajauksen takia kuntien on täytettävä lain edellyttämät velvollisuudet vasta v. 1967 mennessä.

Kouluhammashoitoon kuuluu hampaiden paikkaaminen, juurenpoisto, ientulehduksen hoito ja hammas-kiven poisto. Kunta voi laajentaa hoidon käsittämään myös röntgentutkimuksen, hampaiden oikomisen sekä juurenpään leikkauksen. Kunta saa valtionapua 2/3 kouluhammaslääkärin toimien aiheuttamista laissa tarkemmin määritellyistä menoista.

Kouluhammashuoltoa koskevat tilastotiedot syyslukukaudelta 1960, kevätlukukaudelta 1961 ja syyslukukaudelta 1961 on esitetty taulussa 2.10.

Lukuvuonna 1960/61 oli kouluhammaslääkärin toiminta järjestetty 479 kunnassa eli 87.4 %:ssa maamme kaikista kunnista.

Koska oppilaan hampaat tarkastetaan vain kerran lukuvuodessa, saadaan koko lukuvuonna tarkastettujen lukumäärä laskemalla molempien lukukausien lukumäärät yhteen. Lukuvuonna 1960/61 tarkastettiin siten 442 438 oppilaan hampaat, mikä tekee 70.7 % kaikista oppilaista (1959/60 71 %). Hoidon tarpeessa oli 360 587 oppilaan hampaat eli 81.5 % tarkastetuista (1959/60 80 %).

Suoritettujen toimenpiteiden määrä lasta kohti on ollut lähes sama kuin edellisenäkin lukuvuonna, joten karies-tilanteessa ei näytä tapahtuneen huomattavaa muutosta.

Oppilaita yhtä hammaslääkäriä kohti on ollut syyslukukaudella 1960 keskimäärin 715. On otettava kuitenkin huomioon, että melkein kaikki kouluhammaslääkärinvirat ovat vain osapäivätoimia. Oppilaiden lukumäärä vaihteli huomattavasti maan eri osissa, Itä- ja Pohjois-Suomessa oppilaita oli hammaslääkäriä kohti

landskommuner i egenskap av folkskolläkare och motsvarande har 22 öronläkare i 11 städer, 4 köpingar och 50 landskommuner utfört vidare undersökningar i sin specialitet.

Hälsosystemen hade i medeltal 3 kontakter med varje elev under terminen. Verksamheten omfattade bl.a. hälsokontroll, olika slags gallringsundersökningar (t.ex. syn och hörsel), prov och vaccinationer. Personlig hälso-uppfostran utövd av hälsosystemen har i allmänhet skett i samband med ovannämnda åtgärder. Dessutom har hälsosystemen givit gruppundervisning och i ca 42 % av kommunerna har hälsosystemen hållit lektioner i hälsovård i medborgarskolorna. Till en stor del är hälsosystemernas skolhälsovårdsarbete samarbete med föräldrarna, lärarna och olika hälsovårds- och socialvårdsinstitutioner.

2.4 Tandvården

Den allmänna tandvården är enligt lagen av år 1957 inriktad enbart på folkskolelever, till vilka även medräknas eleverna vid medborgarskolorna och vid mellanskolorna i samband med folkskolor. Enl. lagen »är kommunen förpliktigad att ombesörja för tandgranskning samt nödig tandvård på sitt område bosatta folkskolelever. Elevernas »förmyndare eller annan försörjare är förpliktigad att ombesörja, att eleven underkastar sig tandläkargranskning». På grund av tandläkarbristen behöver kommunerna uppfylla sina lagenliga förpliktelser först till början av år 1967.

Till skoltandvården hör plombering av tänder, rotutdragning, skötsel av tandköttninflammation och avlägsnandet av tandsten. Kommunen kan utvidga skötseln att även omfatta röntgenundersökning, tandreglering samt rotoperation. Kommunen erhåller som statsunderstöd 2/3 delar av i lagen noggrannare preciserade utgifter förorsakade av skoltandläkarverksamhet.

Statistiska uppgifter för höstterminen 1960, vårterminen 1961 och höstterminen 1961 rörande skoltandvård är framställda i tabell 2.10.

Under läsåret 1960/61 hade skoltandläkarverksamhet ordnats i 479 kommuner, vilket utgör 87.4 % av alla kommuner.

Emedan elevernas tänder granskas end. en gång per läsår, fås totala antalet under läsåret granskade genom att addera antalet för bägge terminerna. Under läsåret 1960/61 granskades sålunda 442 438 elevers tänder, vilket utgör 70.7 % av alla elever (1959/60 71 %). I behov av vård var 360 587 elevers tänder eller 81.5 % av de granskade (1959/60 80 %).

Antal utförda åtgärder per barn har varit ungefär detsamma som under föregående termin, varför ingen nämnvärd förändring skett i kariesläget.

Förhållandet tandläkare — elever var under höstterminen 1960 1: 715. Man bör dock beakta, att så gott som alla skoltandläkartjänster är endast deldagstjänster. Elevernas antal varierade rätt mycket i olika delar av landet. I östra- och norra Finland var elevernas antal per tandläkare större än annorstädes i landet.

enemmän kuin muualla maassa. Pohjois-Suomessa oli tarkastettujen oppilaiden suhde koko oppilasmäärään pieni. Kun lisäksi näissä osissa maata hoidon tarpeessa oli 81.8 % tarkastetuista, ei näistä ole voitu hoitaa valmiiksi kuin 74 %. Koko maassa hoidettiin valmiiksi 80.8 % hoidon tarpeessa olleista oppilaista.

Hammaskarieksen ehkäisemiseksi ja hampaiden sekä muun suun hygienian edistämiseksi on lääkintöhallituksen syksyllä 1961 julkaiseman yleiskirjeen perusteella kansakoulujen hammashoitoloissa ja eräissä neuvoloissa suoritettu paikallista fluoriprofylaksiaa Berggrenin mukaan.

2.1 Maternity Health Services

The law of 1944 provides that there must be at least one maternity health centre in each commune.

The numerical growth of maternity health centres is illustrated by figure 2.11. The maternal health services include consultations by the physician and the midwife and also home visits by the latter. The use of these services is voluntary and free of charge.

In 1961 the number of deliveries was 82 267, and 94.6 percent of all mothers went to maternity hospitals for delivery. Only 0.2 percent of all deliveries took place without competent assistance. The total number of maternity beds was 2 220. Further information regarding deliveries and births is given in fig. 2.12 and table 2.1.

Of women delivered 96.7 percent were registered at maternity health centres. Other information on the functions of the maternity health centres is given in tables 2.2—2.5.

2.2 Child Health Services

The child health centres serve children under the age of 7. These services consist of consultations by the physician and the public health nurse as well as home visits by the latter. Child health centres are based on the same law as the maternity health centres. Thus the principles under item 2.1 apply also to the child health centres.

Statistical information on child health centres is given in tables 2.6—2.8. The average numbers of visits to the child health centres per child in 1956, 1958, 1959, 1960 and 1961 are shown on page 30.

I norra Finland granskades litet elever jämfört med hela elevantalet. Då dessutom 81.8 % av de granskade i dessa delar av landet var i behov av vård, har blott 74 % kunnat skötas h.o.h. I hela landet sköttes h.o.h. 80.8 % av eleverna, vilka var i behov av vård.

För att förhindra tandkaries och befrämja tändernas samt munnens hygien har man, enligt medicinalstyrelsens hösten 1961 offentliggjorda skrivelse, i folkskolornas tandkliniker och i några rådgivningsbyråer utfört Berggrens lokala fluoropfylax.

2.3 School Health Services

Statutory school health services are carried out in primary schools. The health services in secondary schools are directed by the National Board of Schools and subsidized by the state. According to the law issued in 1952, there must be a school physician in every commune. School health work is of preventive character and includes no medical care. The communal public health nurse also participates in school health work.

Examinations performed by school physicians and public health nurses are indicated in table 2.9. The primary school children were examined in the I, III, V and VII or VIII form. In the intermediate forms examinations were carried out at the request of the teacher or the public health nurse.

2.4 Dental Services

Dental care at the expense of the community is available only for primary school children. According to the provisions of the law of 1956 it is the responsibility of the commune to organize the examination of the teeth and necessary dental care for all primary school children within its area. However, for the lack of dentists, 10 years were given for the final execution of the law.

The number of communes which already have a school dentist has continually increased. In the school year 1960/61, there was at least one school dentist in 479 communes, or in 87 percent of all communes.

Statistical data regarding dental care at primary schools for the school year 1960/61 are given in table 2.10 separately for both terms.

2.1 Synnytykset ja syntyneet lapset ¹⁾
Förlossningar och födda barn ¹⁾
Deliveries and births ¹⁾

I. Synnytykset — Förlossningar — Deliveries

Lääni Province	Synnytysten lukumäärä Antal förlossningar Number of deliveries	Synnytyslaitoksissa På förlossningsanstalter At maternity hospitals							Kättilöiden muualla hoitamia synnytyksiä Utom anstalt, när barnmorska biträtt Home deliveries attended by midwives							Län
		Synnytyksiä Förlossningar Deliveries	% kaikista synnytyksistä % av alla förlossningar In percent of all deliveries	Keskenmenoja Aborter Abortions	Synnyttäjän kuoli Av barnaföderskor dog Maternal deaths	Kaksosynnytyksiä Tvillingsbörd Twins born	Kolmos- ja nelosynnytyksiä Trillings- o. fyringsbörd Triplets and quadruplets	Kouristustapauksia Eclampsia Eclampsia	Synnytyksiä Förlossningar Deliveries	% kaikista synnytyksistä % av alla förlossningar P. c. of all deliveries	Keskenmenoja Aborter Abortions	Synnyttäjän kuoli Av barnaföderskor dog Maternal deaths	Kaksosynnytyksiä Tvillingsbörd Twins born	Kolmos- ja nelosynnytyksiä Trillings- o. fyringsbörd Triplets and quadruplets	Kouristustapauksia Eclampsia Eclampsia	
1956	89 271	73 155	82.1	895	48	1 306	²⁾ 13	155	16 116	18.1	177	6	171	1	10	1956
1957	85 962	72 911	83.7	976	34	1 224	²⁾ 15	118	13 051	15.0	124	1	135	—	9	1957
1958	81 028	70 416	86.7	957	27	1 169	12	117	10 612	13.1	84	1	121	—	7	1958
1959	83 076	74 866	89.8	1 004	33	1 140	14	92	8 210	9.8	79	1	94	—	6	1959
1960	82 444	76 416	92.5	1 594	31	1 168	7	109	6 028	7.3	64	2	41	3	2	1960
1961	82 111	77 844	94.6	2 529	28	1 222	13	68	4 267	5.2	38	1	34	—	2	1961
Uudenmaan	15 312	15 226	..	1 326	2	203	1	15	86	..	1	—	1	—	—	Nylands
Turun-Porin	10 645	10 371	..	102	5	151	1	7	274	..	3	—	1	—	1	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ...	303	295	..	—	—	6	—	—	8	..	2	—	—	—	—	Åland
Hämeen	9 563	9 368	..	265	3	139	—	8	195	..	—	—	3	—	—	Tavastehus
Kymen	5 531	5 437	..	243	3	69	1	4	94	..	—	—	—	—	—	Kymmene
Mikkelin	3 889	3 733	..	32	3	62	—	3	156	..	4	—	2	—	—	S:t Michels
Kuopion	5 353	4 629	..	222	1	95	2	4	724	..	1	—	3	—	—	Kuopio
Pohjois-Karjalan	4 016	3 787	..	46	—	70	—	3	229	..	—	—	2	—	1	Norra Karelen
Vaasan	7 844	7 108	..	67	3	107	1	8	736	..	9	—	10	—	—	Vasa
Keski-Suomen ..	4 821	4 510	..	79	1	65	1	3	311	..	4	—	2	—	—	Mellersta Finlands
Oulun	9 444	8 336	..	128	6	162	4	11	1 108	..	10	—	8	—	—	Uleåborgs
Lapin	5 390	5 044	..	19	1	93	2	2	346	..	4	—	2	—	—	Lapplands

¹⁾ Taulukko käsittää synnytyslaitoksissa tapahtuneet ja kättilöiden muualla hoitamat synnytykset. — Tabellen omfattar förlossningar på anstalter och utom anstalt, när barnmorska biträtt. — The table includes deliveries at maternity hospitals and home deliveries attended by midwives.

²⁾ 1 neloset. — 1 fyringar. — 1 quadruplets.

II. Syntyneet lapset — Födda barn — Births

Lääni Province	Synnyneiden lasten lukumäärä Antal födda barn Number of births	Synnytyslaitoksissa På förlossningsanstalter At maternity hospitals						Kättilöiden muualla hoitamia synnytyksiä Utom anstalt, när barnmorska biträtt Home deliveries attended by midwives						Keskiosia ²⁾ Ovulgångna ²⁾ Prematures ²⁾ %	Län
		Elävänä syntyneitä Levande födda Live births			Kuolleena syntyneitä Dödfödda Stillbirths			Elävänä syntyneitä Levande födda Live births			Kuolleena syntyneitä Dödfödda Stillbirths				
		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which		Yhteensä Summa Total	Siitä Därav Of which			
			1 251—2 500 g	601—1 250 g		1 251—2 500 g	601—1 250 g		1 251—2 500 g	601—1 250 g		1 251—2 500 g	601—1 250 g		
1956	90 777	73 106	3 331	269	1 382	502	293	16 059	349	31	230	61	51	4.5	1956
1957	87 352	72 894	3 261	301	1 272	487	230	13 002	344	23	184	63	39	4.6	1957
1958	82 337	70 416	3 182	290	1 190	413	264	10 600	266	15	133	53	28	4.6	1958
1959	84 325	74 757	3 275	333	1 264	468	270	8 221	208	25	83	26	21	4.6	1959
1960	83 673	76 427	3 297	282	1 174	404	233	6 008	158	7	64	19	19	4.5	1960
1961	83 392	77 965	3 500	329	1 126	404	237	4 246	111	7	55	15	15	4.8	1961
Uudenmaan	15 517	15 216	701	83	214	82	45	85	5	—	2	1	1	5.2	Nylands
Turun-Porin	10 799	10 392	427	50	132	38	30	269	5	—	6	1	3	4.5	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ...	309	295	15	—	6	2	2	7	—	—	1	—	1	4.9	Åland
Hämeen	9 702	9 393	436	56	111	44	26	197	3	—	1	—	—	5.1	Tavastehus
Kymen	5 602	5 446	217	20	62	27	15	93	—	—	1	—	1	4.2	Kymmene
Mikkelin	3 956	3 725	145	9	73	26	15	155	9	—	3	1	2	4.1	S:t Michels
Kuopion	5 455	4 655	261	26	73	21	21	719	19	2	8	3	—	5.6	Kuopio
Pohjois-Karjalan	4 088	3 789	189	18	68	24	15	228	3	—	3	1	1	5.1	Norra Karelen
Vaasan	7 963	7 111	243	24	106	25	23	738	26	2	8	3	2	3.7	Vasa
Keski-Suomen ..	4 890	4 519	189	12	58	21	12	309	8	—	4	1	1	4.3	Mellersta Fin- lands
Oulun	9 622	8 373	419	21	133	55	25	1 105	24	2	11	3	2	4.8	Uleåborgs
Lapin	5 489	5 051	258	10	90	39	8	341	9	1	7	1	1	5.1	Lapplands

¹⁾ Taulukko käsittää synnytyslaitoksissa tapahtuneet ja kättilöiden muualla hoitamat synnytykset. — Tabellen omfattar förlossningar på anstalter och utom anstalt, när barnmorska biträtt. — The table includes deliveries at maternity hospitals and home deliveries attended by midwives.

²⁾ Alle 2 501 g painavat % elävänä syntyneistä — Barn under 2 501 g i % av levande födda — Babies under 2 501 g per 100 live births.

2.2 Vastaanotot äitiysneuvoiloissa
Mottagningar i rådgivningsbyråer för moderskap
Consultations at maternity health centres

Lääni Län Province	Äitiysneuvoiloita Rådgivningsbyråer för moderskap Maternity health centres		Lääkäriin vastaanottoja Läkarens mottagningar Consultations of physician					Kättilön vastaanottoja Barnmorskans mottagningar Consultations of midwife					Neuvoloiden kirjossa % kaikista vuoden kuluessa synnyttäneistä Inskrivna vid rådgivningsbyråerna i % av alla under året förlösta Mothers registered at maternity centres in percent of all delivered mothers during the year
	Pääneuvoiloita I huvudbyråer At main centres	Sivuneuvoiloita I sidobyråer At subcentres	Pääneuvoiloissa I huvudbyråer At main centres		Sivuneuvoiloissa I sidobyråer At subcentres		Yhteensä Summa Total	Pääneuvoiloissa I huvudbyråer At main centres		Sivuneuvoiloissa I sidobyråer At subcentres		Yhteensä Summa Total	
			Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation		Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besökare i medeltal per mottagn. Av. attendance per consultation		
1956	783	2 111	12 944	9.0	4 222	4.0	17 166	51 658	6.7	12 212	3.4	63 870	93.4
1957	844	2 241	13 572	8.9	4 062	3.3	17 632	53 838	6.7	12 990	3.5	66 828	93.1
1958	802	2 429	13 082	9.6	3 972	3.2	17 054	58 283	6.3	12 660	3.2	70 943	94.7
1959	844	2 348	15 896	8.5	3 980	3.6	19 876	60 175	6.4	13 430	3.3	73 605	95.7
1960	878	2 366	15 320	9.1	4 377	2.9	19 697	63 761	6.5	13 425	3.1	77 186	96.6
1961	879	2 341	15 833	9.4	4 038	3.3	19 871	65 560	6.7	14 385	3.3	79 945	96.7
Uudenmaan — Nylands ...	113	181	4 003	11.0	615	4.2	4 618	9 795	9.3	1 676	2.8	11 471	90.9
Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs	150	200	2 404	7.4	879	4.3	3 283	9 535	5.8	1 643	6.5	11 178	98.1
Ahvenanmaa — Åland	14	24	204	4.4	32	2.7	236	427	3.1	41	1.3	468	94.6
Hämeen — Tavastehus	92	210	1 753	8.7	512	2.2	2 265	9 348	6.6	1 140	2.0	10 488	98.0
Kymen — Kymmene	62	77	924	10.7	161	5.1	1 085	4 672	7.9	859	3.9	5 531	94.6
Mikkelin — S:t Michels	43	114	707	8.9	122	2.1	829	3 001	6.1	472	2.9	3 473	96.6
Kuopion — Kuopio	49	169	680	10.8	178	3.4	858	3 585	7.3	1 024	2.2	4 609	100.0
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	54	150	673	9.8	189	2.6	862	3 439	5.7	1 083	2.2	4 522	96.8
Vaasan — Vasa	102	323	1 899	7.8	489	0.2	2 388	6 479	4.9	1 741	2.4	8 220	98.8
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	45	131	903	10.1	183	3.9	1 086	4 660	6.0	931	2.9	5 591	99.1
Oulun-Uleåborgs	92	398	1 122	12.3	367	4.4	1 489	7 296	6.7	1 929	3.9	9 225	98.6
Lapin — Lapplands	64	364	561	12.1	311	3.7	872	3 323	6.0	1 846	3.0	5 169	96.9

2.3 Raskauden kehitysaste ensimmäisen neuvolassa käynnin aikana
Havandeskapets utvecklingsskede vid första besök i rådgivningsbyrå
Stage of pregnancy at first visit to maternity health centre

Läni Province	Alle 3 kk. Under 3 mån. Under 3 months	3—4 kk. 3—4 mån. 3—4 months	5—6 kk. 5—6 mån. 5—6 months	7—8 kk. 7—8 mån. 7—8 months	9—10 kk. 9—10 mån. 9—10 months	Synnytyksen jälkeen Efter förloss- ningen After delivery	Yhteensä Summa Total	Län
	%							%
1957	4.0	71.2	15.2	6.5	2.1	1.0	100.0	1957
1958	4.1	70.8	15.8	6.1	2.0	1.2	100.0	1958
1959	3.0	69.9	16.7	6.6	2.3	1.5	100.0	1959
1960	4.5	70.0	15.7	6.1	2.0	1.7	100.0	1960
1961	5.0	69.2	16.0	5.9	2.1	1.8	100.0	1961
1961	3 999	54 763	12 645	4 654	1 641	1 474	79 176	1961
Uudenmaan	2 177	8 369	1 621	609	259	310	13 345	Nylands
Turun-Porin	228	6 613	2 235	875	282	215	10 448	Åbo-Björneborgs
Ahvenanmaa	3	128	106	41	18	4	300	Åland
Hämeen	333	6 916	1 555	507	209	124	9 644	Tavastehus
Kymen	185	3 518	1 041	433	127	126	5 430	Kymmene
Mikkelin	122	2 743	613	233	77	49	3 837	S:t Michels
Kuopion	124	3 711	704	274	67	178	5 058	Kuopio
Pohjois-Karjalan	128	2 950	551	152	71	46	3 898	Norra Karelen
Vaasan	158	5 408	1 360	546	189	152	7 813	Vasa
Keski-Suomen	127	3 424	770	276	99	79	4 775	Mellersta Finlands
Oulun	292	7 121	1 295	397	142	79	9 326	Uleåborgs
Lapin	122	3 862	794	311	101	112	5 302	Lapplands

2.4 Synnyttäjät neuvolassa käyntien luvun mukaan
Barnaföderskor efter antalet besök i rådgivningsbyrå
Mothers by number of visits to maternity health centre

Läni Province	1 kerran 1 gång Once	2 kertaa 2 gånger Twice	3 kertaa 3 gånger 3 times	4 kertaa 4 gånger 4 times	5 kertaa 5 gånger 5 times	Yli 5 kertaa Över 5 gångar More than 5 times	Yhteensä Summa Total	Län
	%							%
1957	5.0	10.1	16.0	18.1	15.2	35.6	100.0	1957
1958	4.6	8.9	14.4	17.0	15.4	39.7	100.0	1958
1959	4.5	7.8	12.8	16.1	15.4	43.4	100.0	1959
1960	4.4	6.9	11.2	14.9	14.8	47.8	100.0	1960
1961	4.3	5.6	9.6	13.1	14.3	53.1	100.0	1961
1961	3 363	4 470	7 619	10 346	11 334	42 044	79 176	1961
Uudenmaan	492	479	737	1 026	1 226	9 385	13 345	Nylands
Turun-Porin	485	636	961	1 266	1 437	5 663	10 448	Åbo-Björneborgs
Ahvenanmaa	18	25	33	42	48	134	300	Åland
Hämeen	379	414	730	1 008	1 396	5 717	9 644	Tavastehus
Kymen	230	258	410	612	699	3 221	5 430	Kymmene
Mikkelin	183	259	471	625	600	1 699	3 837	S:t Michels
Kuopion	313	304	537	780	799	2 325	5 058	Kuopio
Pohjois-Karjalan	119	182	397	583	725	1 892	3 898	Norra Karelen
Vaasan	402	513	921	1 336	1 357	3 284	7 813	Vasa
Keski-Suomen	166	272	473	628	699	2 537	4 775	Mellersta Finlands
Oulun	317	554	1 127	1 515	1 499	4 314	9 326	Uleåborgs
Lapin	259	574	822	925	849	1 873	5 302	Lapplands

2.5 Asiakkaat äitiysneuvoloissa ja kättilöiden kotikäynneillä
Undersökta i rådgivningsbyråer för moderskap och vid hembesök av barnmorskor
Contacts at maternity health centres and homes by midwives

	Lääni — Län — Province												Koko maa Hela riket Whole country
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Björns	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymnene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	
1960													
Äitien käyntejä neuvoloissa — Besök av mödrar i rådgivningsbyråer — <i>Visits of mothers to health centres</i>	114 059	68 440	1 806	66 258	39 762	24 063	32 024	26 721	42 529	32 673	55 619	27 054	531 008
Muita neuvolassa kävijöitä — Övriga besök i rådgivningsbyråer — <i>Other visits to health centres</i>	15 161	14 997	503	9 145	8 143	3 241	3 847	3 094	6 495	4 289	9 423	3 522	81 860
Kättilön kotikäyntejä—Hembesök av barnmorska — <i>Home visits by midwife</i> ..	108 165	102 542	2 691	79 247	39 955	26 597	47 094	35 620	69 415	35 550	62 783	43 372	653 031
1961													
Äitien käyntejä neuvoloissa — Besök av mödrar i rådgivningsbyråer — <i>Visits of mothers to health centres</i>	121 824	72 679	1 752	70 363	42 397	23 737	32 180	25 731	45 487	34 706	59 374	28 403	558 633
Raskauden aikana — <i>Under havandeskap</i> — <i>During pregnancy</i>	108 807	65 079	1 535	62 449	37 007	21 689	28 065	22 825	41 408	29 990	54 584	25 881	499 319
Lääkäriin vastaanotolla — <i>På läkarmottagning</i> — <i>Consultations with physician</i>	37 129	16 983	817	12 900	8 075	5 316	5 441	5 236	12 696	6 653	11 284	5 729	128 259
Kättilön vastaanotolla — <i>På barnmorskans mottagning</i> — <i>Consultations with midwife</i>	71 678	48 096	718	49 549	28 932	16 373	22 624	17 589	28 712	23 337	43 300	20 152	371 060
Synnytyksen jälkeen — <i>Efter förlossning</i> — <i>After delivery</i>	13 017	7 600	217	7 914	5 390	2 048	4 115	2 906	4 079	4 716	4 790	2 522	59 314
Lääkäriin vastaanotolla — <i>På läkarmottagning</i> — <i>Consultations with physician</i>	7 993	4 248	157	3 170	2 561	1 194	2 454	1 816	2 238	2 448	2 287	928	31 494
Kättilön vastaanotolla — <i>På barnmorskans mottagning</i> — <i>Consultations with midwife</i>	5 024	3 352	60	4 744	2 829	854	1 661	1 090	1 841	2 268	2 503	1 594	27 820
Muita neuvolassa kävijöitä — Övriga besök i rådgivningsbyråer — <i>Other visits to health centres</i>	19 319	14 854	615	9 310	8 320	2 572	4 301	3 108	5 125	4 958	10 484	3 838	86 804
Kättilön kotikäyntejä—Hembesök av barnmorska — <i>Home visits by midwife</i> ..	108 984	97 296	2 168	77 504	39 548	22 033	50 198	32 926	69 534	36 737	66 009	44 861	647 798
Raskauden aikana — <i>Under havandeskap</i> — <i>During pregnancy</i>	15 851	13 902	443	9 473	6 177	4 564	11 302	6 910	11 968	6 581	11 972	8 257	107 400
Synnytyksen jälkeen — <i>Efter förlossning</i> — <i>After delivery</i>	43 470	37 023	758	30 029	14 741	9 326	21 163	13 049	26 140	14 048	25 168	18 242	253 157
Muita käyntejä — <i>Övriga besök</i> — <i>Other visits</i> ..	49 663	46 371	967	38 002	18 630	8 143	17 733	12 967	31 426	16 108	28 869	18 362	287 241

2.6 Vastaanotot lastenneuvoiloissa
Mottagningar i rådgivningsbyråer för barnavård
Consultations at child health centres

Lääni Län Province	Terveystaloja Hälsögårdar Health houses	Lastenneuvoiloita Rådgivningsbyråer för barnavård Child health centres		Lääkärin vastaanottoja Läkarens mottagningar Consultations of physician					Terveysisärens vastaanottoja Hälsosystemens mottagningar Consultations of PH nurse					
		Pääneuvoiloita Huvudbyråer Main centres	Sivuneuvoiloita Sidobyråer Subcentres	Pääneuvoiloissa I huvudbyråer At main centres		Sivuneuvoiloissa I sidobyråer At subcentres			Pääneuvoiloissa I huvudbyråer At main centres		Sivuneuvoiloissa I sidobyråer At subcentres			
				Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Yhteensä Summa Number	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Luku Antal Number	Kävijöitä keskim. vast.ottoa kohden Besök i medeltal per mottagning Average attendance per consultation	Yhteensä Summa Number	
	1957	578	851	3 028	16 811	11.7	5 241	9.6	22 052	65 826	5.0	17 359	4.8	83 185
	1958	589	862	3 173	17 494	12.9	5 258	11.2	22 752	69 018	6.0	17 768	6.4	86 786
	1959	602	869	3 268	18 427	13.3	5 367	11.7	23 794	74 190	6.4	18 099	6.9	92 289
	1960	601	967	3 324	19 358	12.6	5 591	11.3	24 949	76 591	6.7	19 412	6.9	96 003
1961	616	966	3 346	19 277	13.4	5 380	12.1	24 657	78 465	6.9	19 818	7.0	98 283	
Uudenmaan — Nylands ...	50	123	224	4 996	15.4	935	20.7	5 931	15 186	9.0	2 663	13.9	17 849	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	106	156	358	3 356	11.8	1 374	8.3	4 730	10 126	6.0	1 577	5.5	11 705	
Ahvenanmaa — Åland	4	15	27	198	8.7	41	7.7	239	469	3.0	74	2.3	543	
Hämeen — Tavastehus	83	132	270	2 682	13.1	598	10.5	3 280	15 014	5.5	1 577	5.7	16 588	
Kymen — Kymmene	48	78	123	1 118	15.2	149	12.9	1 267	6 169	8.9	922	6.2	7 091	
Mikkelin — S:t Michels ...	39	44	226	705	13.4	191	10.7	896	3 293	8.9	1 046	6.5	4 339	
Kuopion — Kuopio	39	49	221	694	15.9	209	11.3	903	3 506	7.9	1 134	6.0	4 640	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	43	54	188	661	16.5	172	12.2	833	3 497	5.7	1 357	6.0	4 854	
Vaasan — Vasa	68	113	536	1 967	9.6	717	9.6	2 684	7 175	5.2	3 759	4.6	10 934	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	37	49	197	879	13.8	199	10.9	1 078	4 770	6.2	1 107	5.7	5 877	
Oulun — Uleåborgs	65	93	568	1 395	12.7	505	13.2	1 900	5 731	6.9	2 764	7.2	8 495	
Lapin — Laplands	34	60	408	626	12.1	290	12.5	916	3 529	6.8	1 839	7.4	5 368	

2.7 Lastenneuvoloitten kirjoihin vuoden kuluessa otetut ja vuoden lopussa kirjoissa olevat lapset
Vid rådgivningsbyråer för barnavård under året och på slutet av året inskrivna barn
At child health centres during the year and at the end of the year registered children

Lääni Province	Kirjoihin otettu vuoden kuluessa Inskrivna under året New cases registered during the year							Kirjoissa vuoden lopussa Inskrivna på slutet av året Registered at the end of the year					Län
	Ikä — Ålder — Age							Ikä — Ålder — Age					
	Alle 1 kk. Under 1 mån. Under 1 month			Yht. alle 1 v. S.ma under 1 år Total under 1 year				Alle 1 v. Under 1 år			Yhteensä Summa		
	Yhteensä Summa Total	% elävänä syntyneistä % av de levande födda Per 100 livebirths	1—12 kk. 1—12 mån. 1—12 months	Yhteensä Summa Total	% elävänä syntyneistä % av de levande födda Per 100 live births	1—6 v. 1—6 år 1—6 years	Yhteensä Summa Total	Alle 1 v. Under 1 år	1—6 v. 1—6 år 1—6 years	Yhteensä Summa Total			
	1957	57 831	66.5	25 729	83 560	96.1	7 091	90 651	73 634	456 850	530 484	1957	
	1958	55 376	68.2	21 004	76 380	94.1	7 002	83 382	72 572	470 197	542 769	1958	
	1959	60 439	72.6	19 052	79 491	95.5	5 083	84 574	74 498	475 218	549 716	1959	
	1960	63 211	79.0	16 226	79 437	96.7	3 653	83 090	78 203	480 026	558 229	1960	
1961	65 006	79.3	13 558	78 546	95.8	2 467	81 013	75 303	483 115	558 418	1961		
Uudenmaan	12 127	82.6	1 862	13 989	95.3	654	14 643	13 083	77 726	90 809	Nylands		
Turun-Porin	9 413	88.3	936	10 349	97.1	123	10 472	10 059	63 136	73 195	Åbo-Björneborgs		
Ahvenanmaa	269	84.9	38	307	96.8	2	309	299	1 744	2 043	Åland		
Hämeen	8 793	89.3	705	9 498	96.4	116	9 614	9 268	59 944	69 212	Tavastehus		
Kymen	4 710	82.1	813	5 523	96.3	109	5 632	5 404	34 014	39 418	Kymmene		
Mikkelin	3 002	75.6	847	3 849	96.9	188	4 037	3 708	29 911	33 619	S:t Michels		
Kuopion	3 642	71.9	1 265	4 907	96.9	303	5 210	4 648	30 564	35 212	Kuopio		
Pohjois-Karjalan ...	2 630	65.3	1 268	3 898	96.7	210	4 108	3 583	25 470	29 053	Norra Karelens		
Vaasan	6 993	88.3	806	7 781	98.2	154	7 935	7 510	47 518	55 028	Vasa		
Keski-Suomen	3 040	64.4	1 441	4 481	94.9	316	4 797	4 303	27 726	32 029	Mellersta Finlands		
Oulun	6 667	70.3	2 180	8 847	93.3	158	9 005	8 470	54 653	63 123	Uleåborgs		
Lapin	3 720	68.0	1 397	5 117	93.5	134	5 251	4 968	30 709	35 677	Laplands		

2.8 Asiakkaat lastenneuvoloissa, koulutarkastuksissa ja terveysisaren kotikäynneillä
Undersökta i rådgivningsbyråer för barnavård, vid skolundersökningar och vid hembesök utförda av hälsosyster
Contacts at child health centres, school examinations, and at homes by public health nurse

	Lääni — Län — Province												Yhteensä Summa Total
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Borås	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymmenen Kymene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	
1960													
Kaikkiaan — Inalles — Total													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — <i>Consultations and school examinations</i>													
Lääkäriin — Av läkare — <i>With physician</i>	151 019	101 603	4 214	97 514	45 654	31 222	37 676	32 887	63 445	35 151	67 162	32 450	699 997
Terveysisaren — Av hälsosyster — <i>With PH nurse</i>	511 524	475 988	17 893	464 692	261 371	145 594	173 532	164 978	304 811	171 344	435 800	173 534	3 301 061
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — <i>Home visits by PH nurse</i> ...	228 553	239 965	8 659	173 276	94 348	64 731	78 286	74 385	171 668	61 336	167 923	75 991	1 438 321
Yhteensä — Summa — Total	891 096	817 556	30 766	735 482	401 373	241 547	289 494	272 250	539 924	267 831	670 885	281 175	5 439 379
1961													
Alle 1 v. — Under 1 år — Under 1 year													
Vastaanotot — Mottagningar — <i>Consultations</i>													
Lääkäriin — Av läkare — <i>With physician</i>	43 611	24 659	836	21 539	10 315	5 222	6 567	5 259	11 491	6 812	11 152	5 278	152 741
Terveysisaren — Av hälsosyster — <i>With PH nurse</i>	78 405	34 826	801	48 274	31 022	14 437	16 794	12 817	23 370	17 293	25 811	16 109	319 893
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — <i>Home visits by PH nurse</i> ...	36 024	45 017	1 463	32 109	15 968	12 976	15 931	12 954	33 921	12 358	34 889	16 043	269 653
Yhteensä — Summa — Total	158 040	104 502	3 100	101 922	57 305	32 635	39 292	31 030	68 782	36 463	71 852	37 430	742 287
1—6 v. — år — year													
Vastaanotot — Mottagningar — <i>Consultations</i>													
Lääkäriin — Av läkare — <i>With physician</i>	52 888	24 493	1 205	20 921	9 419	6 552	7 148	7 901	14 963	7 898	13 818	6 575	173 781
Terveysisaren — Av hälsosyster — <i>With PH nurse</i>	89 227	48 903	905	53 185	34 594	20 799	23 183	18 196	40 718	24 669	41 104	22 306	420 510
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — <i>Home visits by PH nurse</i> ...	45 594	66 859	1 979	44 773	22 455	19 697	22 706	22 148	48 600	18 623	54 284	25 027	392 745
Yhteensä — Summa — Total	187 709	140 255	4 089	118 879	66 468	47 048	53 037	48 245	104 281	51 190	109 206	53 908	987 036
7—14 v. — år — years													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — <i>Consultations and school examinations</i>													
Lääkäriin — Av läkare — <i>With physician</i>	109 399	46 900	1 508	48 072	25 780	18 709	23 010	20 419	34 357	20 539	39 290	23 879	411 862
Terveysisaren — Av hälsosyster — <i>With PH nurse</i>	430 748	254 830	6 387	249 078	122 056	70 497	98 724	86 110	143 980	95 473	163 879	97 799	1 730 542
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — <i>Home visits by PH nurse</i> ...	11 236	23 519	776	16 875	9 007	6 826	6 997	8 463	16 773	5 355	16 485	8 780	131 092
Yhteensä — Summa — Total	551 383	325 249	8 671	314 025	156 843	96 032	128 731	114 992	195 110	121 367	219 654	130 458	2 273 496
Yli 15 v. — Över 15 år — Over 15 years													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — <i>Consultations and school examinations</i>													
Lääkäriin — Av läkare — <i>With physician</i>	3 455	8 651	92	3 111	739	1 800	708	1 317	3 026	1 411	2 230	2 118	28 658
Terveysisaren — Av hälsosyster — <i>With PH nurse</i>	190 157	259 802	4 042	227 846	148 539	78 778	75 741	52 375	188 635	77 976	104 976	38 833	1 430 913
Terveysisaren kotikäynnit — Hembesök av hälsosyster — <i>Home visits by PH nurse</i> ...	130 024	91 728	4 517	64 056	36 641	20 695	22 738	27 220	72 061	18 943	50 349	22 046	561 018
Yhteensä — Summa — Total	323 636	360 181	8 651	295 013	185 919	101 273	99 187	80 912	263 722	98 330	157 555	62 997	2 020 589

2.8 Jatk. — Fort. — Cont.

	Lääni — Län — Province											Yhteensä Summa Total	
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Éborgs	Ålvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands
Kaikkiaan — Inalles — Total													
Vastaanotot ja koulutarkastukset — Mottagningar o. skolundersökningar — Consultations and school examinations													
Lääkäriin — Av läkare — Of physician	209 353	104 703	3 641	93 643	46 253	32 283	37 433	34 896	63 837	36 660	66 490	37 850	767 042
Terveyssisaren — Av hälso-syster — Of PH nurse ...	788 537	598 361	12 135	578 383	336 211	184 511	214 442	169 498	396 703	215 411	335 770	175 047	4 005 009
Terveyssisaren kotikäynnit — Hembesök av hälso-syster — Home visits by PH nurse ..	222 878	227 123	8 735	157 813	84 071	60 194	68 372	70 785	171 355	55 279	156 007	71 896	1 354 508
Yhteensä — Summa — Total	1 220 768	930 187	24 511	829 839	466 535	276 988	320 247	275 179	631 895	307 350	558 267	284 793	6 126 559

2.9. Koululääkärien suorittamat tarkastukset kansakouluissa, kansalaiskouluissa ja kunnallisissa keskikouluissa
 Undersökningar utförda av skolläkare i folkskolorna, medborgarskolorna och de kommunala mellanskolorna
 Examinations by school physicians at primary schools, civic schools and communal secondary schools

Koululääkärien tarkastamat oppilaat <i>Pupils examined by school physicians</i>	Lääni — Län — Province						
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Borås	Årvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio
1956/1957	33 099	30 997	..	28 412	16 147	16 523	29 068
1957/1958	44 269	42 610	1 540	36 599	17 510	14 650	38 888
1958/1959	35 173	39 565	1 784	34 082	19 912	14 987	36 385
1959/1960 ¹⁾	44 373	50 925	1 883	41 353	22 199	21 041	16 668
Sl 1960 — At 1960							
Kouluvastaanotoilla — <i>At school consultations</i>	26 399	33 489	1 410	30 009	18 288	17 359	15 394
Poliklinikavastaanotoilla — <i>At polyclinic consultations</i> .	²⁾ 4 451	³⁾ 2 277	—	⁴⁾ 1 474	—	—	—
Yksit. vastaanotoilla — <i>At private consultations</i>	185	1 137	—	798	481	366	766
Yhteensä — Total	31 035	36 903	1 410	32 281	18 769	17 725	16 160
Kansakoulujen oppilaat — <i>Pupils of primary schools</i> ...	83 513	87 890	2 719	76 148	45 602	37 387	45 133
Kansakouluissa tarkastetuista — <i>Av undersökta vid skolundersökningar</i> —							
Heikko yleiskunto — <i>Weak general condition</i>	498	659	69	462	593	316	505
Tuki- ja liikuntaelinten vikoja ja sairauksia — <i>Orthopedic defects</i>	2 822	2 813	79	2 919	1 516	969	1 203
Struuma — <i>Goiter</i>	82	94	7	196	157	266	124
Sokeritauti — <i>Diabetes</i>	12	19	1	9	13	4	4
Silmät — <i>Eyes</i> :							
Näkövikoja — <i>Defective vision</i>	1 463	1 660	72	1 644	737	813	947
Silmäsairauksia — <i>Eye diseases</i>	423	337	10	223	184	179	124
Korvat — <i>Ears</i> :							
Heikentynyt kuulo — <i>Defective hearing</i>	228	406	9	321	125	94	103
Pysyvää huonokuuloisuutta — <i>Permanent loss of hearing</i>	36	10	—	37	1	5	5
Korvasairauksia — <i>Ear diseases</i>	75	328	2	191	88	59	54
Risakudossairauksia — <i>Adenoides</i>	1 563	2 619	69	2 118	1 902	1 206	1 316
Puhevikoja — <i>Speech defects</i>	548	60	1	166	14	24	7
Luku- ja kirjoitusvaikeuksia — <i>Reading and writing difficulties</i>	74	14	1	32	6	7	4
Tuberkuloosi — <i>Tuberculosis</i> :							
Keuhkotuberkuloosi — <i>TB of the lungs</i>	15	8	—	5	3	3	1
Luu- ja niveltuberkuloosi — <i>TB of the bones and joints</i>	1	3	—	2	2	1	2
Muu tuberkuloosi — <i>Other forms of TB</i>	4	6	—	2	—	—	3
Orgaanisia sydänvikoja — <i>Org. cardiac defects</i>	112	150	7	187	112	125	108
Vatsaelinten sairauksia — <i>Abdominal diseases</i>	139	86	2	125	12	56	69
Hermosto- ja psykosomaattisia oireita — <i>Nervous and psychosomatic symptoms</i>	710	93	1	223	16	44	55
Yliherkkyytauteja — <i>Allergy</i> :							
Ihonmuutoksia — <i>Skin disorders</i>	527	394	1	503	245	168	163
Muita — <i>Other</i>	150	56	21	60	20	20	25
Muita terveydenhäiriöitä — <i>Other deviations of health</i>	282	251	11	601	406	102	630
Suositeitu erikoistutkimuksiin — <i>Special examinations recommended</i>	2 947	2 186	88	2 050	1 077	879	1 115

¹⁾ Kansalais- ja kunnalliset keskikoulut mukana tästä alkaen. — Inclusive medborgar- och kommunala mellanskolor från och med detta läsår.

²⁾ Helsingissä — I Helsingfors — *In Helsinki*.

³⁾ Turussa — I Åbo — *In Turku*.

⁴⁾ Tampereella — I Tammerfors — *In Tampere*

Pohi-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Yhteensä Summa Total	Terveystilanteen prosentit koulussa tarkaste- luista Hälsaavvikselna i pro- sent av undersökta vid skolundersökningar Deviations of health as per- cent of at school examined	De av skolläkare undersökta eleverna
.	42 187	.	25 517	12 682	234 632	.	1956/1957
.	50 482	.	31 268	14 335	292 151	.	1957/1958
.	51 595	.	32 200	17 391	283 074	.	1958/1959
21 750	38 810	18 598	39 193	20 187	336 980	.	1959/1960
							Ht 1960
13 783	32 125	10 097	30 301	10 905	239 559	.	Vid skolundersökningar
—	—	—	—	—	8 202	.	Vid poliklinikundersökningar
396	1 016	326	827	784	7 082	.	Vid privata mottagningar
14 179	33 141	10 423	31 128	11 689	254 843	.	Summa
38 003	67 793	39 105	73 279	37 044	633 616	.	Elever i folkskola
<i>Of at schools examined</i>							
226	922	185	901	592	5 928	2.5	Nedsatt allmäntillstånd
928	2 152	1 809	3 516	1 223	21 949	9.2	Lytten o. sjukdomar i skelettet o. rörelseorgan
1 044	139	105	404	50	2 668	1.1	Struma
7	13	4	9	3	98	0.0	Sockersjuka
							Ögon:
790	1 887	447	2 006	990	13 456	5.6	Synfel
88	265	103	235	99	2 270	0.3	Ögonsjukdomar
							Öron:
126	375	88	146	237	2 258	0.9	Försvagad hörsel
5	18	5	8	6	137	0.0	Bestående nedsatt hörsel
59	145	69	122	63	1 255	0.5	Öronsjukdomar
234	3 195	769	3 620	987	20 598	8.6	Kroniska tonsilliter och adenoider
113	33	16	148	31	1 161	0.5	Talfel
16	36	8	28	9	235	0.1	Läs- och skrivsvårigheter
							Tuberkulos:
5	20	3	23	3	89	0.0	Lungtuberkulos
1	3	1	4	—	20	0.0	Ben- o. ledtuberkulos
1	12	—	4	2	34	0.0	Annan tuberkulos
78	206	82	263	53	1 483	0.6	Organiska hjärtfel
41	44	104	66	50	794	0.3	Bukorganens sjukdomar
130	56	173	264	52	1 817	0.8	Nervösa och psykosomatiska symptom
							Allergiska sjukdomar:
173	281	147	330	147	3 079	1.3	Hudförändringar
26	68	22	34	4	506	0.2	Övriga
199	425	239	610	224	3 980	1.7	Övriga hälsaavvikelser
823	1 969	530	2 314	1 374	17 352	7.2	Förordas till specialundersökning

— Civic and communal secondary schools are included from 1959/60.

2.9. Jatk. — Forst. — Cont.

Koululääkärien tarkastamat oppilaat <i>Pupils examined by school physicians</i>	Lääni — Län — Province						
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Björns	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio
KI 1961 — St 1961 Kouluvastaanotoilla — <i>At school consultations</i> 11 053 7 290 272 8 643 2 989 1 092 2 994 Poliklinikkavastaanotoilla — <i>At polyclinic consultations</i> ¹⁾ 4 400 ²⁾ 2 883 — ³⁾ 2 024 — — — Yksit. vastaanotoilla — <i>At private consultations</i> 280 376 — 1 034 223 198 329 Yhteensä — Total 15 733 10 549 272 11 701 3 212 1 290 3 323 Kansakoululaiset — <i>Pupils of primary schools</i> 83 133 85 594 2 667 74 765 44 458 36 481 44 001							
Kansakouluissa tarkastetuista — Av undersökta i skolundersökningar —							
Heikko yleiskunto — <i>Weak general condition</i> 14 29 — 10 81 — 211 Tuki- ja liikuntaelinten vikoja ja sairauksia — <i>Orthopedic defects</i> 2 132 706 26 1 122 481 152 404 Struuma — <i>Goiter</i> 57 17 4 80 132 2 298 Sokeritauti — <i>Diabetes</i> — 7 2 — 2 — 1 Silmät — <i>Eyes</i> : Näkövikoja — <i>Defective vision</i> 876 595 20 685 120 42 260 Silmäsairauksia — <i>Eye diseases</i> 293 60 7 53 19 16 34 Korvat — <i>Ears</i> : Heikentynyt kuulo — <i>Defective hearing</i> 103 97 20 110 14 1 28 Pysyvää huonokuuloisuutta — <i>Permanent loss of hearing</i> 35 — 1 49 3 — 1 Korvasairauksia — <i>Ear diseases</i> 7 16 8 51 15 9 15 Risakudossairauksia — <i>Adenoides</i> 488 203 23 650 324 57 427 Puhevikoja — <i>Speech defects</i> 420 18 — 82 9 — — Luku- ja kirjoitusvaikeuksia — <i>Reading and writing difficulties</i> 65 8 — 42 — 4 — Tuberkuloosi — <i>Tuberculosis</i> : Keuhkotuberkuloosi — <i>TB of the lungs</i> 9 2 — 5 — — — Luu- ja niveltuberkuloosi — <i>TB of the bones and joints</i> — — — — — — — Muu tuberkuloosi — <i>Other forms of TB</i> — — — — — — — Orgaanisia sydänvikoja — <i>Org. cardiac defects</i> 39 51 3 62 13 8 23 Vatsaelinten sairauksia — <i>Abdominal diseases</i> 96 52 3 82 35 23 — Hermosto- ja psykosomaattisia oireita — <i>Nervous and psychosomatic symptoms</i> 547 23 1 178 12 8 — Yliherkkyystauteja — <i>Allergy</i> : Ihonmuutoksia — <i>Skin disorders</i> 339 139 3 233 46 12 78 Muuta — <i>Other</i> 78 3 — 30 6 4 5 Muita terveydenhäiriöitä — <i>Other deviations of health</i> 115 74 4 357 328 50 — Suositeltu erikoistutkimuksiin — <i>Special examinations recommended</i> 1 745 456 21 859 129 52 268							

¹⁾ Helsingissä — I Helsingfors — *In Helsinki.*²⁾ Turussa — I Åbo — *In Turku.*³⁾ Lahdessa — I Lahti — *In Lahti.*⁴⁾ Oulussa — I Uleåborg — *In Oulu.*

Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Terveystilanne Tilast. Hälsaavvikselmä i prosent av undersökta vid skolundersökningar <i>Deviations of health as per cent of school examined</i>	De av skolläkare undersökta eleverna	
5 634	3 528	1 209	7 604	8 416	60 724	.	Vt 1961	
—	—	—	4) 1 188	—	10 495	.	Vid skolundersökningar	
514	737	419	1 469	2 080	7 659	.	Vid poliklinikundersökningar	
6 148	4 265	1 628	10 261	10 496	78 878	.	Vid privata mottagningar	
						.	Summa	
36 951	65 894	38 099	72 297	37 190	621 530	.	Elever i folkskola	
<i>Of at schools examined</i>								
65	26	—	196	397	1 029	1.7	Nedsatt allmäntillstånd	
370	455	327	787	315	7 277	12.0	Lyten o. sjukdomar i skelettet o. rörelseorgan	
263	21	4	19	16	913	1.5	Struma	
—	—	—	3	1	16	0.0	Sockersjuka	
							Ögon:	
289	188	125	811	699	4 710	7.8	Synfel	
32	51	25	36	55	681	1.1	Ögonsjukdomar	
							Öron:	
41	56	17	58	143	688	1.1	Försvagad hörsel	
2	6	4	5	—	106	0.2	Bestående nedsatt hörsel	
17	40	35	54	36	303	0.5	Öronsjukdomar	
368	412	79	663	762	4 456	7.5	Kroniska tonsilliter och adenoider	
45	3	5	143	—	725	1.2	Talfel	
							Läs- och skrivsvårigheter	
8	—	3	25	—	155	0.3	Tuberkulos:	
—	2	—	2	1	21	0.0	Lungtuberkulos	
—	—	—	—	—	—	—	Ben o. ledtuberkulos	
1	8	—	1	3	13	0.0	Annan tuberkulos	
43	26	19	50	54	391	0.6	Organiska hjärtfel	
13	16	43	47	6	416	0.6	Bukorganens sjukdomar	
							Nervösa och psykosomatiska symptom	
67	11	98	185	6	1 136	1.9	Allergiska sjukdomar:	
46	58	64	151	62	1 231	2.0	Hudförändringar	
12	18	35	26	2	209	0.3	Övriga	
97	254	51	393	20	1 743	2.9	Övriga hälsoavvikelser	
353	284	118	670	597	5 552	9.0	Förordas till specialundersökning	

2.9. Jatk. — Forst. — Cont.

Koululääkärien tarkastamat oppilaat <i>Pupils examined by school physicians</i>	Lääni — Län — Province						
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Björns	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymmene	Mikkelin St. Michels	Kuopion Kuopio
SI 1961 — At 1961							
Kouluvastaanotoilla — <i>At schoolconsultations</i>	25 948	30 509	1 240	26 751	16 671	13 375	17 469
Poliklinikavastaanotoilla — <i>At polyclinic consultations</i>	¹⁾ 4 401	²⁾ 2 292	—	—	—	—	—
Yksit. vastaanotoilla — <i>At private consultations</i>	466	1 044	—	2 295	543	507	676
Niistä — <i>Of those</i>							
silmälääkärillä — <i>at eye specialist</i>	—	385	—	329	40	3	10
korvalääkärillä — <i>at ear physician</i>	—	96	—	83	5	—	76
Yhteensä — Total	30 815	33 845	1 240	29 046	17 214	13 882	18 145
	Kansakouluissa tarkastetuista — <i>Av undersökta i skolundersökningar</i> —						
Heikko yleiskunto — <i>Weak general condition</i>	352	542	—	125	442	34	275
Tuki- ja liikuntaelinten vikoja ja sairauksia — <i>Orthopedic defects</i>	3 101	2 594	208	3 379	1 461	836	1 518
Struuma — <i>Goiter</i>	67	63	4	139	100	226	119
Sokeritauti — <i>Diabetes</i>	11	14	—	7	8	1	7
Silmät — <i>Eyes:</i>							
Näkövikoja — <i>Defective vision</i>	1 525	1 551	99	1 390	724	753	1 080
Silmäsairauksia — <i>Eye diseases</i>	411	299	6	233	148	152	137
Korvat — <i>Ears:</i>							
Heikentynyt kuulo — <i>Defective hearing</i>	280	360	46	243	179	98	175
Pysyvää huonokuuloisuutta — <i>Permanent loss of hearing</i>	50	31	—	53	3	9	9
Korvasairauksia — <i>Ear diseases</i>	82	152	2	268	57	31	114
Risakudossairauksia — <i>Adenoides</i>	1 755	2 278	66	2 203	1 689	743	1 745
Puhevikoja — <i>Speech defects</i>	488	137	3	232	39	71	94
Luku- ja kirjoitusvaikeuksia — <i>Reading and writing difficulties</i>	104	75	27	114	21	20	59
Tuberkuloosi — <i>Tuberculosis:</i>							
Keuhkotuberkuloosi — <i>TB of the lungs</i>	10	5	—	2	5	2	5
Luu- ja niveltuberkuloosi — <i>TB of the bones and joints</i>	—	—	—	1	—	1	—
Muu tuberkuloosi — <i>Other forms of TB</i>	1	7	—	2	1	—	2
Orgaanisia sydänvikoja — <i>Org. cardiac defects</i>	87	174	4	122	83	69	116
Vatsaelinten sairauksia — <i>Abdominal diseases</i>	174	136	1	213	39	47	126
Hermosto- ja psykosomaattisia oireita — <i>Nervous and psychosomatic symptoms</i>	668	146	25	502	94	104	129
Yliherkkyystauteja — <i>Allergy:</i>							
Ihonmuutoksia — <i>Skin disorders</i>	561	399	17	586	193	165	220
Muita — <i>Other</i>	100	87	3	103	20	33	47
Muita terveydenhäiriöitä — <i>Other deviations of health</i> ...	382	526	19	1 412	310	435	932
Suosittelut erikoistutkimuksiin — <i>Special examinations recommended</i>	2 646	1 792	84	2 134	934	624	1 581

¹⁾ Helsingissä — I Helsingfors — *In Helsinki.*²⁾ Turussa — I Åbo — *In Turku.*

Pohj.-Karlalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Yhteensä Summa Total	Terveystilaindeksi terveyskoulutuksen tarkastus Hälsöavvikelsena i pro- sent av undersökta vid skolundersökningar Deviations of health as per- cent of school examined	De av skolläkare undersökta eleverna	
13 825	29 025	7 682	29 568	12 844	224 907	.	Ht 1961	
—	—	—	—	—	6 693	.	Vid skolundersökningar	
374	921	233	2 231	422	9 712	.	Vid poliklinikmottagningar	
—	—	—	—	—	—	.	Vid privata mottagningar	
19	92	—	304	57	1 239	.	Av dem	
—	—	—	12	39	311	.	— hos ögonläkare	
14 199	29 946	7 915	31 799	13 266	241 312	.	— hos öronläkare	
<i>Of at schools examined</i>								
126	321	77	233	241	2 768	1.2	Nedsatt allmäntillstånd	
1 466	2 064	1 523	2 855	1 092	22 097	9.8	Lyten o. sjukdomar i skelettet o. rörelseorgan	
503	112	70	356	18	1 777	0.8	Struma	
2	28	1	5	3	87	0.0	Sockersjuka	
617	1 692	217	2 302	1 115	13 065	5.8	Ögon:	
94	199	97	174	123	2 073	0.9	Synfel	
107	293	71	253	211	2 316	1.0	Ögonsjukdomar	
20	25	5	20	12	237	0.1	Öron:	
73	126	62	137	58	1 162	0.5	Försvagad hörsel	
965	2 732	684	2 906	1 292	19 058	8.5	Bestående nedsatt hörsel	
113	53	100	177	27	1 534	0.7	Öronsjukdomar	
23	62	28	54	7	594	0.3	Kroniska tonsilliter och adenoider	
7	7	1	24	10	78	0.0	Talfel	
—	1	—	2	1	6	0.0	Läs- och skrivsvårigheter	
—	7	—	1	1	22	0.0	Tuberkulos:	
97	132	88	218	85	1 275	0.6	Lungtuberkulos	
116	111	164	158	62	1 347	0.5	Ben- o. ledtuberkulos	
203	169	162	304	50	2 556	1.1	Annan tuberkulos	
164	283	224	373	170	3 355	1.5	Organiska hjärtfel	
44	140	41	95	46	759	0.3	Bugorganens sjukdomar	
456	612	231	1 700	413	7 428	3.3	Nervösa och psykosomatiska symptom	
803	1 701	588	2 556	1 614	17 057	7.6	Allergiska sjukdomar:	
							Hudförändringar	
							Övriga	
							Övriga hälsoavvikelser	
							Förordas till specialundersökning	

2.10 Kouluhammaslääkärien toiminta
Skoltandläkarverksamhet
School dental services

Lääni Län Province	Kunnat, joissa on kouluhammaslääkäri Kommuner med skoltandläkare <i>Communes with school dentist</i>		Kouluhammaslääkärit Skoltandläkare <i>School dentists</i>		Kansakouluopp. -kunnissa, joissa on kouluhammaslääkäri Folkskolelever i kommuner med skoltandläkare <i>School children in communes with school dentist</i>		Tarkastetut oppilaat Undersökta elever <i>School children examined</i>		Hoidon tarpeessa olevat I behov av vård <i>Treatment necessary</i>		100 hoidettua lasta kohti Per 100 behandlade barn <i>Per 100 children treated</i>				
	Luku Antal Number	%	Kouluhammaslääkärit Skoltandläkare <i>School dentists</i>	Kansakouluopp. -kunnissa, joissa on kouluhammaslääkäri Folkskolelever i kommuner med skoltandläkare <i>School children in communes with school dentist</i>	Luku Antal Number	%	%	Hoidettu valmiiksi Slutbehandlade <i>Complete treatment</i>	hampaan täyttämisiä tandfyllningar <i>filling of teeth</i>	Juurihoidoja rotbehandlingsar <i>root treatment</i>	matohampaan poistoja temporära tänder extra- heringar <i>deciduous teeth extracted</i>	puysyvän hampaan poistoja permanenta tänder extra- heringar <i>permanent teeth extracted</i>	Oppilaita kouluhammaslääk. kohti Elever per skoltandläkare <i>School children per school dentist</i>	Hoidettuja kouluhammaslääk. kohti Vårdade per skoltandläkare <i>Treated children per school dentist</i>	
Syyslukukausi 1960 — Hösttermin 1960 — Autumn term 1960															
Uudenmaan — Nylands ...	43	93.7	143	81 031	43 118	53.2	77.5	26 925	289	10	63	6	567	188	
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	109	92.4	157	82 024	37 514	45.7	74.3	22 421	247	14	76	8	522	143	
Ahvenanmaa — Åland	
Hämeen — Tavastehus ...	53	89.8	107	72 307	38 234	52.9	75.2	18 164	307	17	68	10	676	170	
Kymen — Kymmene ...	29	82.9	62	39 984	17 086	42.7	65.6	9 234	208	13	76	10	645	149	
Mikkelin — S:t Michels ...	24	80.0	27	26 878	11 303	42.1	75.8	5 095	272	15	103	14	995	189	
Kuopion — Kuopio ...	16	55.2	27	29 498	9 809	33.3	73.0	4 066	312	23	113	48	1 093	151	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	15	71.4	24	28 156	8 801	31.3	78.6	3 160	279	30	192	82	1 173	132	
Vaasan — Vasa ...	62	79.5	79	58 590	30 560	52.2	74.1	14 400	226	13	86	28	742	182	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands ...	22	64.7	42	29 029	13 399	46.2	74.6	6 813	276	15	92	30	691	162	
Oulun — Uleåborgs ...	37	64.9	51	56 547	13 806	24.4	88.4	7 977	253	20	174	71	1 109	156	
Lapin — Lapplands ...	18	72.0	27	29 583	9 966	33.7	78.5	5 253	274	9	155	46	1 196	195	
Yhteensä — Summa — Total	428	78.1	746	533 627	233 596	43.8	75.6	123 508	267	14	89	21	715	166	
Kevätlukukausi 1961 — Vårtermin 1961 — Spring term 1961															
Uudenmaan — Nylands ...	43	93.5	149	82 628	38 694	46.8	87.4	31 294	338	14	53	7	555	210	
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	107	90.7	156	82 797	41 220	49.8	82.0	31 811	270	17	68	14	531	204	
Ahvenanmaa — Åland ¹⁾ ..	17	100.0	17	2 703	2 361	87.3	82.9	1 950	159	115	
Hämeen — Tavastehus ...	55	93.2	109	72 990	26 825	36.8	95.5	25 852	314	20	57	13	670	237	
Kymen — Kymmene ...	29	82.9	75	40 076	18 478	46.1	72.5	12 078	224	17	74	13	534	161	
Mikkelin — S:t Michels ...	23	76.7	31	28 237	10 272	36.4	95.1	7 813	266	17	97	19	911	252	
Kuopion — Kuopio ...	17	58.5	29	28 993	11 071	38.2	80.7	6 498	326	23	135	65	1 000	224	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	13	61.9	20	28 423	4 401	15.7	93.1	4 200	302	31	213	11	1 421	210	
Vaasan — Vasa ...	63	80.8	84	57 366	24 241	42.3	89.7	20 719	241	15	69	30	683	247	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands ...	20	58.8	42	25 863	9 061	35.0	92.1	7 673	251	15	123	40	616	183	
Oulun — Uleåborgs ...	35	61.4	43	61 178	15 350	25.1	99.6	10 637	287	19	155	82	1 423	247	
Lapin — Lapplands ...	17	68.0	22	28 680	6 868	23.9	99.4	7 025	287	13	105	39	1 304	319	
Yhteensä — Summa — Total	439	80.1	777	539 934	208 842	39.0	88.0	167 550	287	17	81	26	695	216	
Syyslukukausi 1961 — Hösttermin 1961 — Autumn term 1961															
Uudenmaan — Nylands ...	42	91.3	135	78 012	45 219	58.0	75.3	25 623	305	12	62	4	578	190	
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	106	89.8	162	77 793	36 744	47.2	75.9	22 896	254	14	73	8	480	141	
Ahvenanmaa — Åland ²⁾ ..	16	100.0	16	2 703	2 602	96.3	75.2	1 950	169	122	
Hämeen — Tavastehus ...	53	89.8	108	70 393	38 998	55.4	76.8	19 554	293	20	71	10	652	181	
Kymen — Kymmene ...	30	85.7	47	39 620	16 133	40.7	69.0	9 421	224	17	95	10	843	200	
Mikkelin — S:t Michels ...	22	73.3	31	26 340	9 324	35.4	83.6	4 936	294	36	93	20	850	159	
Kuopion — Kuopio ...	18	62.1	28	31 793	11 413	35.9	80.1	5 279	308	25	124	47	1 135	189	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	18	85.7	25	29 604	7 475	25.2	83.8	3 910	304	27	187	69	1 184	156	
Vaasan — Vasa ...	62	79.5	78	53 381	26 740	50.1	78.1	14 760	245	13	77	24	684	189	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands ...	25	73.5	46	36 548	18 021	49.3	79.8	8 982	325	22	97	27	795	195	
Oulun — Uleåborgs ...	33	57.9	38	52 236	12 853	24.6	92.6	8 108	251	16	125	64	1 375	213	
Lapin — Lapplands ...	18	72.0	29	27 575	10 834	39.3	84.2	6 215	254	12	129	27	951	214	
Yhteensä — Summa — Total	443	80.8	743	525 998	236 356	44.9	78.1	131 634	273	17	85	19	708	177	

¹⁾ Sisältää myös syyslukukauden 1960 — Innefattar även höstterminen 1960 — Includes also autumn term 1960.

²⁾ Sisältää myös kevätlukukauden 1961 — Innefattar även vårterminen 1961 — Includes also spring term 1961.

- Liite 2.31.** Yhteenveto koululääkärin tutkimista kouluun tullessa rokottamattomista I-luokkalaisista kansakoulu-
Bilaga 2.31. Sammandrag av skolläkarna undersökta ovaccinerade I-klassister vid inträdet i folkskolan läsåret
Appendix 2.31. Distributions of the unvaccinated pupils examined by the school physicians on admission to the primary
 school for the school year 1960/61 and autumn term 1961 by provinces

Tauti- Sjukdom- Disease	Lääni — Län — Province													Rokottamattomat % tarkastetuista Ovaccinerade i % av undersökta Unvaccinated in percent of the examined pupils
	Uudenmaan Nylands	Turun-Porin Åbo-Björns	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Kymen Kymene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Yhteensä Summa Total	
I-luokkalaiset lukuvuonna 1960/61 — I-klassister under läsåret 1960/61 — Firstgraders in school year 1960/61	88 776	.
SI 1960 — Ht 1960 — At 1960														
Niistä tarkastettuja — Av dem undersökta — Of those examined	10 596	10 911	295	9 262	5 928	4 502	4 449	3 786	8 366	2 627	8 626	3 384	72 732	.
Hinkuyskä — Kikhosta — Pertussis	1 983	3 431	17	2 390	1 375	983	1 119	878	2 862	1 204	1 955	759	18 956	26.1
Isorokko — Smittkoppor — Variola	3 334	6 280	8	3 610	1 222	742	939	753	3 416	945	2 338	1 007	24 594	33.8
Jäykkäkouristus — Stelkramp — Tetanus	1 446	1 556	22	2 517	418	464	642	586	2 376	556	2 121	438	13 142	18.1
Kurkkumätä — Difteri — Diphtheria	2 000	3 500	11	2 478	1 337	976	1 230	875	2 803	1 189	1 994	675	19 068	26.2
Lapsihalvaus — Barnförlamning — Polio	902	1 855	9	2 111	572	382	785	601	1 934	498	1 115	271	11 035	15.2
Calmette	501	507	—	487	376	317	466	218	764	576	667	360	5 239	7.2
KI 1961 — Vt 1961 — St 1961														
Niistä tarkastettuja — Av dem undersökta — Of those examined	3 589	395	47	282	266	154	340	1 253	457	150	1 567	1 867	10 367	.
Hinkuyskä — Kikhosta — Pertussis	432	88	14	102	8	35	49	252	76	5	346	294	1 701	16.4
Isorokko — Smittkoppor — Variola	1 222	128	2	101	4	23	30	214	118	10	425	491	2 768	26.7
Jäykkäkouristus — Stelkramp — Tetanus	440	58	10	39	18	73	—	305	51	5	393	36	1 428	13.8
Kurkkumätä — Difteri — Diphtheria	436	88	5	103	9	35	49	256	76	5	353	289	1 704	16.4
Lapsihalvaus — Barnförlamning — Polio	172	48	2	30	19	58	—	242	54	71	148	5	849	8.2
Calmette	81	8	2	31	2	45	7	84	12	6	81	141	500	4.8
SI 1961 — Ht 1961 — At 1961														
Niistä tarkastettuja — Av dem undersökta — Of those examined	8 147	10 281	309	8 607	5 162	3 336	5 062	3 896	8 013	2 052	9 095	3 692	67 652	.
Hinkuyskä — Kikhosta — Pertussis	1 582	2 612	73	2 007	850	679	1 277	648	1 969	679	2 090	779	15 245	22.5
Isorokko — Smittkoppor — Variola	2 847	5 770	46	3 647	925	624	1 035	764	3 365	811	2 990	991	23 815	35.2
Jäykkäkouristus — Stelkramp — Tetanus	1 589	1 591	120	2 697	565	1 255	1 825	977	1 972	488	2 371	574	16 024	23.7
Kurkkumätä — Difteri — Diphtheria	1 624	2 650	79	2 024	856	685	1 307	634	1 955	656	2 103	835	15 408	22.8
Lapsihalvaus — Barnförlamning — Polio	612	1 514	28	1 350	348	579	1 045	484	984	374	926	253	8 497	12.6
Calmette	299	322	2	282	219	127	420	170	404	251	449	253	3 198	4.7

- Liite 2.32.** Äitiys- ja lastenhuoltotilastoa vv. 1939—1961
Bilaga 2.32. Mödra- och barnavårdsstatistik åren 1939—1961
Appendix 2.32. MCH-Statistics in 5 — year intervals 1939—1961

Vuosi År	Imeväis- kuolleis- uus ¹⁾ ²⁾ Spädbarns- dödlig- het ¹⁾ ²⁾ Infant mortality ¹⁾ ²⁾	Alle 28 vrk:n ikäi- sinä kuol- leet ¹⁾ Döda under 28 dygn ¹⁾ Deaths un- der 28 days of age ¹⁾	Kuolleena synty- neitä ¹⁾ Dödfödda ¹⁾ Still- births ¹⁾	Äitiyskuol- leisuus ¹⁾ Moder- skapsdöd- lighet ¹⁾ Maternal mortality ¹⁾	Äitiysneuvoloiden luku Antal rådgivningsbyråer för mödrar Number of maternity health centers		Lastenneuvoloiden luku Antal rådgivningsbyråer för barnavård Number of child health centers		Äitiys- ja lastenneuvoloiden kirjoissa olevat 31. 12. Inskrivna i slutet av året vid rådgiv- ningsbyråer för mödra- och barnavård Registered with the MCH-centers at the end of the year		Äidit %:na syntyneistä Mödrar i % av alla föderskor Mothers in percent of delivered	Vuotta nuorem- mat lapset %:na elävänä synty- neistä Barn under ett år i % av levande födda Children under 1 year of age in percent of live births
					Pää Huvud Main	Sivu Sido Sub	Pää Huvud Main	Sivu Sido Sub	Äidit %:na syntyneistä Mödrar i % av alla föderskor Mothers in percent of delivered			
1939	69.7	27.4	22.0	4.02	16	124	11.0	..		
1940	88.3	29.8	21.0	4.77	30	155	144	..	20.9	..		
1945	63.2	25.3	21.5	4.02	360	278	367	473	86.4	34.6		
1950	43.5	21.8	18.9	1.46	690	1 459	712	2 293	92.3	71.0		
1955	29.7	18.6	18.2	1.05	844	2 148	784	3 079	95.2	88.7		
1960	21.0	14.4	15.3	0.72	878	2 366	967	3 324	96.6	96.7		
1961	20.8	15.3	14.4	0.55	879	2 341	966	3 346	96.7	91.8		

¹⁾ 1 000 elävänä syntyneitä kohti. — Per 1 000 levande födda. — Per 1 000 live births.
²⁾ Vuotta nuorempina kuolleet. — Döda under 1 år. — Deaths under 1 year of age.

Liite 2.33. Vuonna 1960 sairaaloissa hoidetut lapsipotilaat keskussairaalaapiireittäin¹⁾
Bilaga 2.33. År 1960 i sjukvårdsanstalterna vårdade barnpatienter enligt centralsjukhusdistrikten¹⁾
Appendix 2.33. Children treated at hospitals in 1960 by central hospital district¹⁾

	Keskussairaalaapiiri — Centralsjukhusdistrikt — Central hospitals district								
	Helsingin yliopistollinen Helsingfors universitets	Turun yliopistollinen Åbo universitets	Satakunnan Satakunda	Etäseutun Tavastehus	Tampereen Tammerfors	Lahtien Lahtis	Kotkan Kotka	Etelä-Saimaan Södra Saimens	Mikkelin St. Michels
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Yleissairaalat — Lasarett — General hospitals									
Tytöt — Flickor — Girls	5 453	2 457	1 306	644	2 689	1 253	1 103	792	888
0—4 v. — år — years	2 579	1 279	607	246	1 191	592	467	379	393
5—9 v. — år — years	1 501	603	339	184	795	317	322	213	244
10—14 v. — år — years	1 373	575	360	214	703	344	314	200	251
Pojat — Gossar — Boys	6 997	3 132	1 673	814	3 303	1 620	1 454	922	1 109
0—4 v. — år — years	3 435	1 629	789	339	1 496	839	599	475	486
5—9 v. — år — years	1 975	800	439	231	985	409	459	239	302
10—14 v. — år — years	1 587	703	445	244	822	372	396	208	321
Molemmat sukupuolet — Båda könen — Both sexes	12 450	5 589	2 979	1 458	5 992	2 873	2 557	1 714	1 997
Niistä — Därav — Of which									
Yleissairaaloissa hoidetut tuberkuloosipotilaat — I lasarett vårdade tuberkulospatienter — In central hospitals cared children of tuberculosis									
Tytöt — Flickor — Girls	20	10	10	3	9	3	1	3	3
0—4 v. — år — years	6	2	2	—	1	1	—	—	1
5—9 v. — år — years	3	5	2	1	3	—	1	—	1
10—14 v. — år — years	11	3	6	2	5	2	—	3	1
Pojat — Gossar — Boys	24	9	9	2	10	6	9	2	2
0—4 v. — år — years	9	4	1	—	2	2	2	—	—
5—9 v. — år — years	6	2	2	—	3	1	1	1	2
10—14 v. — år — years	9	3	6	2	5	3	6	1	—
Molemmat sukupuolet — Båda könen — Both sexes	44	19	19	5	19	9	10	5	5
Mielisairaalat — Sinnessjukhus — Mental hos- pitals									
Tytöt — Flickor — Girls	26	9	4	—	30	2	3	7	1
0—4 v. — år — years	—	2	—	—	2	1	—	—	1
5—9 v. — år — years	4	1	—	—	12	1	1	1	—
10—14 v. — år — years	22	6	4	—	16	—	2	6	—
Pojat — Gossar — Boys	88	9	1	4	51	4	4	2	5
0—4 v. — år — years	1	1	—	—	1	1	1	—	—
5—9 v. — år — years	32	3	1	3	24	2	1	—	1
10—14 v. — år — years	55	5	—	1	26	1	2	2	4
Molemmat sukupuolet — Båda könen — Both sexes	114	18	5	4	81	6	7	9	6
Väestö 31. 12. 1960 — Befolkning den 31. 12. 1960 — Population on 31. 12. 1960									
Tytöt — Flickor — Girls	100 771	51 289	34 351	19 669	50 943	23 497	26 247	18 345	18 716
0—4 v. — år — years	33 031	15 001	10 162	5 797	15 131	6 958	7 839	5 538	5 504
5—9 v. — år — years	31 803	16 795	11 080	6 475	16 498	7 676	8 532	5 990	6 236
10—14 v. — år — years	35 937	19 493	13 109	7 397	19 314	8 863	9 876	6 817	6 976
Pojat — Gossar — Boys	104 867	53 663	35 994	20 435	52 738	24 596	27 644	19 158	19 117
0—4 v. — år — years	34 884	15 748	10 638	6 094	15 787	7 165	8 220	5 792	5 583
5—9 v. — år — years	32 984	17 437	11 785	6 686	16 864	7 979	9 054	6 193	6 438
10—14 v. — år — years	36 999	20 478	13 571	7 655	20 087	9 452	10 370	7 173	7 096
Molemmat sukupuolet — Båda könen — Both sexes	205 638	104 952	70 345	40 104	103 681	48 093	53 891	37 503	37 833

¹⁾ Tuberkuloosiparantoloissa hoidettuja lapsipotilaita lukuunottamatta — Med undantag av barnpatienter vårdade i tuberkuloosanstalter —

Savonlinnan Nyslotts	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Kuopion Kuopio	Keski-Suomen Mellersta Finland	Seinäjoen Seinäjoki	Vaasan Vasa	Keski-Pohjanmaan Mellersta Österbottens	Oulun yliopistollinen Uleåborgs universitet	Kainuun Kainuu	Kemin Kemi	Lapin Lapplands	Ahvenanmaan Ålands	Tunturimaton Okänd Utkmans	Yhteensä Summa Total
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
535	1 672	2 038	2 268	994	821	984	1 859	887	894	1 768	120	498	31 923
273	706	836	1 122	437	380	514	946	402	471	945	69	259	15 093
134	445	582	560	231	223	225	455	247	207	403	21	135	8 386
128	521	620	586	326	218	245	458	238	216	420	30	104	8 444
663	2 038	2 447	2 537	1 320	996	1 144	2 273	978	1 091	1 867	144	604	39 126
350	916	1 071	1 338	609	490	571	1 201	489	605	1 026	79	325	19 157
158	525	714	590	373	250	298	573	253	255	460	43	144	10 475
155	597	662	609	338	256	275	499	236	231	381	22	135	9 494
1 198	3 710	4 485	4 805	2 314	1 817	2 128	4 132	1 865	1 985	3 635	264	1 102	71 049
—	7	6	6	7	4	6	13	6	3	15	1	—	136
—	2	2	3	—	—	3	3	—	1	9	—	—	36
—	3	4	2	2	1	2	3	6	1	1	—	—	41
—	2	—	1	5	3	1	7	—	1	5	1	—	59
4	9	11	5	11	8	12	23	8	3	10	1	—	178
—	3	7	4	5	3	1	6	3	—	5	—	—	57
1	2	—	1	3	1	4	8	2	—	3	—	—	43
3	4	4	—	3	4	7	9	3	3	2	1	—	78
4	16	17	11	18	12	18	36	14	6	25	2	—	314
1	2	3	3	9	2	2	10	3	1	2	—	2	122
—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	1	1	3	3	—	1	3	1	—	1	—	—	34
1	1	2	—	2	2	1	7	2	1	1	—	2	78
4	2	5	2	10	1	1	11	5	2	3	1	9	224
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	4	—	—	2	1	1	1	1	5	82
4	2	5	2	6	1	1	9	4	1	2	—	4	137
5	4	8	5	19	3	3	21	8	3	5	1	11	346
14 161	36 418	43 907	38 915	33 365	21 099	20 156	43 702	19 411	14 934	23 259	2 573	—	655 728
4 165	10 785	12 911	11 559	9 651	6 269	5 875	13 854	6 187	4 843	7 908	768	—	199 736
4 751	12 187	14 778	12 840	10 926	6 998	6 686	14 594	6 731	5 007	7 756	820	—	215 159
5 245	13 446	16 218	14 516	12 778	7 832	7 595	15 254	6 493	5 084	7 595	985	—	240 833
14 873	38 144	45 359	40 556	34 715	22 004	20 975	45 877	19 986	15 662	24 300	2 602	—	683 265
4 392	11 226	13 434	12 063	9 899	6 686	6 036	14 613	6 279	4 996	8 171	782	—	208 488
5 044	12 808	15 132	13 286	11 583	7 106	6 948	15 446	6 882	5 210	8 165	841	—	223 871
5 437	14 110	16 793	15 207	13 233	8 212	7 991	15 818	6 825	5 456	7 964	979	—	250 906
29 034	74 562	89 266	79 471	68 080	43 103	41 131	89 579	39 397	30 596	47 559	5 175	—	1 338 993

Excluding those treated at tuberculosis sanatoria.

Liite 2.34. Lasten kuolemaan johtaneet tapaturmat niiden syyn mukaan vuosina 1958—1961
Bilaga 2.34. Barnolycksfall, som lett till döden, efter skadans orsak åren 1958—1961
Appendix 2.34. Deaths of children from accidents by external cause of injury in years 1958—1961

N:o	Vamman syy Skadans orsak External cause of injury	Yhteensä Summa Total	Suurkaupungit Storstäder Cities			Muut kaupungit ja kauppalat Övriga städer och köpingar Other urban communes		
			Ikä — Ålder — Age					
			0	1—4	5—14	0	1—4	5—14
	1958							
	Tapaturmia kaikkiaan — Olycksfall inalles — Total of accidents	367	2	10	18	5	29	48
	Tyttöjä — Flickor — Girls	123	1	2	5	1	12	10
	Poikia — Gossar — Boys	244	1	8	13	4	17	38
	1960							
Aa	Rautatieliikennetapaturmat — Järnvägstrafikolycksfall — Railroadtraffic accidents	4	—	—	—	—	—	2
Ab	Moottoriajoneuvoliikennetapaturmat — Olycksfall i motor- fordontrafik — Motor vehicle traffic accidents	142	1	8	11	—	18	16
Ac	Muut maaliikennetapaturmat — Andra olycksfall i trafiken till lands — Other landtraffic accidents	6	—	—	—	—	—	1
Ad	Vesiliikennetapaturmat — Olycksfall i trafiken till sjöss — Boat accidents	6	—	—	1	—	—	—
B	Myrkytystapaturmat — Förgiftningsolycksfall — Accidents of poisoning	15	—	—	—	1	4	—
C	Putoamis- ja kaatumistapaturmat — Olycksfall förorsakade vid fall — Accidents caused by falling	9	—	1	1	2	—	2
E	Terä- tai leikkaavien aseiden aiheuttamat tapaturmat — Olycksfall förorsakade av skärande eller vassa föremål eller vapen — Accidents caused by sharp or cutting tools or weapons	1	—	—	—	—	—	—
F	Sähkötapaturmat — El-olycksfall — Accidents caused by electric power	3	—	—	—	—	—	1
G	Tulipalon ja räjähdysten aiheuttamat tapaturmat — Olycksfall förorsakade av eldsvåda och explosion — Accidents caused by fire or explosive power	10	—	—	—	—	—	—
H	Kuumien ja syövyttävien aineiden aiheuttamat tapaturmat — Olycksfall förorsakade av frätande och heta ämnen — Accidents caused by hot or corrosive substances	4	—	—	—	2	—	—
K	Ampuma-aseen aiheuttamat tapaturmat — Olycksfall för- orsakade av skjutvapen — Accidents by firearms	10	—	—	2	—	—	1
L	Hukkumistapaturmat — Drunkningsolyckor — Drowning- accidents	118	—	7	5	—	7	13
M	Muut tapaturmat esim. putoavan esineen aiheuttamat, eläinten aiheuttamat, tukehtuminen yms. — Andra olycksfall t.ex. förorsakade av fallande föremål, djur, kvävning o.s.v. — Other accidents e.g. caused by falling objects, animals, suffocating etc.	41	3	—	—	5	—	2
	Tapaturmia kaikkiaan — Olycksfall inalles — Total of accidents	369	4	16	20	10	19	38
	Tyttöjä — Flickor — Girls	112	1	4	6	3	7	14
	Poikia — Gossar — Boys	257	3	12	14	7	12	24
	Väestö iän mukaan — Befolkningen enligt ålder — Population by age	656 669	5 355	20 631	53 813	9 167	36 900	97 692
	Tyttöjä — Flickor — Girls	683 518	5 546	21 900	55 250	9 545	38 661	101 196
	Poikia — Gossar — Boys							

Maalaiskunnat Landskommuner Rural communes			Yhteensä Summa Total	Suurkaupungit Storstäder Cities			Muut kaupungit ja kauppalat Övriga städer och köpingar Other urban communes			Maalaiskunnat Landskommuner Rural communes		
0	1—4	5—14		0	1—4	5—14	0	1—4	5—14	0	1—4	5—14
1959												
20	112	123	375	2	14	25	5	23	49	24	80	153
12	47	33	105	—	3	5	1	12	12	8	35	29
8	65	90	270	2	11	20	4	11	37	16	45	124
1961												
—	1	1	8	—	—	2	—	—	1	—	2	3
—	26	72	132	—	2	7	1	9	23	—	27	63
—	1	4	5	—	—	1	—	—	1	—	1	2
—	—	5	5	—	—	1	—	—	1	—	—	3
3	6	1	14	—	1	—	1	2	—	2	8	—
1	1	1	8	—	1	—	—	—	2	—	—	5
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	7	1	24	1	3	2	1	4	—	1	9	3
1	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	1	6	8	—	—	1	—	—	—	—	—	7
—	37	49	125	—	9	9	—	12	18	—	33	44
13	9	9	46	4	1	—	5	1	5	14	6	10
20	92	150	377	5	17	23	8	29	51	17	86	141
9	31	37	119	2	10	5	2	10	12	8	33	37
11	61	113	258	3	7	18	6	19	39	9	53	104
24 307	103 671	305 133	646 727	23 791	99 687	299 061
25 299	107 606	318 515	673 098	24 758	103 600	312 494

3. TARTUNTATAUDIT JA NIIDEN EHKÄISEMINEN

Tartuntatautitilastossa esiintyvät tiedot perustuvat lääkärin lääkintöhallitukselle lähettämiin ilmoituksiin. Vuodesta 1959 lähtien on yleisvaarallisista tartuntataudeista tehtävä puhelinilmoitus lääkintöhallitukseen ja lisäksi laadittava jokaisesta taudintapauksesta erillis-ilmoitus kirjallisena. Tähän ryhmään kuuluvat: lavantauti, pikkulavantauti, muut lavantaudin sukuiset taudit, kolera, punatauti, kurkkumätä, rutto, pitaali, pernarutto, lapsihalvaus, isorokko, keltakuume ja pilkkukuume. Muista tartuntataudeista on jokaisen lääkärin lähetettävä yhteenveto kerran viikossa.

V. 1959 tapahtuneet muutokset eivät ole oleellisesti vaikuttaneet täten keräytyvien tietojen luotettavuuteen. Tiedot taudintapausten määrästä eivät kaikilta osin perustu bakteriologiseen tms. varmistukseen ja itse ilmoittautumisessakin on laiminlyöntejä. Tästä huolimatta ne antavat kuvan kehityksen suunnasta varsinkin yhdistettynä aikasarjoiksi.

Tauluissa 3.1 a ja 3.1 b on esitetty vuosittain eräisiin tärkeimpiin tartuntatauteihin sairastuneiden määrä v. 1936—1961 välisenä aikana. Kuvioissa 3.1—3.11 on esitetty tautisuus ja kuolleisuus 100 000 henkeä kohti.

Vuoden 1961 aikana tilanne yleensä kehittyi hyvään suuntaan. Lavantautitapauksia todettiin runsaammin kuin edellisenä vuonna, pääasiassa Oulun läänissä puhjenneen rajoitetun epidemian johdosta. Pikkulavantautia esiintyi saman verran ja muita lavantaudin sukuisia tauteja hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Punatautia esiintyi vain Turussa. Päinvastoin kuin parina edellisenä vuonna esiintyi hinkuyskää melko runsaasti, vaikka rokotuksia on suoritettu yhä enenevässä määrässä. Koska bakteriologisesti ei kaikkia tapauksia ole varmistettu, on joukossa mahdollisesti parapertussista ja ehkä muitakin sairauksia. Tuhkarokkoa ja vesirokkoa esiintyy edelleen normaaliksi katsottavassa määrin. Sikotautia vastaan on ryhdytty vuoden 1961 alusta rokotuksiin armeijaan tulevien alokkaiden suojaamiseksi. Taudintapausten ilmoitetaan rokotetuilla vähentyneen n. 90 %:lla ja komplikaatiot ovat käyneet harvinaisiksi. Taudintapausten kokonaisuusmääräkin oli tosin pienempi kuin edellisenä vuonna. Kurkkumätää ei ole lainkaan esiintynyt, mutta rokotuksia on suoritettu yhä lisääntyvässä määrin. Tarttuvaa keltatautia oli myös poikkeuksellisen vähän.

Influenssaa ja muita ns. vilustumissairauksia esiintyi tavanomaisesti katsottavassa määrin. Poliota vastaan vuoden aikana rokotettiin 25 % väestöstä ja useita vuosia jatkunut rokotustoiminta näyttää johtavan odotet-

3. SMITTOSAMMA SJUKDOMAR OCH DERAS FÖREBYGGANDE

Uppgifterna i statistiken över smittosamma sjukdomar baserar sig på av läkarna till medicinalstyrelsen insända rapporter. Sedan år 1959 måste en telefonanmälan ringas in till medicinalstyrelsen om de allmänt farliga smittosamma sjukdomarna och därtill bör det avfattas en skild skriftlig rapport för varje sjukdomsfall. Till denna grupp hör: tyfus, paratyfus, övriga med tyfus besläktade sjukdomar, kolera, dysenteri, difteri, pest, spetälska, mjältbrand, barnförlamning, smittkoppor, gula febern och fläcktyfus. Om de övriga smittosamma sjukdomarna bör varje läkare insända ett sammandrag en gång i veckan.

Förändringarna, som skett under år 1959, har inte väsentligt inverkat på pålitligheten av den på detta sätt insamlade statistiken. Uppgifterna om antalet sjukdomsfall grundar sig inte för allas del på bakteriologisk eller någon annan säkerhetsanordning och i själva rapporteringen finns det försummelser. Trots detta ge de en bild om utvecklingens riktning isynnerhet kombinerade som tidsperioder.

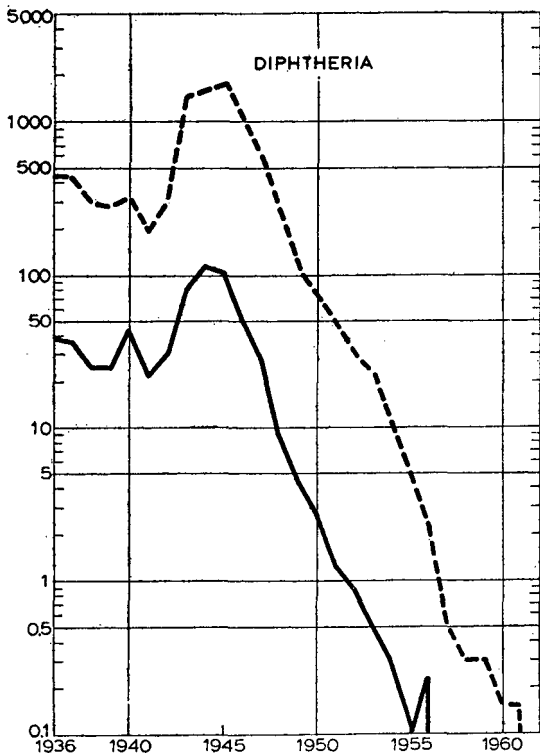
I tabellerna 3.1 a och 3.1 b har årligen framställts antalet insjuknade i de viktiga smittosamma sjukdomarna under tiden 1936—1961. I figurerna 3.1—3.11 har framställts sjukdomsfall och dödsfall per 100 000 personer.

Under år 1961 utvecklades situationen i allmänhet i god riktning. Tyfusfall konstaterades mera än föregående år huvudsakligen i Uleåborgs län på grund av den begränsade epidemin, som bröt ut. Paratyfus framträdde i samma skala och övriga med tyfus besläktade sjukdomar mindre än föregående år. Dysenteri uppträdde endast i Åbo. Tvärtom än under ett par föregående år förekom kikhosta ansenligt, fast vaccinationer utfördes i en allt större mängd. Då ingen bakteriologisk visshet fanns om alla fall, kan det möjligtvis finnas parapertussis bland dem och kanske även andra sjukdomar. Mässling och vattenkoppor uppträdde fortfarande i normal mängd.

Vaccinationer mot påssjuka har från början av år 1961 vidtagits till skydd för de ankommande rekryterna i armén. Sjukdomsfallen hos de vaccinerade har minskat ungefär med 90 % enligt anmälan och komplikationerna blivit sällsynta. Antalet sjukdomsfall var dock mindre än föregående år.

Ingen difteri har uppträtt, men vaccinationer har utförts i allt större utsträckning. Fall av smittosam gulsot fanns även undantagsvis litet.

Influensa och andra s.k. förkylningssjukdomar uppträdde i sedvanlig mängd. Under året vaccinerades 25 % av befolkningen mot polio och den i flera år fortsatta vaccinationsverksamheten visar sig leda mot

Kuvio 3.1. Ilmoitetut kurkkumätätapaaukset (055) (---) ja kurkkumätään kuolleet (—) laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61

Fig. 3.1. De rapporterade dufferfallen (055) (---) och de döda i dufferi (—) räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61

Fig. 3.1. Cases (---) and Deaths (—) from Diphtheria (055) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61

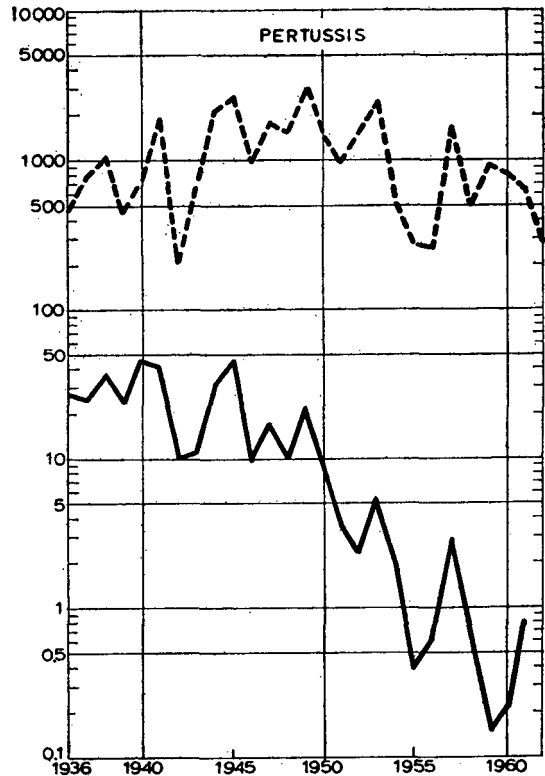
tuihin tuloksiin. Vuoden poliotausten määrä oli vain n. 10 % edellisen vuoden määrästä.

Tartuntatautiin hoitopaikkoja oli v. 1961 päättyessä 755 eli 17 laskettuna 100 000 henkeä kohti (kuvio 6.01).

Tartuntatautiin vuoksi hoidettavien määrä on laskenut voimakkaasti v:sta 1945 lähtien (kuvio 6.03 ja taulu 6.02).

Rokotukset. Nykyinen rokotuslaki tuli voimaan 1. 1. 1952. Sen mukaan rokotus on väestölle vapaaehtoista muutamia vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, ellei valtioneuvosto nimenomaan toisin määrää. Rokotukset kuuluvat osana neuvola- ja kouluterveydenhoitotyöhön. Niitä suoritetaan yleisissä rokotustilaisuuksissa, joita terveydenhoitolahtakuntien on järjestettävä alueillaan lääninlääkärin valvonnan alaisina. Puolustusvoimissa, rajavartiolaitoksessa ja vankeinhoitohallinnon alaisissa laitoksissa rokotusten järjestelystä huolehtii kyseisen hallinnonhaaran tai laitoksen ylilääkäri tai vastaava ylin lääkintäviranomainen.

Rokottajina toimivat lääkärit, mutta sairaanhoitajille, terveysisärisille ja kättilöille, jotka ovat saaneet rokotusopetusta, voi lääninlääkäri antaa luvan toimittaa rokotuksia yleisissä rokotustilaisuuksissa. Yksityistä rokotustoimintaa saa maassa suorittaa vain lailistettu lääkäri.

Kuvio 3.2. Ilmoitetut hinkuyskätapaaukset (056) (---) ja hinkuyskän vuoksi kuolleet (—) laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61

Fig. 3.2. De rapporterade fallen i kikhosta (056) (---) och de döda i kikhosta (—) räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61

Fig. 3.2. Cases (---) and Deaths (—) from Whooping cough (056) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61

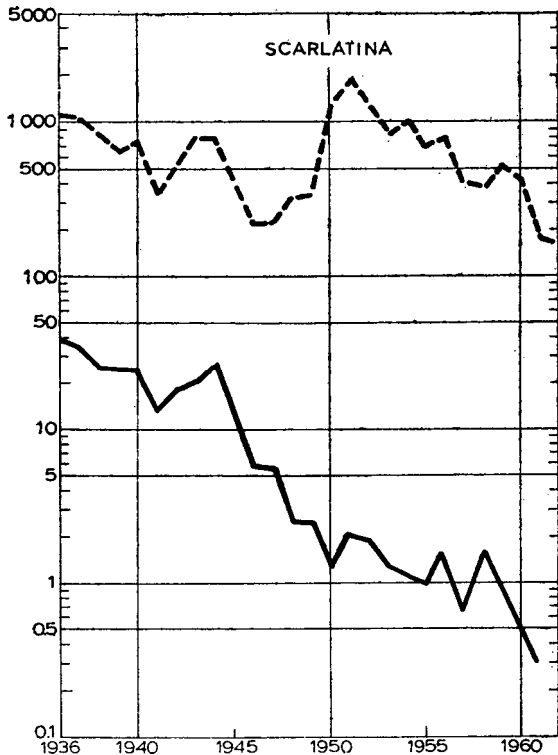
väntade resultat. Årets antal av poliöfall var endast ungefär 10 % av föregående års mängd.

De smittosamma sjukdomarnas vårdplatser var vid slutet av år 1961 17/100 000 och deras antal 755 (figur 6.01).

Antalet patienter, vilka vårdats i smittosamma sjukdomar, har kraftigt sjunkit från år 1945 (figur 6.03 och 6.02).

Vaccinationer. Den nu gällande lagen om vaccination trädde i kraft den 1. 1. 1952. I enlighet med den är vaccinationen frivillig på några få undantag när, om inte statsrådet uttryckligen annorlunda föreskriver. Vaccinationerna ingår som en del av rådgivningsbyråernas och skolornas hälsovårdsarbete samt sker i form av offentliga vaccinationstillfällen, som hälsovårdsnämnderna under länsläkarens tillsyn anordnar inom sina områden. Inom försvarsmakten, gränsbevakningsväsendet och fängvårdsförvaltningens underlydande inrättningar organiseras vaccinationerna av överläkaren för ifrågavarande förvaltningsgren eller anstalt eller av motsvarande högsta sanitära myndighet.

Vaccinationerna utförs av läkare, men sjuksköterskor, hälsosystrar och barnmorskor, som instruerats i vaccinationsarbete, kan av länsläkaren erhålla tillstånd att verka som vaccinatorer vid allmänna vaccinationstillfällen. Privat vaccination får endast utföras av läkare, som äger rätt att bedriva sitt yrke i vårt land.

Kuvio 3.3. Ilmoitetut tulirokkotapaukset (050) (---) ja tulirokkoon kuolleet (—) laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61

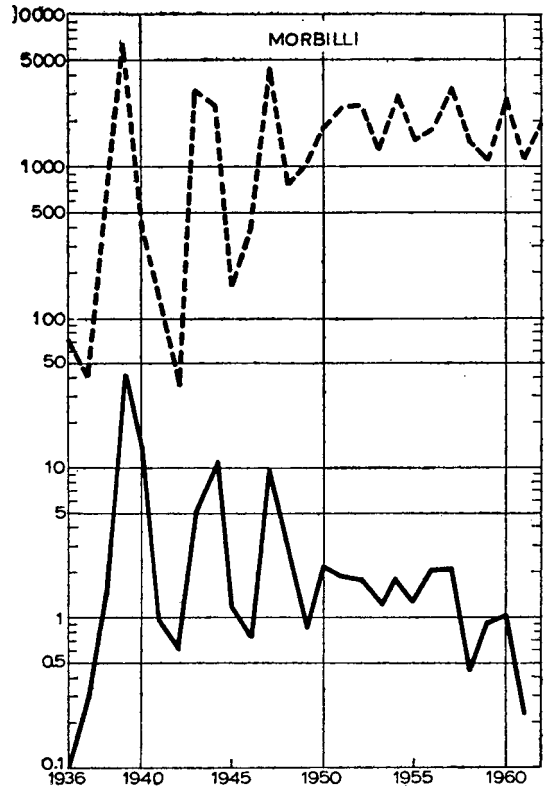
Fig. 3.3. De rapporterade scharlakansfeberfallen (050) (---) och de döda i scharlakansfeber (—) räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61

Fig. 3.3. Cases (---) and Deaths (—) from Scarlet fever (050) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61

Rokotus on rokotettavalle maksutonta. Yleisissä rokotustilaisuuksissa rokotetuista maksetaan rokotajalle sisäasiainministeriön määräämä palkkio.

Rokotettujen määrä käy selville tauluista 3.4 ja 3.5, joissa samalla kertaa annetut rokotukset on eritelty osatekijöihinsä ja suoritettuja rokotuksia on siten enemmän kuin rokotuskertoja.

Sukupuolitaudit. Maassamme on ollut voimassa erityinen sukupuolitautilaki vuodesta 1943, nykyisessä muodossaan (N:o 52/52) v:sta 1952. Laki velvoittaa jokaisen tarttuvassa vaiheessa olevaa sukupuolitautia sairastavan tai epäillyn alistumaan tutkimukseen ja hoitoon. Jokaiseen kuntaan on nimettävä »sukupuolitautien virkalääkäri», jonka antama potilaalle ilmainen hoito korvataan valtion varoista. Tarvittaessa voidaan potilasta tutkia tai hoitaa valtion sairaalassa. Yliopistollisissa keskussairaaloissa ja Oulun lääninsairaalassa on toiminnassa iho- ja sukupuolisairauksien erikoisosastoja. Eräissä satama- ja suurissa kaupungeissa on erityisiä sukupuolitautilinikoita, joiden ylläpitämiseen mm. merimiehiä varten maamme on sitoutunut ratifioituaan ns. Brüsselin sopimuksen v. 1926.

Kuvio 3.4. Ilmoitetut tuhkarokkotapaukset (085) (---) ja tuhkarokkoon kuolleet (—) laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61

Fig. 3.4. De rapporterade fallen i mässling (085) (---) och de i mässling döda (—) räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61

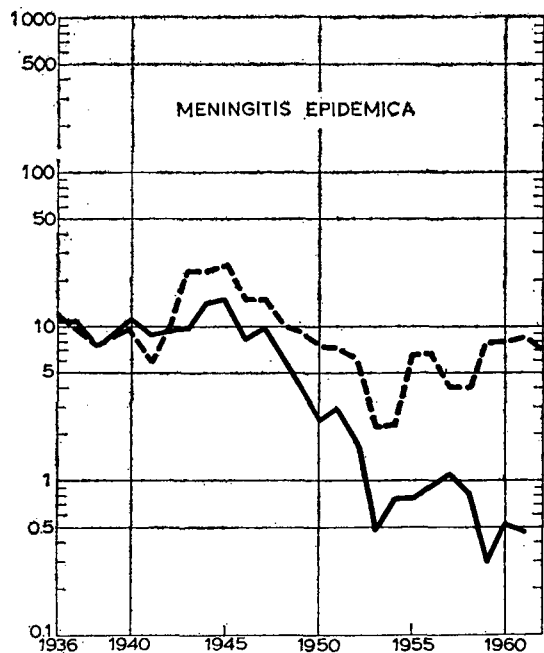
Fig. 3.4. Cases (---) and Deaths (—) from Measles (085) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61

Vaccinationen är avgiftsfri för den, som skall vaccineras. Vid de allmänna vaccinationstillfällena erlättes till vaccinatorerna för varje vaccinerad person ett av ministeriet för inrikesärendena fastställt arvode.

Antalet vaccinerade framgår ur tabellerna 3.4 och 3.5, i vilka de på samma gång givna vaccinationerna har avskiljts i sina beståndsdelar och de utförda vaccinationerna är sålunda flere än vaccinationsinjektionerna.

Könssjukdomar. En speciell lag om könssjukdomar har varit i kraft i vårt land sedan år 1943 och i sin nuvarande form (N:o 52/52) sedan år 1952.

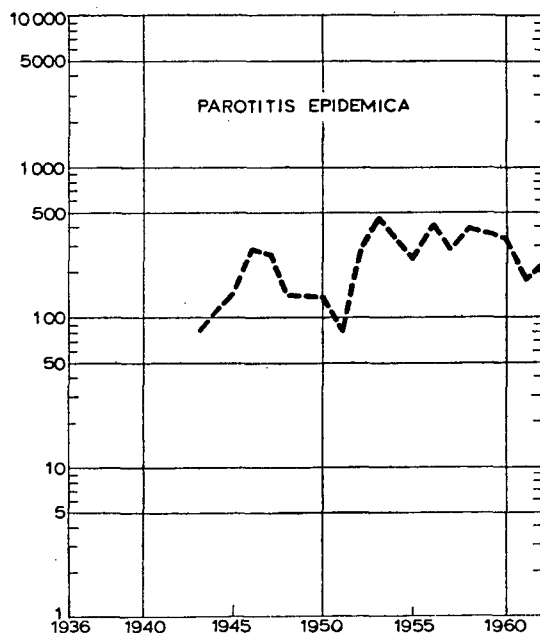
Lagen förpliktigar envar som insjuknat i könssjukdom eller misstänkes lida av sådan i smittosamt skede, att underkasta sig undersökning och behandling. I varje kommun bör en läkare för könssjukdomar utses, och den avgiftsfria behandlingen ersätts ur statsmedel. Vid behov kan patienten undersökas och behandlas på statens sjukhus. Specialavdelningar för hud- och könssjukdomar är inrättade vid universitetscentral-sjukhusen och i länssjukhuset i Uleåborg. I endel hamn- och storstäder finns speciella kliniker för könssjukdomar och sådana kliniker har vårt land bl. a. med tanke på sjömans förbundit sig att upprätthålla i och med ratificeringen av det s.k. Brüssel-avtalet av år 1926.

Kuvio 3.5. Ilmoitetut kulkutaudinluontoiset tai muut merkäiset aivokalvontulehdustapaukset (057.0, 340) (---) ja tautiin kuolleet (—) laskettuna 100 000 alle 15-vuotiasta kohden 1936—61

Fig. 3.5. De rapporterade fallen i epidemisk eller annan varig hjärnhinneinflammation (057.0, 340) och de döda i sjukdomen (—) räknat per 100 000 under 15 års ålder för åren 1936—61

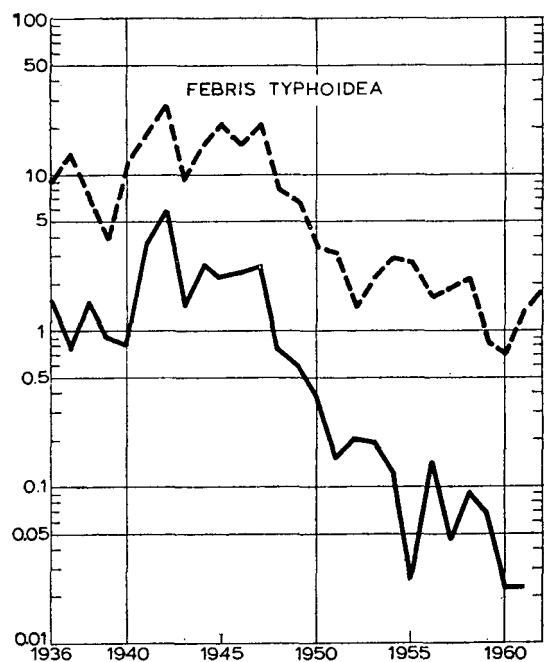
Fig. 3.5. Cases (---) and Deaths (—) from Meningococcal infections (057.0, 340) per 100 000 of Pop. under 15 years of age 1936—61

Kuvio 3.6. Sikotautitapauksia (089) vv. 1943—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden

Fig. 3.6. Fall i påssjuka (089) för åren 1943—61 räknat per 100 000 invånare

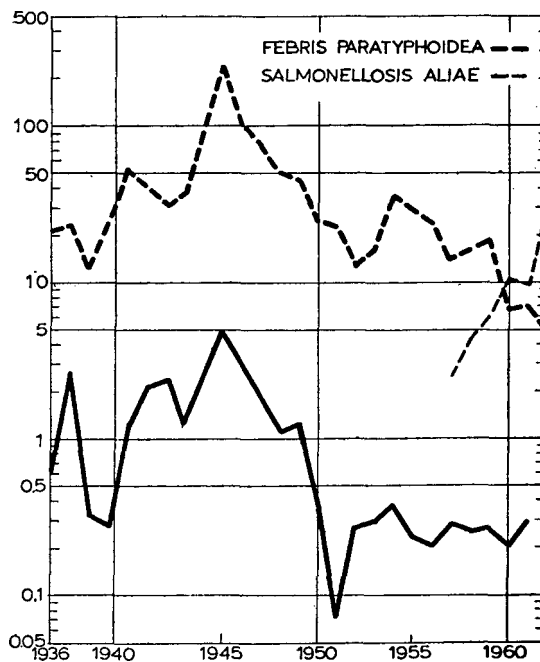
Fig. 3.6. Cases of Mumps (089) 1943—61 per 100 000 of Pop.

Kuvio 3.7. Lavantautiin (040) sairastuneet (---) ja kuolleet (—) vv. 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden

Fig. 3.7. I tyfus (040) insjuknade (---) och döda (—) för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare

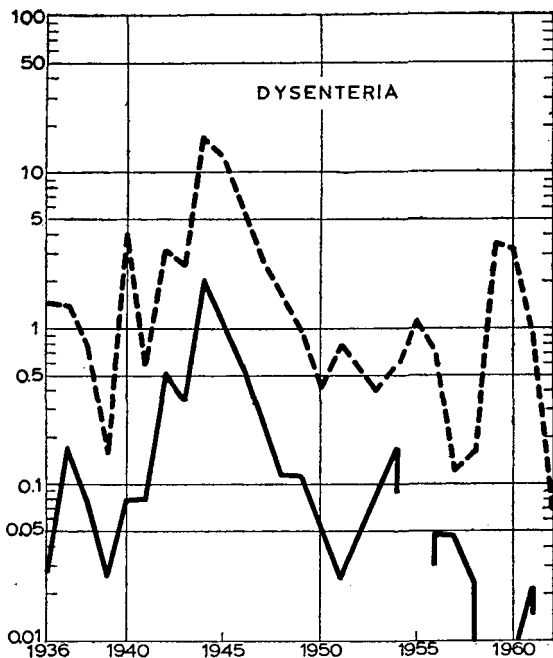
Fig. 3.7. Cases (---) and Deaths (—) from Typhoid Fever (040) 1936—61 per 100 000 of Pop.

Kuvio 3.8. Pikkulavantautiin (041) (---) ja muihin salmonella infektioihin (—) sairastuneet ja kuolleet (—) 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden

Fig. 3.8. De insjuknade i paratyfus (041) (---) och andra salmonellainfektioner (—) samt de döda (—) för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare

Fig. 3.8. Cases of Paratyphoid fever (041) (---) and other Salmonella infections (—) and Deaths (—) per 100 000 of Pop. 1936—61

Kuvio 3.9. Punatautitapauksia (045—048) (---) ja tautiin kuolleita (—) 100 000 asukasta kohden 1936—61

Fig. 3.9. Fall i rödsot (045—048) (---) och de döda i rödsot (—) per 100 000 invånare för åren 1936—61

Fig. 3.9. Cases (---) and Deaths (—) from Dysentery (045—048) per 100 000 of Pop. 1936—61

Hoidon aloittavan lääkärin velvollisuuksiin kuuluu tehdä jokaisesta taudintapauksesta tilastollisia tarkoituksia varten ilmoitus terveydenhoitoviranomaisille. Jos lääkäri ei saa tartunnanlähdeä tutkittavaksi tai hoitoon, ilmoitetaan tämän nimi tai tunnusmerkit virkälääkärille, joka viranomaisena ryhtyy asiaa selvittämään.

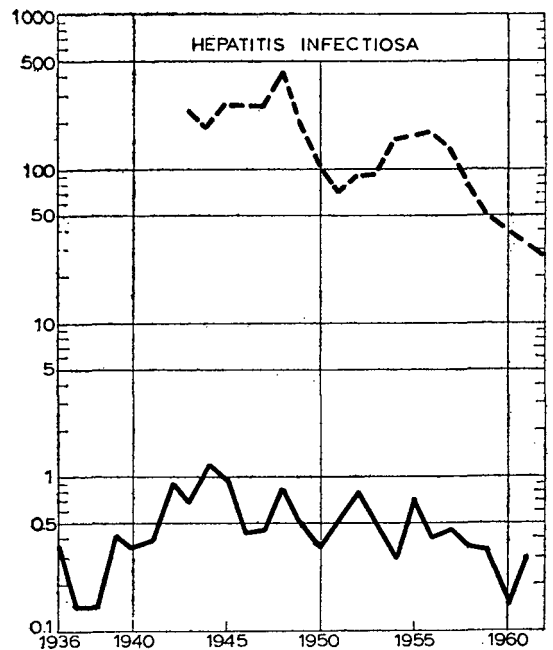
Vuoden 1961 aikana on sukupuolitautilanne pysynyt jokseenkin samana kuin edellisenäkin vuonna (taulu 3.6). Varhaiskuppaa on maassamme aivan vähäisessä määrin. Suhteellisesti eniten näitä tapauksia on merimiehillä, jotka ovat saaneet tartunnan ulkomaisissa satamissa. Tippuriin sairastuneiden määrä oli suurempi kuin edellisinä vuosina. Muita sukupuolitauteja ei maassamme käytännöllisesti katsoen esiinny. Synnyinäistä kuppaa ei ole todettu lainkaan, joskin äitiysneuvoloissa tutkituissa äideissä kuppatautiin viittaavia seerummuutoksia v. 1961 oli 0.2 %:ssa.

Valtion sero-bakteriologiset laboratoriot. Asetus valtion sero-bakteriologisista laboratorista annettiin joulukuussa 1947. Mainitut laboratoriot ovat lääkintöhallituksen alaisia. Niitä on nykyisin Helsingissä, Turussa, Oulussa, Kuopiossa, Seinäjoella ja Lappeenrannassa.

Sero-bakteriologisten laboratorioden tehtävänä on:

1) suorittaa kulku- ja tarttuvien tautien selvittämiseksi serologisia ja bakteriologisia tutkimuksia;

2) suorittaa tarvittaessa muitakin serologisia ja bakteriologisia tutkimuksia diagnostisessa tarkoituksessa valtion sairaanhoitolaitoksia varten;

Kuvio 3.10. Tarttuvaan keltatautiin (092) sairastuneet (---) ja kuolleet (—) vv. 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden

Fig. 3.10. De insjuknade (---) och döda (—) i smittosam gulsot (092) för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare

Fig. 3.10. Cases and Deaths from Infectious hepatitis (092) per 100 000 of Pop. (Cases 1943—61, Deaths 1936—61)

I varje sjukdomsfall är läkaren, som påbörjat behandlingen, skyldig att insända för statistiska ändamål en rapport till hälsövarldsmyndigheterna. Om läkaren inte får smittokällan under behandling, göres anmälan om dennes namn eller signalement till tjänsteläkaren, som i egenskap av myndighetsperson tar itu med att reda ut ärendet.

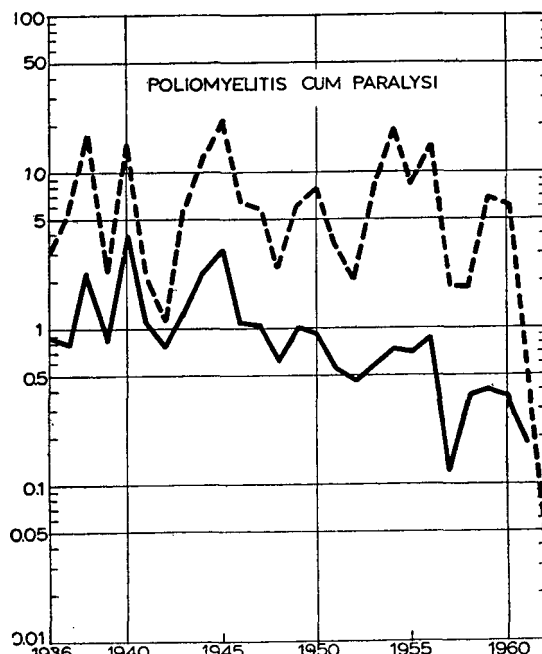
Under år 1961 har situationen på könssjukdomarnas område varit ungefär densamma som under föregående år (tabell 3.6). Tidig syfilis förekommer i vårt land ytterst sparsamt. Relativt mest förekommer dessa sjukdomsfall hos sjöman, vilka erhållit smittan i utländska hamnar. Antalet insjuknade i gonorré var större än under de föregående åren. Andra könssjukdomar förekommer praktiskt taget inte alls i vårt land. Medfödd syfilis har inte alls konstaterats, men vid rådgivningsbyråerna för blivande mödrar var år 1961 hos 0.2% av de undersökta serumförändringar, som tyder på syfilis.

Statens sero-bakteriologiska laboratorier. Förordningen om statens sero-bakteriologiska laboratorier gavs i december 1947. Nämnda laboratorier lyder under medicinalstyrelsen. Sådana laboratorier finns för närvarande i Helsingfors, Åbo, Uleåborg, Seinäjoki och Villmanstrand.

De sero-bakteriologiska laboratoriernas uppgift är:

1) att utföra serologiska och bakteriologiska undersökningar för utredande av epidemiska och smittosamma sjukdomar;

2) att vid behov utföra jämväl andra serologiska och bakteriologiska undersökningar i diagnostiskt syfte för statens sjukvårdsanstalter;

Kuvio 3.11. Poliotapaukset (080,1) (---) ja polioon kuolleet (—) 1936—61 laskettuna 100 000 asukasta kohden

Fig. 3.11. De insjuknade (---) och döda (—) i polio (080,1) för åren 1936—61 räknat per 100 000 invånare

Fig. 3.11. Cases (---) and Deaths (—) from Poliomyelitis (080,1) 1936—61 per 100 000 of Pop.

3) suorittaa muita lääkintöhallituksen tarpeelliseksi katsomia serologisia ja bakteriologisia töitä;

4) antaa serologian ja bakteriologian alaan kuuluvia lausuntoja; sekä

5) hoitaa myös ne laboratorion toimialaan soveltuvat muut tehtävät, jotka lääkintöhallitus määrää laboratorion suoritettavaksi.

Vuosina 1957—1961 sero-bakteriologisissa laboratorioissa tutkittiin seuraavat näytemäärät:

Examinations at sero-bacteriological laboratories 1957—1961

	Vuosi — År — Year				
	1957	1958	1959	1960	1961
Valtion seerumlaitos—Statens seruminstitut—State serum institute	321 110	312 031	358 585	422 968	472 845
Sero-bakteriologiset laboratoriot — Sero-bakteriologiska laboratorier—Sero-bacteriological laboratories					
Turun — Åbo	53 944	50 953	64 840	59 125	51 937
Oulun — Uleåborgs	76 626	89 769	93 473	98 600	102 234
Kuopion — Kuopio	61 078	63 283	83 760	90 090	83 062
Seinäjoen — Seinäjoki	32 616	50 400	54 824	55 508	50 875
Lappeenrannan — Villmanstrands	1 626	24 209	32 035	33 139	33 143
Yhteensä — Summa — Total	547 000	590 645	687 517	759 430	794 096

Mainittujen laboratorioiden toiminta on vuosi vuodelta lisääntynyt. Tämä perustuu osaksi siihen, että tutkimusmenetelmät ovat suuresti kehittyneet ja nopeutuneet niin, että niitä yhä enenevässä määrin on voitu käyttää taudin määrittelyssä sekä kentällä että sairaaloissa.

3. Communicable Diseases and Their Prevention

Statistical data on communicable diseases is collected from the reports sent in by the physicians. The number of notifiable diseases is 30; personal data for the diseased must be reported for 13 of them while for the others only weekly numbers of cases are required.

Figures 3.1—3.11 depict the incidence of the most important communicable diseases since the year 1936. Table 3.3 illustrates the distribution of cases in 1961 by province and table 3.4 by month.

Every new case of venereal diseases is reported to the provincial health officer by the physician who begins the

3) att handhava även andra av medicinalstyrelsens nödigbefunna serologiska och bakteriologiska arbeten; 4) att avgiva på serologins och bakteriologins område hörande utlåtanden; samt

5) att handhava jämväl de till laboratoriets verksamhet hörande andra uppgifter, vilka medicinalstyrelsens föreskriver laboratoriet att utföra.

Under åren 1957—1961 undersöktes vid de sero-bakteriologiska laboratorierna följande antal prov:

De nämnda laboratoriernas verksamhet har från år till år ökat. Detta beror delvis på, att undersökningsmetoderna i hög grad utvecklats och även blivit snabbare, varför de i allt större utsträckning kunnat användas vid diagnostiseringen av sjukdomar såväl på fältet som på sjukhusen.

treatment. The part of the report intended for contact tracing is sent to the local health officer concerned for relevant measures. The new cases of venereal diseases are indicated in table 3.5.

Vaccination. The present vaccination act was effected on the 1st of January 1952. According to it vaccination is voluntary with a few exceptions. It is performed free of charge. Tables 3.6 and 3.7 indicate the numbers of vaccinations against most common communicable diseases during the year by province and age.

**3.1 a. Vv. 1936—61 ilmoitetut lavantauti-, pikkulavantauti-, muu salmonellainfektio-, punatauti-, tarttuva kelta-
tauti- ja lapsihalvaustapaukset sekä näihin kuolleet**
**De för åren 1936—61 rapporterade fallen samt döda i tyfus, paratyfus, andra salmonellainfektioner, dysenteri,
smittosam gulsot och polio**
*Cases and Deaths from Typhoid and Paratyphoid fevers, other Salmonella infections Dysentery, Infectious hepatitis
and Poliomyelitis 1936—61*

Vuosi År Year	Febris typhoidea (040)		Febris paratyphoidea (041)		Salmonel- losis alia (042)	Dysentaria (045—048)			Hepatitis infectiosa (092)		Poliomyelitis cum paralysi (080.1)	
	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	
1961	62	1	310	13	419	42	1	1 508	13	28	—	
1960	31	1	303	9	464	141	—	1 774	6	273	16	
1959	37	3	811	12	261	157	—	2 197	14	302	17	
1958	94	4	717	11	186	7	1	3 346	15	79	16	
1957	80	2	625	12	104	5	2	6 096	20	81	8	
1956	71	6	1 049	9	..	31	2	7 212	18	623	37	
1955	114	1	1 277	10	..	47	—	6 893	30	370	29	
1954	123	5	1 471	16	..	25	7	6 564	13	790	30	
1953	90	8	649	12	..	17	4	3 938	20	316	23	
1952	59	8	557	11	..	21	2	3 638	32	82	19	
1951	129	6	935	3	..	31	1	2 952	20	150	22	
1950	138	15	1 017	14	..	17	2	4 079	15	322	36	
1949	262	24	1 807	49	..	38	5	8 285	19	241	40	
1948	313	30	1 958	42	..	66	5	16 152	32	98	24	
1947	813	94	2 957	68	..	102	10	9 815	19	228	40	
1946	609	88	3 970	111	..	207	22	9 764	16	248	41	
1945	783	85	8 537	185	..	476	38	9 997	37	794	118	
1944	560	97	3 795	103	..	645	76	6 934	46	382	82	
1943	369	54	1 424	46	..	97	13	8 956	26	210	47	
1942	1 021	218	1 143	90	..	116	18	..	34	41	27	
1941	666	133	1 566	79	..	22	3	..	14	81	43	
1940	380	30	1 948	45	..	137	3	..	13	572	142	
1939	146	34	902	10	..	6	1	..	15	85	33	
1938	255	55	444	12	..	29	3	..	5	619	82	
1937	499	28	838	96	..	51	6	..	5	207	28	
1936	322	56	742	22	..	52	1	..	13	111	32	

**3.1 b. Vv. 1936—61 ilmoitetut kurkkumätä-, hinkuyskä-, tulirokko-, tubkarokko- ja kulkutaudinluontoinen tai muu
märkäinen aivokalvontulehdustapaukset sekä näihin kuolleet. Sikotautitapaukset vv. 1943—61**
**De för åren 1936—61 rapporterade fallen och döda i difteri, kikhosta, scharlakansfeber, mässling och epidemisk
eller annan varig hjärnhinneinflammation. Fallen i påssjuka för åren 1943—61**
*Cases and Deaths from Diphtheria, Whooping cough, Scarlet fever, Measles and Meningococcal infections 1936
—61. Cases of Mumps 1943—61*

Vuosi År Year	Diphtheria (055)		Pertussis (056)		Scarlatina (050)		Morbilli (085)		Meningitis epidemica (057.0, 340)		Parotitis (089)
	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases	Kuolleita Döda Deaths	Tapauksia Fall Cases
1961	2	—	8 764	11	2 400	4	15 511	3	111	6	7 990
1960	2	—	1 135	3	5 809	7	38 181	14	106	7	14 656
1959	4	—	1 220	2	7 365	13	14 924	12	108	4	15 543
1958	4	—	6 638	9	5 088	20	20 235	6	54	11	16 930
1957	7	—	22 610	38	5 473	9	43 335	28	56	15	12 021
1956	29	3	3 430	8	10 452	20	23 094	28	88	11	17 384
1955	64	1	3 534	5	9 205	13	20 040	17	85	10	10 614
1954	136	4	6 821	24	13 347	14	37 066	23	30	10	13 782
1953	284	6	31 956	65	10 880	16	17 147	15	28	6	18 904
1952	365	11	18 969	28	15 296	23	30 996	22	77	20	11 129
1951	628	15	11 701	43	22 341	25	30 069	23	89	35	3 325
1950	858	36	18 402	105	15 908	14	21 078	27	88	29	5 558
1949	1 292	49	34 855	248	4 043	26	11 204	10	105	48	5 493
1948	2 805	97	16 988	114	3 632	28	8 572	35	116	75	4 860
1947	6 513	298	18 968	175	2 555	50	47 788	104	161	107	9 988
1946	11 678	513	9 772	100	2 381	60	4 222	7	161	86	10 607
1945	17 899	1 015	26 097	465	4 135	131	1 757	12	253	156	5 235
1944	16 020	1 149	21 072	317	7 883	272	26 248	115	228	138	4 349
1943	14 513	811	6 383	113	7 928	206	31 682	51	231	99	3 093
1942	3 058	303	2 148	103	5 299	181	354	6	100	97	..
1941	1 932	218	18 088	411	3 355	133	1 215	10	59	87	..
1940	3 246	433	7 067	453	7 392	250	3 744	152	98	113	..
1939	2 797	251	4 715	249	6 440	242	55 059	412	85	86	..
1938	2 936	247	10 357	375	8 409	254	7 189	14	76	75	..
1937	4 339	356	7 808	250	10 976	349	403	3	99	109	..
1936	4 535	391	4 364	273	11 420	393	711	1	119	116	..

3.2. Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset lääneittäin
 Fall av smittosamma och vissa andra sjukdomar länsvis
 Cases of infectious and certain other diseases by province

N:o	Tauti Sjukdom Disease	Lääni — Län — Province														Koko maa Hela riket Whole country	
		Uudenmaan Nylands	Sittä — Därav — Of which Helsinki — Helsingfors	Turun-Portin Åbo-Björneborgs	Sittä — Därav — Of which Turku — Åbo	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Sittä — Därav — Of which Tampere—Tammerfors	Kymen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands
040	Lavantauti — Tyfus — <i>Febris typhoidea</i>	7	3	4	1	—	9	2	1	—	9	—	3	11	17	1	62
041	Pikkulavantauti — Paratyfus — <i>Febris paratyphoidea</i>	40	27	23	6	—	79	7	6	20	61	22	18	23	8	10	310
042	Muu salmonellainfektio — Annan salmonellainfektion — <i>Salmonellosis alia</i>	171	103	76	56	—	50	19	10	8	26	7	11	16	28	16	419
045— 048	Punatauti — Rödsot — <i>Dysenterya</i>	4	1	32	32	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	3	42
050	Tulirokko — Scharlakansfeber — <i>Scarlatina</i>	358	211	520	172	17	452	160	157	71	63	148	366	51	67	130	2 400
055	Kurkkumätä — Difteri — <i>Diphtheria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
056	Hinkuyskä — Kikhosta — <i>Pertussis</i>	716	120	2 779	329	131	1 032	172	794	446	485	314	1 148	181	386	352	8 764
057.0, 340	Kulkutaudinluontoinen tai muu märkäinen aivokalvontulehdus — Epidemisk eller annan varig hjärnhinneinflammation — <i>Meningitis meningococcica s. purulenta</i>	13	7	16	10	—	8	—	8	2	6	9	12	3	11	23	111
062	Pernarutto — Mjältbrand — <i>Anthrax</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
080.1	Lapsihalvaus — Barnförämning — <i>Poliomyelitis cum paralyti</i>	3	—	—	—	—	15	9	1	1	2	1	1	1	1	2	28
082.1	Seröösinen aivokalvontulehdus — Serös hjärnhinneinflammation — <i>Meningitis serosa</i> ..	24	5	21	5	11	26	3	8	11	7	9	48	5	24	26	220
082.3	Äkillinen aivokuume — Infektiös encefalitis — <i>Encephalitis infectiosa</i>	6	3	14	1	1	10	1	1	4	5	7	3	—	8	6	65
085	Tuhkarokko — Mässling — <i>Morbilli</i>	940	116	1 106	55	17	633	117	1 566	318	919	2 040	1 110	306	4 222	2 334	15 511
086	Vihurirokko — Rödahund — <i>Rubeola</i>	298	85	895	311	11	450	68	250	126	139	158	310	52	217	116	3 022
087	Vesirokko — Vattkoppor — <i>Varicellae</i>	1340	310	2 327	210	104	2 025	479	1 088	670	752	686	1 212	590	979	681	12 454
089	Sikotauti — Pässjuka — <i>Parotitis epidemica</i>	874	270	1 569	88	187	1 422	266	869	613	291	180	593	828	287	277	7 990
092	Tarttuva keltatauti — Smittosam gulsot — <i>Hepatitis infectiosa</i>	167	52	273	23	6	229	12	54	43	144	29	121	92	193	157	1 508
126.0	Lapamato — Bandmask — <i>Diphyllobothriasis</i>	669	196	1 555	53	3	1 160	17	2 442	3 105	3 030	4 950	559	1 443	4 540	3 063	26 519
473	Äkillinen nielurisatulehdus — Akut tonsillit — <i>Tonsillitis acuta</i>	18 541	6 873	18 297	3 251	510	20 332	3 498	13 743	7 021	6 855	5 488	12 620	5 955	11 845	7 185	128 392
475	Äkillinen hengitystietulehdus — Akut infektion i övre luftvägarna — <i>Infectio acuta nasopharyngo-trachealis</i>	33 308	15 160	35 806	7 224	925	37 409	7 632	22 592	12 592	13 570	10 918	22 126	8 554	23 446	12 668	234 274
481	Influenssa — Influenza — <i>Influenza</i>	5 122	2 117	3 801	245	375	4 810	897	1 278	1 619	3 034	2 548	5 328	1 614	3 074	3 387	35 990
490— 492 571	Keuhkokuume — Lunginflammation — <i>Pneumonia</i>	2 789	890	3 946	771	79	3 319	712	1 694	1 208	1 231	1 377	2 456	1 094	1 907	1 545	22 645
571.0	Äkillinen maha- ja suolitulehdus — Akut mag- o. tarminflammation — <i>Gastroenteritis et colitis non ulcerosa acuta</i> ..	1 892	436	2 342	281	108	2 252	445	1 434	960	1 102	978	1 398	864	2 219	1 220	16 764
571.1	Ikä 2 v. ja yli — Alder 2 år och över — <i>2 years of age and over</i>	6 397	2 580	5 751	1 003	353	5 865	614	3 889	2 040	1 937	1 603	3 619	1 858	3 147	2 058	38 517

3.3. Tartunta- ja eräiden muiden tautien tapaukset kuukausittain
Fall av smittosamma och vissa andra sjukdomar månadsvis
Cases of infectious and certain other diseases by month

Vuosi ja kuukausi År o. månad Year and month	Tauti — Sjukdom — Disease											
	040	041	042	045— 048	050	055	056	057.0, 340	062	080.1	082.1	082.3
1957	80	625	104	5	5 473	7	22 610	¹⁾ 56	—	81
1958	94	717	186	7	5 088	4	6 638	¹⁾ 54	—	79
1959	37	811	261	157	7 365	4	1 220	108	—	302	303	92
1960	31	303	464	141	5 809	2	1 135	106	1	273	291	67
1961	62	310	419	42	2 400	—	8 764	111	—	28	220	65
I	5	51	12	3	330	—	189	4	—	8	12	4
II	9	19	11	10	292	—	271	8	—	4	8	6
III	7	9	8	13	238	—	226	9	—	2	11	6
IV	4	20	17	3	244	—	265	9	—	1	11	2
V	2	25	18	1	280	—	337	11	—	1	22	10
VI	4	47	47	6	107	—	803	7	—	2	8	4
VII	4	43	65	2	78	—	538	8	—	1	10	3
VIII	4	22	62	—	84	—	1 039	9	—	—	20	1
IX	2	26	51	3	153	—	1 199	12	—	5	41	7
X	5	25	65	1	197	—	1 255	9	—	—	20	7
XI	10	10	54	—	248	—	1 590	8	—	2	11	8
XII	6	13	9	—	149	—	1 052	17	—	2	46	7

Vuosi ja kuukausi År o. månad Year and month	085	086	087	089	092	126.0	473	475	481	490— 492	571.0	571.1
	1957	43 335	..	13 985	12 021	6 096	34 619	²⁾ 104 904	208 037	664 512	³⁾ 37 909	16 946
1958	20 235	..	16 615	16 930	3 346	31 215	²⁾ 114 282	208 714	29 766	³⁾ 30 462	16 831	29 818
1959	14 924	8 283	16 345	15 543	2 197	33 787	144 778	222 027	43 506	24 232	20 514	51 632
1960	38 181	3 970	14 231	14 656	1 774	28 126	142 565	223 741	72 105	23 238	17 605	43 349
1961	15 511	3 022	12 454	7 990	1 508	26 519	128 392	234 274	35 990	22 645	16 764	38 517
I	993	215	1 816	975	131	2 209	12 611	18 157	1 754	1 522	1 287	3 359
II	1 141	262	1 673	987	155	2 625	11 569	23 364	2 824	2 117	1 467	3 601
III	1 905	328	1 460	1 134	165	2 948	14 130	28 894	4 408	2 687	1 806	4 478
IV	2 184	318	1 067	851	162	2 474	10 546	25 888	8 594	2 586	1 536	3 530
V	2 122	566	1 173	816	170	2 449	12 378	26 152	8 206	2 786	1 611	3 954
VI	1 372	432	638	423	108	1 841	7 746	9 721	926	1 267	1 785	3 412
VII	612	151	325	253	88	1 625	7 122	7 424	499	928	1 713	3 026
VIII	322	142	278	266	89	1 909	9 061	9 662	633	1 018	1 528	3 398
IX	536	106	406	275	111	1 871	9 785	14 256	895	1 095	1 122	2 629
X	908	113	748	477	106	2 071	10 146	17 577	1 333	1 508	1 038	2 373
XI	1 659	165	1 489	804	133	2 654	13 062	28 809	2 819	2 566	1 110	2 711
XII	1 757	224	1 381	729	90	1 843	10 236	24 370	3 099	2 565	761	2 046

¹⁾ 057 Infectio meningococcica.

²⁾ 051 Angina streptococcica.

³⁾ 490, 491.

3.4. Rokotukset lääneittäin
Vaccination länsvis
Vaccinations by province

Tauti Sjukdom Disease	Lääni — Län — Province															
	Uudenmaan Nylands	Sittä — Därav Of <i>sittich</i> Helsinki Helsingfors	Turun-Porin Åbo-B. borgs	Sittä — Därav Of <i>sittich</i> Turku — Åbo	Ålvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Sittä — Därav Of <i>sittich</i> Tampere Tammerfors	Kyminen Kymmene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohj.-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finlands	Oulun Uleåborgs	Lapin Lapplands	Yhteensä Summa Total
Hinkuyskä — Kikhosta — <i>Pertussis</i>	18 967	9 893	15 783	2 499	529	12 685	2 815	10 031	6 455	8 278	6 556	12 883	7 711	11 171	8 392	119 441
Isorokko Smittkoppor — <i>Variola</i>	27 164	22 813	6 137	2 043	258	7 251	2 229	3 344	3 868	4 607	2 810	5 186	3 741	6 599	6 417	77 382
Jäykkäkouris- tus — <i>Stel- kramp</i> — <i>Teta- nus</i>	24 046	14 019	14 657	2 419	414	12 825	2 937	10 019	6 209	8 106	6 358	13 171	7 648	11 020	8 416	122 889
Kurkkumätä — <i>Difteri</i> — <i>Diphtheria</i>	19 575	10 055	15 399	2 576	524	13 145	2 943	10 396	6 557	8 442	6 582	13 207	7 890	11 218	8 581	121 516
Lapsihalvaus Barnförlam- ning — <i>Polio</i>	217 161	129 789	126 029	21 824	2 122	146 319	29 640	86 372	48 147	66 570	30 723	96 012	56 750	43 372	36 547	956 124
Salmonellat Salmonella <i>Salmonellosis</i>	1 681	841	707	98	—	3 733	16	42	595	3 091	323	6	36	193	12	10 419
Tuberkuloosi Tuberkulos <i>Tuberculosis</i>	12 439	7 422	8 777	1 963	283	8 084	1 817	5 464	4 843	5 604	4 553	6 506	5 735	10 517	5 638	78 443
Muut — Övriga — <i>Other</i>	969	916	129	15	4	125	12	14	—	39	—	21	10	21	1	1 333
Väkiluku Folkmängd <i>Population</i> ¹⁾	854 953	464 384	663 022	127 491	21 067	586 825	130 366	340 939	233 850	270 061	204 999	444 936	246 789	410 858	208 771	4 487 070

3.5. Rokotukset iän mukaan
Vaccination efter ålder
Vaccinations by age

Tauti Sjukdom Disease	Ikä — Ålder — Age											Yhteensä Summa Total
	0—30 vrk. 0—30 dygn 0—30 days	1—11 kk. 1—11 mån. 1—11 months	12—23 kk. 12—23 mån. 12—23 months	2 v. — 2 år — 2 years —	3 v. — 3 år — 3 years —	4 v. — 4 år — 4 years —	5 v. — 5 år — 5 years —	6 v. — 6 år — 6 years —	7—9 v. 7—9 år 7—9 years	10—14 v. 10—14 år 10—14 years	15 v. — 15 år — 15 years —	
Hinkuyskä — Kik- hosta — <i>Pertussis</i>	77	68 152	7 396	3 508	2 837	3 066	2 673	3 361	27 409	847	115	119 441
Isorokko — Smitt- koppor — <i>Variola</i>	—	6 079	14 977	9 435	5 038	2 943	2 266	1 988	5 065	2 780	26 811	77 382
Jäykkäkouristus — <i>Stelkramp</i> — <i>Teta- nus</i>	74	67 680	7 298	3 387	2 800	3 264	3 538	4 568	28 928	1 058	294	122 889
Kurkkumätä — <i>Dif- teri</i> — <i>Diphtheria</i>	74	67 984	7 365	3 419	2 779	3 030	2 651	3 384	28 873	1 075	882	121 516
Lapsihalvaus Barnförlamning — <i>Polio</i>	19	37 941	32 200	14 788	11 342	10 931	11 373	12 805	36 448	81 781	706 496	956 124
Salmonellat — <i>Sal- monella</i> — <i>Salmo- nellosis</i>	—	14	127	140	175	166	208	199	765	1 349	7 276	10 419
Tuberkuloosi — Tu- berkulos — <i>Tuber- culosis</i>	54 614	7 424	517	280	284	294	302	368	7 237	5 362	1 761	78 443
Muut — Övriga — <i>Other</i>	52	16	9	10	13	32	16	6	164	82	933	1 333
Väkiluku — Folk- mängd — <i>Popula- tion</i> ¹⁾	—	80 480	78 940	80 264	78 964	83 370	86 429	85 547	264 880	480 951	3 167 245	4 487 070

¹⁾ Maassa asuva väestö 31. 12. 1961. — I riket bosatt befolkning 31. 12. 1961. — *Residet population 31. 12. 1961.*

²⁾ Alle 1 v. — Under 1 år. — *Under 1 year.*

3.6. Uudet sukupuolitautilien tapaukset
Nya fall av venerisk sjukdom
New cases of venereal diseases

Ikä, lääni, kuukausi Age, province, month	Varhais­syfiliis (021) Tidig syfiliis Early syphilis		Synnyn­näin­nen syfiliis ¹⁾ (020) Medfödd syfiliis ¹⁾ Congenital syphilis ¹⁾	Gonorrhoea acuta (030)		Ulcus molle (036)		Lymphogranuloma inguinale (037)		Ålder, län, månad
	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females		Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	
1956	22	9	—	3 641	1 087	1	—	—	—	1956
1957	16	5	—	3 645	971	3	—	—	—	1957
1958	18	11	—	3 510	964	2	—	—	—	1958
1959	14	3	—	3 995	1 195	2	—	—	—	1959
1960	15	5	—	4 093	1 309	3	—	—	—	1960
1961	27	6	—	4 880	1 680	1	—	2	—	1961
Ikä — Age										Ålder
0—4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	0—4
5—9	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5—9
10—14	—	—	—	—	17	—	—	—	—	10—14
15—19	5	—	—	669	380	1	—	—	—	15—19
20—24	7	4	—	1 580	470	—	—	1	—	20—24
25—29	8	1	—	1 177	299	—	—	1	—	25—29
30—49	7	1	—	1 359	474	—	—	—	—	30—49
50—	—	—	—	95	38	—	—	—	—	50—
Tuntematon <i>Unknown</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Okänd
Lääni — Province										Län
Uudenmaan	18	4	—	2 492	1 046	—	—	1	—	Nylands
Turun-Porin	4	1	—	720	124	—	—	1	—	Åbo-Bborgs
Ahvenanmaa	—	—	—	14	3	—	—	—	—	Åland
Hämeen	2	1	—	685	267	—	—	—	—	Tavastehus
Kymen	—	—	—	293	47	—	—	—	—	Kymmene
Mikkelin	1	—	—	62	21	—	—	—	—	S:t Michels
Kuopion	—	—	—	74	22	—	—	—	—	Kuopio
Pohjois-Karjalan	—	—	—	56	22	—	—	—	—	Norra Karelen
Vaasan	—	—	—	164	48	1	—	—	—	Vasa
Keski-Suomen	—	—	—	61	19	—	—	—	—	Mellersta Finlands
Oulun	2	—	—	159	36	—	—	—	—	Uleåborgs
Lapin	—	—	—	100	25	—	—	—	—	Lapplands
Helsinki	18	4	—	2 366	1 018	—	—	1	—	Helsingfors
Tampere	1	—	—	336	160	—	—	—	—	Tammerfors
Turku	3	1	—	488	90	—	—	1	—	Åbo
Kuukausi—Month										Månad
Tammikuu	3	1	—	328	99	—	—	—	—	Januari
Helmikuu	4	—	—	301	104	—	—	1	—	Februari
Maaliskuu	2	2	—	315	112	—	—	—	—	Mars
Huhtikuu	3	—	—	327	109	—	—	1	—	April
Toukokuu	3	—	—	354	122	—	—	—	—	Maj
Kesäkuu	1	—	—	354	121	—	—	—	—	Juni
Heinäkuu	2	2	—	497	171	1	—	—	—	Juli
Elokuu	—	—	—	594	194	—	—	—	—	Augusti
Syyskuu	1	—	—	478	159	—	—	—	—	September
Lokakuu	1	—	—	534	187	—	—	—	—	Oktober
Marraskuu	5	1	—	484	192	—	—	—	—	November
Joulukuu	2	—	—	310	110	—	—	—	—	December

¹⁾ Ikä alle 4 v. — Ålder under 4 år. — Age under 4 years.

4. TUBERKULOOSI JA SEN VASTUSTAMISTYÖ

Vuoden 1949 alussa voimaan astuneen tuberkuloosilain perusteella maa on jaettu 19 tuberkuloosipiiriin, joissa kussakin on keskusparantola ja yksi tai useampia tuberkuloositoimistoja. Tuberkuloosipiirin muodostaa yleensä kuntainliitto. Helsinki, Turku ja Tampere muodostavat kukin erillisen tuberkuloosipiirin. Tuberkuloosipiiri on vastuussa taudin vastustamistyöstä, ja sen toimintaa johtaa lääketieteellisessä mielessä piirin johtava lääkäri, joka samalla on keskusparantolan ylilääkäri. Piiriäön ulkopuolella oli vuoden 1961 lopussa 7 tuberkuloosiparantolaa, jotka tilastoissa esiintyvät ryhmänä »muut parantolat».

Tuberkuloositilanteessa vuoden 1961 aikana ilmenee sairastuneisuus- ja kuolleisuusluvuissa vähäistä laskua verrattuna vuoden 1960 tilanteeseen (taulu 4.1). Verrattaessa tuberkuloosisairastuneisuutta vuosien 1957—59 lukuihin todetaan, että vuoden 1961 sairastuneisuus on samaa suuruusluokkaa, jopa hieman ylittääkin näiden aikaisempien vuosien sairastuneitten määrän.

Hengityselintuberkuloosin kohdalta merkillepantavaa on, että vuonna 1961 kuolleisuus ensimmäisen kerran alitti 1 000 henkilön lukumäärän. Tämä tuberkuloosikuolleisuuden väheneminen osoittaa ennen kaikkea hoitomahdollisuuksien jatkuvaa paranemista sekä taudin varhaiseen diagnoosiin tähtäävien toimenpiteiden tehokkuutta. Verrattaessa kuolleisuutta maan eri osissa todetaan, että korkein kuolleisuus on Etelä-Pohjanmaan tuberkuloosipiirissä. Myös Turun kaupungin tuberkuloosipiirissä kuolleisuus on korkea, alhaisimpana se pysyttelee edelleen Raaseporin tuberkuloosipiirissä. Kuolleisuus on huomattavasti pienentynyt Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä myös Lapin tuberkuloosipiirien alueilla. Miesten tuberkuloosikuolleisuus on edelleen lähes kolme kertaa korkeampi kuin naisten.

Varsinaisesta tuberkuloositilanteen kehityksestä antavat kuitenkin sairastuneisuusluvut ja kirjoissa olevien potilaiden määrät paremman kuvan. Kuten jo edellä todettiin ovat sairastuneisuusluvut viimeisten viiden vuoden kuluessa pysytelleet jokseenkin samalla tasolla.

Uusia hengityselinten tuberkuloositapauksia todettiin vuoden 1961 aikana kaikkiaan 6 772, joista miehiä oli 68 %. Korkein sairastuneisuus laskettuna keskiväkiluvun 1 000 henkeä kohti on ollut Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sekä Lapin tuberkuloosipiirien alueella. Samaa suuruusluokkaa ovat myös Helsingin ja Turun kaupunkien sekä Uudenmaan tuberkuloosipiirien sairastuneisuusluvut. Suurin sairastuneisuus esiintyi miehillä ikävuosina 50—54 ja naisilla ikävuosina 30—34. Uusien tapausten määrän pysyttelemisen edelleen verrattain korkeana osoittaa tuberkuloosin vastustamistyön tehokkaan jatkamisen välttämättömyyttä tätä

4. TUBERKULOSEN OCH ARBETET FÖR DESS BEKÄMPANDE

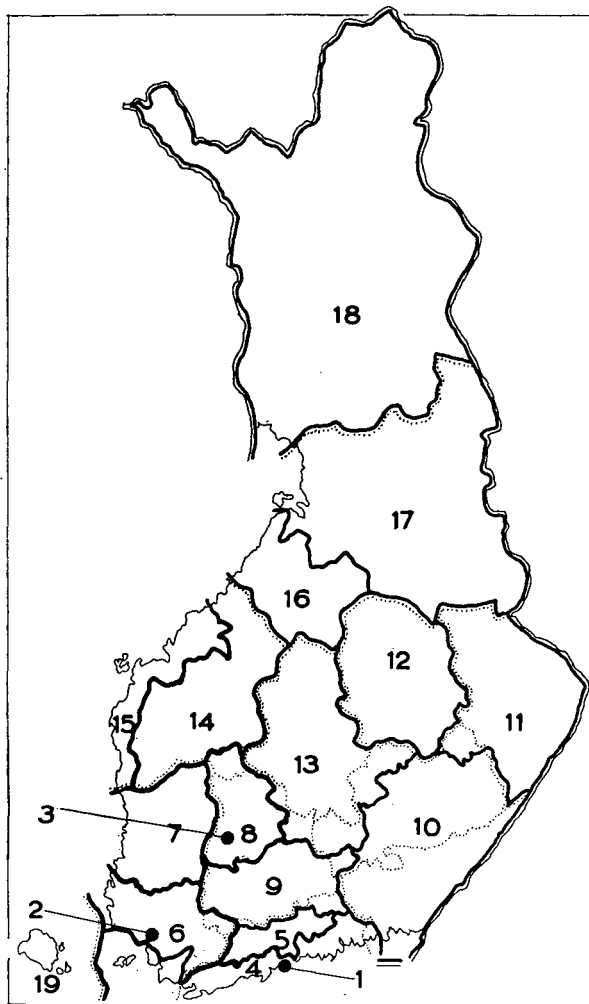
I enlighet med lagen om tuberkulos, som trädde i kraft i början av år 1949, är landet indelat i 19 tuberkulosdistrikt. I varje distrikt finns ett centralsanatorium och en eller flera tuberkulosbyråer. Tuberkulosdistriktet består vanligen av ett kommunalförbund. Helsingfors, Åbo och Tammerfors bildar var för sig ett tuberkulosdistrikt. Tuberkulosdistriktet är ansvarigt för arbetet för tuberkulosens bekämpande och dess verksamhet ledes i medicinskt hänseende av distriktets ledande läkare, vilken samtidigt är överläkare vid centralsanatoriet. Utanför distriktsindelningen var i slutet av 1961 7 tuberkulos-sanatorier, vilka i statistiken uppträder i gruppen »övrige sanatorier».

I tuberkulosituationen under år 1961 framgår en liten sänkning i antalet insjuknade och döda i jämförelse med år 1960 (tabell 4.1). Om de insjuknade i tuberkulos jämfört med antalen för åren 1957—59 konstateras, att under år 1961 är de av samma storhetsgrad t.o.m. överskrider något dessa tidigare års antal av insjuknade.

Det anmärkningsvärda med tuberkulos i respirationsorganen är, att dödligheten år 1961 första gången underskred antalet 1 000 personer. Denna minskning i mortaliteten av tuberkulos tyder framför allt på den oavbrutna bättringen av vårdmöjligheter samt på effektiva åtgärder i syftet att tidigt diagnostisera sjukdomen. Då man jämför dödligheten i landets skilda delar konstateras, att den största mortaliteten är i Södra Österbottens tuberkulosdistrikt. Även i Åbo stads tuberkulosdistrikt är dödligheten hög, lägst står den fortfarande i Raseborgs tuberkulosdistrikt. Mortaliteten har märkbart minskat i Mellersta och Norra Österbottens samt även i Lapplands tuberkulosdistrikts områden. Tuberkulosdödligheten bland män är fortfarande närmare tre gånger högre än bland kvinnorna.

Om den egentliga utvecklingen av tuberkulosituationen ger dock antalet insjuknade och antalet registrerade patienter en bättre bild. Såsom redan förut konstaterades har antalet insjuknade under de senaste fem åren kvarstått ungefär på samma plan.

Av tuberkulos i respirationsorganen konstaterades under år 1961 inalles 6 772 nya fall, av vilka 68 % utgjordes av män. Den största stegringen av insjuknade räknat per 1 000 personer av medelfolkmängden har varit i Södra och Mellersta Österbottens samt i Lapplands tuberkulosdistrikts områden. Av samma storhetsgrad är även antalet insjuknade i Helsingfors och Åbo samt Nylands tuberkulosdistrikt. Det största antalet insjuknade befanns vara män i åldern 50—54 år och kvinnor i åldern 30—34 år. Då de nya antalen fall fortfarande består som relativt höga, visar det sig nödvändigt att fortsätta det effektiva arbetet för

Kuvio 1.32. Tuberkuloosipiirit
Fig. 1.32. Tuberkulosdistrikt
Fig. 1.32. Tuberculosis districts

..... Lääni — Län — Province
———— Tuberkuloosipiiri — Tuberkulosdistrikt — Tuberculosis district

Piiri — Distrikt — District

- 1 Helsingin kaupungin — Helsingfors stads
- 2 Turun kaupungin — Åbo stads
- 3 Tampereen kaupungin — Tammerfors stads
- 4 Raaseporin — Raaseborgs
- 5 Uudenmaan — Nylands
- 6 Varsinais-Suomen — Egentliga Finlands
- 7 Satakunnan — Satakunda
- 8 Keski-Hämeen — Mellersta Tavastlands
- 9 Kanta-Hämeen — Stam-Tavastlands
- 10 Kymen-Mikkelin — Kymmene-S:t Michels
- 11 Pohjois-Karjalan — Norra Karelen
- 12 Pohjois-Savon — Norra Savolax
- 13 Keski-Suomen — Mellersta Finlands
- 14 Etelä-Pohjanmaan — Södra Österbottens
- 15 Vaasan — Vasa
- 16 Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbottens
- 17 Pohjois-Pohjanmaan — Norra Österbottens
- 18 Lapin — Lapplands
- 19 Ahvenanmaan — Ålands

sitkeätä kansantautia vastaan. Luonnollisesti sairastuneisuuslukujen määrään ovat vaikuttamassa monet tekijät kuten esim. väestön kasvu, ikärakenteen muuttuminen sekä edelleen tehostuneet tutkimusmenetelmät. Sentähden ei taudintapausten nykyinen suuri lukumäärä sinänsä osoita epäedullista kehitystä, vaan on jossain määrin näennäistä.

Jos tarkastellaan tilannetta tuberkuloositoimistojen kirjoissa olevien potilaiden määrän kannalta todetaankin, että siinä on vuosittain tapahtunut jatkuvaa laskua, mikä käy ilmi myös vuoden 1961 tilastoista. Vaikka tämäkään arvosteluperuste ei yksin ole riittävä, koska siihen vaikuttavat tuberkuloositoimistojen erilaiset käytännöt potilaista rekisteristä poistettaessa, voidaan sitä kuitenkin pitää yhtenä tärkeimmistä viitteistä tuberkuloositilanteen kehityksen suhteen.

Tarkastettujen määrä tuberkuloositoimistoissa on jatkuvasti noussut ja erikoisesti bakteriologisia tutkimuksia on suoritettu vuosittain lisääntyvässä määrin. Positiivisten löydösten suhteellisessa osuudessa edelliseen vuoteen verrattuna oli vain vähäistä laskua.

Viljelytutkimuksia suoritettiin Valtion Seerumlaitoksessa vuoden 1961 aikana 43 580, eli yli 8 000 tutkimusta enemmän kuin vuonna 1960. Basillin herkkyystutkimuksia suoritettiin 18 403, vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna 5 000 pienempi. Viljely- ja herkkyystutkimuksia suoritetaan mm. Turun yliopiston serobakteriologisessa laitoksessa ja eräissä parantoloissa.

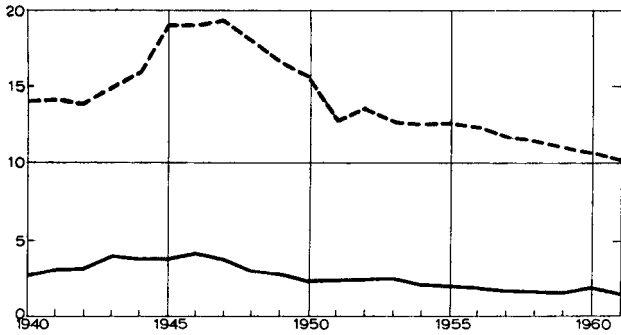
bekämpandet av denna sega folksjukdom, tuberkulosen. Naturligtvis inverkar många olika tendenser på antalet insjuknade t.ex. befolkningens tillväxt, förändringen av åldersstrukturen samt de alltmer effektivare undersökningsmetoderna. Därför visar inte det nuvarande stora antalet sjukdomsfall i sig själv ofördelaktig utveckling, utan är i någon mån skenbar.

Om man granskar situationen enligt antalet patienter i tuberkulosbyråernas register konstateras, att i dem har årligen hänt en fortsatt sänkning, vilken även kommer fram i statistiken av år 1961. Fastän detta omdömesmotiv inte är allena tillräckligt, då till detta inverkar tuberkulosbyråernas olika sätt att avskriva patienterna ur registret, kan man ändå hålla det som en av de viktigaste hänvisningarna i förhållandet om tuberkulosituationens utveckling.

De undersöktas antal i tuberkulosbyråerna har fortfarande stigit och isynnerhet bakteriologiska undersökningar har årligen utförts i ökad utsträckning. I de positiva provens proportionella andel i jämförelse med föregående år fanns endast en liten sänkning.

I Statens Seruminstitut utfördes under år 1961 43 580 odlingsundersökningar, således över 8 000 undersökningar mera än för år 1960. Resistensundersökningar utfördes 18 403 och det motsvarande antalet för föregående år var 5 000 mindre. Odlings- och resistensundersökningar utföres bl.a. i Åbo universitets sero-bakteriologiska institut och några sanatorier.

Lukumäärä 1 000 asukasta kohti
Antal per 1 000 invånare
Number per 1 000 population

Kuvio 4.1. Uudet ja rekisterissä olevat hengityselinten tuberkuloositapaukset vuosina 1940—61

Fig. 4.1. Nya och registrerade fall av tuberkulos i respirationsorganen åren 1940—61

Fig. 4.1. New cases and registered cases of tuberculosis of respiratory system in 1940—61

— Uudet — Nya — New
- - - Rekisteröidyt — Registrerade — Registered

Pienoiskuvattujen määrä nousi vuoden 1961 aikana huomattavasti kokonaisluvun kohotessa yli 1 100 000 henkilöön. Kuvista oli »Yleisröntgen» yhteisön ottamia lähes 755 000. Kuvakokona on käytetty pääasiassa 70 × 70 mm.

Calmette-rokotuksen osalta on toimintaa jatkettu entisessä laajuudessa.

Keskusparantoloiden sairaansijojen lukumäärässä on tapahtunut vähäisiä muutoksia. Helsingin tub.piirin keskusparantolassa on osa paikoista (62) käytetty yleissairaansijoina.

Potilaita, joissa ei lainkaan todettu tuberkuloosia oli parantoloiden lähettämien poistoilmoitusten mukaan miehistä 19 % ja naisista 18.4 %. Saman aineiston avulla ilmenee myös hoidettujen tuberkuloositautitapausten vaikeusaste: lieviä oli miehistä 15.2 % ja naisista 23.4 %, keskivaikeita miehistä 25.6 % ja naisista 24.4 % ja vaikeita vastaavasti 43.6 % ja 32.3 %. Pleuriitteja oli miehistä 4 % ja naisista 5.2 %. Loput olivat muita tuberkuloosin muotoja.

Tutkimustoimenpiteistä suoritettiin bronkoskopioita parantoloissa vuoden 1961 aikana lähes 2 500, lukumäärä oli edellisestä vuodesta hieman vähentynyt (taulu 4.5). Myös bronkografioitten lukumäärä oli yli 2 000. Keuhkojen toimintakyvyn määrittämisä on viime vuo-

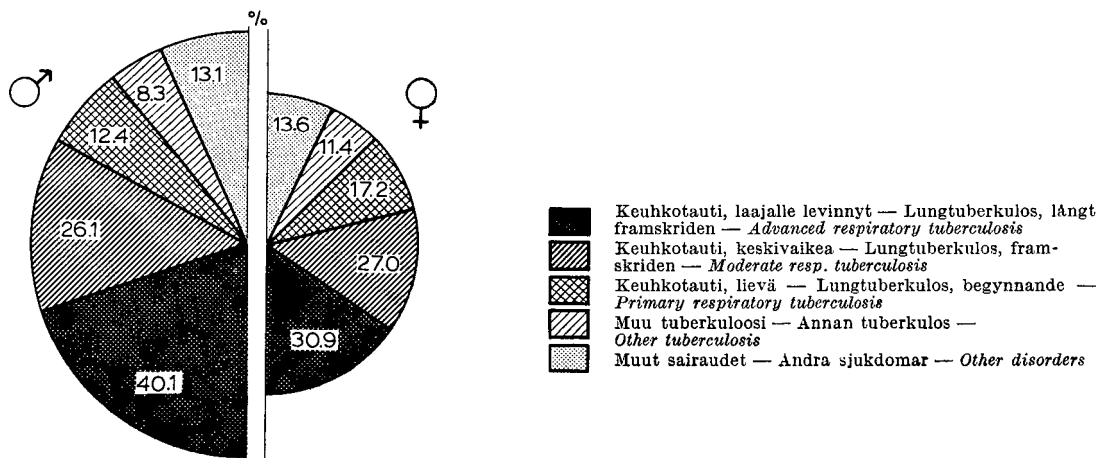
Antalet skärmbildsfotograferingar steg anmärkningsvärt undet år 1961, då den totala summan steg över 1 100 000 personer. Närmare 755 000 bilder var tagna av Ab Yleisröntgen. Huvudsakligen har man använt 70 × 70 mm som bildstorlek.

Verksamheten för Calmette-vaccineringarnas del har fortsatt i sin förra utsträckning.

I sjukplatsernas antal i centralsanatorierna har någon liten förändring ägt rum. I Helsingfors tuberkulosdistrikts centralsanatorium har en del platser (62) använts som lasarettssjukplatser.

Patienter, hos vilka ingen tuberkulos konstaterades, var enligt de utskrivningsanmälningar sanatorierna insänt 19 % för män och 18.4 % för kvinnor. Med hjälp av samma material framträdde även tuberkulossjukdomsfallens svårighetsgrad hos patienterna sålunda: begynnande 15.2 % hos män och 23.4 % hos kvinnor, framskridna 25.6 % hos män och 24.4 % hos kvinnor och långt framskridna motsvarande 43.6 % och 32.3 %. Av pleuritisk art var 4 % hos män och 5.2 % hos kvinnor. Återstoden var andra arter av tuberkulos.

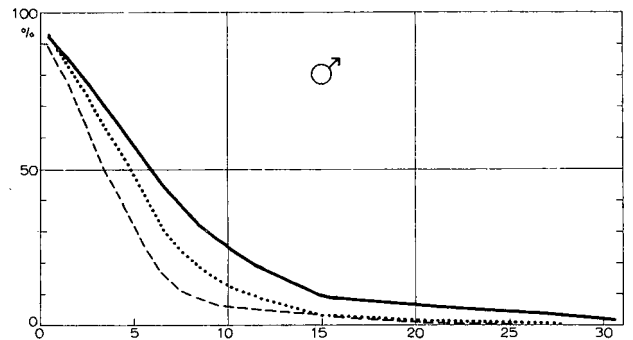
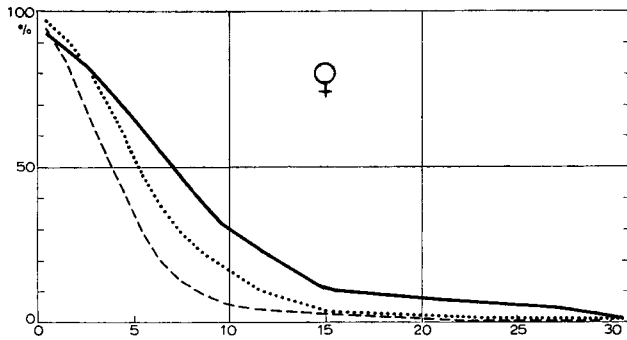
Av undersökningsåtgärderna utfördes i sanatorierna under år 1961 närmare 2 500 bronkoskopier. Antalet hade minskat något sen föregående år (tabell 4.5). Även antalet bronkografier var över 2 000. Under de senaste åren har fortfarande utförts spirometrier i allt större

Kuvio 4.2. Parantoloissa vv. 1957—61 hoidetut mies- ja naispotilaat; sairauden laatu %:na mies- ja naispotilaiden määrstä. Segmenttien pinta-ala suhteessa potilaiden lukumäärään

Fig. 4.2. I sanatorierna för åren 1957—61 vårdade manliga och kvinnliga patienter; sjukdomens art i % av antalet manliga och kvinnliga patienter. Segmenternas areal i proportion till antalet patienter

Fig. 4.2. Discharged Patients in Tb-Sanatoria by Sex and Diagnosis 1957—61

Kuvio 4.3 ja 4.4. Hoitoajan pituus kuukausina keuhkotuberkuloosin vuoksi hoidetuilla mies- ja nais-potillailla parantoloissa 1961. Esitetty %:na hoitoon tulleista

Fig. 4.3 och 4.4. Vårdtidens längd i månader för de vårdade manliga och kvinnliga patienterna i sanatorierna för lungtuberkulos år 1961. Framställda i % av de till vård intagna

Fig. 4.3 and 4.4. Length of Hospital Stay in Tb-Sanatoria in Months, 1961, as percentage

— Tb. pulm., laajalle levinnyt, långt framskriden, advanced
 » keskivalkea, framskriden, moderate
 - - - - - » lievä, begynnande, primary

sina suoritettu jatkuvasti lisääntyvässä määrin, vuoden 1961 aikana oli näitä tutkimuksia yhteensä lähes 4 000. Sydänkätetrisaatioita suoritettiin kahdessa parantolassa.

Rinnansisäisten leikkausten määrä on vuosittain kasvanut, myös rintakehän muovausleikkauksia oli vuoden 1961 aikana hieman enemmän kuin edellisellä vuonna. Ilmarintahoittoa sai ainoastaan 3 potilasta. Tuberkuloosin spesifistä lääkettä on käytetty viime vuosien aikana kiteytyneiden periaatteiden mukaan. Lisääntyvässä määrin on n.s. I-lääkkeiden ohella otettu käyttöön II-lääkkeitä, joista varsinkin etionamidi on saanut laajan käytön.

Tuberkuloosityön kustannukset vähenivät parantoloiden peruskorjausten ja laajennustöiden hyväksytyjen kustannusarvioiden osalta, vuoden 1961 aikana nämä olivat parantoloiden osalta noin 95 000 000 vmk ja toimistojen osalta noin 30 000 000 vmk. Parantoloiden hoitopäiväkohtaisten ravinto-, palkkaus- ja hoitotarvikkeiden kehitys vuosina 1956—1961 on esitetty taulussa 4.6.

utsträckning. Under år 1961 utgjorde dessa undersökningar en summa närmare 4 000. I två sanatorier utfördes hjärkatetriseringar.

Antalet intrathoracala operationer har årligen stigit, även plastikoperationer av bröstkorgen utfördes under år 1961 något mer än föregående år. Endast 3 patienter fick luftbröstbehandling. Tuberkulosens specifika medicinvård har använts under de senaste åren enligt de stabiliserade principerna. I större utsträckning har jämte de s.k. I-medicinerna även de II-medicinerna tagits i bruk, av vilka isynnerhet etionamid har fått en omfattande användning.

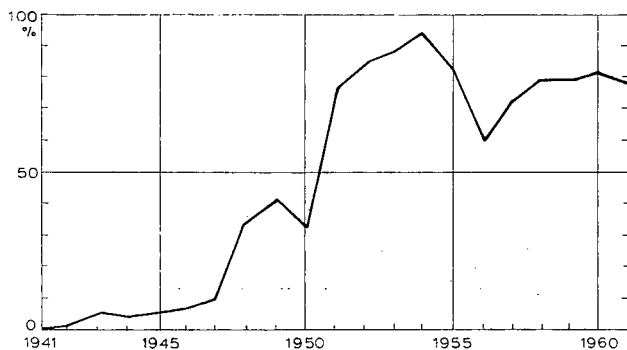
Konstnaderna för tuberkulosarbetet minskades för de godkända kostnadsförslagets del om sanatoriernas grundreparationer och utvidgningsarbeten. Under år 1961 var dessa för sanatoriernas del cirka 95 000 000 gmk och för byråernas del cirka 30 000 000 gmk. Utvecklingen av sanatoriernas utgifter per vård dag för kost, avlöning och vårdmaterial under åren 1956—1961 framgår av tabell 4.6.

4. Fight Against Tuberculosis

By the Tuberculosis Act of 1949, the country is divided into 19 tuberculosis districts each with a central tuberculosis sanatorium and one or more dispensaries for case-finding and ambulatory care. The tuberculosis district is generally run by a federation of communes with the exception of the cities of Helsinki, Turku and Tampere which are independent tuberculosis districts. The tuberculosis district is responsible for the fight against tuberculosis within its area, and in all medical matters its activities are conducted by a medical director who at the same time is the physician in chief of the central sanatorium.

During the year under report mortality figures and reported morbidity figures continued to decrease as in some of the preceding years. The number of new cases is further relatively high.

The number of new cases of respiratory tuberculosis recorded per 1 000 of mean population was 1.5. The increase of new cases is partly due to the more and more efficient X-ray diagnostics at dispensaries and to the increasing use of bacteriological examinations. Statistical data are given in tables 4.1—4.6 and figures 4.1—4.5

Kuvio 4.5. BCG-rokotettuina alle vuoden ikäisistä %:na vuosina 1941—61

Fig. 4.5. BCG-vaccinerade barn under 1 års ålder i % under åren 1941—61

Fig. 4.5. BCG-Vaccinated as Percentage of Children under 1 Year of Age in 1941—61

4.1. Sairastuneisuus ja kuolleisuus hengityselinten tuberkuloosiin
Sjukligheten och dödligheten i tuberkulos i respirationsorganen
Morbidity and mortality from tuberculosis of the respiratory system

Tuberkuloosipiiri Tuberkulosdistrikt Tuberculosis district	Tuberkuloosi- piirien keski- väkiluku Medelfolk- mängden i TB-distrikt Mean popula- tion in tuber- culosis district	Hengityselinten tuberkuloosia (001—008) Tub. i respirationsorg. TB of the respiratory system							Keuhko- tuberkuloosia (001, 002, 004, 006) Lungtuberkulos TB of the lungs			
		Tub. toimisto- jen kirjoissa vuoden lopussa I tub. byråer- nas register på slutet av året Registered at dispensaries at the end of the year	Todettu uusia tapauksia Nyupp- täckta fall New cases	Kuollut Döda Deaths		Keskiväkiluvun 1 000 henkeä kohti På 1 000 personer av medel- folkmängden Per 1 000 mean population			Kirjoissa Registre- rade Registered 31. 12.	Uusia Nya New		
				Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Kirjoissa Registre- rade Registered	Uusia Nya New	Kuollut Döda Deaths				
								M			N K. v. F.	
	1956	4 311 448	53 189	7 503	1 018	500	12.3	1.7	0.49	0.22	48 960	6 196
	1957	4 354 858	51 094	6 551	1 072	492	11.7	1.5	0.51	0.22	47 859	5 643
	1958	4 393 986	50 481	6 714	935	402	11.4	1.5	0.44	0.18	47 587	5 769
	1959	4 432 852	48 611	6 425	838	350	11.0	1.4	0.39	0.15	46 043	5 597
	1960	4 467 681	47 654	7 066	794	294	10.7	1.6	0.37	0.13	45 345	6 260
	1961	4 446 222	46 248	6 772	683	287	10.4	1.5	0.32	0.12	43 999	5 912
1	Helsingin kaupungin — Hel- singfors stads	452 777	5 091	913	69	28	11.2	2.0	0.35	0.11	4 851	833
2	Turun kaupungin — Åbo stads	124 359	1 278	222	26	9	10.3	1.8	0.46	0.13	1 225	195
3	Tampereen kaupungin	127 260	1 799	190	19	6	14.1	1.5	0.33	0.09	1 686	157
4	Raaseporin — Raseborgs ..	203 583	1 659	224	15	11	8.1	1.1	0.15	0.10	1 577	205
4	Uudenmaan — Nylands ..	193 121	1 430	338	24	11	7.4	1.8	0.26	0.11	1 328	285
6	Varsinais-Suomen — Egent- liga Finlands	217 444	2 430	261	35	15	11.2	1.2	0.34	0.13	2 262	218
7	Satakunnan	304 624	2 362	439	44	15	7.8	1.4	0.30	0.10	2 248	362
8	Keski-Hämeen	165 735	1 697	241	21	13	10.2	1.5	0.26	0.15	1 572	194
9	Kanta-Hämeen	309 220	2 221	453	44	22	0.7	1.5	0.30	0.14	2 127	395
10	Kymen-Mikkelin	488 252	3 071	503	70	24	6.3	1.0	0.29	0.10	2 916	425
11	Pohjois-Karjalan	217 371	2 023	298	32	16	9.3	1.4	0.29	0.15	1 935	269
12	Pohjois-Savon	270 504	2 328	362	52	16	8.6	1.3	0.39	0.12	2 259	325
13	Keski-Suomen	306 885	3 243	438	38	18	10.6	1.4	0.25	0.12	3 108	390
14	Etelä-Pohjanmaan	267 846	2 981	527	63	28	11.1	2.0	0.48	0.20	2 813	445
15	Vaasan — Vasa	164 155	2 609	297	29	11	15.9	1.8	0.37	0.13	2 515	273
17	Keski-Pohjanmaan	124 708	2 572	236	21	9	20.6	1.9	0.33	0.15	2 386	205
18	Pohjois-Pohjanmaan	282 234	2 711	427	40	22	9.6	1.5	0.28	0.16	2 625	396
18	Lapin	205 113	4 581	387	38	12	22.3	1.9	0.36	0.12	4 411	328
19	Ahvenanmaan — Ålands ..	20 981	162	16	3	1	7.7	0.8	0.29	0.09	157	12

1) Väkiluku väestölaskennan mukaan 31. 12. 1960. — Folkmängd enligt folkräkningen 31. 12. 1960. — Population according to census 31. 12. 1960.

4.2. Tuberkuloositoimistojen toiminta—Tuberkulosbyråernas verksamhet—Tuberculosis dispensaries and their services

Tub.piiri N:o Tub.distrikt N:o Tb. distrikt No.	Tuberkuloositoimisto Tuberkulosbyrå Tb. dispensary	Keskiväkiluku Medelfolk- mängden Mean population	Tarkastettuja Undersökta Examined		Mikrosk. tutkittuja yskösnäytt. Mikrosk. undersökta upphöstningsprov Sputa examined, microscopic		
			Yhteensä Summa Total	RP-joukko- kuvauksella Därav medels skärmbilds- fotografering Mass X-ray examinations	Yhteensä Summa Total	Tb. + (henk.) Tb. + (pers.) Tb. + (persons)	
		1956	4 311 448	1 158 095	885 628	42 731	5 423
		1957	4 354 858	1 172 945	867 529	45 729	5 028
		1958	4 393 986	1 306 460	961 163	46 590	4 607
		1959	4 432 852	1 270 588	983 009	49 535	4 155
		1960	4 467 681	1 288 335	996 611	52 677	4 408
	1961	1) 4 446 222	1 426 788	1 126 791	54 168	4 416	
1	Helsingin tub.piiri ja -toimisto — Helsingfors tub. distrikt och byrå	452 777	327 587	285 993	8 464	1 213	
2	Turun tub.piiri ja -tsto — Åbo tub.distrikt och byrå	124 359	83 615	36 650	1 697	89	
3	Tampereen tub.piiri ja -toimisto	127 260	57 529	31 284	2 865	159	
4	Raaseporin tub.piiri — Raseborgs tub.distrikt	203 583	59 765	50 998	3 373	153	
	Toimisto Karjaala — Byrå i Karis	41 331	14 289	11 728	1 068	39	
	» Porvoossa — Byrå i Borgå	65 797	19 265	17 341	147	14	
	» Turussa — Byrå i Åbo	27 285	8 747	7 548	560	30	
	» Helsingissä — Byrå i Helsingfors	69 170	17 464	14 381	1 598	70	
5	Uudenmaan tub.piiri — Nylands tub.distrikt	193 121	53 459	46 619	2 327	206	
	Toimisto Helsingissä — Byrå i Helsingfors	129 469	38 225	33 978	1 272	119	
	» Kiljalla — Byrå i Kiljava	63 652	15 234	12 641	1 055	87	
6	Vars.-Suomen tub.piiri — Egentl. Finlands tub.distr.	217 444	49 886	37 255	1 514	109	
	Toimisto I Turussa — Byrå I i Åbo	77 342	18 298	13 789	196	44	
	» II » — Byrå II i Åbo	70 641	18 073	13 671	484	46	
	» Salossa — Byrå i Salo	69 461	13 515	9 795	834	19	
7	Satakunnan tub.piiri	304 624	84 721	63 951	1 966	222	
	Toimisto Porissa	96 805	18 169	10 366	1 040	84	
	» Kankaanpäässä	66 241	27 664	21 772	397	42	
	» Raumalla	71 367	16 543	11 429	173	50	
	» Vammalassa	70 211	22 345	20 384	356	46	
8	Keski-Hämeen tub.piiri ja toimisto (Tampere)	165 735	40 328	32 367	883	68	
9	Kanta-Hämeen tub.piiri	309 220	80 361	60 598	2 343	198	
	Toimisto Hämeenlinnassa	84 038	11 763	7 963	244	28	
	» Forssassa	47 797	9 819	6 449	408	16	
	» I Lahdessa	66 802	18 414	12 207	753	73	
	» II »	72 719	23 872	21 330	630	36	
	» Riihimäellä	37 864	16 493	12 649	308	45	
10	Kymen—Mikkelin tub.piiri	488 252	117 984	106 889	3 800	288	
	Toimisto Tiuriniemessä	124 283	25 289	22 284	500	17	
	» Kotkassa	89 412	28 590	25 309	1 490	52	
	» Kuusankoskella	105 968	26 675	24 661	359	51	
	» Mikkelissä	65 561	9 765	9 005	585	82	
	» Savonlinnassa	103 028	27 665	25 630	866	86	
11	Pohjois-Karjalan tub.piiri	217 371	52 426	43 165	4 656	125	
	Toimisto Joensuun läntinen	74 793	18 977	16 497	1 961	46	
	» itäinen	82 978	18 398	15 307	2 305	39	
	» Nurmeksessa	59 600	15 051	11 361	390	40	
12	Pohjois-Savon tub.piiri	270 504	63 471	45 324	2 061	237	
	Toimisto I Kuopiossa	94 729	20 399	14 415	431	83	
	» II »	46 315	7 889	6 479	378	42	
	» Iisalmessa	92 544	24 662	15 562	1 128	85	
	» Varkaudessa	36 916	10 521	8 868	124	27	
13	Keski-Suomen tub.piiri	306 885	87 525	75 899	3 383	244	
	Toimisto I Jyväskylässä	117 915	37 597	33 326	1 084	80	
	» II »	104 258	26 199	22 902	1 466	105	
	» Saarijärvellä	84 712	23 729	19 671	833	59	
14	Etelä-Pohjanmaan tub.piiri	267 846	58 476	44 811	3 850	311	
	Toimisto Seinäjoella	97 893	15 949	11 437	402	112	
	» Kauhajoella	63 192	19 318	16 328	1 042	139	
	» Lapualla	63 904	18 012	8 943	2 114	54	
	» Kokkolassa	42 857	10 197	8 103	292	6	
15	Vaasan tub.piiri — Vasa tub.distrikt	164 155	53 492	43 468	1 601	57	
	Toimisto Pietarsaaressa — Byrå i Jakobstad	67 185	21 162	16 705	257	4	
	» Vaasassa — Byrå i Vasa	69 786	22 466	18 402	943	34	
	» Kristinankaup. — Byrå i Kristinestad	27 184	9 864	8 361	401	19	
16	Keski-Pohjanmaan tub.piiri	124 708	36 412	30 542	1 331	151	
	Toimisto Ylivieska	84 201	24 942	22 288	628	77	
	» Oulaisissa	40 507	11 470	8 254	703	74	
17	Pohjois-Pohjanmaan tub.piiri	282 284	60 638	47 006	4 587	416	
	Toimisto I Oulussa	85 120	14 246	7 937	1 508	252	
	» II »	105 367	22 210	19 356	1 759	77	
	» Kajaanissa	91 797	24 182	19 713	1 320	87	
18	Lapin tub.piiri	205 113	56 946	43 972	3 020	151	
	Toimisto Kemissä	87 286	23 348	17 302	2 078	96	
	» Rovaniemellä	88 711	21 181	17 692	253	24	
	» Kemijärvellä	29 116	12 417	8 978	689	31	
19	Ahvenanmaan tub.piiri ja -toimisto (Maarianhamina) — Ålands tub.distrikt och byrå (Mariehamn)	20 981	2 167	—	447	19	

1) Väkiluku väestölaskennan mukaan 31. 12. 1960. — Folkmängd enligt folkräkningen 31. 12. 1960. — Population according to census 31. 12. 1960.

4.3. Uudet keuhkotuberkuloositapaukset tuberkuloosipiireittäin iän ja sukupuolen mukaan (001, 002, 004, 006)
 Nya fall av lungtuberkulos efter tuberkulosdistrikt, ålder och kön
 New cases of tuberculosis of the lungs by tuberculosis district, age and sex

Tuberkuloosipiiri Tuberkulosdistrikt <i>Tuberculosis district</i>	Suku- puoli Kön <i>Sex</i>	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, years															Yhteensä Summa <i>Total</i>	
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74		75-
1957	M	26	21	38	226	362	309	378	294	298	321	367	311	245	169	120	75	3 560
	N-Kv-F	18	34	50	199	248	335	232	195	188	125	118	91	88	60	57	45	2 083
1958	M	15	18	36	213	357	288	339	317	300	383	373	361	265	153	104	88	3 610
	N-Kv-F	17	16	60	169	253	267	285	254	153	196	130	93	100	63	61	42	2 159
1959	M	20	13	34	193	333	283	342	358	283	372	372	361	272	152	93	78	3 559
	N-Kv-F	13	20	30	160	262	236	270	221	172	172	110	117	79	51	68	57	2 038
1960	M	15	13	45	165	330	309	359	360	322	401	429	410	312	202	144	90	3 906
	N-Kv-F	12	7	55	190	247	267	285	270	185	189	167	128	120	79	72	81	2 354
1961 Helsingin kaupungin — Hel- singfors stads	M	4	2	2	12	30	34	47	58	65	55	64	64	38	23	16	14	528
	N-Kv-F	4	4	2	16	37	37	30	47	22	30	17	16	12	13	8	10	305
Turun kaupungin — Åbo stads	M	3	2	1	3	9	8	7	8	8	18	7	13	13	7	4	—	111
	N-Kv-F	—	1	1	8	9	9	12	8	4	10	4	5	2	—	4	7	84
Tampereen kaupungin	M	—	—	1	2	9	7	11	10	5	7	8	13	5	7	5	1	91
	N-Kv-F	—	—	—	2	9	11	7	8	7	3	5	6	3	2	1	2	66
Raaseporin — Raseborgs ..	M	—	1	2	6	5	7	9	16	15	17	14	9	11	7	4	3	126
	N-Kv-F	3	—	—	4	5	8	9	8	11	8	5	3	8	3	2	2	79
Uudenmaan — Nylands ..	M	—	1	—	8	16	21	25	23	15	14	13	21	11	6	5	4	183
	N-Kv-F	1	2	—	6	12	10	12	12	10	12	5	8	3	2	4	3	102
Varsinais-Suomen — Egent- liga Finlands	M	1	2	3	9	8	10	9	15	8	15	13	17	12	11	9	6	148
	N-Kv-F	1	1	4	7	7	7	1	4	7	5	4	4	5	3	4	6	70
Satakunnan	M	2	2	2	6	20	15	26	18	17	29	25	26	14	12	5	21	231
	N-Kv-F	1	1	5	10	11	8	24	13	9	14	9	10	9	2	2	2	130
Keski-Hämeen	M	—	2	1	3	5	8	10	9	14	10	13	12	10	5	5	3	110
	N-Kv-F	1	1	2	8	9	6	11	8	6	6	5	4	4	—	8	5	84
Kanta-Hämeen	M	—	1	3	8	18	13	25	24	24	21	30	19	29	24	12	7	258
	N-Kv-F	—	3	3	9	17	14	10	24	11	7	8	9	10	7	2	3	137
Kymen-Mikkelin	M	—	1	1	9	16	12	31	19	27	24	31	24	29	18	19	7	268
	N-Kv-F	—	2	4	12	22	23	19	25	8	10	7	4	5	7	3	6	157
Pohjois-Karjalan	M	—	—	2	9	12	8	10	13	10	23	22	21	19	5	8	7	169
	N-Kv-F	—	1	3	14	10	8	10	7	8	7	1	10	7	3	5	4	98
Pohjois-Savon	M	—	—	2	10	22	22	22	16	13	22	18	18	15	9	8	8	205
	N-Kv-F	—	—	4	17	12	8	8	14	12	8	5	6	9	5	4	8	120
Keski-Suomen	M	2	—	4	6	17	22	24	19	20	32	16	26	18	12	12	9	239
	N-Kv-F	2	2	3	9	9	13	23	21	17	10	10	7	9	4	4	8	151
Etelä-Pohjanmaan	M	—	1	7	11	25	18	16	15	27	23	39	27	31	13	12	8	264
	N-Kv-F	2	—	5	14	20	15	22	16	10	22	13	13	17	7	4	1	181
Vaasan — Vasa	M	1	—	—	8	17	15	5	9	14	18	20	14	13	8	9	6	157
	N-Kv-F	—	—	2	7	14	21	18	12	8	5	15	7	4	2	2	2	119
Keski-Pohjanmaan	M	1	—	3	9	9	10	10	13	12	20	17	13	10	6	10	1	144
	N-Kv-F	—	—	2	10	8	6	5	6	5	—	3	2	4	6	2	2	61
Pohjois-Pohjanmaan	M	1	—	3	14	29	17	23	30	21	23	30	16	11	13	12	4	247
	N-Kv-F	1	—	—	13	28	22	21	15	19	7	4	7	6	1	4	1	149
Lapin	M	4	6	4	12	15	21	17	16	17	15	20	21	13	8	6	4	199
	N-Kv-F	3	—	11	12	18	18	17	8	14	10	4	8	1	4	—	1	129
Ahvenanmaan — Ålands ..	M	—	—	—	—	2	2	2	1	—	1	1	—	—	—	—	1	10
	N-Kv-F	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2
Yhteensä — Summa — Total	S:a	38	39	92	323	541	514	588	588	520	553	516	504	420	265	224	187	5 912
	M	19	21	41	145	284	270	329	332	332	378	392	374	302	194	161	114	3 688
	N-Kv-F	19	18	51	178	257	244	259	256	188	175	124	130	118	71	63	73	2 224

**4.4. Tuberkuloosipiirien parantolatoiminta
Sjukhusverksamheten av tuberkulosdistrikten**
Beds and hospital days in sanatoria by tuberculosis district

Tub.piiri N:o Tub.district Nr. TB district No.	Keskusparantolat ¹⁾ Centralsanatorier ¹⁾ Central sanatoria ¹⁾	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Hoitopäiviä ²⁾ Vård- dagar ²⁾ Hospital days ²⁾	Tub.piiri N:o Tub.district Nr. TB district No.	Keskusparantolat ¹⁾ Centralsanatorier ¹⁾ Central sanatoria ¹⁾	Sairaansijoja Sjuk- platser Beds	Hoitopäiviä ²⁾ Vård- dagar ²⁾ Hospital days ²⁾
1	Helsingin kaupungin tub.piiri — Helsingfors stads tub.district	698	198 749	10	Kymen—Mikkelin tub.piiri	467	151 034
	Laakson sairaala	492	155 544		Tiuruniemen parantola	400	} 147 595
	Kiljavan parantola	134	23 179		Kuusankosken parantola	64	
	Mjölballstad sanatorium	72	12 873		Kinkomaan parantola	3	544
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	7 153		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	2 895
2	Turun kaupungin tub.piiri — Åbo stads tub. district	209	61 469	11	Pohjois-Karjalan tub.piiri	265	90 529
	Turun kaupungin tub.parantola	105	24 254		Kontioniemen parantola	265	86 422
	Varsinais-Suomen parantola	104	37 033		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	4 107
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	182	12	Pohjois-Savon tub.piiri	242	92 129
3	Tampereen kaupungin tub.piiri	257	76 726		Tarinaharjun parantola	240	87 995
	Kaupin parantola	114	41 608		Kontioniemen parantola	2	862
	Pikonlinnan parantola	143	35 118		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	3 272
4	Raaseporin tub.piiri — Raseborgs tub. district	185	56 390	13	Keski-Suomen tub.piiri	461	142 225
	Mjölballstad sanatorium	185	56 018		Kinkomaan parantola	461	140 637
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	372		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 588
5	Uudenmaan tub.piiri — Nylands tub. district	149	56 566	14	Etelä-Pohjanmaan tub.piiri	346	124 995
	Kiljavan parantola	136	51 710		Härmän parantola	326	100 958
	Mjölballstad sanatorium	13	3 402		Kinkomaan parantola	20	6 217
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 454		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	17 820
6	Varsinais-Suomen tub.piiri — Egentliga Finlands tub. district	279	82 175	15	Vaasan tub.piiri — Vasa tub.district	277	70 762
	Varsinais-Suomen parantola	187	65 913		Östänlid sanatorium	211	} 68 643
	Kalevanniemen lastenparantola	65	9 824		Högåsens sanatorium	66	
	Satalinnan parantola	27	5 997		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	2 119
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	441	16	Keski-Pohjanmaan tub.piiri	284	102 688
7	Satakunnan tub.piiri	573	149 081		Oulaisten parantola	284	99 647
	Satalinnan parantola	573	149 028		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	3 041
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	53	17	Pohjois-Pohjanmaan tub.piiri	331	150 129
8	Keski-Hämeen tub.piiri	256	79 143		Päivärinteen parantola	318	118 437
	Pikonlinnan parantola	256	77 742		Tarinaharjun parantola	10	1 672
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 401		Kontioniemen parantola	3	2 926
					Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	27 094
9	Kanta-Hämeen tub.piiri	336	116 261	18	Lapin tub.piiri	459	175 561
	Ahveniston parantola	335	113 930		Muurolan parantola	459	163 654
	Pikonlinnan parantola	1	1 013		Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	11 907
	Muissa parantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa — I andra sanatorier och sjukhusanstalter ³⁾	—	1 318	19	Ahvenanmaan tub.piiri — Ålands tub. district	50	7 537
					Ålands centralsanatorium	50	7 537
					Yhteensä — Summa — Total	6 124	1 984 149

¹⁾ Piirin keskusparantola on mainittu ensimmäisenä, sen jälkeen keskusparantolat, joissa piiri omistaa sairaansijoja. — Distriktets centralsanatorium har nämnts först, därefter de centralsanatorier, däri distriktet äger sjukplatser. — *The central sanatorium of district is mentioned first, then the central sanatoria, where the district owns beds.*

²⁾ Piirin potilaiden käyttämät hoitopäivät. — De av distriktets patienter begagnade vårddagarna. — *Hospitals days occupied by patients of district.*

³⁾ Piirin potilaiden käyttämät hoitopäivät muissa keskusparantoloissa ja sairaanhoitolaitoksissa. — De av distriktets patienter begagnade vårddagarna i övriga centralsanatorier och sjukhusanstalter. — *Hospital days in other central sanatoria and hospitals occupied by patients of district.*

4.5. Tuberkuloosiparantolat
Tuberkuloosianatorier
Sanatoria of tuberculosis

Tub.piliri N:o Tub.district Nr. TB district No.	Parantola Sanatorium Sanatorium	Sairaansioja 31. 12. 1) Sjukplatser 31. 12. 1) Beds 31. 12. 1)	Otettuja potilaita Inläggningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days	Keskim. hoitoaika 2) Medelvårdtid 2) Average stay per case 2)	Kuormitus % Beläggning % Beds occupied %	Potilaille tehtyjä toimenpiteitä Åt patienterna gjorda behandlingar Treatment applied to patients						
							Pneumonectomia Lobectomy Resectio segmenti	Thoracoplastia	Muita rinnansisäisiä leikk. Övriga intrathoracala oper. Other intrathoract operat.	Bronchosocopia	Bronchographia	Keuhk. toimintakyvyn määrittely Spirometria	Sydänkateetrisaatio Hjärtkatetrization Catheterization
	1. Keskusparantolat — Centralsanatorier <i>Central sanatoria</i>	6 124	12 499	1 964 408	164	87.9	594	182	282	2 447	2 292	3 894	12
1	Laakson sairaala (Helsinki)	492	1 438	155 544	110	86.6	40	17	237	439	257	1 771	3
3	Turun kaupungin tub.parantola	105	204	24 254	88	63.3	—	—	—	—	—	—	—
3	Kaupin parantola (Tampere) 3)	114	481	41 357	82	99.4	—	—	5	42	26	—	—
4	Mjölbyllstad sanatorium (Karjaan mlk.)	270	813	73 512	97	74.6	68	9	9	328	162	353	9
5	Kiljavan parantola (Nurmijärvi)	270	473	78 466	174	79.6	49	7	—	51	70	149	—
6	Varsinais-Suomen parantola (Paimio) Kalevanniemen lasten parantola (Naantalin mlk.)	356	831	120 506	137	92.7	29	13	1	153	75	193	—
7	Satalinnan parantola (Harjavalta)	600	1 403	176 661	93	80.7	48	15	10	330	445	368	—
8	Pikonlinnan parantola (Kangasala)	400	768	124 357	182	85.2	33	3	3	287	294	224	—
9	Ahveniston parantola (Vanaja)	335	516	115 058	225	94.1	16	24	1	59	4	22	—
10	Tiurunniemen parantola (Joutseno) Kuusankosken parantola	464	820	150 310	246	88.8	4	6	7	65	7	—	—
11	Kontioniemen parantola (Kontiolahti)	270	569	92 905	166	94.3	34	9	4	116	166	115	—
12	Tarinaharjun parantola (Siilinjärvi)	250	489	89 983	171	98.6	5	23	—	49	32	81	—
13	Kinkomaan parantola (Muurame) 4)	484	812	153 069	191	86.6	32	4	4	127	67	77	—
14	Härmän parantola (Alahärmä)	326	710	100 958	203	84.8	40	13	—	103	101	—	—
15	Östanslid sanatorium (Pietarsaari) Högåsens sanatorium (Kristiinankaupunki)	277	407	76 888	179	76.0	27	—	—	61	85	62	—
16	Oulaisten parantola	284	474	100 806	246	97.2	38	8	—	13	167	—	—
17	Päivärinteen parantola (Muhos)	318	515	118 450	229	102.0	81	21	1	11	207	364	—
18	Muurolan parantola (Rovaniemen mlk.)	459	719	163 787	258	97.8	50	10	—	213	127	115	—
19	Ålands centralsanatorium (Maarianhamina)	50	57	7 537	125	41.3	—	—	—	—	—	—	—
	2. Muut parantolat — Övriga sanatorier <i>Other sanatoria</i>	242	439	71 721	163	81.2	5	—	3	7	3	46	—
	Sjukhusens i Borgå Kfs sanatorium	58	185	18 699	103	88.3	5	—	3	4	3	5	—
	Forssan parantola	57	67	17 607	263	84.6	—	—	—	—	—	41	—
	Kurikan parantola	30	54	10 311	210	94.2	—	—	—	—	—	—	—
	Lapinjärven parantola 5)	27	33	5 924	182	60.1	—	—	—	—	—	—	—
	Ruoveden parantola	22	21	5 701	233	71.0	—	—	—	—	—	—	—
	Teuvan parantola	18	23	4 859	207	74.0	—	—	—	—	—	—	—
	Vaasan kaupungin tub.parantola	30	56	8 620	140	78.7	—	—	—	6) 3	—	—	—
	Kaikki tub.parantolat — Alla tub.sanatorier <i>All TB sanatoria</i>	6 366	12 938	2 036 129	164	87.6	599	182	285	2 454	2 295	3 940	12

1) Tilapäiset sairaansijat mukaanluettuna. — Innefattar även de tillfälliga sjukplatserna. — Includes also provisional beds.

2) Vuoden aikana poistettujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika. — Medelvårdtiden av de under året utskrivna patienterna. — Average stay of discharges.

3) Ilmarintahoitona pantu alulle 6 potilaalle. — 6 påbörjade luftbröstbehandlingar. — Pneumothorax is in the beginning for 6 patients.

4) Ilmarintahoidossa on 3 potilasta sekä 3 potilaalle se on pantu alulle — 1 luftbröstbehandling är 3 patienter samt 3 påbörjade luftbröstbehandlingar. — In pneumothorax there are 3 patients and for 3 patients it is in the beginning.

5) Lopettanut toimintansa 31. 12. 1961. — Verksamheten avslutad den 31. 12. 1961. — Closed 31. 12. 1961.

6) Suoritettu Vaasan keskussairaalassa. — Gjord i centralsjukhuset i Vasa. — Treated at Vaasan keskussairaala.

4.6. Tuberkuloosipiirien keskusparantoloiden keskimääräiset käyttötalousmenot
 De genomsnittliga driftskostnaderna för tuberkulosdistriktens centralsanatorier
 Average operation costs of central sanatoria of tuberculosis

Vuosi År Year	Menot hoitopäivää kohden — Utgifter per vårdag — Costs per hospital day														
	Palkkaukset Avlöningar Salaries	Ruokatalous Kosthållning Provisions	Hoitotarvikkeet Vårdmaterial Drugs and dressings	Lämpö ja valo Värme o. lyse Fuel and light	Kunnossapito Underhåll Maintenance	Pesu ja siivous Tvätt o. städning Laundry and cleaning	Sekalaiset menot Diverse utgifter Miscellaneous	Koulumenot Skolutgifter Costs of schools	Vakuutus ja eläkkeet Försäkringar o. pensioner Insurances and pensions	Hallinto Förvaltning Administration	Velkakustannukset Lånekostnader Costs of debts	Poislot Avskrivningar Depreciations	Vuokrat Hyror Rent	Muu toiminta Övrig verksamhet Other expenditure	Yhteensä Summa Total
	vmk — gmk — omk														
	Tuberkuloosikeskusparantolat — Tuberkulocentralsanatorier — Central tuberculosis sanatoria														
1956	463	186	61	96	76	10	22	0	43	7	13	0	13	1	991
1957	511	206	85	105	69	10	24	1	50	8	13	0	14	1	1 097
1958	575	213	109	113	88	11	31	1	61	9	13	0	26	0	1 250
1959	629	212	170	107	96	12	33	2	67	10	13	0	28	0	1 379
1960	727	220	185	102	85	17	33	2	66	8	12	0	46	1	1 504
1961	744	218	267	101	128	20	62	2	88	10	24	0	38	2	1 704

5. MIELISAIRAANHOITO

Vuoden 1952 mielisairaalan mukaan on maa jaettu 18 mielisairaanhuoltopiiriin, joissa kussakin on keskusmielisairaala (ns. A-sairaala), B-sairaaloita ja yksi tai useampia mielisairaanhuoltotoimistoja. Piiri muodostaa kokonaisuuden, jonka johtava lääkäri on keskusmielisairaalan ylilääkäri.

Keskusmielisairaaloihin otetaan nykyään lähinnä ensimmäisen kerran sairastuneet potilaat sekä ne potilaat, joiden tutkiminen ja hoitaminen vaativat erityistä asiantuntemusta. B-sairaaloissa hoidetaan voimassa olevan lain mukaisesti yleensä helposti hoidettavia potilaita, tavallisimmin pitkäaikaisesti sairaita potilaita. Nämä koostuvat suurella määrällä vanhoista ikäluokista. Edelleen on varsinkin uusiin B-sairaaloihin ollut pakko ottaa myös aikuisia vajaamielisiä, koska heitä varten ei vielä ole riittävästi erityisiä hoitopaikkoja. 31. 12. 1961 olikin kaikissa mielisairaaloissa hoidettavana yhteensä 1 736 vajaamielistä, eli 10.3 % koko potilasmäärästä (taulu 5.5). Perhehoidosta vastaavat keskusmielisairaalat. Avomielisairaanhoito on keskitetty huoltotoimistoihin.

Vuonna 1961 oli toiminnassa 3 vastaanotto-osastoa. Niihin otetaan kiireellisen hoidon tarpeessa olevia potilaita, jotka tarvittaessa sijoitetaan edelleen varsinaiseen mielisairaalaan.

Piiriin ulkopuolella ovat valtion omistamat 3 mielisairaalaan valtion huollossa olevia potilaita varten, Helsingin yliopistollisen keskussairaalan hermotautien ja psykiatrian klinikka, oikeusministeriön alainen vankimielisairaala ja sosiaaliministeriön alaiset kunnalliskotien mielisairaanosastot, joissa vuoden 1961 lopussa oli 2 941 sairaansijaa.

Mielisairaanhuoltotoimistot. Toimistojen tehtäviin kuuluu lain mukaan mielisairauksia ehkäisevä työ, potilaitten vastaanotto sekä B-sairaaloitten toiminnan valvominen piirissään.

Vuoden 1961 lopussa oli toiminnassa 24 huoltotoimistoa 17 piirissä. Vuoden aikana perustettiin neljä uutta toimistoa. Varsinainen huoltolääkäri oli 16 toimistossa, kun taas muita hoiti sairaalan lääkäri. Huoltotoimistoista käsin on piirissä pidetty potilaille sivuvastaanottoja.

Huoltotoimistojen kirjoissa vuonna 1961 olevista potilaista on esitetty tietoja taulussa 5.1. Luvut sisältävät sairaaloissa, muissa laitoksissa ja kotona olevat sairast, jotka on jaettu taudinmäärittelyn mukaan kolmeen ryhmään: mielisairast (diagnoosi n:o 300—309), vajaamieliset (325) ja muut. Koska monen toimiston toiminta ei vielä ole päässyt täyteen vauhtiin ei mielisairastilannetta eri piireissä voida täysin verrata. Koko maan tilannetta esittävät luvut ovat ilmeisesti

5. SINNESSJUKVÄRDEN

Enligt sinnessjukhuslagen av år 1952 är landet indelat i 18 sinnessjukvårdsdistrikt, ettvarrt med ett centralsinnessjukhus (s.k. A-sjukhus), B-sjukhus och en eller flere mentalhygieniska byråer. Distriktet bildar en helhet, vars ledande läkare är överläkaren vid centralsinnessjukhuset.

På centralsinnessjukhuset intages nuförtiden i det närmaste sådana patienter, som för första gången insjuknat, samt sådana, vilkas undersökning och behandling kräver särskild sakkunskap. I enlighet med den i kraft varande lagen omhänderhar B-sjukhusen i allmänhet mera lättskötta patienter vanligtvis långvarigt sjuka. Dessa utgör till stor del av den äldre årsklassen. Vidare har man varit tvungen att på B-sjukhusen ta emot även fullvuxna andesvaga, då det ännu inte finns tillräckligt med speciella vårdplatser för dem att tillgå. 31. 12. 1961 vårdades i samtliga sinnessjukhus sammanlagt 1 736 psykiskt efterblivna eller 10.3 % av hela patientmängden (tabell 5.5). För familjevården svarar centralsinnessjukhusen och den öppna vården koncentreras till sinnessjukvårdsbyråerna.

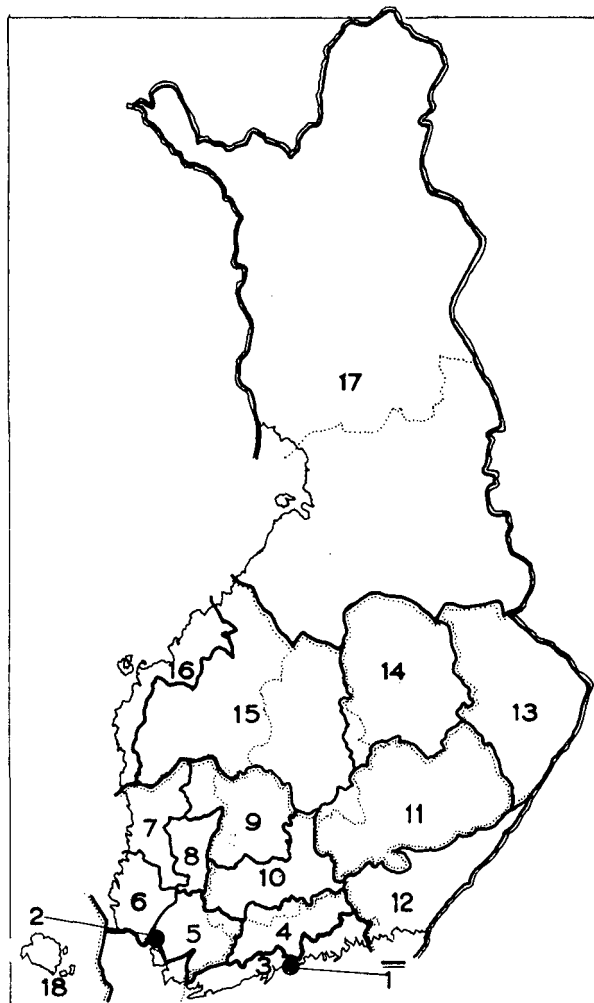
Under år 1961 var 3 mottagningsavdelningar i verksamhet för mottagning av patienter i behov av skyndsamt behandling. Härifrån överförs patienterna vid behov till de egentliga sinnessjukhusen.

Utanför distriktindelningen står 3 av staten ägda sinnessjukhus för patienter i statens omvårdnad, Helsingfors universitetscentralsjukhus neurologiska och psykiatriska klinik, ett av justitieministeriet underställt sinnessjukhus för fångar och kommunalhemmens sinnessjukavdelningar, vilka är underställda socialministeriet. Vid de sistnämnda fanns 2 941 sjukplatser vid slutet av år 1961.

Sinnessjukvårdsbyråerna. Enligt lagen består byråernas uppgift i förebyggande verksamhet av sinnessjukdomar, mottagning av patienter och övervakning av B-sjukhusens verksamhet inom distriktets område.

I slutet av år 1961 verkade 24 byråer i 17 distrikt. Under året grundades fyra nya byråer. 16 av byråerna hade egen läkare, medan de övriga sköttes av sjukhusets läkare. På byråernas försorg har i distrikten extra mottagningar anordnats för patienterna.

Uppgifter om patienter intagna i sinnessjukvårdsbyråernas böcker år 1961 finns i tabell 5.1. Siffrorna omfattar patienter på sjukhus, i övriga inrättningar och i hemmen och har på basen av sjukdomens art indelats i tre grupper: sinnessjuka (diagnos nr. 300—309), andesvaga (325) och övriga. Då flere byråers verksamhet ännu inte helt kommit i gång, kan man inte fullt jämföra sinnessjukdomssituationen i de skilda distrikten och de framställda uppgifterna om läget i hela landet är tydligen mindre i verkligheten. Jämförelsen för-

Kuvio 1.33. Mielisairaanhuoltopiirit
Fig. 1.33. Sinnessjukvårdsdistrikt
Fig. 1.33. Mental health districts

..... Läni — Län — Province
—— Piiri — Distrikt — District

- Piiri — Distrikt — District
- 1 Helsingin kaupungin — Helsingfors stads
 - 2 Turun kaupungin — Åbo stads
 - 3 Etelä-Suomen — Södra Finlands
 - 4 Uudenmaan — Nylands
 - 5 Varsinais-Suomen — Egentliga Finlands
 - 6 Vakka-Suomen
 - 7 Länsi-Satakunnan — Västra Satakunda
 - 8 Itä-Satakunnan — Östra Satakunda
 - 9 Pohjois-Hämeen — Norra Tavastlands
 - 10 Etelä-Hämeen — Södra Tavastlands
 - 11 Etelä-Savon — Södra Savolax
 - 12 Kaakkois-Suomen — Sydöstra Finlands
 - 13 Pohjois-Karjalan — Norra Karelen
 - 14 Pohjois-Savon — Norra Savolax
 - 15 Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen — Södra Österbottens och Mellersta Finlands
 - 16 Ruotsalaisen Pohjanmaan — Svenska Österbottens
 - 17 Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin — Norra Österbottens och Lapplands
 - 18 Ahvenanmaan — Ålands

todellista pienemmät. Vertailua vaikeuttaa lisäksi mielisairaiden kohdalla rajatapausten tilastoihin sijoittaminen.

Mielisairaalat. Vuoden 1961 lopussa oli toiminnassa 18 A-sairaala ja 38 varsinaista B-sairaala, joista 5 avattiin kysymyksessä olevan vuoden aikana. Taulussa 5.2 on esitetty mielisairaanhuoltopiirien sairaalatoiminta ja taulussa 5.3 tilastotietoja mielisairaaloista.

Sairaansijojen lukumäärä oli vuoden 1961 lopussa 17 516, joten lisäksi vuodesta 1960 oli 1 500.

Uusien mielisairaaloiden rakentaminen ja suunnittelu on edelleen ollut vilkasta, ja lähivuosien kokonaistavoitteet ovat jo hahmottumassa.

Mielisairaaloihin otettiin kertomusvuonna kaikkiaan 21 194 potilasta. Taulussa 5.4 ilmenee ensimmäisen kerran otettujen potilaiden jakautuminen sairauden laadun ja iän mukaan. Taulusta 5.5 selviää hoidettavana olevien sairauden laatu ja hoitoajan pituus 31.12. 1961. Ensimmäisen kerran sairastuneista oli jakomielitautiin sairastuneitten osuus 23.5 %, mutta sairaaloissa olevista potilaista he muodostivat 60.2 %.

Useissa mielisairaaloissa on ns. avo-osastoja eli osastoja, jotka päiväs aikaan eivät ole lukittuja.

svåras dessutom av hur gränfallen av sinnessjuka placeras i statistiken.

Sinnessjukkhusen. I slutet av år 1961 var 18 A-sjukhus och 38 egentliga B-sjukhus i verksamhet. Av de sist-nämnda har 5 vidtagit med sin verksamhet under berättelseåret. I tabell 5.2 har uppgifter om sjukhusens verksamhet inom sinnessjukvårdsdistrikten framlagts och i tabell 5.3 ges statistiska uppgifter om sinnessjukkhusen.

Antalet vårdplatser uppgick till 17 516 vid slutet av år 1961, varför ökningen från år 1960 utgjorde 1 500 platser.

Bygandet och planering av nya sinnessjukhus har alltjämt varit livlig och totalkvoten för de närmast kommande åren kan redan skönjas.

På sinnessjukkhusen intogs under året sammanlagt 21 194 patienter. Av tabell 5.4 framgår de för första gången intagna patienternas fördelning enligt sjukdomens art och patientens ålder. Ur tabell 5.5 utläses sjukdomens art och behandlingstidens längd 31. 12. 1961. För första gången i schizofreni insjuknade patienter var 23.5 %, men av patienter på sjukhusen utgjorde dessa 60.2 %.

I flera sinnessjukhus har man s.k. öppna avdelningar eller avdelningar, som inte är låsta under dagen.

Mielisairaaloihin itse pyrkivien potilaiden määrä oli 28 % otetuista potilaista. Näiden osuus sairaalaan otetuista vaihtelee suuresti eri sairaaloissa.

Keskusmielisairaaloiden keskimääräiset käyttötalousmenot hoitopäivää kohden vuosina 1956—1961 on esitetty taulussa 5.8. Mielisairaaloiden hoitopäiväkohtaisten ravinto-, palkkaus- ja hoitotarvikekustannusten kehitys vuosina 1950—1961 ilmenee taulusta 5.8.

5. Psychiatric Services

On the basis of the Mental Health Act of the year 1952 the country is divided into 18 Mental Health Districts each with a central mental hospital (the so-called A-hospital), B-hospitals of various types and mental health centres.

Central mental hospitals admit patients for whose examination and treatment special expert knowledge is required while to B-hospitals less difficult cases are taken which, in practice, often means the same as chronic patients. Community care is concentrated on mental health centres. Under the supervision of the central mental hospitals patients are entrusted also to family care.

Antalet patienter, som själva anmäler sig för behandling på sinnessjukhus, utgjorde 28 % av de intagna patienterna. Deras andel av de på sjukhusen intagna patienterna varierar dock starkt på de olika sjukhusen.

Centralsinnessjukhusens driftkostnader i medeltal per vård dag för åren 1956—1961 har framlagts i tabell 5.8. Utvecklingen av sinnessjukhusens kost-, avlönings- och vårdmaterialkostnader per vård dag under åren 1950—1961 framgår ur tabell 5.8.

In the end of the year 1961 18 A-hospitals and 38 B-hospitals were in operation. Of the latter, 5 were taken into use during the year under report. Table 5.3 contains statistical data for mental hospitals. The number of mental beds was 17 516 corresponding to 16 016 in the preceding year. The increase was thus 1 500 i.e. 9.4 percent. During the year 21 194 patients were admitted to mental hospitals of which 9 122 were first admissions. Table 5.4 shows the distribution of first admissions by type of disease and age. Other statistical data are given in tables 5.1—5.9.

**5.1 Mielisairaanhuoltotoimistojen kirjoissa olevat ja uudet tapaukset
I sinnessjukvårdsbyråerna registrerade och nya fall**
New cases and registered cases at mental health centres

Piiri — Distrikt — District	Mielisairaanhuoltotoimisto Sinnessjukvårdsbyrå <i>Mental health centre</i>	Väkiluku Folk- mängden Population 31. 12. 1960	Toimistojen kirjoissa I vårdbyråernas register <i>Registered at mental health centres</i> 31.12.				Uudet tapaukset vuoden aikana Nyregistrerade fall under året <i>New cases during the year</i>			
			Mieli- sairaita Sinnes- sjuka <i>Psychoses</i> (300—309)	Vajaa- mielisiä Psykiskt efterblivna <i>Mentally</i> <i>deficients</i> (325)	Muita ¹⁾ Övriga ¹⁾ <i>Other ¹⁾</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Mieli- sairaita Sinnes- sjuka <i>Psychoses</i> (300—309)	Vajaa- mielisiä Psykiskt efterblivna <i>Mentally</i> <i>deficients</i> (325)	Muita ¹⁾ Övriga ¹⁾ <i>Other ¹⁾</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1	Helsingin kaupungin mielisairaan- piiri ja -toimisto — Helsingfors stads sinnessjukvårdsdistrikt och -byrå	452 777	3 248	1 248	—	4 496	311	39	—	350
2	Turun kaupungin mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto — Åbo stads sinnessjukvårdsdistrikt och byrå	124 359	887	211	355	1 453	67	7	126	200
3	Södra Finlands sinnessjukvårds- distrikt och byråer	198 134	1 418	1 076	1 388	3 882	239	184	647	1 070
	1 Åboland (Pargas)	27 285	271	195	321	787	36	41	175	252
	2 Västra Nyland (Ekenäs)	41 331	319	310	251	980	58	49	138	245
	3 Mellersta Nyland (Esbo)	69 170	361	186	329	876	70	48	209	327
	4 Östra Nyland (Borgå)	60 348	467	385	387	1 239	75	46	125	246
4	Uudenmaan mielisairaanhuoltopiiri ja -toimisto (Kellokoski) — Ny- lands sinnessjukvårdsdistrikt och byrå (Mariefors)	247 174	524	362	633	1 519	242	36	192	470
5	Varsinais-Suomen mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Salo) — Egentliga Finlands sinnessjuk- vårdsdistrikt och byrå (Salo)	150 516	1 094	534	695	2 323	144	7	84	235
6	Vakka-Suomen mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Uusikaupunki)	108 245	833	385	199	1 417	141	98	13	252
7	Länsi-Satakunnan mielisairaan- huoltopiiri ja -toimisto (Harja- valta)	162 583	1 084	892	879	2 855	122	88	140	350
8	Itä-Satakunnan mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Vammala)	83 005	711	561	313	1 585	80	13	53	146
9	Pohjois-Hämeen mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Pitkämäki, Nokia)	286 378	2 127	1 465	2 004	5 596	173	161	607	941
10	Etelä-Hämeen mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Vanaja)	260 799	1 699	994	1 301	3 994	405	155	575	1 135
11	Etelä-Savon mielisairaanhuoltopiiri ja -toimistot (Moisio, Mikkeli) ..	244 998	222	28	276	526	189	22	264	475
	1 Toimisto Mikkeliissä	183 792	168	21	229	418	135	15	217	367
	2 » Savonlinnassa	61 206	54	7	47	108	54	7	47	108
12	Kaakkois-Suomen mielisairaan- huoltopiiri ja -toimistot (Jout- seno)	337 772	2 226	320	1 186	3 732	493	73	368	934
	1 Toimisto Rauhan sairaalassa (Joutseno)	275 555	1 813	288	728	2 829	419	71	243	733
	2 Toimisto Nikelin sairaalassa (Kymi)	62 217	413	32	458	903	74	2	125	201
13	Pohjois-Karjalan mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Joensuu) ²⁾ ..	207 742	25	5	24	54	25	5	24	54
14	Pohjois-Savon mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Siilinjärvi)	284 779	2 206	936	498	3 640	254	54	177	485
15	Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suo- men mielisairaanhuoltopiiri ja -toimistot	499 720	4 302	1 298	1 068	6 668	402	75	287	764
	1 Seinäjoen toimisto (Törnävä) ..	279 350	2 768	1 078	432	4 278	231	—	87	318
	2 Jyväskylän toimisto	220 370	1 534	220	636	2 390	171	75	200	446
16	Svenska Österbottens sinnessjuk- vårdsdistrikt och byrå (Vasa)	164 155	972	350	734	2 056	227	193	282	702
17	Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin mie- lisairaanhuoltopiiri ja -toimisto (Oulu)	612 105	3 694	2 543	890	7 127	716	394	352	1 462
18	Ahvenanmaan mielisairaanhuolto- piiri ja -toimisto (Finström) — Ålands sinnessjukvårdsdistrikt och byrå (Finström)	20 981	139	60	—	199	53	—	—	53
	Yhteensä — Summa — Total	4 446 222	27 411	13 268	12 443	53 122	4 283	1 604	4 191	10 078

¹⁾ *Psychoneuroses, psychopathia, alcoholism, epilepsy etc.*

²⁾ Avattu 1. 12. —61. — Öppnad 1. 12. —61. — Opened 1. 12. —61.

5.2 **Mielisairaanhuoltopiirien sairaalatoiminta**
Sjukhusverksamheten av sinnessjukvårdsdistrikten
Facilities for mental hospital care by mental health district

Piiri — Distrikt District	Mielisairaalat Sinnessjukhus Mental hospitals	A- Sairaansijoja Sjukplatser Beds	B- Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Piiri — Distrikt District	Mielisairaalat Sinnessjukhus Mental hospitals	A- Sairaansijoja Sjukplatser Beds	B- Sairaansijoja Sjukplatser Beds
1	Helsingin kaupungin mielisairaanhuoltopiiri — Helsingfors stads sinnessjukvårdsdistrikt	1) 2 008	283	9	Pohjois-Hämeen mielisairaanhuoltopiiri ²⁾ 1 338	—	—
	Hesperian sairaala	492	—		Pitkäniemen sairaala	744	—
	Hesperian sairaalan Kammion osasto	100	—		Hatanpään mielisairaala	429	—
	HYKS:n Lapinlahden sairaala	123	—		Pitkäniemen vastaanotto-asema ...	16	—
	Kauniaisten hoitokoti	—	30		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
	Nikkilän sairaala	1 100	—		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Piritan sairaala	—	63		Seinäjoen piirisairaala	149	—
	Pukinmäen hoitokoti	—	19	10	Etelä-Hämeen mielisairaanhuoltopiiri ³⁾ 725	481	—
	Röykän sairaala	—	171		Hattelmalan sairaala	585	—
	Psykiatrinen vastaanotto-osasto ...	35	—		Hollolan B-mielisairaala	—	32
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—		Jalkarannan sairaala	—	129
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Pappilanniemen sairaala	—	320
	Centralsinnessjukhuset i Ekenäs ...	57	—		Lahden kaupungin sielullisesti sairaiden vastaanottoasema	11	—
	Kellokosken sairaala	101	—		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
2	Turun kaupungin mielisairaanhuoltopiiri — Åbo stads sinnessjukvårdsdistrikt	466	173		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Kupittaa sairaala	364	—		Harjavallan piirisairaala	2	—
	Turun kaupungin B-mielisairaala ..	—	141		Kellokosken sairaala	59	—
	Turun kunnallinen B-mielisairaala ..	—	32		Seinäjoen piirisairaala	68	—
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—	11	Etelä-Savon mielisairaanhuoltopiiri ...	538	359
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Mikkelin piirimielisairaala	538	—
	Halikon piirisairaala	36	—		Kontiopuiston sairaala	—	95
	Vakka-Suomen piirisairaala	66	—		Savonlinnan tilapäinen B-sairaala ..	—	20
					Tuukkalan B-sairaala	—	244
3	Etelä-Suomen mielisairaanhuoltopiiri — Södra-Finlands sinnessjukvårdsdistrikt	546	104	12	Kaakkois-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	888	333
	Centralsinnessjukhuset i Ekenäs ...	546	—		Rauhan sairaala	814	—
	Åkers B-sjukhus	—	32		Iitin kunnan B-mielisairaala	—	68
	Pargas kommunalhems sinnessjukavdelning	—	42		Joutsenrannan sairaala	—	132
	Pernå kommunalhems sinnessjukavdelning	—	30		Nikelin sairaala	—	133
					Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
					Sjukplatser utanför distriktet	—	—
					Halikon piirisairaala	71	—
					Kellokosken sairaala	3	—
4	Uudenmaan mielisairaanhuoltopiiri — Nylands sinnessjukvårdsdistrikt	506	443	13	Pohjois-Karjalan mielisairaanhuoltopiiri	245	90
	Kellokosken sairaala	477	—		Paiholan sairaala	245	—
	Ohkolan sairaala	—	320		Pielisjärven B-mielisairaala	—	90
	Paloniemen sairaala	—	123	14	Pohjois-Savon mielisairaanhuoltopiiri ..	583	659
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—		Harjamäen sairaala	581	—
	Sjukplatser utanför distriktet	—	—		Julkulan sairaala	—	363
	Halikon piirisairaala	23	—		Pohjois-Savon B-mielisairaala	—	248
	Seinäjoen piirisairaala	6	—		Sairaansijoja piirin ulkopuolella —	—	—
5	Varsinais-Suomen mielisairaanhuoltopiiri — Egentliga Finlands sinnessjukvårdsdistrikt	300	160		Sjukplatser utanför distriktet	—	—
	Halikon piirisairaala	300	—		Paiholan sairaala	2	—
	Halikon B-sairaala	—	160		Kontiopuiston sairaala	—	25
					Sisä-Suomen sairaala	—	23
6	Vakka-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	333	—	15	Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen mielisairaanhuoltopiiri	513	1 338
	Vakka-Suomen piirisairaala	333	—		Seinäjoen piirisairaala	513	—
7	Länsi-Satakunnan mielisairaanhuoltopiiri	380	—		Alavuden B-mielisairaala	—	120
	Harjavallan piirisairaala	380	—		Juurikkaniemen sairaala	—	264
					Järviseudun B-mielisairaala	—	99
					Kangasvuoren sairaala	—	150
8	Itä-Satakunnan mielisairaanhuoltopiiri	196	162		Seinäjoen B-sairaala	—	300
	Tyrvään piirisairaala	196	—		Sisä-Suomen sairaala	—	254
	Tyrvään B-mielisairaala	—	162		Teuvan B-mielisairaala	—	151

¹⁾ Näistä 35 vastaanottoaseman sairaansijoja. — Därav 35 mottagningsanstaltens sjukplatser. — Of which 35 beds are at observation stations.

²⁾ Näistä 16 vastaanottoaseman sairaansijoja. — Därav 16 mottagningsanstaltens sjukplatser. — Of which 16 beds are at observation stations.

³⁾ Näistä 11 vastaanottoaseman sairaansijoja. — Därav 11 mottagningsanstaltens sjukplatser. — Of which 11 beds are at observation stations.

5.2 Jatk. — Forts. — Cont.

Piiri — Distrikt District	Mielisairaalat Sinnessjukhus <i>Mental hospitals</i>	A- Sairaansijoja Sjukplatser <i>Beds</i>	B- Sairaansijoja Sjukplatser <i>Beds</i>	Piiri — Distrikt District	Mielisairaalat Sinnessjukhus <i>Mental hospitals</i>	A- Sairaansijoja Sjukplatser <i>Beds</i>	B- Sairaansijoja Sjukplatser <i>Beds</i>
16	Ruotsalaisen Pohjanmaan mielisairaanhuoltopiiri — Svenska Österbottens sinnessjukvårdsdistrikt	483	121	17	Heikinharjun B-mielisairaala	—	368
	Svenska Österbottens distriktssinnessjukhus	475	—		Keroputaan B-mielisairaala	—	160
	Helenasjukhuset	—	97		Rovaharjun sairaala	—	222
	Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet				Salmijärven B-sairaala	—	191
	Järviseudun B-mielisairaala	—	24		Visalan sairaala	—	164
	Seinäjoen piirisairaala	8	—		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet		
17	Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin mielisairaanhuoltopiiri	994	1 105	18	Ahvenanmaan mielisairaanhuoltopiiri — Ålands sinnessjukvårdsdistrikt ..	73	—
	Oulun keskusmielisairaala	911	—		Grelsby sjukhus	73	—
					Yhteensä — Summa — Total ¹⁾	11 115	5 811

¹⁾ Näistä 62 vastaanottoasemien sairaansijoja. — Därav 62 mottagningsanstalternas sjukplatser. — Of which 62 beds are at observation stations.

**5.3 Mielisairaalat
Sinnessjukhus**
Services rendered by mental hospitals

Mielisairaalat Sinnessjukhus <i>Mental hospitals</i>	Mielisairaanhuoltopiiri No Sinnessjukturakt Nr. <i>Mental health district No.</i>	Sairaansijojä 31. 12 Sjukplatser 31. 12 Beds 31. 12	Olettuja potilaita Intagningar <i>Admissions</i>	Hoitopäiviä Vårdagar <i>Hospital days</i>	Keskim. hoitoaika ¹⁾ Medelvårdtid ¹⁾ <i>Average stay per case ¹⁾</i>	Perhehoitoon siirretty Överförda till familjevård <i>Transferred to family care</i>	Perhehoidon hoitopäiviä Familjevårds vårdagar <i>Hospital days in family care</i>	Mielisairaaloihin itse pyrkivät potilaat På egen begäran intagna patienter till sinnessjukhusen <i>Patients applying for admission voluntarily</i>
1. Valtion — Statens — State hospitals		590	80	161 072	1 262	1	365	—
Mustasaaren sairaala — Korsholms sjukhus		108	18	36 556	1 421	—	—	—
Niuvanniemen sairaala (Kuopio) Fagernäs		430	62	107 686	1 181	1	365	—
Seilin sairaala (Nauvo) — Sjäähö sjukhus (Nagu)		52	—	16 830	1 140	—	—	—
2. A-mielisairaalat — A-sinnessjukhus — Mental hospitals, type A		11 088	16 780	3 877 074	293	346	212 791	4 761
Centralsinnessjukhuset i Ekenäs	3	603	570	219 059	253	10	4 554	186
Grelsby sjukhus (Finström, Åland)	18	73	50	24 923	230	—	—	8
Halikon piirisairaala	5	430	466	152 990	289	3	2 135	47
Harjamäen sairaala (Siilinjärvi)	14	623	1 222	221 703	312	30	5 040	222
Harjavallan piirisairaala	7	382	490	139 879	298	—	—	184
Pohjois-Hämeen mielisairaanhuoltopiirin keskusmielisairaala	9	1 173	1 316	419 139	296	31	7 620	335
— Hatanpään mielisairaala (Tampere)	9	429	412	146 855	369	—	—	176
— Pitkänien sairaala (Nokia)	9	744	904	272 284	263	31	7 620	159
Hattelmalan sairaala (Vanaja)	10	585	840	206 782	200	—	—	228
Helsingin kaupungin mielisairaanhuoltopiiri- rin keskusmielisairaala — Helsingfors stads centralsinnessjukhus	1	1 727	3 398	589 192	268	252	160 163	1 068
— Hesperian sairaala — Hesperia sjuk- hus	1	527	2 290	147 268	60	—	—	1 051
— Hesperian sairaalan Kammion osasto Hesperia sjukhus, Kammio avdelning	1	100	345	42 931	108	—	—	—
— Nikkilän sairaala — Nickby sjukhus	1	1 100	763	398 993	1 134	252	160 163	17
Helsingin yliopistollisen keskussairaalan psykiatrian klinikka (Lapinlahden sai- raala) — Helsingfors universitets cent- ralsjukhus, psykiatriska kliniken (Lapp- viks sjukhus)	1	123	877	39 950	45	—	—	—
Kellokosken sairaala (Tuusula)	4	640	563	227 857	553	11	23 952	147
Kuppitan sairaala (Turku) — Kuppis sjukhus (Åbo)	2	364	875	119 426	214	9	9 327	284
Mikkelin piirimielisairaala	11	538	669	165 216	467	—	—	183
Oulun keskusmielisairaala	17	911	2 228	314 661	135	—	—	1 152
Paiholan sairaala (Kontiolampi)	13	247	239	89 827	213	—	—	16
Rauhan sairaala (Joutseno)	12	814	732	302 554	347	—	—	135
Seinäjoen piirisairaala	15	785	1 061	258 625	768	—	—	273
Svenska Österbottens distriktssinnessjuk- hus (Vasa)	16	475	645	173 323	273	—	—	233
Tyrvään piirisairaala (Vammala)	8	196	237	65 822	286	—	—	46
Vakka-Suomen piirisairaala (Uusikaupunki)	6	399	302	146 146	316	—	—	14
3. B-mielisairaalat — B-sinnessjukhus — Mental hospitals, type B		5 811	3 880	1 867 705	233	—	—	557
Alavuden B-mielisairaala	15	120	56	46 289	404	—	—	2
Halikon B-sairaala	5	160	50	57 866	403	—	—	7
Heikinharjun sairaala (Oulujoki)	17	368	102	123 268	266	—	—	5
Helenasjukhuset (Kristinestad) ²⁾	16	97	84	8 267	56	—	—	6
Helsingin kaupungin B-mielisairaalat — Helsingfors stads B-sinnessjukhus	1	283	111	101 616	384	—	—	21
— Kauniaisten hoitokoti	1	30	25	10 916	210	—	—	9
— Piritan sairaala (Salo) — Birgitta sjukhus (Salo)	1	63	9	22 873	670	—	—	—
— Pukinmäen hoitokoti (Helsinki) — Bocksbacka vårdhem (Helsingfors)	1	19	28	6 895	171	—	—	6
— Røykän sairaala	1	171	49	60 932	535	—	—	6
Hollolan B-mielisairaala	10	32	21	10 867	344	—	—	—
Iitin kunnan B-mielisairaala	12	68	34	25 014	691	—	—	3
Jalkarannan sairaala (Lahti)	10	129	30	46 584	481	—	—	5

¹⁾ Poistettujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika. — Medelvårdtiden av de under året utskrivna patienterna. — *Average stay of discharged patient.*

²⁾ Avattu 1. 7. —61. — Öppnad 1. 7. —61. — *Opened 1. 7. —61.*

5.3 Jatk. — Forts. — Cont.

Mielisairaalat Sinnessjukhus Mental hospitals	Mielisairaanhuoltopiiri N:o Sinnessjukvårdsdistrikt N:o Mental health district No.	Sairaansioja 31. 12 Sjukplåser 31. 12 Beds 31. 12	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vårdagar Hospital days	Keskim. hoitoaika ¹⁾ Medelvårdtid ¹⁾ Average stay per case ¹⁾	Perhehoitoon siirretty Överförda till familjevård Transferred to family care	Perhehoidon hoitopäiviä Familjevårds vårdagar Hospital days in family care	Mielisairaaloihin itse pyrkivät potilaat På egen begäran intagna patienter till sinnessjukhusen Patients applying for admission voluntarily
Joutsenrannan sairaala (Joutseno)	12	132	30	47 057	532	—	—	3
Julkulan sairaala (Kuopio)	14	363	65	129 193	424	—	—	3
Juurikkaniemen sairaala (Keuruu)	15	264	126	95 387	228	—	—	—
Järvisseudun B-sairaala (Vimpeli)	15	123	30	44 871	331	—	—	21
Kangasvuoren sairaala (Jyväskylä)	15	150	194	47 718	94	—	—	—
Keroputaan sairaala (Alatornio) ¹⁾	17	160	202	40 404	103	—	—	8
Kontiopuiston sairaala (Pieksämäki)	11	120	40	41 090	153	—	—	99
Nikelin sairaala (Kymi)	12	133	345	47 761	101	—	—	5
Ohkolan sairaala (Mäntsälä) ²⁾	4	320	426	87 038	94	—	—	207
Paloniemen sairaala (Lohja)	4	123	41	40 780	233	—	—	14
Pappilanniemen sairaala (Hattula)	10	320	58	115 408	538	—	—	3
Pielisjärven B-mielisairaala (Lieksa)	13	90	68	38 782	256	—	—	5
Pohjois-Savon B-mielisairaala (Siilinjärvi) ³⁾	14	248	242	14 078	21	—	—	—
Rovaharjun sairaala (Rovaniemi)	17	222	214	80 677	182	—	—	42
Salmijärven B-sairaala (Kajaanin mlk.)	17	191	81	66 450	334	—	—	1
Savonlinnan tilapäinen B-sairaala	11	20	91	6 974	38	—	—	35
Seinäjoen B-sairaala	15	300	142	102 835	154	—	—	—
Sisä-Suomen sairaala (Suolahti)	15	277	215	95 828	335	—	—	8
Södra-Finlands sinnessjukvårdsdistrikt B- sinnessjukhusen	3	104	56	37 159	427	—	—	25
— Pargas kommunalhems sinnessjukav- delning	3	42	11	15 283	1 523	—	—	—
— Pernå kommunalhems sinnessjukav- delning	3	30	12	11 126	182	—	—	—
— Åkers B-sjukhus (Esbo)	3	32	33	10 750	176	—	—	25
Teuvan B-mielisairaala	15	151	89	53 587	295	—	—	—
Turun kaupungin B-mielisairaala	2	173	83	60 249	408	—	—	1
Tuukkalan B-mielisairaala (Mikkelin mlk) ⁴⁾	11	244	263	44 150	80	—	—	10
Tyrvään B-mielisairaala	8	162	80	56 547	417	—	—	21
Visalan sairaala (Ylivieska)	17	164	211	53 911	88	—	—	—
4. Sielullisesti sairaiden vastaanottoasemat — Mottagningsanst. för psykiskt sjuka — Observation station for mentally ill		27	454	9 682	17	—	—	401
Helsingin kaupungin psykiatrin vastaan- otto-osasto ⁵⁾	1	13	—	—	—
Lahden kaupungin sielullisesti sairaiden vastaanotto-asema	10	11	147	3 897	26	—	—	94
Pohjois-Hämeen mielisairaanhuoltopiirin huoltotoimiston vastaanotto-osasto (Pit- käniemi, Nokia)	9	16	307	5 785	19	—	—	307
Yhteensä — Summa — Total		17 516	21 194	5 915 533	276	347	213 156	5 719

¹⁾ Avattu 17. 3. —61. — Öppnad 17. 3. —61. — Opened 17. 3. —61.²⁾ Avattu 17. 12. —60. — Öppnad 17. 12. —60. — Opened 17. 12. —60.³⁾ Avattu 15. 9. —61. — Öppnad 15. 9. —61. — Opened 15. 9. —61.⁴⁾ Avattu 5. 5. —61. — Öppnad 5. 5. —61. — Opened 5. 5. —61.⁵⁾ Sisältyvät Hesperian sairaalan lukuihin. — Uppgifterna ingår i Hesperia sjukhus. — Included in to the data of hospital Hesperia.

5.4 Mielisairaaloihin ensimmäisen kerran otetut sairauden laadun ja iän mukaan
På sinnessjukhus för första gången intagna efter sjukdomens art och ålder
Patients admitted for the first time into mental hospital by type of disease and age

N:o	Tauti Sjukdom <i>Disease</i>	Sukupuoli Kön <i>Sex</i>	Ikä, vuosia — Ålder, år — <i>Age, years</i>							Yhteensä Summa <i>Total</i>	%
			Alle 15 Under 15	15—24	25—34	35—44	45—54	55—64	65—		
300	Schizophrenia	M	11	287	324	205	136	42	14	1 019	23.5
		N-Kv-F	7	245	288	292	176	89	28	1 125	
301	Psychosis manico-depressiva	M	1	27	35	43	42	33	7	188	4.5
		N-Kv-F	—	38	30	52	54	36	15	225	
302—309	Muut psykoosit ¹⁾ — Övriga psyko- ser ¹⁾ — <i>Other psychoses</i> ¹⁾	M	1	30	95	152	179	173	261	891	24.4
		N-Kv-F	2	15	40	90	274	254	664	1 339	
310—318	Psychoneuroses	M	12	95	170	153	135	62	19	645	16.6
		N-Kv-F	14	133	229	229	139	90	31	865	
320	Psychopathia	M	9	40	53	39	37	10	7	195	3.5
		N-Kv-F	5	33	28	19	23	11	9	128	
322	Alcoholismus	M	—	7	96	124	96	44	5	372	4.4
		N-Kv-F	—	—	3	12	6	5	—	26	
325	Vajaamielisyys — Psykisk efterbli- venhet — <i>Mental deficiency</i>	M	12	46	28	24	28	18	3	159	3.5
		N-Kv-F	6	22	28	40	33	18	9	156	
	Kaatumatauti — Epilepsi — <i>Epi- lepsy</i>	M	17	23	32	26	12	7	5	122	2.3
		N-Kv-F	20	20	16	11	16	3	5	91	
	Muut — Övriga — <i>Other</i>	M	112	81	136	164	186	148	95	922	17.3
		N-Kv-F	45	91	90	114	106	106	102	654	
Yhteensä — Summa — Total		S:a	274	1 233	1 721	1 789	1 678	1 148	1 279	9 122	100.0
		M	175	636	969	930	851	536	416	4 513	49.5
		N-Kv-F	99	597	752	859	827	612	863	4 609	50.5

¹⁾ *Psychosis ex involutione. Paranoia et status paranoides. Psychosis senilis. Psychosis presenilis. Psychosis cum arterioscl. cerebri. Psychosis alcoholica. Psychosis e causa alia indicabili. Psychoses aliae s. non definitae.*

5.5 Mielisairaaloissa 31. 12. 1961 hoidettavana olevat sairauden laadun ja hoitoajan pituuden mukaan
Patienterna på sinnessjukhus den 31. 12. 1961 efter sjukdomens art och vårdtidens längd
Patients at mental hospitals on 31. 12. 1961 by type of disease and duration of care

N:o	Tauti Sjukdom <i>Disease</i>	Sukupuoli Kön <i>Sex</i>	Hoitoaika, vuosia — Vårdtid, år — <i>Duration of care, years</i>					Yhteensä Summa <i>Total</i>	%
			0—	1—	2—	5—	10—		
300	Schizophrenia	M	1 364	588	816	770	1 510	5 048	60.2
		N-Kv-F	1 518	461	786	766	1 524	5 055	
301	Psychosis manico-depressiva	M	110	19	14	14	13	170	2.5
		N-Kv-F	163	31	23	16	23	256	
302—309	Muut psykoosit — Övriga psyko- ser — <i>Other psychoses</i>	M	400	140	162	70	66	838	14.8
		N-Kv-F	760	235	366	162	128	1 651	
310—318	Psychoneuroses	M	151	9	19	6	1	186	2.6
		N-Kv-F	199	15	23	8	2	247	
320	Psychopathia	M	103	27	44	20	39	233	2.6
		N-Kv-F	92	28	40	17	23	200	
322	Alcoholismus	M	50	2	1	—	1	54	0.4
		N-Kv-F	7	—	—	1	—	8	
325	Vajaamielisyys — Psykisk efter- blivenhet — <i>Mental deficiency</i> ..	M	185	108	176	122	352	943	10.3
		N-Kv-F	178	109	159	95	252	793	
	Kaatumatauti — Epilepsi — <i>Epilepsy</i>	M	45	24	39	40	77	225	2.3
		N-Kv-F	42	19	21	11	63	156	
	Muut — Övriga — <i>Other</i>	M	217	33	47	40	92	429	4.3
		N-Kv-F	158	32	43	21	46	300	
Yhteensä — Summa — Total		S:a	5 742	1 880	2 779	2 179	4 212	16 792	100.0
		M	2 625	950	1 318	1 082	2 151	8 126	48.4
		N-Kv-F	3 117	930	1 461	1 097	2 061	8 666	51.6

5.6 Perhehoito mielisairaaloissa
Familjevård vid sinnessjukhus
Family care of mental hospital patients

Sairaala Sjukhus Hospital	Jäljellä vuo- delta 1960 Kvarliggande från år 1960 Carried over from 1960	Sairaalasta siiretty Från sjukhuset överförda Transferred from hospital	Yhteensä Summa Total	Poistettu Utskrivna Discharged	Siiretty sairaalaan Överförda till sjukhuset Readmitted to hospital	Seuraavalle vuodelle jääneitä Kvarliggande till följande år Carried over to 1962	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
Niuvanniemen sairaala	1	—	1	—	—	1	365
Nikkilän sairaala — Nickby sjukhus	438	252	690	59	190	441	160 163
Kupittaa sairaala — Kup- pis sjukhus	27	9	36	13	—	23	9 327
Hälikön piirisairaala	6	3	9	2	—	7	2 135
Centralsinnessjukhuset i							
Ekenäs	13	10	23	3	8	12	4 554
Kellokosken sairaala	70	11	81	16	—	65	23 952
Harjamäen sairaala	10	30	40	27	—	13	5 040
Pitkänien sairaala	17	31	48	—	30	18	7 620
Yhteensä — Summa — Total	582	346	928	120	228	580	213 156

5.7 Kriminaalipotilaat mielisairaaloissa vuoden lopussa
Kriminalpatienter på sinnessjukhusen vid slutet av året
Criminal patients at mental hospitals at the end of the year

Vuosi År Year	Pitkänieniemi		Niuvanniemi		Mustasaari		Seili		Vanki- mielisairaala		Yhteensä Summa Total		Yht. Summa Total
	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinn. Females	
1957	167	5	171	43	64	4	—	15	6	—	408	67	475
1958	174	3	179	42	67	8	—	18	6	—	426	71	497
1959	148	3	220	38	64	8	—	19	5	—	437	68	505
1960	146	5	229	39	65	7	—	20	4	—	444	71	515
1961	133	5	239	46	67	7	—	14	2	—	441	72	513

5.8 Keskusmielisairaaloiden keskimääräiset käyttötalousmenot
Genomsnittliga driftskostnader för centralsinnessjukhus
Average operation costs of central mental hospitals

Vuosi År Year	Menot hoitopäivää kohden — Uppgifter per vård dag — Costs per hospital day															Yhteensä Summa Total
	Palkkaukset Avlöningar Salaries	Ruokatalous Kosthållning Provisions	Hoitotarvikkeet Vårdmaterial Drugs and dressings	Lämpö ja valo Värme o. lyse Fuel and light	Kunnossapito Underhåll Maintenance	Pesu ja siivous Tvätt o. städning Laundry and cleaning	Sekalaiset menot Diverse utgifter Miscellaneous	Koulumenot Skolutgifter Costs of schools	Vakuutukset ja eläkkeet Försäkringar o. pensioner Insurances and pensions	Hallinto Förvaltning Administration	Velkakustannukset Lånekostnader Costs of debts	Poistot Avskrivningar Depreciations	Vuokrat Hyror Rent	Muu toiminta Övrig verksamhet Other expenditure		
	Vmk	Gmk	Omk													
	Keskusmielisairaalat — Centralsinnessjukhus — Central mental hospitals															
1956	489	132	21	82	53	6	14	—	39	5	3	0	—	—	844	
1957	533	146	26	88	63	6	18	—	41	5	6	0	1	1	934	
1958	575	153	34	94	64	7	21	—	50	6	5	0	1	2	1 012	
1959	619	156	42	83	75	9	22	—	56	6	26	0	1	1	1 096	
1960	721	170	56	77	65	13	22	—	67	6	23	—	2	—	1 222	
1961	845	179	65	85	91	20	29	—	87	10	17	22	2	20	1 472	

5.9 Lääkintöhallituksen antamat mielentilalausunnot ryhmiteltyinä tutkimuksen tuloksen mukaan
Av medicinalstyrelsen avgivna utlåtanden angående sinnesbeskaffenhet efter undersökningens resultat
Reports by National Board of Health concerning mental condition of patients examined, according to result of examination

	1959				1960				1961			
	Lääkintöhallituksen lausunto Medicinalstyrelsen utlåtande <i>Statement of National Board of Health</i>		Lääkäriin lausuntoehdotus Läkarens förslag till utlåtande <i>Physician's proposal for statement</i>		Lääkintöhallituksen lausunto Medicinalstyrelsen utlåtande <i>Statement of National Board of Health</i>		Lääkäriin lausuntoehdotus Läkarens förslag till utlåtande <i>Physician's proposal for statement</i>		Lääkintöhallituksen lausunto Medicinalstyrelsen utlåtande <i>Statement of National Board of Health</i>		Lääkäriin lausuntoehdotus Läkarens förslag till utlåtande <i>Physician's proposal for statement</i>	
	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>
Ymmärrystä vailla olevia — I avsaknad av förståndet — <i>Not in command of their mental faculties</i>	20	6	21	6	25	7	25	7	20	5	20	5
Täyttä ymmärrystä vailla olevia — I avsaknad av förståndets fulla bruk — <i>Not in full command of their mental faculties</i>	71	8	68	8	64	8	63	8	50	6	49	6
Täydessä ymmärryksessä olevia — Vid förståndets fulla bruk — <i>In full command of their mental faculties</i> ...	10	1	12	1	18	—	19	—	7	—	8	—
Yht.—Summa—Total	101	15	101	15	107	15	107	15	77	11	77	11

6. SAIRAALALAITOS

Sairaalalaitos on Suomessa lainsäädännöstä ja hallinnosta johtuvista syistä jaettavissa neljään pääryhmään. Suurimman ryhmän muodostavat ns. yleissairaalat, joissa hoidetaan kaikkia sairauksia. Erikoistuneita sairaaloita ovat mielisairaalat ja tuberkuloosiparantolat ja oman ryhmän muodostavat ns. laitossairaalat, joita on esim. puolustuslaitoksella, vankeinhoito- ja sosiaaliviranomaisilla.

Sairaalaryhmien hallintoa ja toimintaa on selostettu yksityiskohtaisemmin kohdissa 6.1 (yleissairaalat), 5. (mielisairaalat) 4. (tub. parantolat) ja 6.2 (laitossairaalat).

Sairaalalaitosten toiminta tapahtuu kuntien muodostamien erityisten piirien puitteissa. Yleis- ja laitossairaaloiden toimintaa kuvaava tilasto on esitetty keskussairaalapireittain, mielisairaaloiden mielisairaanhuoltopiireittain ja tuberkuloosiparantoloiden osalta tuberkuloosipiireittain. Piirijakojen erilaisuus ja niiden poikkeavuus mm. läänijaosta vaikeuttaa erittäin huomattavasti esimerkiksi eri alueitten koko terveydenhuollon kehittämiseksi tähtäävien suunnitelmien tekoa.

Sairaansijat. Hyväksytyttä sairaansijojä oli 31. 12. 1961 yhteensä 57 506 (taulu 6.01 ja 6.02). Sairaansijojen määrä edellämainituissa pääryhmissä (yleissairaaloiden osalta lisäksi eriteltyinä synnytysten, iho- ja sukupuolitautilien ja tartuntatautien hoitoon käytetyt sairaansijat) on esitetty taulussa, josta myös käy selville sairaansijojen määrä laskettuna 10 000 asukasta kohti. Laitossairaloista ei ole kerätty tietoja ennen vuotta 1960, joten kehitystä voidaan seurata vain niiden osuutta huomioimatta. Liitteessä 6.01 on esitetty sairaansijojen jakautuminen kunnittain.

Sairaansijojen lisääntyminen on ollut huomattava myös väkiluvun kasvu huomioon ottaen. Kaikkien hoitoalojen kohdalla ei lisäystä kuitenkaan ole tapahtunut. Iho- ja sukupuolitautilien sairaansijojen lukumäärä on jatkuvasti pienentynyt. Tartuntatautien sairaansijojen osalta on havaittavissa suuria vaihteluja. Vuotuiset keskimääräiset muutokset sairaansijojen lukumäärissä vuosina 1921—61 ilmenevät seuraavasta asetelmasta.

Changes in number of beds 1921—61, annual means

Vuosi År Year	Yleissairaan- hoito Lasarettvärd General hospital beds	Hermo- ja mielisairaan- hoito Nerv- o. sinnes- sjukvård Psychiatric beds	Synnytyshoito Förlossnings- vård Maternity beds	Tuberkuloosi- hoito Tuberkulos- vård Tuberculosis beds	Iho- ja suku- puolitautilien hoito Vård av hud- o. könssjuk- domar Beds for derma- tological and venereal diseases	Tartunta- tautien hoito Epidemivård Beds for infec- tious diseases	Yhteensä Summa Total	10 000 as. kohden Per 10 000 invånare Per 10 000 inhabitants
1921—30	+ 166	+ 375	+ 18	+ 189	— 18	— 10	+ 780	+ 1.78
1931—38	+ 246	+ 323	+ 38	+ 331	— 14	+ 83	+ 1 007	+ 2.39
1938—45	+ 118	— 16	+ 53	+ 71	— 60	+ 313	+ 480	+ 1.00
1946—50	+ 297	+ 12	+ 72	+ 42	+ 4	— 298	+ 139	— 0.62
1951—60	+ 472	+ 728	+ 54	+ 30	— 9	— 161	+ 1 114	+ 1.74
1961	+ 518	+ 1 500	+ 43	— 72	— 8	— 1	+ 1 980	+ 3.76

6. SJUKHUSINRÄTTNINGEN

Sjukhusinrättningen i Finland är indelad i fyra huvudgrupper enligt lagstiftnings- och förvaltningsskäl. Den största gruppen bildar de s.k. lasaretten, i vilka vårdas alla sjukdomar. Specialiserade sjukhus är sinnessjukhusen och tuberkulossanatorierna och sin egen grupp bildar de s.k. inrättningarnas sjukhus, vilka innehas av försvarsmakten, fängvårds- och socialmyndigheterna.

Sjukhusgruppernas förvaltning och verksamhet har redogjorts utförligare i punkterna 6.1 (lasarett), 5. (sinnessjukhus), 4. (tub.sanatorier) och 6.2 (inrättningarnas sjukhus).

Sjukhusinrättningarnas verksamhet äger rum i särskilda distrikt, som bildats av kommunerna. Statistiken om verksamheten i lasaretten och inrättningarnas sjukhus har framställts centralsjukhusdistriktsvis, sinnessjukhusen sinnessjukvårdsdistriktsvis och för tuberkulossanatoriernas del tuberkulosdistriktsvis. Distriktsindelningarnas olikhet och bl.a., att de avviker från länsfördelningen, försvarar i särdeles hög grad t.ex. planeringen av utvecklingen för de skilda områdenas hälsovård.

Sjukplatserna. Godkända sjukplatser fanns den 31.12. 1961 summa 57 506 (tabell 6.01 och 6.02). Antalet sjukplatser i de förutnämnda huvudgrupperna samt för lasarettens del ytterligare analyserat, värden av förlossningar, hud- och könssjukdomar och epidemisjukdomar, har framställts i tabellen, ur vilka framgår även sjukplatsernas antal räknat per 10 000 invånare. Om inrättningarnas sjukhus har det inte samlats uppgifter före år 1960, varför utvecklingen endast kan följas utan, att deras andel beaktas. I bilaga 6.01 har sjukplatsernas fördelning framställts kommunvis.

Sjukplatsernas ökning har varit märkbar även vid beaktandet av folkmängdens tillväxt. Vid alla vårdområden har likväl ingen tillökning skett. Antalet sjukplatser för hud- och könssjukdomar har fortfarande minskat. När det gäller sjukplatserna av epidemiska sjukdomar har man observerat stora omväxlingar. De årliga genomsnittliga förändringarna i sjukplatsernas antal under åren 1921—61 framgår ur följande tabell.

Oheisesta asetelmasta käy selville, että sairaansijojen lukumäärä aleni väkilukuun nähden vv. 1946—1950 siitä huolimatta, että yleissairaansijojen ja synnytys-sijojen vuotuinen kasvu oli nopeampaa kuin aikaisemmin. Tämä johtui useiden sodan aikana perustettujen tilapäisten tartuntatautisairaaloiden lakkauttamisesta.

Sairaansijojen kokonaismäärä v. 1961 lopussa (laitos-sairaalat mukaanluettuna) oli laskettuna 1 000 asukasta kohti 12.8. Vastaava luku oli v. 1961 Ruotsissa 15.9.

Hoitopäiviä oli v. 1961 yhteensä 15 631 330 (taulu 6.02). Laitossairaaloista ovat mukana vain laitossairaala-luetteloon hyväksytyt. Hoitopäivien lukuun sisältyy sekä potilaan tulo- että lähtöpäivä. Mielisairaaloiden ja tuberkuloosiparantoloiden osalta, joissa potilaiden hoitoaika on yleensä pitkä, poistettujen potilaiden hoitopäivistä on laskettu mediaani, joka ilmoittaa, että puolet potilaista on ollut sairaalassa ilmoitettua keskimääräistä hoitoaika kauemmin ja puolet vähemmän aikaa. Muissa sairaaloissa keskimääräinen hoitoaika on laskettu jakamalla vuoden hoitopäivien lukumäärä otettujen ja poistettujen potilaiden keskiarvolla.

Otettujen **potilaiden** määrä on kasvanut vielä nopeammin kuin sairaansijojen lukumäärä (kuvio 6.03 ja taulu 6.02). Tämän on tehnyt mahdolliseksi hoitoajan lyheneminen, joka eräillä hoitoaloilla on ollut tuntuva.

Sairaaloiden **kuormitus**, joka prosentteina ilmoittaa kuinka suuri osa sairaansijoista on keskimäärin ollut käytössä, on viime vuosina laskenut mielisairaaloissa ja tuberkuloosiparantoloissa, kun taas yleissairaaloissa kuormitus on jatkuvasti noussut. Jos virallinen sairaansijamäärä on vuoden aikana muuttunut, on lukumääränä käytetty vuoden keskimääräistä sairaansijojen määrää, samoin jos sairaala tai sen osasto on ollut suljettuna osan vuotta korjaustöiden takia. Sensijaan vuosilomien yms. syiden aiheuttamaa käytettävissä olevien sairaansijojen vähenemistä ei ole otettu vv. 1959—1961 huomioon.

Sairaaloiden kuormitus sairaalatyypeittäin vv. 1957—1961 ilmenee oheisesta asetelmasta.

Henkilökunta. Sairaanhoitolaitoksissa oli vuoden lopussa 32 669 työntekijää, joista 2 569 toimi laitos-sairaaloissa (taulu 6.03). Lukuun sisältyvät tiedot vain

Occupancy (%) at hospitals 1957—1961

Sairaalat Sjukhus Hospitals	Vuosi — År — Year				
	1957	1958	1959	1960	1961
Yleissairaalat — Lasarett — General hospitals	87.7	88.8	90.3	91.6	89.2
Valtion — Statens — <i>State hospitals</i>	94.7	94.0	94.5	93.0	95.9
Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetscentralsjukhus — <i>University central hospitals</i>		95.9	97.5	95.8	90.5
Keskussairaalat — Centralsjukhus — <i>Central hospitals</i>	94.3	95.0	96.3	98.5	95.2
Aluesairaalat — Kretssjukhus — <i>Intermediate hospitals</i>		84.3	89.7	93.4	89.7
Paikallissairaalat — Lokalsjukhus — <i>Local hospitals</i>			90.0	91.9	89.9
Kunnalliset sairaalat ilman sairaalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — <i>Communal hospitals outside hospital law</i>	84.8	87.0			
Yksityiset — Privata — <i>Private hospitals</i>	82.5	80.5	79.2	81.4	82.8
Mielisairaalat — Sinnessjukhus — Mental hospitals	98.3	95.4	93.7	91.7	93.0
Valtion — Statens — <i>State hospitals</i>	100.1	97.7	94.1	91.8	89.0
A-mielisairaalat — A-sinnessjukhus — <i>Mental hospitals, type A</i> ...	98.8	97.5	96.2	89.7	95.8
B-mielisairaalat — B-sinnessjukhus — <i>Mental hospitals, type B</i> ...	93.5	91.0	85.9	95.2	88.1
Vastaanotto-osastot — Mottagningsanstalter — <i>Observations stations</i>	116.1	113.5	103.5	102.4	98.2
Tuberkuloosiparantolat — Tuberkulossanatorier — Tuberculosis sanatoria	94.8	94.1	91.9	87.1	87.6
Keskusparantolat — Centralsanatorier — <i>Central sanatoria</i>	95.4	94.2	93.0	88.8	87.9
Muut parantolat — Övriga sanatorier — <i>Other sanatoria</i>	87.4	80.6	74.0	80.7	81.2

Av den bifogade tabellen framgår, att sjukplatsernas antal nedgick i förhållande till folkmängden under tiden 1946—1950 trots, att den årliga tillväxten av lasarett-sjukplatser och förlossningsplatser var snabbare än tidigare. Detta berodde på, att flere under kriget grundade tillfälliga epidemisjukhus upphörde med sin verksamhet.

Det totala antalet sjukplatser vid slutet av år 1961 (inklusive inrättningarnas sjukhus) var 12.8 räknat per 1 000 invånare. Det motsvarande antalet var i Sverige år 1961 15.9.

Antal **vård dagar** var år 1961 summa 15 631 330 (tabell 6.02). Av inrättningarnas sjukhus var endast de i inrättningarnas sjukhusförteckning godkända medräknade. I antalet vård dagar ingår både patientens ankomst- och utskrivningsdag. För sinnessjukhusens och tuberkulossanatoriernas del, i vilka patienternas vårdtid i allmänhet är lång, har en median räknats om de utskrivna patienternas vård dagar, som tillkännager, att hälften av patienterna har varit på sjukhuset längre än den tillkännagivna genomsnittliga vårdtiden och hälften en kortare tid. I de andra sjukhusen har den genomsnittliga vårdtiden beräknats genom division av antalet vård dagar under året med medeltalet av intagna och utskrivna patienter.

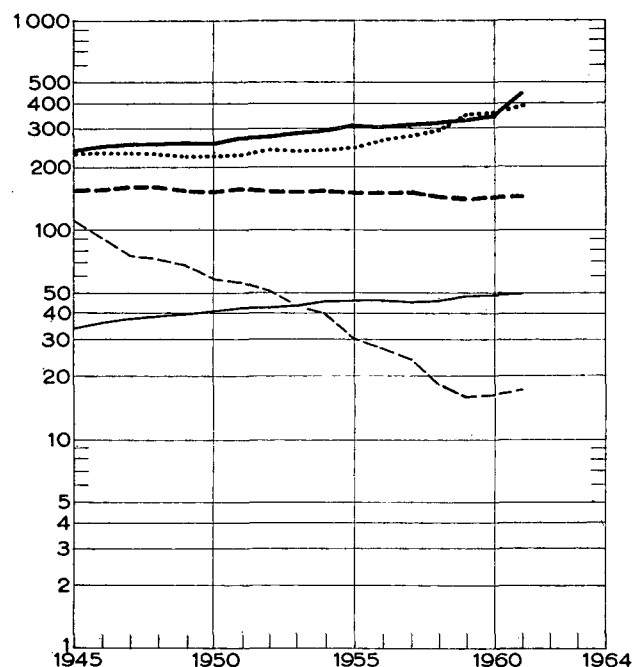
Antalet **intagningar** har ökat ännu snabbare än antalet sjukplatser (figur 6.03 och tabell 6.02). Detta beror på förkortningen av vårdtiden, som på vissa vårdområden har varit betydande.

Sjukhusens **belastning**, som uttryckt i procent, utvisar huru stor del av sjukhusplatserna i medeltal har varit i bruk, har under de senaste åren sjunkit i sinnessjukhus och tuberkulossanatorier, medan belastningen i lasaretten fortfarande visar stigande tendens. Om det officiella antalet sjukplatser under årets lopp förändrats, har som antal årets genomsnittliga mängd sjukplatser använts, likaså i händelse något sjukhus eller dess avdelning inom sjukhuset varit stängd för reparation en del av året. Däremot har en minskning av sjukplatser i bruk till följd av årssemestrar o.dyl. inte beaktats under åren 1959 och 1961.

Sjukhusens belastning per sjukhustyp under åren 1957—1961 framgår ur vidstående tabell.

Personalen. Vid sjukvårdsinrättningarna fanns vid årets slut 32 669 anställda, av vilka 2 569 verkade vid inrättningarnas sjukhus (tabell 6.03). I antalet ingår

Lukumäärä 100 000 asukasta kohti, log.asteikko
Antal per 100 000 invånare, log.skala
Number per 100 000 population, log.scale

Kuvio 6.01. Sairaansijat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61

Fig. 6.01. Sjukplatser efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61

Fig. 6.01. Hospital beds, by type of care in 1945—61

— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
..... Mielisairaanhoito — Sinnessjukvård — Mental hospital care
- - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
- - - Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
- · - · Tartuntatautihoito — Epidemivård — Care of infectious diseases

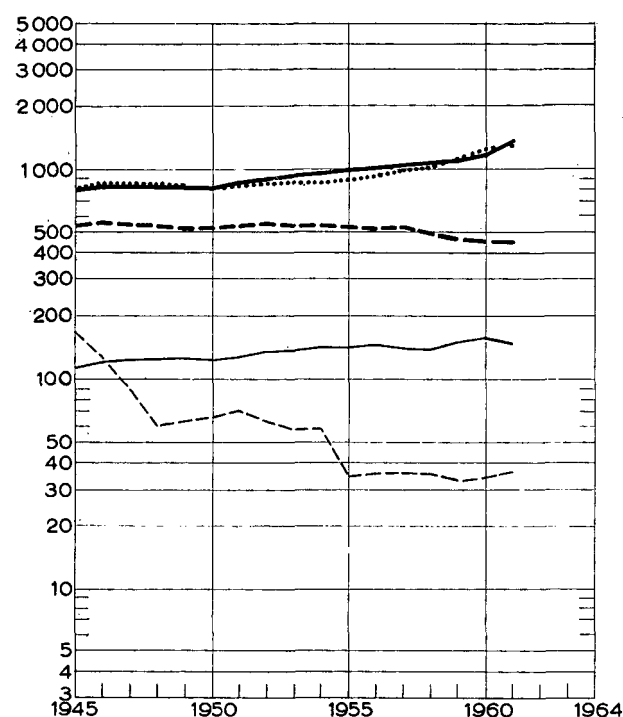
laitossairaaluetteloon hyväksytyistä laitossairaaloista. Työntekijöitä oli 100 sairaansijaa kohti 69.2 (ilman laitossairaaloita 69.9). Lääkintähenkilöstön osuus oli 72 % ja taloushenkilökunnan 28 %.

Sairaanhoitajavajaus (täyttämättömiä toimia) lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna yleissairaaloissa 6.5 %:sta 8.4 %:iin, mielisairaaloissa 14.3 %:sta 19.0 %:iin ja tuberkuloosiparantoloissa 9.4 %:sta 16.4 %:iin. Synnytyslaitoksissa ja -osastoissa toimivien kättilöiden vajaus lisääntyi vastaavasti 5.5 %:sta 6.2 %:iin. Muiden hoitohenkilöryhmien kohdalla ei vajeusta esiintynyt.

6.1 Yleissairaalat

Vuonna 1956 säädetyn sairaalalain mukaan tulee sairaalahoidon järjestely toteutettavaksi yleissairauksien osalta pääasiallisesti keskussairaalaapiirien puitteissa. Tätä varten valtakunta on jaettu 20 keskussairaalaapiiriin, jonka lisäksi Ahvenanmaan maakunta muodostaa oman piirinsä. Näissä kaikissa pitää lain mukaan olla keskussairaala, jonka omistaa asianomaisen piiriin kuuluvien kuntien muodostama kuntainliitto. Niissä keskussairaalaapiireissä, joissa on lääke-

Lukumäärä keskiväkiluvun 1 000 henkeä kohti, log.asteikko
Antal på 1 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
Number per 1 000 mean population, log.scale

Kuvio 6.02. Hoitopäivät hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61

Fig. 6.02. Vård dagar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61

Fig. 6.02. Hospital days, by type of care in 1945—61

— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
..... Mielisairaanhoito — Sinnessjukvård — Mental hospital care
- - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
- - - Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
- · - · Tartuntatautihoito — Epidemivård — Care of infectious diseases

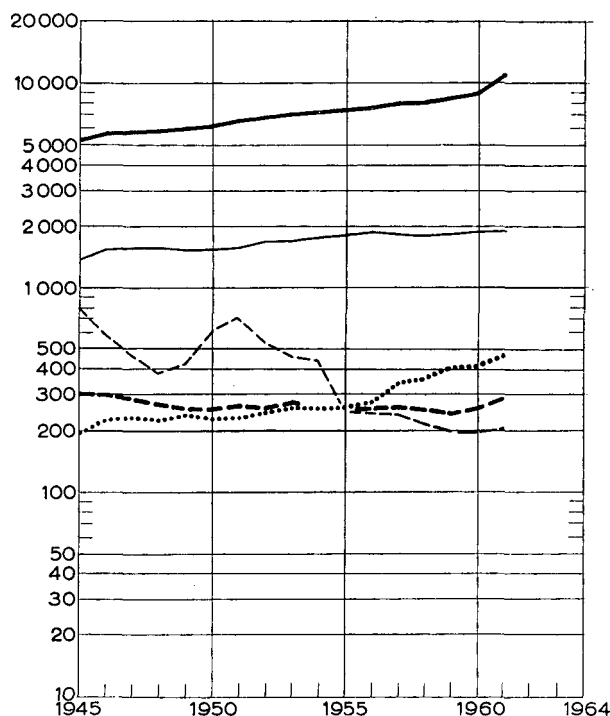
endast uppgifterna om de i sjukhusförteckningen godkända inrättningarnas sjukhus. Det fanns 69.2 anställda per 100 sjukplatser (utan inrättningarnas sjukhus 69.9). Sanitetspersonalens andel uppgick till 72 % och ekonomipersonalens till 28 %.

Sjuksköterskeunderskottet (obesatta befattningar) ökades jämfört med föregående år i lasaretten från 6.5 % till 8.4 %, i sinnessjukhusen från 14.3 % till 19.0 % och i tuberkulosanatorierna från 9.4 % till 16.4 %. Underskottet i fråga om barnmorskor vid förlossningsanstalterna och -avdelningarna ökades motsvarande från 5.5 % till 6.2 %. I fråga om övriga grupper av vårdpersonal förekom inget underskott.

6.1 Lasaretten

Enligt 1956 års sjukhuslag bör organiseringen av sjukvården i fråga om allmänna sjukdomar huvudsakligen genomföras inom ramen för centralsjukhusdistrikten. För detta ändamål har landet indelats i 20 centralsjukhusdistrikt, vartill kommer landskapet Åland, som bildar ett eget distrikt. I vart och ett av dessa bör enligt lagen finnas ett centralsjukhus, som äges av ett av de till vederbörande distrikt hörande kommunerna bildat kommunalförbund. I de central-

Lukumäärä keskiväkivuvun 100 000 henkeä kohti, log.asteikko
 Antal på 100 000 personer av medelfolkmängden, log.skala
 Number per 100 000 mean population, log.scale

Kuvio 6.03. Otetut potilaat hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61

Fig. 6.03. Intagningar efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61

Fig. 6.03. Admissions by type of care in 1945—61

— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
 Mielisairaanhoito — Sinnessjukvård — Mental hospital care
 - - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
 - · - · Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
 - - - Tartuntatautihoito — Epidemivård — Care of infectious diseases

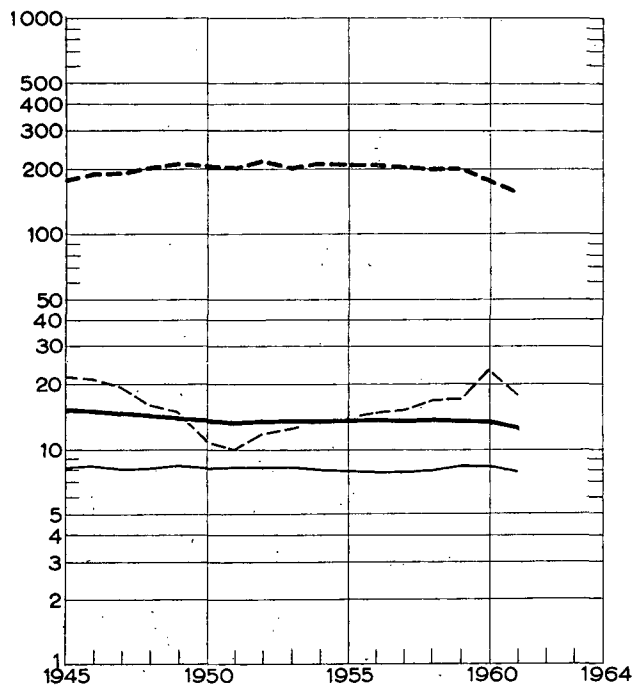
tieteellinen tiedekunta, kuuluu myös yliopisto sairaalan omistajiin. Yliopistollisista keskussairaaloista on annettu muitakin erikoissäädyksiä.

Keskussairaalassa tulee olla osastot vähintään kolmen yleisen sairaanhoidon lääketieteellistä erikoisalaa varten sekä lisäksi tartuntatautiin osasto. Kun keskussairaalassa tulisi antaa kaikenlaatuista piirin väestön tarvitsemää sairaanhoitoa — eräitä poikkeuksia lukuunottamatta — on yleensä pidetty tarkoituksenmukaisena, että keskussairaalassa on sisätautiin, kirurgian, nais-tautien ja synnytysten, lastentautien, korva-, nenä- ja kurkkutautien, silmätautiin sekä tartuntatautiin osastot.

Keskussairaaloitten rakentamishjelma toteutetaan lain mukaan vuoteen 1970 mennessä. V. 1961 oli toiminnassa 2 yliopistollista keskussairaala ja 7 keskussairaala. Useimmissa keskussairaaloissa, joissa ei kertomusvuonna vielä ollut omaa keskussairaala, tapahtui sairaanhoito tältä osalta läänin- ja yleisissä sairaaloissa, joita oli toiminnassa 10 eri puolilla maata.

Keskussairaaloitten alueella voi olla myös aluesairaaloita. Niissä on vähintään kahden lääketieteen eri-

Päiviä, log.asteikko
 Dagar, log.skala
 Days, log.scale

Kuvio 6.04. Keskimääräinen hoitoaika hoitoaloittain sairaaloissa vuosina 1945—61

Fig. 6.04. Medelvårdtid efter vårdform vid sjukhusen åren 1945—61

Fig. 6.04. Average stay in hospital, by type of care in 1945—61

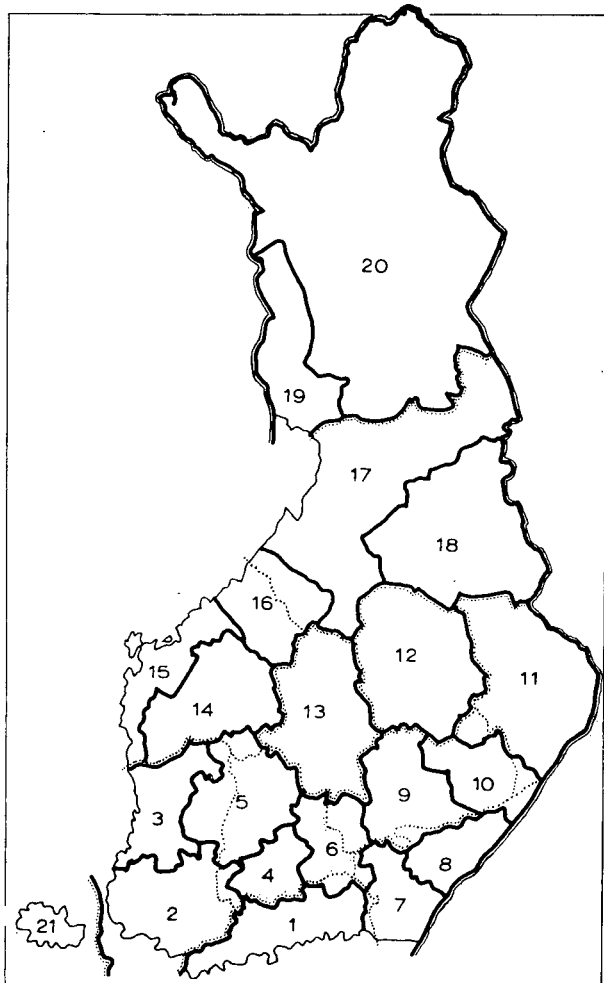
— Yleissairaanhoito — Lasarettvård — General hospital care
 - - - Tuberkuloosihoito — Tuberkulosvård — Tuberculosis care
 - · - · Synnytyshoito — Förlossningsvård — Maternity care
 - - - Tartuntatautihoito — Epidemivård — Care of infectious diseases

sjukhusdistrikt, där en medicinsk fakultet arbetar, hör också universitetet till sjukhusets ägare. Angående universitetscentralsjukhus har även andra specialstadgan- den utfärdats.

Vid ett centralsjukhus bör avdelningar finnas för minst tre av den allmänna sjukvårdens medicinska specialområden samt därtill en avdelning för epidemiska sjukdomar. Då befolkningen inom ett distrikt vid vederbörande centralsjukhus — på vissa undantag när — borde kunna erhålla all den sort av sjukvård den är i behov av, har det i allmänhet ansetts ändamåls-enligt att vid centralsjukhusen finns inremedicinska, kirurgiska, gynekologiska och förlossningsavdelningar ävensom avdelningar för barnsjukdomar, öron-, näs- och strupsjukdomar, ögonsjukdomar samt epidemiska sjukdomar.

Byggnadsprogrammet för centralsjukhusen förverkligas enligt lagen till år 1970. Under år 1961 var 2 universitetscentralsjukhus och 7 centralsjukhus i verksamhet. I de flesta av de centralsjukhusdistrikt, som under berättelseåret ännu inte hade ett eget centralsjukhus, försiggick sjukvården till denna del vid läns- och allmänna sjukhus, som fanns till ett antal av 10 i olika delar av landet.

På centralsjukhusdistriktets område kan också finnas krets sjukhus. Vid dessa finns avdelningar för minst två

Kuvio 1.31. Keskussairaalaapiirit
Fig. 1.31. Centralsjukhusdistrikt
Fig. 1.31. Central hospital districts

..... Lääni — Län — Province
—— Keskussairaalaapiiri — Centralsjukhusdistrikt — Central hospital district

Piiri — Distrikt — District

- 1 Helsingin yliopistollinen — Helsingfors Universitets
- 2 Turun yliopistollinen — Åbo Universitets
- 3 Satakunnan — Satakunda
- 4 Hämeenlinnan — Tavastehus
- 5 Tampereen — Tammerfors
- 6 Lahden — Lahtis
- 7 Kotkan — Kotka
- 8 Etelä-Saimaan — Södra Saimens
- 9 Mikkelin — S:t Michels
- 10 Savonlinnan — Nyslotts
- 11 Pohjois-Karjalan — Norra Karelen
- 12 Kuopion — Kuopio
- 13 Keski-Suomen — Mellersta Finlands
- 14 Seinäjoen — Seinäjoki
- 15 Vaasan — Vasa
- 16 Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbottens
- 17 Oulun yliopistollinen — Uleåborgs Universitets
- 18 Kainuun — Kainuu
- 19 Kemin — Kemi
- 20 Lapin — Lapplands
- 21 Ahvenanmaan — Ålands

koisalan osastot. Aluesairaalan perustaminen edellyttää, että keskussairaalaapiirin koon, väestön jakautumisen, liikenteen ym. seikkojen perusteella katsotaan keskussairaalan lisäksi yleisen sairaanhoidon järjestämiseksi tarvittavan pysyvästi myös muita lääketieteen erikoisaloja edustavia sairaanhoitolaitoksia. Aluesairaalan omistaa sairaalaa käyttävien kuntien muodostama liitto.

Paikallissairaala on kolmas sairaalalain mukainen sairaalatyyppejä. Siinä ei välttämättömästi edellytetä olevan erikoisalojen osastoja, vaikka sellaisia onkin eräiden suurten kaupunkien omistamissa paikallissairaaloissa. Maaseudun kunnansairaalat kuuluvat tähän ryhmään. Niihin ei yleensä ole hankittu korkeatasoisten tutkimus- ja hoitotoimenpiteiden edellyttämiä varusteita.

Edellä mainittujen lisäksi on muutamia kuntien ja kuntayhtymien omistamia sairaaloita, joilla ei ole sairaalalain edellyttämää asemaa, sekä yksityissairaaloita, joiden sairaansijamäärä v. 1961 oli 3 021.

Yleissairaaloita koskevat taulut on pyritty laatimaan aikaisemmasta tavasta poiketen keskussairaalaapiireittäin. Sairaansijojen määrä, potilaiden määrä ja hoitopäivät ilmenevät taulusta 6.11. Sairaalalaitoksen vilkas kehitys kuvastuu alaviitteiden suuressa lukumäärässä. Sairaaloitten erikoissairaansijat on esitetty taulussa 6.12 ja eri keskussairaalaapiirien sairaansijat erikoisalojen

medicinska specialområden. Grundandet av ett krets-sjukhus förutsätter, att centralsjukhusdistriktet på grund av sin storlek, befolkningens fördelning, kommunikationerna m.fl. omständigheter förutom centralsjukhuset även varaktigt är i behov av andra sjukvårdsanstalter med medicinska specialområden inom den allmänna sjukvården. Kretssjukhuset äges av kommuner bildat förbund, som anlitat sjukhuset.

Lokalsjukhuset är den tredje sjukhustypen i enlighet med sjukhuslagen. Vid dessa förutsättes inte nödvändigheten av specialavdelningar, ehuru sådana finns vid vissa lokalsjukhus, som äges av större städer. Kommunalsjukhusen på landsbygden hör även till denna grupp. I allmänhet har man inte till dessa skaffat någon utrustning, som förutsätter undersöknings- och behandlingsåtgärder på hög nivå.

Förutom de ovannämnda finns några av kommuner och kommunsammanslutningar ägda sjukhus, vilka inte intar i sjukhuslagen förutsatt ställning, samt privatsjukhus, vilkas sjukplatsantal var 3 021 år 1961.

Tabellerna, vilka berör lasaretten, har utarbetats centralsjukhusdistriktvis till avvikelser från det tidigare sättet. Antalet sjukplatser, patienter samt vård dagar framgår ur tabell 6.11. Sjukhusinrättningarnas livliga utveckling avtecknas i det stora antalet hänvisningar. Sjukhusens specialsjukplatser framgår ur tabell 6.12 och de skilda distriktens sjukplatser enligt special-

mukaan taulussa 6.13. Eräiden sairaaloiden sairaansijoja ei ole jaettu virallisesti eri omistajien kesken, mutta tällöin on taulukossa oleva tieto saatu laskemalla omistamissuhteen tai väestön määrän perusteella. Yleissairaansijojen määrä 1 000 asukasta kohden vaihtelee eri piireissä huomattavasti kuten taulusta 6.14 voidaan todeta. Vähiten niitä oli Seinäjoen keskussairaalaapiirissä, runsaimmin Helsingin yliopistollisessa keskussairaalaapiirissä (7.3 ‰). Viimemainittuun vaikuttavat kuitenkin monet koko maata palvelevat sairaalat. Lahden piirin sairaansijojen määrään on laskettu reumaparan-tola, joka sekin palvelee koko maan tarpeita.

Yleissairaalalaitoksen kehitys on ollut erittäin nopeaa ja sairaansijojen määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna 4.0 %. Uusia keskussairaaloita olevia sairaansijoja saatiin käyttöön 80 (lisäys 1.2 ‰). Aluesairaalat lisääntyivät 509 sairaansijalla eli 44.6 ‰:lla.

Yleissairaalalaitosta koskevia tietoja on tässä julkaisussa myös sairaalalaitosta yleisesti selostavassa osassa (sivu 84).

6.2 Laitossairaalat

Sairaanhoidosta tapahtuu osa ns. laitossairaaloissa, joissa on yhteensä 14 303 sairaansijaa. 19 laitossairaaloa, joissa on yhteensä 4 040 sairaansijaa eli 28 % laitossairaansijoista, on hyväksytty lääkintöhallituksen laitossairaaluetteloon (taulu 6.2). Tähän kuulumattomat laitossairaalat ovat pieniä kunnalliskotien sairastosastoja ja varuskuntien ja vankiloiden sairastupia. Näiden sairaanhoidollinen taso ei täysin vastaa sairaaloille asetettavia vaatimuksia. Taulussa 6.22 on keskussairaala-piireittäin esitetty sairaansijojen määrä laitosten omistajain mukaisesti esitettynä. Paitsi yleissairaansijoja on laitossairaaloissa mieli- ja tuberkuloosisairaansijoja (taulu 6.23). Yleissairaansijoista on hyväksytty 33.5 % laitossairaaluetteloon. Kaikki mielisairaansijat ovat vankimielisairaaloa lukuunottamatta kunnalliskotien mielisairaanosastoja, eikä näistä ainoatakaan ole hyväksytty mainittuun luetteloon.

Laitossairaaloissa annettu hoito on, vaikkakin se on tasoltaan vaihtelevaa, otettava huomioon sairaansijojen määrää ja sairaalahoitoisuutta arvosteltaessa, kuten tapahtuu muissakin maissa.

6. Hospital Care

There are three main groups of hospitals in Finland: general hospitals, mental hospitals and tuberculosis sanatoria. As the names imply psychiatric patients are treated at mental hospitals and tuberculosis at tuberculosis sanatoria, while all other hospital care is given at general hospitals. The latter include also maternity hospitals and hospitals for infectious diseases. Hospital statistics in table 6.1 are grouped accordingly. The statistics include first time military hospitals, the sick wards at communal infirmaries and other institutions.

område i tabell 6.13. Sjukplatserna för vissa sjukhus har inte officiellt delats bland de skilda ägarna, men då har uppgifter i tabellen erhållits med räkning på grund av ägorförhållandet eller befolkningsmängden. Lasarettssjukplatsernas antal per 1 000 invånare växlar märkbart om i de skilda distrikten, såsom det kan konstateras i tabell 6.14. I Seinäjoki centralsjukhusdistrikt fanns det minst av dem och mest i Helsingfors universitets centralsjukhusdistrikt (7.3 ‰). Till den sistnämnda inverkar dock många sjukhus, vilka tjänar hela landet. Till antalet sjukplatser i Lahtis distrikt har räknats reumasanatoriet, vilket tjänar hela landets behov.

Utvecklingen av lasarettinrättningen har varit mycket snabb och sjukplatsernas antal har vuxit i jämförelse till föregående år med 4.0 %. I bruk erhöles 80 nya sjukplatser i centralsjukhusnivå (ökning 1.2 ‰). Kretssjukhusen ökades med 509 sjukplatser eller med 44.6 ‰.

I denna publikation finns även uppgifter om lasarettinrättningen i den del, som allmänt refererar sjukhusinrättningen (sida 84).

6.2 Inrättningarnas sjukhus

En del av sjukvården äger rum i de s.k. inrättningarnas sjukhus, i vilka det finns summa 14 303 sjukplatser. 19 av inrättningarnas sjukhus, i vilka det finns summa 4 040 sjukplatser eller 28 % av inrättningarnas sjukhusplatser, har godkändts av medicinalstyrelsen i dess sjukhusförteckning om inrättningarnas sjukhus (tabell 6.21). De av inrättningarnas sjukhus, vilka icke tillhör förteckningen, är de små kommunalhemmens sjukvårdsavdelningar samt garnisonernas och fängelsernas sjukstugor. Deras nivå av sjukvård motsvaras inte helt de fodringar man ställer på sjukhusen. I tabell 6.22 finns antalet sjukplatser framställda centralsjukhusdistriktvis enligt inrättningarnas ägare. Utom lasarettssjukplatser finns det i inrättningarnas sjukhus sinnes- och tuberkuloosisjukplatser (tabell 6.23). Av lasarettssjukplatserna har godkändts 33.5 % i inrättningarnas sjukhusförteckning. Alla sinnessjukplatser, exclusive sinnessjukhuset för fångar, är på kommunalhemmens sinnessjukavdelningar och ingen av dessa har blivit godkänd i den nämnda förteckningen.

Den i inrättningarnas sjukhus givna sjukvården, fastän dess nivå är omväxlande, måste tagas i beaktande, då man bedömer sjukplatsernas antal och sjukhusvårdens insats, såsom det sker i andra länder.

General Hospitals. Hospital care for the part of general diseases will, in accordance with the provisions of the Hospital Law of 1956, be organized chiefly within a system of central hospital districts. For the purpose, the republic has been divided into 21 central hospital districts. According to the Law, each central hospital district must have a central hospital. It is owned by a federation in which all communes of the districts are members. At the central hospitals there must be departments for at least four specialities of general medicine

and, in addition, a department for infectious diseases. The whole plan includes 21 central hospitals, and must be completed in 1970. In 1961, 9 central hospitals were in operation.

Depending on the size of the central hospital district and traffic connections within the district, smaller groups of communes may also establish joint intermediate hospitals with at least two special wards.

The local hospital is the third category of general hospitals provided for the Hospital Law. It is generally owned by only one commune, sometimes, however, by several communes.

In addition to the abovementioned hospitals there are a few hospitals that are owned by individual communes or communal federations and also some private hospitals to which the provisions of the Hospital Law are not applied.

The organization of tuberculosis sanatoria is described under item 4 and that of mental hospitals under item 5.

The number of hospitals are shown in table 6.01. Table 6.11 contains information on the services rendered by the general hospitals, table 5.3 by the mental hospitals and table 4.5 by the tuberculosis sanatoria.

For the right understanding of the statistical terms used in the tables and figures 6.01—6.23 the following should be observed:

The numbers of hospital beds are analogical with the situation with regard to officially confirmed numbers of beds at the end of the year.

The numbers of hospital days include the days of both the admission and discharge of the patient.

The average duration of stay has been reckoned by dividing the total of hospital days per year by the average of the number of admissions and the number of discharges.

The percentage of occupied beds indicates the average ratio of beds occupied daily throughout the year.

The total of hospital beds amounted at the end of 1961 to 57 506, of which 14 303 beds were at the hospitals of various institutions.

The numerical development of hospital beds by type of care is demonstrated in table 6.02 since the year 1920, and since the year 1945 in figure 6.01. As to the different types of care, the maternity beds, beds for infectious diseases and dermatological and venereal diseases beds at general hospitals appear as separate groups. The average yearly changes in the number of hospital beds in the years 1921—1961 are seen on page 84, and the occupancy (%) of hospitals 1957—61 on page 85.

At the end of the year the personnel of the hospitals totalled 32 669 corresponding to 69.9 employees for each 100 beds. The share of medical and nursing personnel was 72 percent, and that of domestic staff 28 percent.

6.02. Sairaalojen toiminta vuosina 1920—61
Sjukhusens verksamhet åren 1920—61
Services of hospitals in 1920—61

I Sairaansijat — Sjukplatser — Hospital beds

Vuosi År Year	Yleis- sairaalat Lasarett General hospitals	Niistä — Därav — Of which		Mieli- sairaalat Sinnes- sjukhus Mental hospitals	Tuberkuloosi- parantolat Tuberkulos- sanatorier Tuberculosis sanatoria	Yhteensä Summa Total	Laitos- sairaalat Inrättningar- nas sjukhus Hospitals of institutions	Kaikki sairaalat Alla sjukhus All hospitals
		Synmytyshoito Förlossnings- vård Maternity care	Tartunta- tautien hoito Epidemivård					
1920	6 915	410	1 027	2 743	755	10 413
1930	8 666	586	926	6 273	2 645	17 584
1938	11 667	892	1 586	8 679	5 292	25 638
1945	14 564	1 266	3 777	8 640	5 791	28 995
1950	14 841	1 627	2 332	8 846	6 001	29 688
1955	16 953	1 955	1 272	10 333	6 375	33 661
1960	18 569	2 170	722	16 016	6 442	41 027	9 929	50 956
1961	19 321	2 220	755	17 516	6 366	43 203	14 303	57 506
10 000 asukasta kohti — Per 10 000 invånare — Per 10 000 inhabitants								
1920	22.0	1.3	3.3	8.7	2.4	33.1
1930	25.0	1.7	2.7	18.2	7.6	50.8
1938	31.7	2.4	4.3	23.7	14.4	69.8
1945	38.4	3.3	10.0	23.0	15.3	76.7
1950	36.7	4.0	5.8	22.1	14.9	73.7
1955	39.6	4.6	3.0	24.4	14.9	78.9
1960	41.8	4.9	1.6	36.0	14.5	92.3	22.3	114.6
1961	43.1	4.9	1.7	39.0	14.2	96.3	31.9	128.2

II Otetut potilaat — Intagningar — Admissions

Vuosi År Year	Yleis- sairaalat Lasarett General hospitals	Niistä — Därav — Of which		Mieli- sairaalat Sinnes- sjukhus Mental hospitals	Tuberkuloosi- parantolat Tuberkulos- sanatorier Tuberculosis sanatoria	Yhteensä Summa Total	Laitos- sairaalat Inrättningar- nas sjukhus Hospitals of institutions	Kaikki sairaalat Alla sjukhus All hospitals
		Synmytyshoito Förlossnings- vård Maternity care	Tartunta- tautien hoito Epidemivård					
1920	77 581	10 968	5 160	1 969	1 942	81 492
1930	126 910	17 579	5 170	4 315	5 549	136 774
1938	206 669	27 649	10 612	5 802	10 181	222 652
1945	282 513	52 122	29 673	7 553	12 125	302 191
1950	335 662	61 831	24 289	9 352	10 118	355 132
1955	400 353	75 143	10 468	11 069	10 723	422 145
1960	491 038	83 944	8 784	18 717	11 581	521 336	¹⁾ 13 474	534 810
1961	500 063	85 026	9 056	21 194	12 938	534 195	¹⁾ 15 455	549 650
Keskiväkiluvun 10 000 henkeä kohti — Per 10 000 personer av medelfolkmängden — Per 10 000 mean popu- lation								
1920	247.6	35.0	16.5	6.3	6.2	260.0
1930	367.6	50.9	15.0	12.5	16.1	396.2
1938	565.3	75.6	29.0	15.9	27.8	609.0
1945	751.7	138.7	78.9	20.1	32.3	804.1
1950	837.6	154.2	60.6	23.3	25.0	885.9
1955	944.0	177.2	24.7	26.1	25.3	995.4
1960	1 108.7	189.5	19.8	42.3	26.1	1 177.1	¹⁾ 30.4	1 207.5
1961	1 119.5	190.4	20.3	47.4	29.0	1 195.9	¹⁾ 34.6	1 230.5

III Hoitopäivät — Vårdagar — Hospital days

Vuosi År Year	Yleis- sairaalat Lasarett General hospitals	Niistä — Därav — Of which		Mieli- sairaalat Sinnes- sjukhus Mental hospitals	Tuberkuloosi- parantolat Tuberkulos- sanatorier Tuberculosis sanatoria	Yhteensä Summa Total	Laitos- sairaalat Inrättnings- nas sjukhus Hospitals of institutions	Kaikki sairaalat Alla sjukhus All hospitals
		Synnytyshoito Förlossnings- vård Maternity care	Tartunta- tautien hoito Epidemivård Epidemic care					
1920	1 697 363	92 518	99 608	1 017 994	191 783	2 907 140
1930	2 395 073	154 457	121 137	2 181 604	828 003	5 404 680
1938	3 373 596	264 192	260 491	3 294 575	1 759 453	8 427 624
1945	4 246 172	432 674	637 794	2 861 695	2 016 940	9 124 807
1950	4 201 382	500 188	260 364	3 254 141	2 110 425	9 565 948
1955	5 059 941	593 126	145 801	3 777 321	2 247 948	11 085 210
1960	6 115 848	686 123	152 474	5 494 731	2 054 001	13 664 580	¹⁾ 928 101	14 592 681
1961	6 299 710	657 800	162 045	5 915 533	2 036 129	14 251 372	¹⁾ 1 379 958	15 631 330
Keskiväkiluvun 10 000 henkeä kohti — Per 10 000 personer av medelfolkmängden — Per 10 000 mean popu- lation								
1920	5 418.0	295.3	317.9	3 249.5	612.2	9 279.7
1930	6 936.2	447.8	351.2	6 319.8	2 400.7	15 656.7
1938	9 227.1	722.6	712.5	9 010.9	4 812.2	23 050.2
1945	11 299.0	1 151.3	1 697.2	7 614.9	5 367.1	24 281.0
1950	10 480.2	1 247.7	649.5	8 117.3	5 264.3	23 861.8
1955	11 931.3	1 398.6	343.8	8 906.9	5 300.6	26 138.8
1960	13 809.0	1 549.2	344.3	12 406.5	4 637.7	30 853.2	¹⁾ 2 095.6	32 948.8
1961	14 103.7	1 472.7	362.8	13 243.6	4 558.5	31 905.8	¹⁾ 3 089.4	34 995.2
Keskim. hoitoaika — Medelvårdtid — Ave- rage stay per case ..								
1920	21.9	8.4	19.1	..	102.4	35.7
1930	18.9	8.8	24.0	..	154.9	39.7
1938	16.3	9.6	24.4	..	176.5	37.9
1945	15.1	8.3	21.4	..	175.6	30.3
1950	12.5	8.1	10.8	..	207.3	27.0
1955	12.7	7.8	13.9	..	209.9	26.3
1960	12.5	8.2	23.4	²⁾ 253.8	177.6	26.2	¹⁾ 68.9	27.3
1961	12.6	7.7	17.9	²⁾ 276.0	156.2	26.7	¹⁾ 89.3	28.4

¹⁾ Sisältää vain laitossairaaluetteloon merkityt sairaalat. — Inkl. endast de sjukhusen, som ingår i inrättningsarnas sjukhusförteckning. — Incl. only hospitals included in the list of special institutions.

²⁾ Poistettujen potilaiden keskimääräinen hoitoaika. — De utskrivna patienternas medelvårdtid. — Average stay of discharged.

6.03. Sairaalojen henkilökunta 31. 12. 1961
Personalen vid sjukhusen
Personnel at hospitals

Toimityypit <i>Type of vacancies</i>	Yleissairaalat <i>General hospitals</i>	Niistä Därav <i>Of which</i>		Mielisairaalat <i>Mental hospitals</i>	Tuberkuloosilaboratoriat <i>Tuberculosis sanatoria</i>	Laitossairaalat ¹⁾ <i>The hospitals of special institutions¹⁾</i>	Yhteensä <i>Summa</i> <i>Total</i>	Vakanstyper
		Yliopistolliset keskussairaalat <i>University central hospitals</i>	Keskussairaalat <i>Central hospitals</i>					
Täytetyt lääkärinvirat — <i>Engaged vacancies of physicians</i>	1 643	399	148	172	117	79	2 011	Besatta läkärtjänster
Toimessa olevat — <i>In service</i>	961	124	76	..	1 161	I tjänst
Sairaanhoidajat — <i>Nurses</i>	4 993	1 092	643	767	424	449	6 633	Sjuksköterskor
Kättilöt — <i>Midwives</i>	733	44	117	—	—	—	733	Barnmorskor
Koulutettu apuhoitohenkilökunta — <i>Trained auxiliary nursing personnel</i>	2 995	573	415	2 835	328	580	6 738	Skolad hjälpvårdpersonal
Apuhoidajat — <i>Practical nurses</i>	1 811	277	201	3	270	456	2 540	Hjälpköterskor
Lastenhoitajat — <i>Childrens nurses</i> ..	1 086	250	214	5	54	1	1 146	Barnsköterskor
Mielisairaanhoidajat — <i>Psychiatric attendants</i>	98	46	—	2 827	4	123	3 052	Sinnessjukvårdare
Laboratorioapulaiset — <i>Laboratory technicians</i>	207	45	58	12	13	3	235	Laboratoriebiträden
Röntgenapulaiset — <i>X-ray technicians</i>	169	51	37	5	10	6	190	Röntgenbiträden
Psykologit — <i>Psychologists</i>	11	5	1	20	..	3	34	Psykologer
Lääkitysvoimistelijat — <i>Physiotherapists</i>	131	21	20	10	18	29	188	Sjukgymnaster
Askartelutyönohjaajat — <i>Occupational therapists</i>	30	6	1	139	4	41	214	Sysselsättningsarbetsledare
Talous- ja toimistohenkilökunta — <i>Domestic staff</i>	8 622	1 562	1 170	2 998	1 517	1 310	14 447	Ekonomi- och kontorspersonal
Muut — <i>Other</i>	807	113	81	279	91	69	1 246	Övriga
Yhteensä — Total	20 341	3 911	2 691	7 237	2 522	2 569	32 669	Summa
	100 sairaansijaa kohti — Per 100 sjukplatser — Per 100 beds							
Lääkärit — <i>Physicians</i>	8.5	15.8	6.6	1.0	1.9	1.9	4.3	Läkare
Sairaanhoidajat ja kättilöt — <i>Nurses and midwives</i>	29.8	45.1	34.0	4.4	6.7	10.8	15.6	Sjuksköterskor och barnmorskor
Koulutettu apuhoitohenkilökunta — <i>Trained auxiliary nursing personnel</i>	15.6	22.7	18.6	16.2	5.2	13.9	14.3	Skolad hjälpvårdpersonal
Talous- ja toimistohenkilökunta — <i>Domestic staff</i>	45.1	62.0	52.3	17.1	23.8	32.4	30.6	Ekonomi- och kontorspersonal
Henkilökunta yhteensä — Total personnel	105.8	155.3	120.3	41.3	40.1	61.7	69.2	Hela personalen

¹⁾ Laitossairaalaluetteloon merkittyjen sairaalojen henkilökunta. — De i inrättningsanstalternas sjukhusförteckning upptagna sjukhusens personal. — *Personnel at hospitals, which are included in the list of special institutions.*

6.11. Yleissairaalat ja niiden toiminta keskussairaalaapiireittäin 31. 12. 1961
 Lasarett och deras verksamhet enligt centralsjukhusdistrikten 31. 12. 1961
 General hospitals and their services by central hospital district at the end of year 1961

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Ownership ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansija Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
1		Helsingin yliopistollinen keskussairaalaapiiri — Helsingfors universitetcentralsjukhusdistrikt — University central hospital district of Helsinki	5 860.3	119 279	1 788 338
1 B		Kätilöopiston sairaala — Barnmorskeinstitutets sjukhus (Hki — Hfors)	284	10 664	99 145
2		Helsingin yliopistollinen keskussairaala — Helsingfors universitetcentralsjukhus ²⁾	1 966	43 641	625 969
4		Kretssjukhuset i Borgå — Porvoon aluesairaala ³⁾	115	2 818	37 449
		Västra Nylands sjukhus (Ekenäs—Tammisaari)	116	2 415	35 573
5 A		Auroran sairaala — Aurora sjukhus (Hki—Hfors)	409	7 156	128 208
		Hangö kommunala sjukhus — Hangon kunnallissairaala	33	881	9 768
		Hyvinkään kaupunginsairaala	82	3 447	31 416
		Kivelän sairaala — Stengårds sjukhus (Hki—Hfors)	466	6 523	152 523
		Malmin sairaala — Malms sjukhus (Hki — Hfors)	181	3 241	58 028
		Marian sairaala — Maria sjukhus (Hki — Hfors)	391	6 560	113 889
C		Espoon kunnansairaala	46	727	14 743
		Helsingin mlk:n kunnansairaala ⁴⁾	40	635	9 706
		Hyvinkään mlk:n kunnansairaala	12	434	4 885
		Ingå kommunala sjukhus — Inkoon kunnansairaala	12	138	3 145
		Nurmijärven kunnansairaala	20	801	8 044
		Vihdin kunnansairaala	42	1 303	15 444
D		Lohjan seudun sairaala	59	2 194	19 367
		Interkommunala sjukhuset i Lovisa ⁵⁾	70.3	1 349	18 131
6 B		Karkkilan kauppalan sairaala	12	201	3 378
		Tuusulan tartuntatautien sairaala	16	272	4 745
7		Aivovammaisten hoito- ja tutkimuslaitos (Hki)	90	1 051	30 289
		Allergiasairaala (Helsinki) — Allergisjukhus (Hfors)	40	290	6 817
		Sairas- ja toipilaskoti Betania (Hki) ⁶⁾	24	—	—
		Boijen sairaala (Hki) — Boijes sjukhus (Hfors) ⁷⁾	29	1 935	7 328
		Eira sjukhus (Hfors) — Eiran sairaala (Hki) ⁷⁾	64	1 728	15 221
		Helsingin diakonissalaitoksen sairaala — Diakonissanstaltens i Helsingfors sjukhus	145	4 597	53 501
		Invalidisäätiön kuntouttamislaitoksen sairaala (Hki) — Invalidstiftelsens revalideringsanstaltens sjukhus (Hfors)	305	2 453	80 689
		Kaunialan huoltolaitos (Kauniainen) — Kauniola vårdinrättning (Grankulla)	98	116	24 421
		Konkordia sjukhus (Hfors) — Konkordia sairaala (Hki)	22	737	4 933
		Käpylän kuntouttamislaitos (Helsinki)	70	231	16 167
		Marian sairaskotisäätiö (Helsinki) — Stiftelsen Maria sjukhem (Helsingfors) ⁸⁾	25	51	2 150
		Sairaala Mehiläinen (Helsinki) ⁷⁾	132	3 988	29 041
		Tri Lars Nyqvistin sairaala (Helsinki) — Dr Lars Nyqvists sjukhus (Helsingfors) ⁷⁾	22	342	4 546
		Sairaskoti Radium (Helsinki) — Sjukhemmet Radium (Helsingfors)	93	2 262	26 422
		Salus sairaala (Helsinki)	31	1 069	7 872
		Sanerva sairaala (Helsinki) — Sanerva sjukhus (Helsingfors) ⁷⁾	30	722	9 585
		Sotasokeiden loma- ja kuntouttamiskoti (Heinolan mlk) ⁹⁾	25	—	—
		Suomen Punaisen Ristin plastiikkasairaala (Hki) — Finlands Röda Kors plastisjukhus (Hfors)	30	588	9 159
		Toivonkoti (Helsinki)	89	139	25 002

¹⁾ Omistaja — Ägare — Ownership

1 Valtion — Staten — State

A Läänin- ja yleiset. — Läns- och allmänna. — Provincial and public

B Muut valtion. — Övriga statens. — Other state.

2 Yliopistolliset keskussairaalat. — Universitetscentralsjukhus. — University central hospitals.

3 Keskussairaalat — Centralsjukhus — Central hospitals.

4 Aluesairaalat — Kretssjukhus — Intermediate hospitals.

5 Paikallissairaalat — Lokala sjukhus — Local hospitals.

A Kaupunkien — Städernas — Of urban communes, 1st class.

B Kauppaloitten — Köpingarnas — Of urban communes, 2nd class.

C Maalaiskuntien — Landskommunernas — Of rural communes.

D Kuntayhtymien — Kommunalförbundens — Of federations of communes.

6 Kunnalliset sairaalat, joilla ei ole sairaalalain mukaista asemaa. — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen. — Communal hospitals outside Hospital Law.

A Pohjois-Suomen entiset aluesairaalat. — Norra Finlands forna kretssjukhus. — Former regional hospitals in Northern Finland.

B Muut sairaalat. — Övriga sjukhus. — Other hospitals.

7 Vapaaehtoisten järjestöjen ja yksityisten. — De frivilliga organisationerna och privata. — Voluntary institutions and privates.

²⁾ Tähän ei sisälly psykiatrian klinikan 123 sairaansijaa, kts. mielisairaalat siv. 79. — Exkl. psykiatriska kliniken 123 sjukplatser, se sennes sjukhusen sid. 79. — Excl. 123 beds of psychiatric clinic, see mental hospital page 79.

³⁾ Hyväksytty aluesairaalaaksi 7. 12. 1961 lukien. — Från den 7. 12. 1961 godkänt som kretssjukhus. — Accepted intermediate hospital from 7. 12. 1961.

⁴⁾ Hyväksytty paikallissairaalaaksi 1. 1. 1961 lukien. — Från den 1. 1. 1961 godkänt som lokalsjukhus. — Accepted local hospital from 1. 1. 1961.

⁵⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 76, näistä 5,7 kuuluu piiriin n:o 7. — Sjukhusets sjukplatsantal är 76, därav 5,7 tillhör distriktet nr 7. — The number of hospital beds is 76, of which 5,7 belongs to district no 7.

⁶⁾ Avattu 21. 2. 1961. — Öppnad 21. 2. 1961. — Opened 21. 2. 1961.

⁷⁾ Yksityinen sairaala — Privatsjukhus. — Private hospital.

⁸⁾ Avattu 20. 12. 1961. — Öppnad 20. 12. 1961. — Opened 20. 12. 1961.

⁹⁾ Avattu 12. 10. 1961. — Öppnad 12. 10. 1961. — Opened 12. 10. 1961.

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Owner-ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
		Työterveyslaitoksen sairaala (Helsinki) — Institutets för arbetshygien sjukhus (Helsingfors)	35	871	15 441
		Veikkolan parantola (Kirkkonummi)	70	420	20 270
		Virkkalan sairaala	14	266	4 191
		Helsingin Lastenlinna — Barnets Borg (Hki — Hfors) ¹⁰⁾	62.5	—	—
		Sairaspaikkoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
7		Reumasäätion sairaala (Heinola) *(6)	5	23	1 737
2		Turun yliopistollinen keskussairaalaapiiri — Åbo universitetscentralsjukhusdistrikt — University central hospital district of Turku	1 389.3	41 762	450 909
2		Turun yliopistollinen keskussairaala — Åbo universitetscentralsjukhus	553	20 804	205 851
4		Loimaan seudun sairaala ¹¹⁾	129	4 767	42 941
		Salon seudun sairaala	145	3 725	36 936
		Åbolands sjukhus (Åbo-Turku) ¹²⁾	48	1 406	14 834
5 A		Turun kaupungin sisätautisairaala — Åbo stads inre medicinska sjukhus	80	176	29 194
		Turun kaupungin synnytyslaitos — Åbo stads förlösningsanstalt	55	2 002	16 184
		Turun kaupungin tartuntatautiin sairaala — Åbo stads epidemisjukhus	68	1 334	19 764
C		Laitilan kunnansairaala	20	728	8 178
		Perniön kunnansairaala	42	966	14 226
		Someron kunnansairaala	38	1 183	12 485
D		Pöytyän ym. kuntien sairaala	28	641	6 593
		Uudenkaupungin seudun sairaala ¹³⁾	28.3	1 250	11 818
7		Dalsbruks sjukhus (Dragsfjärd) — Taalintehtaan sairaala	12	—	—
		Pargas sjukhus — Paraisten sairaala	16	281	3 104
		Turun radiunkoti	54	446	8 999
		Åbo sjukhem — Turun sairaskoti ⁷⁾	38	1 197	8 422
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
4		Rauman seudun sairaala *(3)	2.3	82	778
		Lounais-Hämeen sairaala (Forssa) *(4)	12.9	362	3 682
5 D		Vammalan seudun sairaala *(5)	8.8	361	3 121
		Reumasäätion sairaala (Heinola) *(6)	11	51	3 799
7		Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Helsingfors) (1) ¹⁰⁾	9.5	—	—
3		Satakunnan keskussairaalaapiiri — Satakunta centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Satakunta	828.4	24 048	274 025
1 A		Porin yleinen sairaala	275	8 110	95 518
4		Rauman seudun sairaala ¹⁴⁾	141.7	5 064	47 867
5 A		Porin kaupungin sairaala	124	3 247	38 486
C		Kokemäen kunnansairaala	18	536	4 342
		Merikarvian kunnansairaala	12	227	2 912
		Parkanon kunnansairaala	32	1 447	13 077
D		Eva Ahlströmin sairaala (Noormarkku)	32	1 139	11 581
		Huittisten seudun sairaala	32	1 417	12 800
		Pohjois-Satakunnan sairaala (Kankaanpää)	43	1 072	11 751
6 B		Rauman kaupungin tartuntatautiin sairaala	27	42	3 826
7		Porin Diakonissalaitoksen sairaala	80	1 497	27 761
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
4		Loimaan seudun sairaala *(2)	4	147	1 328
5 D		Uudenkaupungin seudun sairaala *(2)	1.7	76	714
7		Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	12	—	—
		Reumasäätion sairaala (Heinola) *(6)	6	27	2 062
4		Hämeenlinnan keskussairaalaapiiri — Tavastehus centralsjukhusdistrikt Central hospital district of Hämeenlinna	380.2	11 936	126 760
1 A		Hämeenlinnan lääninsairaala	87	3 370	37 053
4		Lounais-Hämeen sairaala (Forssa) ¹⁵⁾ ¹⁶⁾	69.5	1 950	19 818

¹⁰⁾ Helsingin Lastenlinnan sairaansijat, otetut potilaat sekä hoitopäivät eivät sisälly piireittäin ilmoitettuihin tietoihin. — Barnets Borgs (Helsingfors) sjukplatser, intagningar samt vård dagar ingår inte distriktvis i de uppgivna uppgifterna. — *Beds, admissions and hospital days of Helsingin Lastenlinna are not included by district — Katso sivu 10. — Se sidan 10. — See page 10.*

¹¹⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 133, näistä 4 kuuluu piiriin n:o 3. — Sjukhusets sjukplatsantal är 133, därav 4 tillhör distriktet nr 3. — *The number of hospital beds is 133, of which 4 belongs to district no 3.*

¹²⁾ Hyväksytty aluesairaalaksi 7. 12. 1961. — Från den 7. 12. 1961 godkänt som kretssjukhus. — *Accepted intermediate hospital from 7. 12. 1961.*

¹³⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 30, näistä 1,7 kuuluu piiriin n:o 3. — Sjukhusets sjukplatsantal är 30, därav 1,7 tillhör distriktet nr 3. — *The number of hospital beds is 30, of which 1,7 belongs to district no 3.*

¹⁴⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 144, näistä 2,3 kuuluu piiriin n:o 2. — Sjukhusets sjukplatsantal är 144, därav 2,3 tillhör distriktet nr 2. — *The number of hospital beds is 144, of which 2,3 belongs to district no 2.*

¹⁵⁾ Hyväksytty aluesairaalaksi 1. 1. 1961 lukien. — Från den 1. 1. 1961 godkänt som kretssjukhus. — *Accepted intermediate hospital from 1. 1. 1961.*

¹⁶⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 85, näistä 12,9 kuuluu piiriin n:o 2 ja 2,6 piiriin n:o 5. — Sjukhusets sjukplatsantal är 85, därav 12,9 tillhör distriktet nr 2 och 2,6 distriktet nr 5. — *The number of hospital beds is 85, of which 12,9 belongs to district nr 2 and 2,6 to district nos.*

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Owner- ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
		Riihimäen seudun sairaala ¹⁷⁾	75	2 466	24 948
5 A		Hämeenlinnan kaupunginsairaala	40	605	9 707
		Hämeenlinnan kaupungin synnytyssairaala	24	1 302	8 874
C		Janakkalan kunnansairaala	30	748	10 538
		Lammin kunnansairaala ¹⁸⁾	11,7	319	3 970
		Lopen kunnansairaala	27	785	7 378
7		Kiipulasäätiön sairastupa (Janakkala) ¹⁹⁾	5	56	232
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
4		Valkeakosken sairaala (5)	7	315	2 830
7		Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	16	—	—
		Reumasäätiön sairaala *(6) (Heinola)	4	20	1 412
5		Tampereen keskussairaalaapiiri — Tammerfors centralsjukhusdistrikt — <i>Central hospital district of Tampere</i>	1 136,8	35 892	412 936
1 A		Tampereen yleinen sairaala	175	5 340	68 320
4		Mäntän sairaala ²⁰⁾ ²¹⁾	78	2 176	22 497
		Valkeakosken sairaala ²²⁾	103	4 608	41 385
5 A		Hatanpään sairaala (Tampere)	218	6 398	86 710
		Pyynikin sairaala (Tampere)	120	2 417	43 400
B		Nokian kauppalansairaala	71	2 622	23 938
C		Hämeenkyrön kunnansairaala	21	943	9 931
		Ikaalisten kunnansairaala	20	728	5 827
		Kihniön kunnansairaala	23	708	5 874
		Oriveden kunnansairaala	38	1 277	14 225
		Ruoveden kunnansairaala	33	997	9 641
		Urjalan kunnansairaala	13	301	4 418
		Virtain kunnansairaala	32	1 078	11 907
		Vammalan seudun sairaala ²³⁾	31,2	1 280	11 065
6 B		Tampereen kaupungin synnytyslaitos	61	2 958	25 257
7		Oy Finlayson-Forssa Ab:n tehtaan sairaala (Tampere)	26	586	6 832
		Pirkanmaan sädehoitokoti (Tampere)	40	250	11 896
		Tampereen seudun yksityissairaala ⁷⁾	17	1 089	4 202
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
4		Lounais-Hämeen sairaala (Forssa) *(4)	2,6	71	727
7		Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	23	—	—
		Reumasäätiön sairaala (Heinola) *(6)	14	65	4 884
6		Lahtien keskussairaalaapiiri — Lahtis centralsjukhusdistrikt — Central <i>hospital district of Lahti</i>	1 058,8	20 557	357 152
5 A		Heinolan kaupunginsairaala	82	1 449	20 620
		Lahtien kaupungin kirurginen sairaala	83	2 282	28 269
		Lahtien kaupungin lasten- ja tartuntatautien sairaala	80	1 249	20 029
		Lahtien kaupungin naistensairaala	71	2 305	25 884
		Lahtien kaupungin sisätautien sairaala	145	1 169	54 294
6		Asikkalan kunnansairaala	22	1 014	9 072
		Hartolan kunnansairaala	30	1 158	10 256
		Iitin kunnansairaala	36	1 198	13 524
		Kuhmoisten kunnansairaala	15	410	4 714
		Orimattilan kunnansairaala	61	1 841	21 144
		Padasjoen kunnansairaala	11	494	4 167
		Sysmän kunnansairaala	12	798	6 855
D		Hollolan ja Nastolan sairaala (Lahti)	15	574	5 410
7		Lahtien Diakonissalaitoksen sairaala	124	2 387	39 186
		Lahtien yksityissairaala ⁷⁾	15	841	5 956
		Reumasäätiön sairaala (Heinola) ²⁴⁾	248	1 131	84 874
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
4		Kuusankosken aluesairaala *(7)	5,5	165	1 759
5 c		Lammin kunnansairaala *(4)	3,3	92	1 139
7		Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	19	—	—

¹⁷⁾ Hyväksytty aluesairaalaksi 1. 1. 1961 lukien. — Från den 1. 1. 1961 godkänt som kretssjukhus. — Accepted intermediate hospital from 1. 1. 1961.

¹⁸⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 15, näistä 3,3 kuuluu piiriin n:o 6. — Sjukhusets sjukplatsantal är 15, därav 3,3 tillhör distriktet nr 6. — The number of hospital beds is 15, of which 3,3 belongs to district no 6.

¹⁹⁾ Avattu 10. 2. 1961. — Öppnad 10. 2. 1961. — Opened 10. 2. 1961.

²⁰⁾ Hyväksytty aluesairaalaksi 1. 1. 1961 lukien. — Från den 1. 1. 1961 godkänt som kretssjukhus. — Accepted intermediate hospital from 1. 1. 1961.

²¹⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 84, näistä 6 kuuluu piiriin n:o 13. — Sjukhusets sjukplatsantal är 84, därav 6 tillhör distriktet nr 13. — The number of hospital beds is 84, of which 6 belongs to district no 13.

²²⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 110, näistä 7 kuuluu piiriin n:o 4. — Sjukhusets sjukplatsantal är 110, därav 7 tillhör distriktet nr 4. — The number of hospital beds is 110, of which 7 belongs to district no 4.

²³⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 40, näistä 8,8 kuuluu piiriin n:o 2. — Sjukhusets sjukplatsantal är 40, därav 8,8 tillhör distriktet nr 2. — The number of hospital beds is 40, of which 8,8 belongs to district no 2.

²⁴⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 317. — Sjukhusets sjukplatsantal är 317. — The number of hospital beds is 317.

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Owner- ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijojen Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
7		Kotkan keskussairaalaapiiri — Kotka centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Kotka	602.2	17 289	194 082
	4	Keski-Kymen sairaala (Sippola, Myllykoski) ²⁵⁾	65	2 431	21 555
	5 A	Kuusankosken aluesairaala ²⁶⁾ ²⁷⁾	181.5	5 527	58 884
		Haminan kaupunginsairaala	47	1 405	15 169
		Kotkan kaupunginsairaala	217	5 241	71 362
	C	Elimäen kunnansairaala	21	634	5 306
		Virolahden kunnansairaala	14	421	4 196
	D	Karhulan sairaala	22	594	6 985
		Kymi-Karhulan kl:n naistensairaala ja synnytyslaitos (Karhula)	23	900	7 093
		Sairaansijojen piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	5 d	Interkommunala sjukhuset i Lovisa *(1)	5.7	109	1 470
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	25	—	—
		Reumasäätien sairaala (Heinola) *(6)	6	27	2 062
8		Etelä-Saimaan keskussairaalaapiiri — Södra Saimens centralsjukhus- distrikt — Central hospital district of Etelä-Saimaa	524	14 520	175 533
	3	Etelä-Saimaan keskussairaala (Lappeenranta)	336	9 904	115 114
	5 A	Lappeenrannan kaupunginsairaala	27	845	8 715
		Imatran kauppalsairaala	22	750	16 631
		Imatran kauppalan tartuntatautiin sairaala	30	16	225
		Kaakkois-Saimaan sairaala (Tiuruniemi, Joutseno)	55	2 055	19 476
	7	Kaakkois-Suomen sädehoitokoti (Lappeenranta)	25	346	6 424
		Kaukaan sairaala (Lauritsala) — Kaukas sjukhus	23	577	6 886
		Sairaansijojen piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	7.5	—	—
		Reumasäätien sairaala (Heinola) *(6)	6	27	2 062
9		Mikkelin keskussairaalaapiiri — St. Michels centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Mikkelä	398.7	11 967	142 540
	1 A	Mikkelin lääninsairaala	154	4 323	61 864
	5 A	Mikkelin kaupungin synnytyslaitos	30	1 121	9 355
	C	Hirvensalmen kunnansairaala	16	493	4 581
		Juvan kunnansairaala	40	1 186	13 994
		Kangasniemen kunnansairaala	31	1 451	10 991
		Mäntyharjun kunnansairaala	17	630	7 140
		Puumalan kunnansairaala	16	580	6 439
	D	Pieksämäen seudun sairaala	52	1 373	14 009
	6 B	Mikkelin tartuntatautiin sairaala	21	298	7 306
		Ristiinan kulkutautisairaala	12	320	3 385
		Sairaansijojen piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	3	Savonlinnan keskussairaala *(10)	1	27	350
	4	Varkauden seudun aluesairaala *(12)	2.7	120	1 035
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	5	—	—
		Reumasäätien sairaala (Heinola) *(6)	4	20	1 412
		Savon lastenlinna (Kuopio) *(12)	2	25	679
10		Savonlinnan keskussairaalaapiiri — Nyslotts centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Savonlinna	347	9 152	120 354
	3	Savonlinnan keskussairaala ²⁸⁾	247	6 740	87 187
	5 A	Savonlinnan kaupunginsairaala	23	260	6 422
	C	Joroisten kunnansairaala	14	291	5 143
		Kerimäen kunnansairaala	12	293	4 762
		Parikkalan kunnansairaala	14	493	4 740
		Rantasalmen kunnansairaala	24	520	7 079
		Sairaansijojen piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	4	Varkauden seudun aluesairaala *(12)	12	544	4 707
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	3	—	—
		Savon lastenlinna (Kuopio) *(12)	1	11	314

²⁵⁾ Hyväksytty aluesairaalaksi 7. 12. 1961 lukien. — Från den 7. 12. 1961 godkänt som kretssjukhus. — Accepted intermediate hospital from 7. 12. 1961.

²⁶⁾ Ent. Pohjois-Kymen sairaala. — Före detta Pohjois-Kymen sairaala. — Earlier hospital of Pohjois-Kymi.

²⁷⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 187, näistä 5,5 kuuluu piiriin n:o 6. — Sjukhusets sjukplatsantal är 187, därav 5,5 tillhör distriktet nr 6. — The number of hospital beds is 187, of which 5,5 belongs to district no 6.

²⁸⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 248, näistä 1 kuuluu piiriin n:o 9. — Sjukhusets sjukplatsantal är 248, därav 1 tillhör distriktet nr 9. — The number of hospital beds is 248, of which 1 belongs to district no 9.

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja Ägare ¹⁾ Owner- ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vårdagar Hospital days
11		Pohjois-Karjalan keskussairaalaapiiri — Norra Karelen centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Pohjois-Karjala	773.5	22 832	247 878
	3	Pohjois-Karjalan keskussairaala (Joensuu)	403	12 570	146 009
	5 A	Joensuun kaupunginsairaala	45	899	14 225
	C	Enon kunnansairaala	33	899	6 650
		Heinäveden kunnansairaala	18	548	5 204
		Ilomantsin kunnansairaala	21	711	7 462
		Ilomantsin synnytyslaitos	9	288	2 103
		Juuan kunnansairaala	20	1 134	9 315
		Kiteen kunnansairaala	16	700	5 674
		Liperin kunnansairaala	26	469	5 645
		Pielisjärven kunnan sisä- ja tartuntatautiin sairaala (Mähkön sairaala)	22	414	5 191
	D	Lieksan sairaala	61	2 195	19 418
		Nurmeksien seudun sairaala ²⁹⁾	44.8	1 204	13 481
	6 B	Juuan tartuntatautiin sairaala ³⁰⁾	8	—	—
		Kuusjärven tartuntatautiin sairaala	6	—	—
		Pyhäselän tartuntatautiin sairaala	6	25	84
	7	Outokummun sairaala (Kuusjärvi)	27	604	4 749
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	4	Varkauden seudun aluesairaala *(12)	2.7	120	1 035
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	2	—	—
		Reumasäätiön sairaala (Heinola) *(6)	1	4	325
		Savon lastenlinna (Kuopio) *(12)	4	48	1 308
12		Kuopion keskussairaalaapiiri — Kuopio centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Kuopio	1 327.8	34 083	459 384
	3	Kuopion keskussairaala	450	14 253	172 166
	4	Iisalmen aluesairaala	97	4 041	35 569
		Varkauden seudun aluesairaala ³¹⁾	102.6	4 656	40 289
	5 A	Kuopion kaupungin sisätautiin sairaala	81	1 459	22 477
		Kuopion kaupungin synnytysairaala	40	1 077	11 019
	C	Juankosken kunnansairaala	16	514	4 713
		Kaavin kunnansairaala	21	847	5 999
		Keiteleen kunnansairaala	15	448	4 844
		Kiuruveden kunnansairaala	35	1 667	13 693
		Leppävirran kunnansairaala	60	1 787	17 724
		Pielaveden kunnansairaala	28	805	8 483
		Rautalammin kunnansairaala	18	584	6 550
		Suonenjoen kunnansairaala	23	901	8 728
	6 B	Kuopion mlk:n tartuntatautiin sairaala	25	28	534
		Varkauden kauppalaan tartuntatautiin sairaala	27	16	6 204
	7	Savon lastenlinna (Kuopio) ³²⁾	72	858	23 539
		Vaajasalon kaatumatautiin parantola (Mikkelin mlk)	212	25	75 259
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	5 D	Nurmeksien seudun sairaala *(11)	4.2	113	1 269
	7	Reumasäätiön sairaala (Heinola) *(6)	1	4	325
13		Keski-Suomen keskussairaalaapiiri — Mellersta Finlands centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Keski-Suomi	905	29 028	321 370
	1 B	Jyväskylän ortopediasairaala	80	662	24 458
	3	Keski-Suomen keskussairaala (Jyväskylä)	375	13 114	143 216
	5 A	Jyväskylän kaupungin tartuntatautiin sairaala ³³⁾	40	537	8 812
	B	Äänekosken kauppalaan sairaala	29	1 378	10 858
	C	Joutsan kunnansairaala	21	860	8 384
		Jyväskylän mlk:n synnytyslaitos	21	586	5 075
		Jämsän kunnansairaala	42	1 280	11 200
		Jämsänkosken kunnansairaala	19	242	3 650

²⁹⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 49, näistä 4,2 kuuluu piiriin n:o 12. — Sjukhusets sjukplatsantal är 49, därav 4,2 tillhör distriktet nr 12. — *The number of hospital beds is 49, of which 4,2 belongs to district no 12.*

³⁰⁾ Otetut potilaat ja hoitopäivät sisältyvät Juuan kunnansairaalan lukuihin. — Intagna patienter och vårdagar ingår i Juuka kommunalsjukhus uppgifter. — *Admissions and hospital days included to the numbers of communal hospital of Juuka.*

³¹⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 120, näistä 2,7 kuuluu piiriin n:o 9, 12 piiriin n:o 10 ja 2,7 piiriin n:o 11. — Sjukhusets sjukplatsantal är 120, därav 2,7 tillhör distriktet nr 9, 12 distriktet nr 10 och 2,7 distriktet nr 11. — *The number of hospital beds is 120, of which 2,7 belongs to district no 9, 12 to district no 10 and 2,7 to district no 11.*

³²⁾ Hyväksytyt sairaalalueteloon 1. 6. 1961 lukien, 80 sairaansijaa. — Från den 1. 6. 1961 godkänt i sjukhusförteckningen, 80 sjukplatser. — *Accepted to the list of hospitals from 1. 6. 1961, 80 beds.*

³³⁾ Hyväksytyt paikallissairaalaiksi 25. 10. 1961 lukien. — Från den 25. 10. 1961 godkänt som lokalsjukhus. — *Accepted local hospital from 25. 10. 1961.*

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Owner- ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
		Keuruun kunnansairaala	47	1 628	14 751
		Konneveden kunnansairaala	20	644	6 427
		Laukaan kunnansairaala	47	1 326	16 804
		Pihtijärvän kunnansairaala	15	884	7 813
		Saarijärven kunnansairaala	38	1 218	12 240
		Viitasaaren kunnansairaala	30	1 910	19 274
	D	Karstulan seudun sairaala	19	995	9 690
		Kivijärven sairaala	19	805	7 241
	6 B	Viitasaaren tartuntatautiin sairaala	9	19	335
	7	Keski-Suomen hoitokoti (Jyväskylä)	25	741	8 446
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	4	Mäntän sairaala *(5)	6	166	1 719
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	6.5	—	—
		Reumasäätien sairaala (Heinola) *(6)	3	13	977
14		Seinäjoen keskussairaalaapiiri — Seinäjoki centralsjukhusdistrikt — <i>Central hospital district of Seinäjoki</i>	522	17 699	180 983
	1 A	Vaasan lääninsairaala (Seinäjoki) — Vasa länssjukhus	225	6 219	76 515
	5 A	Seinäjoen kaupungin synnytyslaitos	15	860	5 685
	C	Alajärven kunnansairaala	19	640	6 640
		Alavuden kunnansairaala	30	1 650	12 553
		Evijärven kunnansairaala	17	723	6 143
		Isojoen kunnansairaala	14	496	5 523
		Jalasjärven kunnansairaala	26	929	8 826
		Kauhajoen kunnansairaala	32	1 154	10 754
		Kauhavan synnytyslaitos ³⁴⁾	10	182	1 444
		Kurikan kunnansairaala	29	1 448	11 116
		Lappajärven kunnansairaala	32	921	8 277
		Lapuan kunnansairaala	36	853	12 741
		Lapuan synnytyslaitos	19	880	6 577
		Ähtärin kunnansairaala	17	740	7 864
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg *(1) ¹⁰⁾	6	—	—
		Reumasäätien sairaala (Heinola) *(6)	1	4	325
15		Vaasan keskussairaalaapiiri — Vasa centralsjukhusdistrikt — Central <i>hospital district of Vaasa</i>	581.7	13 899	163 555
	3	Centralsjukhuset i Vasa — Vaasan keskussairaala	325	7 641	86 182
	4	Malmiska sjukhuset i Jakobstad (Pietarsaari) ³⁵⁾	120.7	2 932	33 857
	5 C	Kommunalsjukhuset i Närpes (Närpiö)	36	1 022	10 734
	D	Sjukhuset i Nykarleby kommunalförbund ³⁶⁾	22	804	9 575
		Sydösterbottens sjukhus (Kristinestad — Kristiinankaupunki)	29	945	9 269
		Kommunala sjukhuset i Övermark (Ylimarkku)	16	327	6 237
	6 B	Vaasan tartuntatautiin sairaala — Vasa epidemisjukhus	30	215	6 724
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — Beds outside district			
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	2	—	—
		Reumasäätien sairaala (Heinola) *(6)	3	13	977
16		Keski-Pohjanmaan keskussairaalaapiiri — Mellersta Österbottens central- sjukhusdistrikt — Central hospital district of Keski-Pohjanmaa	329.7	12 001	116 381
	5 A	Kokkolan kaupungin synnytyslaitos — Gamlakarleby stads förloss- ningsanstalt	15	648	5 153
		Kokkolan kaupungin tartuntatautiin sairaala — Gamlakarleby stads epidemisjukhus	18	452	6 835
		Libeckin sairaala (Kokkola) — Libecks sjukhus (Gamlakarleby)	32	1 244	10 694
	C	Haapajärven kunnansairaala	20	901	7 301
		Kannuksen kunnansairaala	22	789	9 010

³⁴⁾ Hyväksytty paikallissairaalaaksi 1. 7. 1961 lukien. — Från den 1. 7. 1961 godkänt lokalsjukhus. — Accepted local hospital from 1. 7. 1961.

³⁵⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 125, näistä 4,3 kuuluu piiriin n:o 16. — Sjukhusets sjukplatsantal är 125, därav 4,3 tillhör distriktet nr 16. — The number of hospital beds is 125, of which 4,3 belongs to district no 16.

³⁶⁾ Omistusoikeus siirtynyt kaupungilta kuntaliitolle. — Ägorätten övergått från staden till kommunalförbundet. — The ownership transferred from municipality to federation of communes.

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Owner- ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vårdagar Hospital days
		Nivalan kunnansairaala	34	1 285	13 067
		Reisjärven kunnansairaala	15	637	4 918
		Toholammin kunnansairaala	20	736	6 133
		Ylivieskan kunnansairaala	56	2 159	22 975
	D	Kalajoen sairaala ³⁷⁾	40.6	1 596	14 885
		Kalajokilaakson lastensairaala (Nivala) ³⁸⁾	22.8	271	3 675
		Vetelin ym. kuntien sairaala	30	1 180	10 543
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
	4	Malmiska sjukhuset i Jakobstad (Pietarsaari) *(15)	4.3	103	1 192
17		Oulun yliopistollinen keskussairaalapiiri — Uleåborgs universitetscentralsjukhusdistrikt — University central hospital district of Oulu	988.6	27 231	328 930
	1 A	Oulun lääninsairaala	390	12 220	130 723
	5 C	Haapaveden kunnansairaala	8	195	2 576
		Taivalkosken kunnansairaala	24	826	7 829
	D	Gellmanin kunnallissairaala (Raahe)	53	1 107	12 628
		Oulaisten ja Vihannin kl:n sairaala	28	1 573	11 947
	6 A	Kuusamon kunnansairaala	42	2 386	16 550
		Pudasjärven kunnansairaala	28	1 084	10 051
	B	Oulun kunnallissairaala	102	611	28 686
		Oulun sairaskoti	50	63	16 025
		Oulun synnytyslaitos	36	1 571	14 698
		Pudasjärven tartuntatautien sairaala	10	—	—
	7	Oulun Diakonissalaitoksen sairaala	192	5 177	72 999
		Oulun luontaishoitola ³⁹⁾	10	108	108
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
	5 D	Kalajokilaakson lastensairaala (Nivala) *(16)	7.2	85	1 161
		Kalajoen sairaala *(16)	5.4	212	1 972
	7	Helsingin lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) *(1) ¹⁰⁾	1	—	—
		Reumasäätön sairaala (Heinola) *(6)	3	13	977
18		Kainuun keskussairaalapiiri — Centralsjukhusdistriktet i Kainuu — Central hospital district of Kainuu	297	10 149	102 589
	1 A	Kajaanin yleinen sairaala	100	2 256	35 367
	5 A	Kajaanin kaupunginsairaala	24	877	9 906
	C	Ristijärven kunnansairaala	28	822	7 410
	D	Kainuun synnytyslaitos (Kajaani)	24	1 470	9 818
	6 A	Hyrnsälmen kunnansairaala	20	742	5 548
		Kuhmon kunnansairaala	36	1 484	13 720
		Puolangan kunnansairaala	30	1 179	9 669
		Suomussalmen kunnansairaala	34	1 308	10 837
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
	7	Savon lastenlinna (Kuopio) *(12)	1	11	314
19		Kemin keskussairaalapiiri — Centralsjukhusdistriktet i Kemi — Central hospital district of Kemi	361.6	9 168	105 427
	1 A	Kemin yleinen sairaala	144	3 983	40 947
		Tornion yleinen sairaala	61	1 711	19 760
	5 A	Kemin kaupunginsairaala	36	137	8 621
		Tornion kaupungin tartuntatautien sairaala	14	51	307
	C	Tervolan kunnansairaala	18	257	4 239
		Ylitornion kunnansairaala	14	740	5 660
	6 A	Kolarin kunnansairaala	14	759	5 510
		Pellon kunnansairaala	26	814	8 168
		Sairaansijoja piirin ulkopuolella — Sjukplatser utanför distriktet — <i>Beds outside district</i>			
	6 B	Lapin lastensairaala (Rovaniemi) *(20)	33.6	712	11 890
	7	Reumasäätön sairaala (Heinola) *(6)	1	4	325

³⁷⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 46, näistä 5,4 kuuluu piiriin n:o 17. — Sjukhusets sjukplatsantal är 46, därav 5,4 tillhör distriktet nr 17. — The number of hospital beds is 46, of which 5,4 belongs to district no 17.

³⁸⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 30, näistä 7,2 kuuluu piiriin n:o 17. — Sjukhusets sjukplatsantal är 30, därav 7,2 tillhör distriktet nr 17. — The number of hospital beds is 30, which 7,2 belongs to district no 17.

³⁹⁾ Avattu 22. 12. 1960. — Öppnad 22. 12. 1960. — Opened 22. 12. 1960.

Piirin n:o Distrikt nr District no	Omistaja ¹⁾ Ägare ¹⁾ Owner- ship ¹⁾	Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
20		Lapin keskussairaalaapiiri — Lapplands centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Lappi	403.4	14 138	130 087
1 A		Lapin lääninsairaala (Rovaniemi)	110	3 993	39 881
5 A		Rovaniemen kaupungin tartuntatautiin sairaala	9	60	1 161
D		Kemijärven kunnansairaala	18	931	6 853
6 A		Enontekiön kunnansairaala	7	60	537
		Inarin kunnansairaala	26	819	6 827
		Kittilän kunnansairaala	22	1 001	6 742
		Muonion ja Enontekiön kunnansairaala	27	626	6 888
		Pelkosenniemen ja Savukosken kunnansairaala	26	663	5 472
		Posion kunnansairaala	25	976	7 979
		Ranuan kunnansairaala	6	682	3 789
		Sallan sairaala	25	1 350	8 496
		Sodankylän kunnansairaala	26	1 355	8 369
B		Lapin lastensairaala (Rovaniemi) ⁴⁰⁾	76.4	1 622	27 093
21		Ahvenanmaan keskussairaalaapiiri — Ålands centralsjukhusdistrikt — Central hospital district of Ahvenanmaa	105	1 875	28 689
3		Ålands centralsjukhus (Jomala) — Ahvenanmaan keskussairaala	100	1 820	26 905
6 B		Kumlinge sjukstuga	5	55	1 784
		Yhteensä — Summa — Total	19 121	498 505	6 227 902
		Helsingin Lastenlinna — Barnets Borg (Hfors) ¹⁰⁾ :			
		— Omistajakunnat — Kommunerna med ägorättsandel	200	1 126	53 613
		— Muut kunnat (ilman sairaalaosuutta) — Övriga kommuner (utan sjukhusandel)	—	432	18 195
		Yhteensä — Summa — Total	200	1 558	71 808
		Yleissairaalat yhteensä — Lasarettens summa — Hospitals grand total	19 321	500 063	6 299 710

⁴⁰⁾ Sairaalan sairaansijaluku on 110, näistä 33,6 kuuluu piiriin n:o 19. — Sjukhusets sjukplatsantal är 110, däraf 33,6 tillhör distriktet nr 19.
— The number of hospital beds is 110, of which 33,6 belongs to district no 19.

* Piirin n:o. — Distrikt nr. — District no.

6.11. Yhteenveto Sammandrag Summary

Keskussairaalaapiirit Centralsjukhusdistrikt Central hospital districts	Sairaansijoja Sjukplatser Beds	Otettuja potilaita Intagningar Admissions	Hoitopäiviä Vård dagar Hospital days
Helsingin yliopistollinen — Helsingfors Universitets	5 860.3	119 279	1 788 338
Turun yliopistollinen — Åbo Universitets	1 389.3	41 762	450 909
Satakunnan — Satakunda	828.4	24 048	274 025
Hämeenlinnan — Tavastehus	380.2	11 936	126 760
Tampereen — Tammerfors	1 136.8	35 892	412 936
Lahden — Lahtis	1 058.8	20 557	357 152
Kotkan — Kotka	602.2	17 289	194 082
Etelä-Saimaan — Södra Saimens	524.0	14 520	175 533
Mikkelin — S:t Michels	398.7	11 967	142 540
Savonlinnan — Nyslotts	347.0	9 152	120 354
Pohjois-Karjalan — Norra Kare lens	773.5	22 832	247 878
Kuopion — Kuopio	1 327.8	34 083	459 384
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	905.0	29 028	321 370
Seinäjoen — Seinäjoki	522.0	17 699	180 983
Vaasan — Vasa	581.7	13 899	163 555
Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbottens	329.7	12 001	116 381
Oulun yliopistollinen — Uleåborgs Universitets	988.6	27 231	328 930
Kainuun — Kainuu	297.0	10 149	102 589
Kemin — Kemi	361.6	9 168	105 427
Lapin — Lapplands	403.4	14 138	130 087
Ahvenanmaan — Ålands	105.0	1 875	28 689
Yhteensä — Summa — Total	19 121.0	498 505	6 227 902
Helsingin Lastenlinnan — Barnets Borg (Helsingfors)	200.0	1 558	71 808
Kaikki yhteensä — Grand total — All together	19 321.0	500 063	6 299 710

6.12. Yleissairaaloiden erikoissairaansijat
Lasarettens specialsjukplatser
Specialized beds at general hospitals

Sairaala Sjukhus Hospital	Sisätaudit Innemedicin Medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Synnytys Förllossning Maternity		Naistentaudit Kvinnosjukdomar Gynaecology	Lastentaudit Barnsjukdomar Pediatrics	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- o. strupsjukdomar Ear, nose and throat diseases	Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	Iho- ja sukupuolitaudit Hud- o. könsjukdomar Skin and venereal diseases	Sädehoito Strålbehandling Radiotherapy	Neurologia Neurologi Neurology	Tartuntaudit Epidemiska sjukdomar Communicable diseases	Jakamattomat sairaansijat Allmänna sjukplatser Undivided beds	Yhteensä Summa Total
			A ¹⁾	B ²⁾										
1. Valtion — Statens — State hospitals	418	888	241	11	200	177	40	20	40	—	—	—	50	2 085
Hämeenlinnan lääninsairaala ..	32	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87
Kajaanin yleinen sairaala	25	65	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	100
Kemin yleinen sairaala	29	44	15	—	18	25	13	—	—	—	—	—	—	144
Lapin lääninsairaala	16	56	27	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	110
Mikkelin lääninsairaala	44	76	—	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—	154
Oulun lääninsairaala	85 ³⁾	128	38	—	35	37	27	—	40	—	—	—	—	390
Porin yleinen sairaala	84 ^{3a)}	127	16	—	21	27	—	—	—	—	—	—	—	275
Tampereen yleinen sairaala	50	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	175
Tornion yleinen sairaala	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	50	61
Vaasan lääninsairaala	53	132	—	—	—	20	—	20	—	—	—	—	—	225
Jyväskylän ortopediasairaala ..	—	80 ⁴⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
Kätilöopiston synnytyslaitos ..	—	—	145	—	105	34	—	—	—	—	—	—	—	284
2. Yliopistolliset keskussairaalat — Universitetscentralsjukhus —	347	705	207	—	249	340	160	150	233	43	85	—	—	2 519
<i>University central hospitals</i>														
Helsingin yliopistollinen keskus- sairaala — Helsingfors uni- versitets centralsjukhus	199 ⁵⁾	555	180	—	225	270	135	126	176	43	57	—	—	1 966
Turun yliopistollinen keskus- sairaala — Åbo universitets- centralsjukhus	148	150	27	—	24	70	25	24	57	—	28	—	—	553
3. Keskussairaalat — Centralsjuk- hus — Central hospitals	580	664	291	—	192	254	114	119	—	—	—	—	23	2 237
Etelä-Saimaan keskussairaala ..	93	91	46	—	29	47	15	15	—	—	—	—	—	336
Keski-Suomen keskussairaala ..	96	96	46	—	32	44	23	15	—	—	—	—	23	375
Kuopion keskussairaala	109	166	48	—	33	—	26	24	—	—	—	—	—	450
Pohjois-Karjalan keskussairaala	99	115	54	—	33	56	21	25	—	—	—	—	—	403
Savonlinnan keskussairaala	62	79	32	—	23	25	10	17	—	—	—	—	—	248
Vaasan keskussairaala	83	83	51	—	28	38	19	23	—	—	—	—	—	325
Ålands centralsjukhus	38	34	14	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	100
4. Aluesairaalat — Kretssjukhus — Intermediate hospitals	554	499	295	36	95	60	—	—	—	—	—	53	57	1 649
Porvoon aluesairaala — Krets- sjukhuset i Borgå	41	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57	115
Iisalmen aluesairaala	31	32	25	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	97
Keski-Kymen sairaala	51	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65
Kuusankosken aluesairaala	61	59	33	—	14	—	—	—	—	—	20	—	—	187
Loimaan seudun sairaala	49	47	26	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	133
Lounais-Hämeen sairaala	30	35	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85
Malmiska sjukhuset i Jakobstad	36	55	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125
Mäntän sairaala	35	25	15	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	84
Rauman seudun sairaala	35	70	21	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	144
Riihimäen seudun sairaala	24	20	24	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	75
Salon seudun sairaala	34	46	—	23	18	15	—	—	—	—	9	—	—	145
Valkeakosken sairaala	35	31	26	—	8	—	—	—	—	—	10	—	—	110
Varkauden seudun aluesairaala	44	44	22	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	120
Västra Nylands sjukhus	48	35	—	13	—	15	—	—	—	—	5	—	—	116
Åbolands sjukhus	—	—	18	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	48
5. Paikallissairaalat — Lokal sjuk- hus — Local hospitals	1 389	772	174	757	55	319	41	23	—	—	—	478	2 809	6 817
Auroran sairaala — Aurora sjukhus	115 ⁶⁾	70	—	—	—	224	—	—	—	—	—	—	—	409

¹⁾ Erikoislääkärin hoitamia. — Med specialläkare. — *With specialist.*

²⁾ Yleislääkärin hoitamia. — Utan specialläkare. — *Without specialist.*

³⁾ Urologian sairaansijoja 38. — 38 urologiska sjukplatser. — *38 urological beds.*

^{3a)} Urologian sairaansijoja 37. — 37 urologiska sjukplatser. — *37 urological beds.*

⁴⁾ Ortopedian sairaansijoja. — Ortopediska sjukplatser. — *Orthopedic beds.*

⁵⁾ Näistä 160 ortopedian, 67 rintakirurgian ja 55 neurokirurgian sairaansijaa. — Därav 160 ortopediska, 67 thoraxkirurgiska, och 55 neurokirurgiska sjukplatser. — *Of those 160 were for orthopedic cases, 67 for chest-surgery and 55 for neuro-surgery beds.*

⁶⁾ Lapsikirurgian sairaansijoja. — Barnkirurgiska sjukplatser. — *Beds for chronic diseases.*

Sairaala Sjukhus Hospital	Sisätaudit Inre medicin Medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Synnytys Förlösnings Maternity		Naistentaudit Kvinnosjukdomar Gynaecology	Lastentaudit Barnsjukdomar Pediatrics	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- o. strupsjukdomar Ear, nose and throat diseases	Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	Iho- ja sukupuolitaudit Hud- o. könsjukdomar Skin and venereal diseases	Sädehoito Strålbehandling Radiotherapy	Neurologia Neurologi Neurology	Tartuntataudit Epidemiska sjukdomar Communicable diseases	Jakamattomat sairaansijat Allmänna sjukplatser Undertaken beds	Yhteensä Summa Total
			A ¹⁾	B ²⁾										
Haminan kaupunginsairaala ..	10	21	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	47	
Hatanpään sairaala	72	117	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	218	
Hyvinkään kaupunginsairaala ..	22	26	—	14	—	20	—	—	—	—	—	—	82	
Hämeenlinnan kaupunginsai- raala	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	40	
Hämeenlinnan kaupungin syn- nytyslaitos	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	24	
Kivelän sairaala — Stengårds sjukhus	402	—	—	—	—	—	41	23	—	—	—	—	466	
Kotkan kaupunginsairaala	7) 80	68	20	—	20	16	—	—	—	—	13	—	217	
Kuopion kaupungin sisätauti- sairaala	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	81	
Kuopion kaupungin synnytys- sairaala	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	
Kymin-Karhulan naistensai- raala ja synnytyslaitos	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	
Lahden kaupungin kirurginen sairaala	—	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	
Lahden kaupungin lasten- ja tartuntatautien sairaala	18	—	—	—	—	30	—	—	—	—	32	—	80	
Lahden kaupungin naistensai- raala	—	—	36	—	35	—	—	—	—	—	—	—	71	
Lahden kaupungin sisätautien sairaala	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145	
Malmin sairaala — Malms sjuk- hus	85	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	181	
Marian sairaala — Maria sjukhus	8) 181	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	391	
Nokian kauppalansairaala	24	37	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	71	
Porin kaupunginsairaala	64	44	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	124	
Pyynikin sairaala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120	
Turun kaupungin sisätautisai- raala	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	
Turun kaupungin synnytyslaitos	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	
Turun kaupungin tartuntatauti- tien sairaala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68	—	68	
Jakamattomat sairaalat — Ode- lade sjukhus — <i>Non specialized hospitals</i>	—	—	—	677	—	—	—	—	—	—	215	2 809	3 701	
6. Kunnalliset sairaalat ilman sai- raalalain mukaista asemaa — Kommunala sjukhus utanför lagen om sjukhusen — <i>Communal hospitals outside hospital law</i> ..	125	18	97	92	—	92	—	—	—	—	224	345	993	
Lapin lastensairaala	—	18	—	—	—	92	—	—	—	—	—	—	110	
Oulun kunnallissairaala	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	102	
Oulun sairaskoti	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Oulun synnytyslaitos	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	
Tampereen synnytyslaitos	—	—	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	
Jakamattomat sairaalat — Ode- lade sjukhus — <i>Non specialized hospitals</i>	—	—	—	92	—	—	—	—	—	—	197	345	634	
7. Yksityiset — Privata — <i>Private</i>	631	389	10	9	49	310	13	124	—	277	302	—	907	3 021
Aivovammaisten hoito- ja tutki- muslaitos — Hjärninvalidkli- niken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	—	—	90	
Allergiasairaala — Allergisjuk- hus	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	
Boijen sairaala — Boijes sjukhus	—	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	29	
Eira sjukhus — Eiran sairaala	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	54	64	
Helsingin diakonissalaitoksen sairaala — Diakonissanstaltens i Helsingfors sjukhus	100	25	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	145	

⁷⁾ 40 kroonisten tautien sairaansijaa. — 40 kroniska sjukplatser. — *Incl. 40 beds for chronic diseases.*

⁸⁾ Näistä 7 sairaansijaa munuaisosastossa. — Därav 7 vårdplatser i njuravdelningen. — *Of those 7 nephritic beds.*

Sairaala Sjukhus Hospital	Sisätaudit Inre medicine Medicine	Kirurgia Kirurgi Surgery	Synnytys Förlösning Maternity		Näistätaudit Kvinnosjukdomar Gynaecology	Lastentaudit Barnsjukdomar Pediatrics	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit Öron-, näs- o. strupsjukdomar Ear, nose and throat diseases	Silmätaudit Ögonsjukdomar Ophthalmology	Iho- ja sukupuolitaudit Hud- o. könsjukdomar Skin and venereal diseases	Sädehoito Strålbehandling Radiotherapy	Neurologia Neurologi Neurology	Tartuntataudit Epidemiska sjukdomar Communicable diseases	Jakamattomat sairaansijat Allmänna sjukplatser Undivided beds	Yhteensä Summa Total
			A ¹⁾	B ²⁾										
Helsingin Lastenlinna—Barnets borg (Helsingfors)	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	200
Invalidisäätiön kuntouttamis- laitoksen sairaala — Invalid- stiftelsens efterbehandlingsins- tituts sjukhus	—	⁹⁾ 305	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	305
Kaakkois-Suomen sädehoitokoti Keski-Suomen hoitokoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	25
Lahden diakonissalaitoksen sai- raala	62	—	—	—	—	—	—	62	—	—	—	—	—	124
Oulun diakonissalaitoksen sai- raala	34	29	—	—	—	30	—	42	—	40	—	—	17	192
Pirkanmaan sädehoitokoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	40
Porin diakonissalaitoksen sai- raala	47	—	—	—	—	—	13	20	—	—	—	—	—	80
Reumasäätiön sairaala	¹⁰⁾ 317	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	317
Sairaskoti Radium	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93	—	—	—	93
Salus sairaala	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
Savon Lastenlinna	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	80
Suomen Punaisen Ristin plas- tiikkasairaala—Finlands Röda Kors plastisjukhus	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Turun Radiumkoti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	—	—	—	54
Vaajasalon kaatumatautisten parantola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹¹⁾ 212	—	—	212
Jakamattomat sairaalat — Ode- lade sjukhus — <i>Non specialized hospitals</i>	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	836	845
Yhteensä — Summa — Total	4 044	3 935	1 315	905	840	1 552	368	436	273	320	387	755	4 191	19 321

⁹⁾ Ortopedian sairaansijoja. — Ortopediska sjukplatser. — *Ortopedic beds.*

¹⁰⁾ Reumatautien sairaansijoja. — Reumatiska sjukplatser. — *Beds for rheumatic patients.*

¹¹⁾ Kaatumataudin sairaansijoja. — Sjukplatser för fallandesjuka. — *Beds for epileptics.*

6.13. Yleissairaaloiden sairaansijat erikoisalojen mukaan keskussairaala-alueittain 31. 12. 1961 ¹⁾
Lasarettens sjukplatser specialområdesvis enligt centralsjukhusdistrikten 31. 12. 1961 ¹⁾
Beds at general hospitals according to specialities by central hospital district 31. 12. 1961 ¹⁾

Erikoisala Specialområde Speciality	Keskussairaala-alue — Centralsjukhusdistrikt — Central hospital district								
	Helsingin yliopistollinen Helsingfors universitet	Turun yliopistollinen Åbo universitet	Satakunnan Satakund	Hämeenlinnan Tavastehus	Tampereen Tammerfors	Laahden Lahtis	Kokkon Kotka	Etelä-Saimaan Södra Saimens	Mikkelin S:t Michels
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sisätaudit — Inremedicin — <i>Medicine</i>	1 269	325.7	236.9	106.7	226.2	474.8	206.2	99	50
Niistä — Därav — <i>Of which:</i>									
Reumataudit — Reumatiska sjukdomar — <i>Rheumatic diseases</i>	5	11	6	4	14	248	6	6	4
Allergia — Allergi — <i>Allergy</i>	40	—	—	—	—	—	—	—	—
Munuaisosasto — Njuravdelningen — <i>Department for nephritic beds</i>	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Polio-osasto — Polioavdelning — <i>Department for polio beds</i>	12	—	—	—	—	—	—	—	—
Kirurgia — Kirurgi — <i>Surgery</i>	1 352	247.9	²⁾ 241.3	105.7	332.3	84.6	146.4	91	77
Niistä — Därav — <i>Of which:</i>									
Yleiskirurgia — Allmän kirurgi — <i>General surgery</i>	655	247.9	²⁾ 241.3	105.7	332.3	84.6	146.4	91	77
Ortopedia — Ortopedi — <i>Orthopedics</i>	465	—	—	—	—	—	—	—	—
Rintakirurgia — Thoraxkirurgi — <i>Thoraxsurgery</i>	67	—	—	—	—	—	—	—	—
Neurokirurgia — Neurokirurgi — <i>Neurosurgery</i>	55	—	—	—	—	—	—	—	—
Plastiikkakirurgia — Plastikkirurgi — <i>Plastic surgery</i>	30	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapsikirurgia — Barnkirurgi — <i>Child surgery</i>	70	—	—	—	—	—	—	—	—
Syntytyt — Förlossning — <i>Maternity</i>	431.8	180.4	96.9	69.9	154.7	92.2	106.1	60	54.5
Naistentaudit — Kvinnosjukdomar — <i>Gynaecology</i>	379	53	39	7.5	7.5	35.4	33.6	29	0.2
Lastentaudit — Barnsjukdomar — <i>Pediatrics</i> ..	567.5	124.5	39	16	52	49	41	54.5	40.5
Keskusosasto — Avdelningen för ofullgångna — <i>Department for prematures</i>	58	—	—	—	—	—	—	—	0.5
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit — Öron-, näs- och strupsjukdomar — <i>Ear, nose and throat diseases</i> ..	176	25	13	—	—	—	—	15	—
Silmätaudit — Ögonsjukdomar — <i>Ophthalmology</i> ..	149	24	20	—	—	62	—	15	—
Iho- ja sukupuolitaudit — Hud- och könssjuk- domar — <i>Skin and venereal diseases</i>	176	57	—	—	—	—	—	—	—
Sädehoito — Strålbehandling — <i>Radiotherapy</i> ..	136	54	—	—	40	—	—	25	—
Neurologia — Neurologi — <i>Neurology</i>	147	28	—	—	—	—	—	—	—
Tartuntataudit — Epidemiska sjukdomar — <i>Communicable diseases</i>	45.8	80	27	20.6	137.7	42.6	33.6	30	45
Jakamattomat — Odelade — <i>Non specialized</i> ...	1 035.7	199.3	127.3	69.8	209.4	237.2	60.3	113	136
Yhteensä — Summa — Total	5 922.8	1 398.8	840.4	396.2	1 159.8	1 077.8	627.2	531.5	403.7
Sairaansijoja yhteensä 1 000 asukasta kohti keskussairaala-alueissa — Sjukplatsernas summa per invånare i centralsjukhusdistriktet — <i>Beds together per 1 000 inhabitants in the central hospital district</i>	7.3	3.5	3.5	2.8	3.2	6.4	3.3	4.1	3.3

¹⁾ Lukuunottamatta laitossairaaloita. — Exkl. inrättningsanstaltens sjukhus. — *Excl. hospital at special institutions.*

²⁾ Näistä 37 urologian sairaansijaa. — Därav 37 urologiska sjukplatser. — *Of those 37 urological beds.*

³⁾ Näistä urologian 38 sairaansijaa. — Därav 38 urologiska sjukplatser. — *Of those 38 urological beds.*

⁴⁾ Lukuun sisältyy Helsingin Lastenlinnan 200 sairaansijaa. — Uppgiften innehåller Barnets Borgs (Helsingfors) 200 sjukplatser. — *Incl. 200 beds*

⁵⁾ Kaatumataudin sairaansijoja. — Sjukplatser för fallandesjuka. — *Beds for epileptics.*

Savonlinnan Nystöets	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Kuopion Kuopio	Keski-Suomen Mellersta Finland	Seinäjoen Seinäjoki	Vaasan Vasa	Keski-Pohjanmaan Mellersta Österbottens	Oulun yliopistollinen Uleåborgs universitet	Kainuun Kainuu	Kemin Kemijoki	Lapin Lapplands	Ålvenanmaan Ålands	Yhteensä Summa Total	Erikoisalojen sairaanhoitoja yhiteensä 1 000 asukasta kohti Sjukplacernas summa per 1 000 invånare enligt specialområde Specialities' beds together per 1 000 inhabitants
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
65.4	101	249.6	101.5	54	120.8	1.2	247	25	30	16	38	4 044	0.91
—	1	1	3	1	3	—	3	—	1	—	—	317	0.07
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	0.01
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	0.00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	0.00
83.4	116	235.6	177.8	132	136.1	1.9 ^{a)}	157	65	49.5	68.5	34	3 935	0.89
83.4	116	235.6	97.8	132	136.1	1.9 ^{a)}	157	65	44	56	34	3 150	0.71
—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	545	0.12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	0.02
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	0.01
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	0.01
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.5	12.5	—	88	0.02
42.2	118.7	148.6	135	79	100.8	52.7	116.5	61	39	66	14	2 220	0.50
24	33.2	50.6	32	—	28	—	35	10	18	11	14	840	0.19
28.7	44.9	96.2	50.5	26	40	—	56	0.7	48.5	53.5	—	4) 1 429	0.32
0.3	17.1	19.8	—	—	—	—	12	0.3	4.6	10.4	—	123	0.03
10	21	26	23	—	19	—	27	—	13	—	—	368	0.08
17	25	24	15	20	23	—	46	—	—	—	—	436	0.10
—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	273	0.06
—	—	—	25	—	—	—	40	—	—	—	—	320	0.07
—	—	^{a)} 212	—	—	—	—	—	—	—	—	—	387	0.09
23	38	62	49.7	—	30	18	49	—	14	9	—	755	0.17
56	260.6	203.4	302	217	86	255.9	168.1	135	145	169	5	4 191	0.94
350	775.5	1 327.8	911.5	528	583.7	329.7	989.6	297	361.6	403.4	105	^{a)} 19 321	4.35
3.9	3.6	4.9	3.7	2.5	3.7	2.8	4.0	2.8	4.3	3.3	5.0	4.35	—

in Children Castle in Helsinki.

6.14. Yleissairaaloiden sairaansijat omistajan mukaan keskussairaalaapiireittäin 31. 12. 1961
Lasarettssjukplatser centralsjukhusdistriktvis enligt ägaren 31. 12. 1961
Beds at general hospitals according to ownership by central hospital district 31. 12. 1961

Keskussairaalaapiiri Centralsjukhusdistrikt Central hospital district	Väkiluku 31. 12. 1960 ¹⁾ Folkmängd 31. 12. 1960 ¹⁾ Population 31. 12. 1960 ¹⁾	1. Valtion — Statens — State hospitals			2-3. Yliopistoliset keskussairaalat Universitetscentralsjukhus-centralsjukhus University central hospitals-central hospitals			4. Aluesairaalat — Kretssjukhus — Intermediate hospitals		5. Paikallissairaalat — Lokalsjukhus — Local hospitals			
		Niistä — Därav — Of which	A. Läänin- ja yleiset — Läns- och allmänna — Provincial and public	B. Muut valtion — Övriga statens — Other state hospitals	Niistä — Därav — Of which	Kaupungit — Städer — Urban communes, 1st class	Kauppalat — Köpingar — Urban communes 2nd class	Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	Niistä — Därav — Of which	Kaupungit — Städer — Urban communes, 1st class	Kauppalat — Köpingar — Urban communes, 2nd class	Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	
1 Helsingin yliopistollinen Helsingfors universitets	815 655	284	—	284	²⁾ 1 966	1 432	88	446	231	66	12	153	1 863.3
2 Turun yliopistollinen — Åbo universitets	395 309	—	—	—	³⁾ 553	391.1	4.8	157.1	337.2	56.9	51	229.3	368.1
2 Satakunnan — Satakunda	239 211	275	275	—	—	—	—	—	145.7	98.3	—	47.4	⁶⁾ 294.7
4 Hämeenlinnan — Tavastehus	139 554	87	87	—	—	—	—	—	151.5	49	46.3	56.2	132.7
5 Tampereen — Tammerfors	366 186	175	175	—	—	—	—	—	⁴⁾ 183.6	—	⁴⁾ 118	65.6	620.2
6 Lahden — Lahtis	167 933	—	—	—	—	—	—	—	5.5	—	—	5.5	666.3
7 Kotkan — Kotka	187 538	—	—	—	—	—	—	—	⁵⁾ 246.5	—	116.5	⁵⁾ 130	349.7
8 Etelä-Saimaan — Södra Saimens	130 089	—	—	—	336	79.5	118.5	138.	—	—	—	—	134
9 Mikkelin — S:t Michels	122 080	154	154	—	1	—	—	1	2.7	—	—	2.7	202
10 Savonlinna — Nyslotts	89 008	—	—	—	247	74.8	—	172.2	12	—	—	12	87
11 Pohjois-Karjalan — Norra Karels	213 054	—	—	—	403	112.9	20.4	269.7	2.7	—	—	2.7	315.8
12 Kuopion — Kuopio	270 504	—	—	—	450	209.3	9	231.7	199.6	26.3	102.6	70.7	341.2
13 Keski-Suomen — Mellersta Finland	245 014	80	—	80	375	163.8	3.2	208	6	—	—	6	407
14 Seinäjoen — Seinäjoki	210 094	225	225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	296
15 Vaasan — Vasa	158 674	—	—	—	325	169	—	156	120.7	64.6	—	56.1	103
16 Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbottens	117 873	—	—	—	—	—	—	—	4.3	—	—	4.3	325.4
17 Oulun yliopistollinen — Uleåborgs universitets	245 472	390	390	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125.6
18 Kainuun — Kainuu	106 880	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76
19 Kemin — Kemi	84 264	205	205	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82
20 Lapin — Lapplands	120 849	110	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
21 Ahvenanmaan — Ålands	20 981	—	—	—	100	—	—	100	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa — Total	4 446 222	2 085	1 721	364	²⁻³⁾ 4 756	2 632.4	243.9	1 879.7	⁴⁻⁵⁾ 1 649	361.1	⁴⁾ 446.4	⁵⁾ 841.5	⁶⁾ 6 817
Sairaansijoja yhteensä 1 000 asukasta kohti — Sjukplatsernas summa per 1 000 invånare — Beds together per 1 000 inhabitants	—	0.47	0.39	0.08	1.07	1.82	0.93	0.69	0.37	0.25	1.70	0.31	1.54

¹⁾ Väestölaskennan ennakkotietoja. — Folkräkningens förhandsuppgifter. — *The provisional data of the 1960 census of population.*

²⁾ Näistä Helsingin yliopiston 240 sairaansijaa. — Därav Helsingfors universitets 240 sjukplatser. — *Of those 240 beds of university of Helsinki.*

³⁾ Näistä Turun Yliopiston 94 sairaansijaa. — Därav Åbo Universitets 94 sjukplatser. — *Of those 94 beds of Finnish University of Turku.*

⁴⁾ Näistä tehdaslaitosten 30 sairaansijaa. — Därav fabriksföretagens 30 sjukplatser. — *Of those 30 beds of manufactures.*

⁵⁾ Näistä tehdaslaitosten 24 sairaansijaa. — Därav fabriksföretagens 24 sjukplatser. — *Of those 24 beds of manufactures.*

⁶⁾ Näistä tehdaslaitosten 12,8 sairaansijaa. — Därav fabriksföretagens 12,8 sjukplatser. — *Of those 12,8 beds manufactures.*

⁷⁾ Sis. Helsingin Lastenlinna. — Inkl. Barnets Borg (Helsingfors). — *Incl. Children Castle in Helsinki.*

⁸⁾ Näistä yliopistojen ja tehdaslaitosten 400,8 sairaansijaa. — Därav universitetens och fabriksföretagens 400,8 sjukplatser. — *Of those 400,8 beds of universities and manufactures.*

6.21. Laitossairaalat ja niiden toiminta
Inrättningsanstalternas sjukhus och deras verksamhet
Hospitals of institutions and their services

Laitossairaalat Inrättningsanstalternas sjukhus <i>Hospitals of institutions</i>	Sairaansijoja 31. 12. ¹⁾ Sjukplatser 31. 12. ¹⁾ Beds 31. 12. ¹⁾	Otettuja potilaita Intagningar <i>Admissions</i>	Hoitopäiviä Vård dagar <i>Hospital days</i>
1. Kunnallisen sosiaalihuollon alaiset — Underordnade den kommunala socialvården — Under communal social care	10 880
A. Laitossairaaluetteloon hyväksytyt sairaalat — I inrättningsanstalternas sjukhusförteckning godkända sjukhus — <i>Hospitals accepted to the list of hospitals of institutions</i>	2 032	3 049	715 336
(Kunnalliskotien sairastosastot — Kommunalhemens sjukavdelningar — <i>Sick departments of infirmaries</i>)			
Espoon kunnalliskodin sairastosasto (Aurora) — Esbo kommunalhems sjukavdelning (Aurora)	142	95	50 523
Helsingin kaupungin — Helsingfors stads:			
— Koskelan sairaskodin sairastosasto — Forsby sjukhems sjukavdelning	930	1 527	323 469
— Kustaankartanon vanhaikodin sairastosasto — Gustafsgårds åldringshems sjukavdelning	147	392	48 092
Helsingin mlkn kunnalliskodin sairastosasto (Katriinankoti) — Helsingekommuns kommunalhems sjukavdelning (Katrinhemmet)	153	139	58 573
Kotkan kunnalliskodin sairastosasto	102	88	34 192
Riihimäen kunnalliskodin sairastosasto	66	34	23 706
Tampereen kunnalliskodin sairastosasto (Koukkuniemi)	133	261	49 032
Turun kunnalliskodin sairastosasto — Åbo kommunalhems sjukavdelning	227	249	81 575
Vaasan kunnalliskodin sairastosasto — Vasa kommunalhems sjukavdelning	132	264	46 174
B. Muut — Övriga — <i>Other</i>	¹⁾ 8 848
2. Puolustusvoimain alaiset — Underordnade försvarsmakten — Under forces of defence	1 715
A. Laitossairaaluetteloon hyväksytyt sairaalat — I inrättningsanstalternas sjukhusförteckning godkända sjukhus — <i>Hospitals accepted to the list of hospitals of institutions</i>	581	10 551	150 599
Keskussotilassairaala 1 (Helsinki) — Centralmilitärsjukhuset 1 (Helsingfors)	324	6 213	85 773
Keskussotilassairaala 2 (Lahti) — Centralmilitärsjukhuset 2 (Lahti)	137	3 963	45 091
Sotilasparantola — Militärsanatoriet	²⁾ 120	375	19 735
B. Muut — Övriga — <i>Other</i>	1 134
3. Vankeinhoitoviraston alaiset — Underordnade fångvårdsbyrån — Under prison system	598
A. Laitossairaaluetteloon hyväksytyt sairaalat — I inrättningsanstalternas sjukhusförteckning godkända sjukhus — <i>Hospitals accepted to the list of hospitals of institutions</i>	317	1 339	84 351
Helsingin keskusvankilan sairaala — Helsingfors centralfängelsets sjukhus	90	713	18 029
Hämeenlinnan keskus- ja lääninvankilan tuberkuloosisairaala ja sen toipilasosasto — Tavastehus central- och länsfängelsetstuberkulossjukhus och dess konvalescentsavdelning	²⁾ 147	358	39 975
Turun vankimielisairaala — Åbo sinnessjukhus för fångar	³⁾ 80	268	26 347
B. Muut — Övriga — <i>Other</i>	281
4. Muut laitossairaalat — Övriga inrättningsanstalternas sjukhus — Other hospitals of institutions	1 110	16	429 672
A. Laitossairaaluetteloon hyväksytyt sairaalat — I inrättningsanstalternas sjukhusförteckning godkända sjukhus — <i>Hospitals accepted to the list of hospitals of institutions</i>	1 110	516	429 672
Alkoholistien vastaanottolaitos (Järvenpää)	70	408	26 406
Nastolan hoitokoti	120	50	42 086
Rinnekotisäätiön keskuslaitos Rinnekoti (Skogsby, Espoo ja Helsinki)	376	40	157 960
Vaalijalan keskuslaitos (Pieksämäki)	544	18	203 220
B. Muut — Övriga — <i>Other</i>	—	—	—
(1—4) Yhteensä — Summa — Total	14 303
Niistä — Därav — <i>Of which</i>			
A. Laitossairaaluetteloon hyväksytyt sairaalat — I inrättningsanstalternas sjukhusförteckning godkända sjukhus — <i>Hospitals accepted to the list of hospitals of institutions</i>	⁴⁾ 4 040	⁵⁾ 15 455	⁶⁾ 1 379 958
B. Muut — Övriga — <i>Other</i>	¹⁾ 10 263

¹⁾ Näistä 3 000 mielisairaansijoja. — Därav 3 000 sinnessjukplatser. — *Of those 3 000 beds for mental diseases care.*

²⁾ Tuberkuloosisairaansijoja — Tuberkulossjukplatser — *Beds for tuberculosis care.*

³⁾ Mielisairaansijoja — Sinnessjukplatser — *Beds for mental diseases care.*

⁴⁾ Näistä 80 mielisairaansijaa sekä 267 tuberkuloosisairaansijoja. — Därav 80 sinnessjukplatser och 267 tuberkulossjukplatser. — *Of those 80 beds for mental diseases care and 267 beds for tuberculosis care.*

⁵⁾ Näistä 733 tuberkuloosipotilasta sekä 268 mielisairasta. — Därav 733 intagningar för tuberkulosvård och 268 för sinnessjukvård. — *Of those 733 admissions for tuberculosis care and 268 for mental diseases care.*

⁶⁾ Näistä 59 710 tuberkuloosipotilaiden hoitopäiviä sekä 26 347 mielisairaspotilaiden hoitopäiviä. — Därav 59 710 vård dagar för tuberkulosvård och 26 347 vård dagar för sinnessjukvård. — *Of those 59 710 hospital days for tuberculosis care and 26 347 hospital days for mental diseases care.*

**6.22. Laitossairaaloiden sairaansijat keskussairaala-
piireittäin 31. 12. 1961**
Sjukplatser för inrättningarnas sjukhus centralsjukhusdistriktvis 31. 12. 1961
Beds of the hospitals of institutions by central hospital district 31. 12. 1961

Keskussairaala- piiri Centralsjukhusdistrikt Central Hospital district	Kunnallisen sosiaa- lihuollon alaiset Underordnade den kommunala social- vården <i>Under communal social care</i>		Puolustusvoimien alaiset Underordnade försvarsmakten <i>Under forces of defence</i>			Vankeinhoito- viraston alaiset Underordnade fångvårdsbyrån <i>Under prison system</i>			Muut Övriga <i>Other</i>			Yhteensä Summa <i>Total</i>			
	1.		2.			3.			4.			1-4.			
	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾		A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾		A ¹⁾	B ²⁾	
1. Helsingin yliopistollinen Helsingfors Universitets	2 037	1 372	665	516	324	192	99	90	9	446	446	—	3 098	2 232	866
2. Turun yliopistollinen — Åbo Universitets	679	227	452	102	—	102	109	4) 80	29	—	—	—	890	307	583
3. Satakunnan — Sata- kunda	247	—	247	50	—	50	11	—	11	—	—	—	308	—	308
4. Hämeenlinnan — Ta- vastehus	385	66	319	116	—	116	187	5) 147	40	—	—	—	688	213	475
5. Tampereen — Tammer- fors	553	133	420	10	—	10	—	—	—	—	—	—	563	133	430
6. Lahden — Lahtis	222	—	222	137	137	—	—	—	—	120	120	—	479	257	222
Kotkan — Kotka	512	102	410	180	—	180	—	—	—	—	—	—	692	102	590
8. Etelä-Saimaan — Södra Saimens	172	—	172	80	—	80	59	—	59	—	—	—	311	—	311
9. Mikkelin — S:t Michels	243	—	243	33	—	33	19	—	19	544	544	—	839	544	295
Savonlinnan — Nyslotts	214	—	214	120	3) 120	—	—	—	—	—	—	—	334	120	214
11. Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	389	—	389	63	—	63	—	—	—	—	—	—	452	—	452
12. Kuopion — Kuopio	550	—	550	59	—	59	70	—	70	—	—	—	679	—	679
13. Keski-Suomen — Mel- lersta Finlands	496	—	496	30	—	30	—	—	—	—	—	—	526	—	526
14. Seinäjoen — Seinäjoki	285	—	285	17	—	17	—	—	—	—	—	—	302	—	302
15. Vaasan — Vasa	279	132	147	30	—	30	11	—	11	—	—	—	320	132	188
16. Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbottens	99	—	99	12	—	12	—	—	—	—	—	—	111	—	111
17. Oulun yliopistollinen — Uleåborgs Universitets	279	—	279	125	—	125	12	—	12	—	—	—	416	—	416
18. Kainuun — Kainuu	108	—	108	35	—	35	21	—	21	—	—	—	164	—	164
19. Kemin — Kemi	74	—	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	—	74
20. Lapin — Lapplands	79	—	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	—	79
21. Ahvenanmaan — Ålands	37	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	—	37
Yhteensä — Summa — Total	6) 7 939	2 032	6) 5 907	1 715	581	1 134	598	317	281	1 110	1 110	—	6) 11 362	4 040	6) 7 322

¹⁾ Laitossairaaluetteloon hyväksytyt sairaalat. — I inrättningarnas sjukhusförteckning godkända sjukhus. — *Hospitals accepted to the list of hospitals of institutions (A).*

²⁾ Muut — Övriga — *Other (B).*

³⁾ Tuberkuloosisairaansijojä sotilasparantolassa. — Militärsanatoriets sjukplatser. — *Tuberculosis beds at military sanatorium.*

⁴⁾ Turun vankimielisairaalan sairaansijat. — Sjukplatser i Åbo sinnessjukhus för fångar. — *Beds at mental hospital of prisons.*

⁵⁾ Hämeenlinnan keskus- ja lääninvankilan Tuberkuloosisairaalan ja sen toipilasosaston sairaansijat. — Tavastehus central- och länsfängelset tuberkulosjukhus och dess konvalescentavdelningens sjukplatser. — *Beds at tuberculosis sanatorium of prisons.*

⁶⁾ Lisäksi 2 941 mielisairaansijaa. — Därtill 2 941 sinnessjukplatser. — *In addition 2 941 mental beds.*

**6.23. Laitossairaaloiden sairaansijat erikoisal-
an mukaan 31. 12. 1961**
Inrättningarnas sjukplatser efter vårdform 31. 12. 1961
Beds at special institutions by type of care 31. 12. 1961

	Sairaaloita Sjukhus <i>Hospitals</i>		Yleissairaan- sijojä Lasarettisjuk- platser <i>General beds</i>		Mielisairaan- sijojä Sinnessjuk- platser <i>Mental beds</i>		Tuberkuloosi- sairaansijojä Tuberkulos- sujukplatser <i>Tuberculosis beds</i>		Sairaansijojä yhteensä Sjukplat- sernas summa <i>Beds total</i>		1961		1960		
	A ¹⁾ B ²⁾		A ¹⁾ B ²⁾		A ¹⁾ B ²⁾		A ¹⁾ B ²⁾		A ¹⁾ B ²⁾		Niistä — Därav — <i>Of which</i>		A ¹⁾ B ²⁾		
	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾	B ²⁾	A ¹⁾
Kunnalliskotien — Kommunalhemmens — <i>Of communal infirmaries</i>	9	300	2 032	5 907	—	2 941	—	—	10 880	2 032	8 848	2 109	8 377		
Puolustusvoimien — För- svarsväsendes — <i>Military</i>	3	30	461	1 134	—	—	120	—	1 715	581	1 134	581	1 136		
Vankiloiden — Fångelsernas — <i>Of prisons</i>	3	17	90	281	80	—	147	—	598	317	281	275	281		
Muut — Andra — <i>Other</i>	4	—	1 110	—	—	—	—	—	1 110	1 110	—	70	—		
Yhteensä — Summa — Total	19	347	3 693	7 322	80	2 941	267	—	14 303	4 040	10 263	3 135	9 794		

¹⁾ Laitossairaaluetteloon merkityt sairaansijojä. — Sjukplatser, som ingår i inrättningarnas sjukhusförteckning. — *Beds included in the list of special institutions.*

²⁾ Laitossairaaluetteloon merkitsemättömiä sairaansijojä. — Sjukplatser, som icke ingår i inrättningarnas sjukhusförteckning. — *Beds excluded in the list of special institutions.*

Liite 6.01. Sairaansijat kunnittain 31. 12. 1961 ¹⁾
Bilaga 6.01. Sjukplatser kommunvis den 31. 12. 1961 ¹⁾
Appendix 6.01 Beds by commune on 31. 12. 1961 ¹⁾

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkiluku Folk mängd Population	Keskussairaalaopirittin n:o Centralsjukvårdsdistrikt nr Central hospital district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub. piirin sekä toimiton n:o Tub. distrikt och byrå nr. T.B. district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaalanhoitopiirin n:o Sinnessjukvårdsdistrikt nr Mental health district no	A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Kaupungit — Städer — Urban communes										
Helsinki — Helsingfors	U	452 777	1	2 904.1	1	1 996.7	283.0	1	701.0	—
Tampere — Tammerfors	H	127 260	5	419.0	9	932.6	—	3	260.7	—
Turku — Åbo	T-P	124 359	2	596.9	2	484.0	173.0	2	209.5	—
Hamina — Fredrikshamn	Ky	9 797	7	48.0	12/1	22.5	—	10/2	8.0	—
Hanko — Hangö	U	8 149	1	43.2	3/3	23.2	—	4/1	8.0	—
Heinola	M	10 987	6	85.0	11/1	25.9	20.4	9/4	8.0	—
Hyvinkää — Hyvinge	U	20 352	1	96.2	4	37.7	38.0	5/2	14.8	—
Hämeenlinna — Tavastehus	H	28 298	4	70.0	10	89.7	60.0	9/1	37.0	—
Iisalmi	Ku	5 994	12	31.3	14	15.3	15.4	12/3	6.0	—
Joensuu	P-K	28 335	11	157.9	13	28.6	—	11/2	21.4	—
Jyväskylä	K-S	39 636	13	206.8	15/2	57.4	150.0	13/1	50.0	—
Kajaani	O	14 687	18	32.0	17	18.5	28.8	17/3	23.0	—
Kaskinen — Kaskö	V	1 484	15	3.5	16	3.4	2.8	15/3	4.6	—
Kemi	L	28 040	19	47.4	17	82.2	58.0	18/1	55.0	—
Kokkola — Gamlakarleby	V	16 195	16	65.0	16	41.2	9.2	15/1	21.7	—
Kotka	Ky	30 293	7	226.0	12/2	87.5	55.0	10/2	30.0	—
Kouvola	Ky	18 245	7	45.5	12/1	39.8	—	10/3	13.0	—
Kristiinankaupunki — Kristinestad	V	2 670	15	13.2	16	12.6	24.9	15/3	6.3	—
Kuopio	Ku	44 911	12	340.9	14	96.9	204.5	12/1	40.0	—
Lahti	H	66 802	6	396.0	10	206.4	129.0	9/3	80.0	—
Lappeenranta — Villmanstrand ...	Ky	21 627	8	110.5	12/1	86.2	—	10/1	24.0	—
Loviisa — Lovisa	U	6 569	1	45.9	3/4	19.7	5.0	4/2	7.0	—
Maarianhamina	A	6 685	21	31.9	18	12.2	—	19	10.0	—
Mikkeli — S:t Michel	M	19 795	9	56.0	11/1	63.1	45.8	10/4	19.0	—
Naantali — Nådendal	T-P	2 735	2	2.6	6	4.9	—	6/1	1.2	—
Oulu — Uleåborg	O	58 197	17	192.0	17	191.8	—	17/1	60.0	—
Pietarsaari — Jakobstad	V	14 767	15	67.2	16	40.1	15.4	15/1	28.1	—
Pori — Björneborg	T-P	54 103	3	148.0	7	154.7	—	7/1	85.0	—
Porvoo — Borgå	U	11 875	1	49.2	3/4	43.8	5.0	4/2	3.0	20.0
Raahe — Brahestad	O	4 942	17	26.5	17	8.0	5.0	16/1	8.6	—
Rauma — Raumo	T-P	21 611	3	128.3	6	51.4	—	7/3	32.0	—
Riihimäki	H	20 197	4	55.0	4	53.3	31.0	9/5	23.0	—
Rovaniemi	L	21 510	20	32.2	17	28.6	66.4	18/2	44.0	—
Salo	T-P	11 008	2	62.5	5	31.7	10.0	6/3	15.4	—
Savonlinna — Nyslott	M	14 742	10	98.7	11/2	36.2	28.1	10/5	15.0	—
Seinäjoki	V	15 605	14	16.0	15/1	21.8	36.0	14/1	17.0	—
Tammisaari — Ekenäs	U	5 510	1	28.1	3/3	20.9	—	4/1	7.0	—
Tornio — Torneå	L	5 529	19	15.2	17	10.3	6.9	18/1	8.0	—
Uusikaarlepyy — Nykarleby	V	1 055	15	9.9	16	3.4	—	15/1	2.7	—
Uusikaupunki — Nystad	T-P	4 536	2	16.0	6	28.2	—	6/1	4/8	—
Vaasa — Vasa	V	42 701	15	193.4	16	140.8	—	15/2	48.8	30.0

¹⁾ Valtion ja yksityisten omistamia sairaansijoja lukuunottamatta. — Exklusive sjukplatser, vilka äges av staten och privata. — Excluding state and private owned beds.

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väikku Folkmängd Population	Keskussairaalan n:o Centralsjukhusdistrikt nr. Central hospital district no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds			Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaalanhoitopiirin n:o Sinnessjukvårdsdistrikt nr. Mental health district no.	A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B	Tub.piiriin ja toimiston n:o Tub.distrikt och byrå nr T B district and dispensary no.	Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Kauppalat — Köpingar — Urban communes										
Forssa	H	10 745	4	48.3	10	23.7	—	9/2	6.0	8.6
Ikaalinen	T-P	637	5	20.0	9	10.2	—	7/2	20.0	—
Imatra	Ky	32 745	8	188.0	12/1	75.6	63.9	10/1	38.0	—
Järvenpää	U	12 225	1	44.0	4	25.8	20.0	5/1	6.9	—
Karhula	Ky	22 143	7	35.8	12/2	53.0	54.0	10/2	23.0	—
Karjaa — Karis	U	4 775	1	15.1	3/3	9.3	—	4/1	8.0	—
Karkkila	U	4 909	1	16.1	4	16.4	10.0	5/2	5.9	—
Kauniainen — Grankulla	U	2 594	1	8.2	3/2	8.4	6.0	4/4	4.0	—
Kemijärvi	L	5 035	20	10.6	17	8.0	6.0	18/3	11.0	—
Kerava — Kervo	U	9 925	1	30.7	4	25.0	12.0	5/1	7.9	—
Kuusankoski	Ky	21 380	7	77.0	12/1	82.5	—	10/3	25.0	—
Lauritsala	Ky	11 647	8	45.5	12/1	27.8	—	10/1	14.0	—
Liekka	P-K	4 361	11	29.4	13	8.5	8.0	11/3	4.1	—
Lohja — Lojo	U	9 033	1	30.9	4	16.5	25.7	5/1	6.9	—
Loimaa	T-P	6 053	2	42.6	5	6.5	5.0	6/2	6.5	1.1
Mänttä	H	6 824	5	47.0	9	17.9	—	8	8.2	—
Nokia	H	18 116	5	75.0	9	88.1	—	8	36.9	—
Nurmes	P-K	2 170	11	13.3	13	3.2	—	11/3	2.0	—
Parainen — Pargas	T-P	6 389	2	15.4	3/1	8.0	7.0	4/3	10.0	—
Pieksämäki	M	10 547	9	21.8	11/1	16.6	30.0	13/2	13.0	—
Suolahti	K-S	5 106	13	4.9	15/2	3.5	16.0	13/3	8.0	—
Toijala	H	6 938	5	4.0	10	15.6	12.0	8	10.3	—
Valkeakoski	H	14 178	5	69.0	10	33.5	20.0	8	20.5	—
Vammala	T-P	4 624	5	7.5	8	8.1	4.5	7/4	7.0	—
Varkaus	K	22 211	12	144.5	14	65.3	35.9	12/4	20.0	—
Äänekoski	K-S	7 169	13	32.3	15/2	6.9	18.0	13/3	10.0	—
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes										
Ahlainen	T-P	2 984	3	7.0	7	6.3	—	7/1	7.0	—
Aitolahti	H	1 611	5	—	9	2.1	—	8	1.0	—
Alahärmä	V	5 673	14	—	15/1	6.9	—	14/3	8.5	—
Alajärvi	V	9 704	14	20.0	15/1	9.2	—	14/3	11.1	—
Alastaro	T-P	5 203	2	15.6	8	9.4	4.5	6/2	9.2	1.1
Alatornio — Nedertorneå	L	8 862	19	4.6	17	20.5	23.2	18/1	23.0	—
Alaveteli — Nedervetil	V	1 787	16	3.2	16	2.3	—	15/1	2.7	—
Alavieska	O	3 871	16	7.3	17	5.8	8.8	16/1	8.6	—
Alavus — Alavo	V	11 586	14	31.0	15/1	6.9	41.1	14/1	12.8	—
Angelnäsi	T-P	1 083	2	3.7	5	2.2	1.0	6/3	1.2	—
Anjala	Ky	6 207	7	8.0	12/1	15.7	—	10/3	3.0	—
Anttola	M	2 652	9	—	11/1	6.2	4.1	10/4	2.0	—
Artjärvi — Artsjö	U	3 003	1	5.6	4	9.6	6.0	9/4	3.0	—
Asikkala	H	8 093	6	22.0	10	30.6	12.0	9/4	7.0	—
Askainen — Villnäs	T-P	1 080	2	1.6	6	3.7	—	6/1	1.2	—
Askola	U	3 884	1	10.6	4	11.8	8.0	5/1	1.0	2.0
Aura	T-P	2 698	2	5.1	5	5.4	2.0	6/2	2.3	—
Bergö	V	686	15	1.7	16	1.1	—	15/2	1.8	—
Björköby	V	547	15	1.2	16	1.1	—	15/2	0.9	—
Bromarv	U	1 968	1	9.0	3/3	12.7	—	4/1	3.0	—
Brändö	A	766	21	3.7	18	2.7	—	19	2.0	—

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkluku Folkmängd Population	Keskussairaalaopirini n:o Centralsjukhusdistrikt nr. Central hospital district no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub-piirin ja toimiston n:o Tub.district och byrå nr T.B district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaanhoidopiirin n:o Sinnessjukvårdsdistrikt nr. Mental health district no.	A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Dragsfjärd	T-P	4 427	2	8.6	3/1	17.1	—	4/3	7.0	—
Eckerö	A	846	21	4.0	18	2.7	—	19	2.0	—
Elimäki	Ky	8 878	7	43.5	12/1	15.5	—	10/3	7/0	—
Eno	P-K	11 225	11	47.1	13	9.5	—	11/2	15.3	—
Enonkoski	M	3 203	10	10.5	11/2	7.2	3.0	10/5	3.0	—
Enontekiö	L	2 340	20	19.1	17	2.3	2.4	18/2	2.0	—
Eräjärvi	H	1 854	5	—	9	4.1	—	8	3.1	—
Espoo — Esbo	U	56 641	1	210.3	3/2	78.1	24.0	4/4	32.0	—
Eura	T-P	6 712	3	5.7	6	18.4	—	7/3	11.0	—
Eurajoki	T-P	5 723	3	2.3	6	14.7	—	7/3	13.0	—
Evijärvi	V	4 074	14	17.0	15/1	4.6	19.5	14/4	7.7	—
Finström	A	1 801	21	8.6	18	9.5	—	19	4.0	—
Föglö	A	1 022	21	4.9	18	2.7	—	19	2.0	—
Geta	A	594	21	2.8	18	2.7	—	19	2.0	—
Haapajärvi	O	9 216	16	25.7	17	14.8	24.4	16/1	16.1	—
Haapasaari — Aspö	Ky	123	7	—	12/1	—	—	10/2	—	—
Haapavesi	O	8 545	17	10.9	17	11.4	6.8	16.2	16.1	—
Hailuoto — Karlö	O	1 372	17	—	17	3.4	6.2	17/2	2.0	—
Halikko	T-P	6 903	2	18.6	5	16.3	20.0	6/3	10.6	—
Halsua	V	2 153	16	3.5	15/1	1.1	—	14/4	1.7	—
Hammarland	A	1 202	21	5.7	18	5.4	—	19	3.0	—
Hankasalmi	K-S	9 241	13	18.0	14	17.4	25.0	13/2	13.0	—
Harjavalta	T-P	7 099	3	1.5	7	14.7	—	7/1	12.0	—
Hartola	M	6 486	6	30.0	11/1	10.3	2.0	16/2	8.0	—
Hattula	H	6 862	4	1.0	10	27.6	30.0	9/1	9.0	—
Hauho	H	5 896	4	5.0	10	18.7	15.0	9/1	9.0	—
Haukipudas	O	13 956	17	—	17	27.4	52.4	17/2	21.0	—
Haukivuori	M	5 097	9	—	11/1	10.3	10.2	10/4	4.0	—
Hausjärvi	H	9 002	4	21.8	4	23.2	10.0	9/5	15.0	—
Heinolan mlk. — Heinola lk	M	5 960	6	4.0	11/1	18.6	3.0	9/4	7.0	—
Heinävesi	M	9 629	11	30.5	11/1	20.7	20.0	11/1	11.2	—
Helsingin mlk. — Helsinge lk.	U	43 843	1	178.5	4	46.6	39.0	5/1	27.7	—
Hiittinen — Hitis	T-P	901	2	2.9	3/1	4.6	—	4/3	2.0	—
Himanka	V	3 332	16	3.2	15/1	4.6	6.1	14/4	4.3	—
Hinnerjoki	T-P	1 663	2	3.2	6	6.1	—	7/3	3.0	—
Hirvensalmi	M	5 047	9	16.0	11/1	14.5	5.1	10/4	5.0	—
Hollola	H	9 500	6	11.0	10	18.5	32.0	9/4	10.0	—
Honkajoki	T-P	3 574	3	6.0	7	4.2	—	7/2	8.0	—
Honkilahti	T-P	1 848	3	3.4	6	3.7	—	7/3	3.0	—
Houtskari — Houtskär	T-P	1 110	2	2.9	3/1	4.6	4.0	4/3	2.0	—
Huittinen	T-P	9 794	3	29.0	8	29.6	23.6	7/4	18.0	—
Humpkala	H	3 474	2	7.9	10	15.6	—	9/2	2.0	4.3
Hyrynsalmi	O	6 089	18	20.0	17	9.1	11.5	17/3	6.0	—
Hyvinkään mlk. — Hyvinge lk.	U	6 757	1	17.1	4	15.4	16.0	5/2	3.9	—
Hämeenkyrö — Tavastkyro	T-P	10 700	5	21.0	8	12.1	23.6	7/4	20.0	—
Ii	O	5 950	17	—	17	11.4	22.5	17/2	9.0	—
Iisalmen mlk. — Iisalmi lk.	Ku	14 205	12	43.1	14	15.3	—	12/3	12.0	—
Iitti	Ky	9 754	6	43.5	12/1	8.0	68.0	10/3	9.0	—
Ikaalisten mlk. — Ikaalinen lk.	T-P	9 043	5	—	9	—	—	7/2	—	—
Ilmajoki	V	13 641	14	1.0	15/1	12.6	42.7	14/1	17.0	—
Iomantsi	P-K	13 834	11	48.8	13	15.9	—	11/2	16.3	—
Inari — Enare	L	8 831	20	28.3	17	8.0	15.7	18/2	17.0	—
Iniö	T-P	443	2	2.9	3/1	1.1	1.0	4/3	1.0	—
Inkoo — Ingå	U	3 934	1	19.1	3/3	12.8	—	4/1	6.0	—
Isajoki — Storå	V	5 030	14	14.0	15/1	8.0	18.6	14/2	10.2	—
Isokyrö — Storkyro	V	6 872	15	7.0	15/1	10.3	20.0	14/1	9.4	—
Jaala	Ky	3 512	7	11.5	12/1	14.7	—	10/3	5.0	—
Jalasjärvi	V	12 793	14	26.0	15/1	5.7	30.0	14/2	21.3	—

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkluku Folkmängd Population	Keskussairaalaalpiirin n:o Centralsjukhusdistrikt nr Central hospital district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds	Mielisairaanhoidopiirin n:o Sinnessjukhusdistrikt nr Mental health district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub-piirin ja toimiston n:o Tub-distrikt och byrå nr. T B district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals		A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Janakkala	H	12 672	4	33.1	10	27.4	30.0	9/1	17.0	—
Jepua — Jeppo	V	1 698	15	6.6	16	6.9	—	15/1	5.4	—
Jokioinen	H	5 906	2	13.3	10	17.5	—	9/2	2.0	5.4
Jomala	A	1 977	21	9.4	18	9.5	—	19	7.0	—
Joroinen	M	7 800	10	27.6	11/1	16.6	20.0	10/5	7.0	—
Joutsa	K-S	5 760	13	24.3	11/1	7.2	2.0	13/2	7.0	—
Joutseno	Ky	10 680	8	22.5	12/1	29.2	25.8	10/1	12.0	—
Juankoski	Ku	2 862	12	18.0	14	12.0	5.1	12/1	3.0	—
Jurva	V	6 185	14	1.0	15/1	8.0	20.7	14/2	11.1	—
Juuka	P-K	11 704	11	39.0	13	10.6	—	11/3	17.3	—
Juupajoki	H	3 515	5	1.0	9	12.9	—	8	7.2	—
Juva — Jockas	M	12 565	9	40.0	11/1	16.6	3.0	10/5	7.0	—
Jyväskylän mlk. — Jyväskylä lk.	K-S	24 174	13	62.9	15/2	11.5	83.1	13/2	40.0	—
Jämijärvi	T-P	3 666	3	6.0	7	7.4	—	7/2	8.0	—
Jämsä	K-S	12 197	13	47.9	15/2	11.5	42.6	13/1	16.0	—
Jämsänkoski	K-S	5 959	13	23.3	15/2	10.3	18.7	13/1	10.0	—
Jäppilä	M	2 880	9	7.9	11/1	6.2	7.0	13/2	5.0	—
Kaarina — S:t Karins	T-P	8 895	2	8.4	5	6.5	10.0	6/1	8.3	—
Kaarlela — Karleby	V	6 468	16	1.0	16	10.3	—	15/1	5.4	—
Kaavi	Ku	6 960	12	26.0	14	10.9	15.4	12/1	5.0	—
Kajaanin mlk. — Kajaani lk.	O	9 702	18	3.2	17	11.1	23.0	17/3	10.0	—
Kakskerta	T-P	677	2	0.9	5	2.2	1.0	6/1	1.2	—
Kalajoki	O	7 372	16	20.4	17	11.5	15.6	16/1	14.8	—
Kalanti	T-P	3 366	2	5.7	6	15.9	—	6/1	4.8	—
Kalvola	H	4 497	4	2.0	10	14.6	12.0	9/1	6.0	—
Kangasala	H	13 054	5	9.0	9	25.5	—	8	20.5	—
Kangaslampi	M	3 025	10	7.7	11/1	6.2	8.0	10/5	2.0	—
Kangasniemi	M	10 450	9	31.0	11/1	12.4	5.1	13/2	16/0	—
Kankaanpää	T-P	12 650	3	26.0	7	22.1	—	7/2	24.0	—
Kannonkoski	K-S	3 583	13	8.0	15/2	1.1	9.0	13/3	7.0	—
Kannus	V	5 741	16	22.0	15/1	4.6	10.2	14/4	6.8	—
Karjajoki — Bötom	V	2 998	14	—	15/1	3.5	13.4	14/2	6.0	—
Karinainen	T-P	2 571	2	3.9	5	8.7	3.0	6/2	3.6	—
Karjaan mlk. — Karis lk.	U	2 745	1	10.0	3/3	10.4	—	4/1	4.0	—
Karjala	T-P	1 379	2	1.6	6	3.7	—	6/1	2.3	—
Karjalohja — Karislojo	U	2 184	1	6.5	4	5.9	5.6	5/1	1.0	—
Karkku	T-P	3 345	5	6.3	8	10.7	7.9	7/4	7.0	—
Karstula	K-S	7 588	13	15.7	15/2	4.6	24.0	13/3	15.0	—
Karttula	Ku	5 215	12	13.4	14	10.9	5.1	12/2	6/0	—
Karuna	T-P	1 268	2	1.6	5	3.3	1.0	6/2	2.3	—
Karunki	L	2 627	19	1.2	17	4.6	5.8	18/1	7.0	—
Karvia	T-P	4 791	3	5.0	7	7.4	—	7/2	11.0	—
Kauhajoki	V	16 278	14	33.0	15/1	23.0	61.4	14/2	22.2	—
Kauhava	V	9 675	14	10.0	15/1	17.2	35.0	14/3	13.6	—
Kaustinen — Kaustby	V	3 805	16	9.2	15/1	2.3	—	14/4	5.1	—
Kauvatsa	T-P	2 641	3	3.0	8	6.7	6.8	7/4	6.0	—
Keikyä	T-P	2 783	3	3.5	8	6.7	5.6	7/4	5.0	—
Keitele	Ku	4 640	12	19.0	14	8.7	25.5	12/3	5.0	—
Kemijärven mlk. — Kemijärvi lk.	L	9 176	20	18.9	17	10.3	—	18/3	22.0	—
Kemin mlk. — Kemi lk.	L	5 757	19	1.2	17	11.4	11.6	18/1	11.0	—
Kemiö — Kimito	T-P	5 011	2	11.4	3/1	21.7	19.0	4/3	10.0	—
Kempele	O	2 716	17	—	17	4.6	8.7	17/1	3.0	—
Kerimäki	M	8 038	10	34.4	11/2	17.6	5.1	10/5	8.0	—
Kestilä	O	3 424	17	—	17	4.6	10.3	16/2	6.2	—
Kesälahti	P-K	4 317	10	10.5	13	5.3	—	11/1	8.2	—
Keuruu	K-S	12 061	13	51.9	15/2	5.7	42.6	13/1	18.0	—
Kihniö	T-P	4 068	5	21.0	9	6.1	—	7/2	9.0	—
Kiihtelysvaara	P-K	4 031	11	9.5	13	5.3	—	11/2	5.1	—
Kiikala	T-P	3 298	2	9.4	5	7.6	4.0	6/3	4.8	—
Kiikka	T-P	3 678	5	6.3	8	10.7	9.0	7/4	8.0	—
Kiikoinen	T-P	2 442	3	—	8	4.0	5.6	7/4	6.0	—
Kiiminki	O	2 696	17	—	17	4.6	10.0	17/2	4.0	—
Kinnula	K-S	3 217	13	6.4	15/2	1.1	5.0	13/3	5.0	—

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkluku Folkmängd Population	Keskussairaalanpiirin n:o Centralsjukhusdistrikt nr. Central hospital district no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub-piirin ja toimiston n:o Tub distrikt och byrå nr. TB district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaanhoitopiirin n:o Sinnessjukvårdsdistrikt nr. Mental health district no.	A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Kirkkonummi — Kyrkslätt	U	7 033	1	20.5	3/2	21.9	3.0	4/4	7.0	—
Kisko	T-P	3 432	2	14.5	5	8.7	3.0	6/3	4.8	—
Kitee	P-K	12 421	11	34.8	13	15.9	—	11/1	13.2	—
Kittilä	L	8 057	20	25.5	17	10.3	18.1	18/2	17.0	—
Kiukainen	T-P	5 170	3	3.0	7	12.6	—	7/3	10.0	—
Kiuruvesi	Ku	16 110	12	44.4	14	30.5	—	12/3	11.0	—
Kivijärvi	K-S	3 057	13	11.1	15/2	1.1	7.0	13/3	4.0	—
Kodisjoki	T-P	627	3	1.1	6	1.2	—	7/3	—	—
Kojjärvi	H	2 921	2	5.5	10	13.6	7.0	9/2	3.0	3.2
Koivulahti — Kvevlaks	V	2 899	15	7.0	16	8.0	—	15/2	2.7	—
Kokemäki — Kumo	T-P	9 711	3	20.0	7	31.6	—	7/3	20.0	—
Kolari	L	5 472	19	16.3	17	8.0	11.6	18/1	8.0	—
Konginkangas	K-S	2 839	13	4.9	15/2	4.6	10.0	13/3	5.0	—
Konnevesi	K-S	5 034	13	23.3	14	9.8	16.0	13/2	7.0	—
Kontiolahti	P-K	10 331	11	25.1	13	17.0	—	11/2	15.3	—
Korpilahti	K-S	7 156	13	16.4	15/2	9.2	12.5	13/1	11.0	—
Korppoo — Korpo	T-P	1 655	2	4.9	3/1	2.3	2.0	4/3	2.0	—
Korsnäs	V	3 372	15	13.4	16	9.2	—	15/3	6.3	—
Kortesjärvi	V	3 622	14	—	15/1	6.9	—	14/3	7.7	—
Koskenpää	K-S	2 454	13	7.6	15/2	5.7	7.3	13/1	4.0	—
Koski Hl	H	3 124	6	3.3	10	9.8	5.0	9/4	5.0	—
Koski Tl	T-P	3 893	2	5.6	5	10.9	1.0	6/3	3.6	2.2
Kruunupyö — Kronoby	V	2 932	15	8.7	16	8.0	—	15/1	6.3	—
Kuhmalahti	H	2 020	5	—	9	7.6	—	8	4.1	—
Kuhmo	O	14 446	18	36.0	17	16.0	29.9	17/3	21.1	—
Kuhmoinen	H	5 893	6	16.0	10	15.0	—	13/1	9.0	—
Kuivaniemi	O	3 589	17	—	17	5.7	13.7	17/2	6.0	—
Kullaa	T-P	2 476	3	—	7	5.3	—	7/1	6.0	—
Kumlinge	A	625	21	8.0	18	1.3	—	19	2.0	—
Kuopion mlk. — Kuopio lk.	Ku	8 976	12	44.8	14	20.7	20.5	12/1	8.0	—
Kuorevesi	H	3 854	5	11.0	9	8.2	—	13/1	5.0	—
Kuortane	V	6 046	14	—	15/1	5.7	20.0	14/3	9.4	—
Kurikka	V	11 492	14	29.0	15/1	9.2	35.0	14/2	4.3	30.0
Kuru	H	5 124	5	2.0	9	12.5	—	8	6.2	—
Kustavi — Gustavs	T-P	1 800	2	1.6	6	7.3	—	6/1	3.6	—
Kuusamo	O	18 919	17	42.0	17	20.5	20.0	17/2	20.0	—
Kuusjoki	T-P	2 665	2	6.6	5	4.3	2.0	6/3	3.6	—
Kuusjärvi	P-K	12 364	11	31.5	13	12.7	—	11/1	14.3	—
Kylmäkoski	H	3 635	5	1.5	10	13.5	12.0	9/2	4.0	3.2
Kymi — Kymmene	Ky	4 332	7	12.2	12/2	8.0	13.0	10/2	7.0	—
Kyyjärvi	K-S	3 008	13	5.4	15/2	2.3	6.0	13/3	4.0	—
Kälviä	V	4 116	16	2.1	15/1	4.6	8.0	14/4	4.3	—
Kärkölä	H	5 748	6	1.0	10	21.8	10.0	9/4	5.0	—
Kärsämäki	O	5 014	17	1.4	17	5.7	4.9	16/1	9.9	—
Kökar	A	561	21	2.7	18	1.3	—	19	2.0	—
Köyliö — Kjulo	T-P	4 068	3	2.0	7	9.5	—	7/3	8.0	—
Laihia	V	7 771	15	15.2	15/1	11.5	10.0	14/1	10.2	—
Laitila	T-P	8 658	2	23.4	6	30.6	—	6/1	9.5	—
Lammi	H	7 058	4	9.5	10	16.9	15.0	9/1	10.0	—
Lapinjärvi — Lappträsk	U	4 853	1	13.6	3/4	11.7	4.0	4/2	2.0	27.0
Lapinlahti	Ku	10 203	12	28.0	14	15.3	—	12/3	9.0	—
Lappajärvi	V	5 470	14	32.0	15/1	5.7	24.6	14/3	7.7	—
Lappee	Ky	11 630	8	31.0	12/1	26.5	—	10/1	12.0	—
Lappi	T-P	3 435	3	8.0	6	12.2	—	7/3	8.0	—
Lapua — Lappo	V	16 172	14	55.0	15/1	13.8	—	14/3	20.5	—
Lapväärtti — Lappfjärd	V	4 449	15	11.3	16	12.6	19.4	15/3	10.0	—
Laukaa	K-S	14 719	13	54.6	15/2	8.0	50.0	13/1	20.0	—
Lavia	T-P	4 640	3	2.0	8	9.4	11.3	7/2	11.0	—
Lehtimäki	V	2 961	14	—	15/1	6.9	—	14/1	1.7	—
Leivonmäki	K-S	2 485	13	3.3	11/1	3.1	5.1	13/2	2.0	—
Lemi	Ky	3 507	8	7.5	12/1	18.5	—	10/1	3.0	—
Lemland	A	927	21	4.4	18	4.1	—	19	3.0	—
Lempäälä	H	11 308	5	6.0	9	18.4	—	8	15.4	—

*) Lopettanut toimintansa 31. 12. 1961, — Slutat sin verksamhet den 31. 12. 1961, — Closed December 31 st, 1961,

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väikuku Folkängd Population	Keskussairaalaalpiirin n:o Centralsjukhusdistrikt nr Central hospital district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub-piiriin ja toimiston n:o Tub distrikt och byrå nr. TB district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaanhoidopiiriin n:o Sinnessjukvårdsdistrikt nr Mental health district no	A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Lemu	T-P	850	2	0.9	6	3.7	—	6/1	1.2	—
Leppävirta	Ku	14 705	12	73.4	14	28.3	61.4	12/4	10.0	—
Lestijärvi	V	1 730	16	—	15/1	1.1	5.0	14/4	2.6	—
Lieto	T-P	7 604	2	7.7	5	12.0	11.0	6/2	7.1	—
Liljendal	U	1 761	1	6.7	3/4	4.7	4.0	4/2	1.0	—
Liminka	O	4 132	17	—	17	5.7	—	17/1	5.0	—
Liperi — Libelits	P-K	12 893	11	45.8	13	11.7	—	11/1	13.2	—
Lohjan mlk. — Lojo lk.	U	10 580	1	26.5	4	23.6	28.0	5/1	10.9	—
Lohtaja	V	3 308	16	2.1	15/1	4.6	6.0	14/4	2.6	—
Loimaan mlk. — Loimaa lk.	T-P	7 211	2	19.6	5	10.9	3.0	6/2	17.0	—
Lokalahti	T-P	1 569	2	2.1	6	4.9	—	6/1	2.3	—
Loppi	H	8 665	4	31.1	4	23.2	15.0	9/5	12.0	—
Luhanka	K-S	2 124	13	4.9	11/1	3.1	4.1	13/2	4.0	—
Lumijoki	O	1 990	17	—	17	2.3	—	17/1	2.0	—
Lumparland	A	359	21	1.7	18	1.3	—	19	1.0	—
Luopioinen	H	4 228	4	—	9	9.2	—	8	7.2	—
Luoto — Larsmo	V	2 478	15	8.6	16	5.7	—	15/1	5.4	—
Luumäki	Ky	7 632	8	17.0	12/1	15.9	—	10/3	5.0	—
Luvia	T-P	2 892	3	—	7	7.4	—	7/1	6.0	—
Längelmäki	H	4 060	5	1.0	9	10.5	—	8	6.2	—
Maalahti — Malaks	V	3 609	15	10.6	16	9.2	—	15/2	9.1	—
Maaninka	Ku	6 406	12	12.4	14	15.3	15.4	12/1	6.0	—
Maaria — S:t Marie	T-P	2 685	2	2.6	5	3.3	1.0	6/2	2.3	—
Maksamaa — Maksmo	V	1 418	15	3.5	16	2.3	—	15/2	1.8	—
Marttila	T-P	3 046	2	5.3	5	8.7	3.0	6/3	4.8	—
Masku	T-P	2 174	2	2.6	6	4.9	—	6/1	2.3	—
Mellilä	T-P	2 485	2	6.9	5	2.2	1.0	6/2	6.2	—
Merijärvi	O	2 260	17	4.4	17	2.3	4.9	16/2	6.2	—
Merikarvia	T-P	6 372	3	14.0	7	8.4	—	7/2	15.0	—
Merimasku	T-P	817	2	1.6	6	2.5	—	6/1	1.2	—
Metsämaa	T-P	1 745	2	7.4	8	2.7	2.2	6/2	1.2	1.1
Miehikkälä	Ky	5 082	7	1.0	12/1	9.3	—	10/2	6.0	—
Mietoinen	T-P	1 989	2	1.6	6	6.1	—	6/1	2.3	—
Mikkelin mlk. — S:t Michels lk.	M	13 692	9	2.0	11/1	32.1	29.5	10/4	9.0	—
Mouhijärvi	T-P	4 186	5	1.0	8	8.1	6.8	7/4	9.0	—
Muhos	O	8 449	17	—	17	10.3	12.5	17/2	14.0	—
Multia	K-S	4 201	13	8.2	15/2	6.9	14.6	13/3	10.0	—
Munsala	V	2 757	15	11.0	16	9.2	—	15/1	4.6	—
Muonio	L	3 022	20	16.0	17	6.9	6.0	18/1	4.0	—
Mustasaari — Korsholm	V	7 074	15	19.9	16	21.7	—	15/2	10.9	—
Muurame	K-S	3 239	13	6.6	15/2	3.5	7.3	13/1	7.0	—
Muurla	T-P	1 655	2	5.2	5	3.3	2.0	6/3	3.6	—
Muuruvesi	Ku	4 409	12	10.9	14	8.7	10.3	12/1	4.0	—
Mynämäki — Virmo	T-P	5 111	2	6.0	6	14.7	—	6/1	5.9	—
Myrskylä — Mörskom	U	2 902	1	4.6	4	2.4	5.0	5/1	2.0	—
Mäntsälä	U	10 945	1	21.0	4	27.9	15.0	5/1	7.9	—
Mäntyharju	M	10 191	9	18.0	11/1	18.6	5.1	10/4	8.0	—
Naantalin mlk. — Nådendals lk.	T-P	2 991	2	2.6	6	4.9	—	6/1	3.5	—
Nakkila	T-P	6 566	3	—	7	14.7	—	7/1	12.0	—
Nastola	H	7 143	6	8.0	10	7.5	—	9/4	7.0	—
Nauvo — Nagu	T-P	2 094	2	5.6	3/1	1.1	1.0	4/3	3.0	—
Nilsjä	Ku	9 363	12	24.3	14	13.1	20.6	12/1	9.0	—
Nivala	O	11 888	16	46.8	17	13.7	14.6	16/1	32.1	—
Noormarkku — Norrmark	T-P	4 436	3	13.0	7	8.4	—	7/1	9.0	—
Nousiainen	T-P	3 332	2	4.3	6	7.3	—	6/1	3.6	—
Nuijamaa	Ky	1 548	8	4.5	12/1	5.3	—	10/1	3.0	—
Nummi	U	3 839	1	7.6	4	11.8	8.9	5/1	3.9	—
Nurmeksen mlk. — Nurmes lk.	P-K	12 820	11	35.8	13	21.2	—	11/3	21.4	—
Nurmijärvi	U	13 461	1	30.2	4	31.7	25.0	5/2	17.7	—
Nurmo	V	4 484	14	—	15/1	6.9	13.3	14/1	6.0	—
Närpiö — Närpes	V	7 745	15	41.9	16	33.2	27.7	15/3	15.4	—

Kunta Kommun Commune	Läni Län Province	Väkluku Folkmängd Population	Keskussairaalaapiirin n:o Centralsjukhusdistrikt nr. Central hospital district no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub. piirin ja toimiton n:o Tub. distrikt och byrå nr. TB district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaanhoidopiirin n:o Sinnessjukhusdistrikt nr. Mental health district no.	A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Oravainen — Oravais	V	2 775	15	8.0	16	10.3	—	15/1	6.3	—
Orimattila	U	13 186	6	63.0	4	21.8	30.0	9/4	6.0	—
Oripää	T-P	2 047	2	4.9	5	4.3	2.0	6/2	3.6	—
Orivesi	H	8 049	5	39.0	9	23.2	—	8	13.3	—
Oulainen	O	8 447	17	20.2	17	10.3	14.6	16/2	23.5	—
Oulujoki	O	4 741	17	—	17	8.0	21.2	17/1	7.0	—
Oulunsalo	O	1 859	17	—	17	3.4	7.5	17/1	3.0	—
Paattinen	T-P	1 848	2	2.6	5	2.2	3.0	6/2	1.2	—
Paavola	O	5 896	17	—	17	8.0	12.5	16/2	13.6	—
Padasjoki	H	5 975	6	11.0	10	10.0	—	9/4	7.0	—
Paimio — Pemar	T-P	6 281	2	7.7	5	10.9	7.0	6/2	9.5	—
Paltamo	O	7 479	18	4.2	17	11.4	8.1	17/3	9.0	—
Paraisten mlk. — Pargas lk.	T-P	4 000	2	8.6	3/1	9.1	8.0	4/3	5.0	—
Parikkala	Ky	7 774	10	24.0	12/1	15.9	1.0	10/5	8.0	—
Parkano	T-P	8 401	3	32.0	9	21.4	—	7/2	17.0	—
Pattijoki	O	2 453	17	5.3	17	4.6	8.7	16/1	4.9	—
Pelkosenniemi	L	2 666	20	16.3	17	4.6	3.6	18/3	8.0	—
Pello	L	6 753	19	29.5	17	9.1	18.1	18/1	14.0	—
Perho	V	3 920	16	5.8	15/1	1.1	7.2	14/4	3.4	—
Pernaja — Pernä	U	5 178	1	26.4	3/4	14.0	4.0	4/2	7.0	—
Perniö — Bjärnä	T-P	8 793	2	56.0	5	20.7	10.0	6/3	13.1	—
Pertteli	T-P	3 566	2	10.8	5	5.4	1.0	6/3	5.9	—
Pertunmaa	M	4 421	9	—	11/1	13.5	10.2	13/2	5.0	—
Peräseinäjoki	V	5 654	14	—	15/1	3.5	17.8	14/1	6.8	—
Petolahti — Petalaks	V	1 438	15	4.7	16	2.3	—	15/2	3.7	—
Petäjävesi	K-S	5 459	13	11.5	15/2	4.6	19.7	13/1	9.0	—
Pieksämäen mlk. — Pieksämäki lk.	M	8 058	9	21.8	11/1	16.6	3.0	13/2	12.0	—
Pielavesi	Ku	11 923	12	39.9	14	15.3	82.0	12/3	10.0	—
Pielisjärvi	P-K	21 984	11	85.4	13	25.5	82.0	11/3	28.5	—
Pietarsaaren mlk. — Pedersöre	V	4 187	15	12.9	16	9.2	—	15/1	6.3	—
Pihlajavesi	K-S	2 156	13	4.9	15/2	3.5	5.2	13/1	4.0	—
Pihtiopudas	K-S	8 693	13	18.3	15/2	4.6	15.0	13/3	12.0	—
Piikkiö — Pikis	T-P	4 816	2	5.0	5	8.7	6.0	6/2	7.1	—
Piippola	O	2 140	17	—	17	3.4	7.5	16/2	6.2	—
Pirttikylä — Pörtom	V	2 255	15	12.2	16	6.9	—	15/3	4.6	—
Pirkkala	H	5 596	5	—	9	10.2	—	8	7.2	—
Pohja — Pojo	U	6 841	1	25.1	3/3	24.3	—	4/1	10.0	—
Pohjaslahti	H	1 573	5	4.0	9	4.1	—	8	1.0	—
Polvijärvi	P-K	9 431	11	23.5	13	7.4	—	11/2	16.3	—
Pomarkku — Pärmark	T-P	3 967	3	8.0	7	4.2	—	7/2	10.0	—
Porin mlk. — Björneborgs lk.	T-P	8 705	3	1.0	7	25.2	—	7/1	15.0	—
Pornainen — Borgnäs	U	2 595	1	5.5	4	8.1	5.0	5/1	1.0	2.0
Porvoon mlk. — Borgå lk.	U	15 575	1	52.3	3/4	60.0	—	4/2	5.0	26.0
Posio	L	7 236	20	26.2	17	8.0	7.2	18/2	19.0	—
Pudasjärvi	O	15 530	17	38.0	17	22.8	52.4	17/2	20.0	—
Pukkila	U	2 345	1	7.0	4	5.9	4.0	5/1	1.0	2.0
Pulkila	O	2 457	17	—	17	3.4	2.5	16/2	4.9	—
Punkaharju	M	4 147	10	13.4	11/2	8.3	7.1	10/5	4.0	—
Punkalaidun	T-P	7 152	2	18.3	8	13.4	18.0	7/4	15.0	—
Puolanka	O	7 590	18	31.6	17	11.4	17.3	17/2	6.0	—
Purmo	V	2 088	15	6.5	16	4.6	—	15/1	5.4	—
Pusula	U	3 717	1	6.9	4	10.7	8.9	5/2	2.9	—
Puumala	M	5 772	9	17.5	11/1	16.6	13.2	10/5	4.0	—
Pyhtää — Pyttis	Ky	5 449	7	1.0	12/2	15.9	11.0	4/2	3.0	—
Pyhäjoki	O	4 293	17	10.6	17	6.9	9.8	16/1	12.4	—
Pyhäjärvi Ol	O	9 585	17	5.4	17	9.1	4.9	16/1	21.0	—
Pyhäjärvi Ul	U	3 459	1	7.2	4	9.7	6.0	5/2	3.9	—
Pyhämaa	T-P	1 104	2	2.1	6	2.5	—	6/1	1.2	—
Pyhäntä	O	2 090	17	—	17	3.4	2.5	16/2	4.9	—
Pyhäranta	T-P	2 549	3	3.5	6	7.3	—	6/1	3.6	—
Pyhäselkä	P-K	5 591	11	18.6	13	10.6	—	11/1	6.1	—
Pylkönmäki	K-S	2 527	13	5.4	15/2	1.1	8.0	13/3	4.0	—
Pälkäne	H	4 831	5	5.0	9	13.7	—	8	8.2	—
Pöytyä	T-P	4 875	2	19.1	5	10.9	6.0	6/2	7.1	—

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkluku Folkmängd Population	Keskussairaalaalpiirin n:o Centralsjukhusdistrikt nr Central hospital district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Miehisairaanhoidopiirin n:o Sjnessjukvårdsdistrikt nr Mental health district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub-piiriin ja toimiston n:o Tub.district och byrå nr T.B district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals			A-mielissairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielissairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Raippaluoto — Replot	V	1 778	15	3.5	16	4.6	—	15/2	1.8	—	
Raisio — Reso	T-P	11 372	2	10.4	5	9.8	10.0	6/1	8.3	—	
Rantasalmi	M	8 652	10	37.0	11/2	25.9	5.1	10/5	8.0	—	
Rantsila	O	3 690	17	—	17	3.4	13.7	17/1	3.0	—	
Ranua	L	7 006	20	9.5	17	9.1	9.7	18/2	19.0	—	
Rauman mlk. — Raumo lk.	T-P	6 646	3	20.6	6	15.9	—	7/3	11.0	—	
Rautalampi	Ku	6 725	12	23.0	14	10.9	15.3	12/2	8.0	—	
Rautavaara	Ku	5 457	12	11.1	14	15.2	10.3	12/3	4.0	—	
Rautio	O	1 658	16	3.3	17	2.2	4.0	16/1	3.7	—	
Rautjärvi	Ky	3 509	8	7.5	12/1	9.3	4.1	10/1	4.0	—	
Reisjärvi	O	4 715	16	15.0	17	4.6	11.7	16/1	8.6	—	
Renko	H	3 067	4	—	10	8.7	7.0	9/1	5.0	—	
Revonlahti — Revolaks	O	1 333	17	—	17	2.3	5.0	17/1	1.0	—	
Riistavesi	Ku	2 856	12	5.5	14	8.7	9.3	12/2	2.0	—	
Ristiina	M	6 060	9	13.0	11/1	15.5	15.2	10/4	5.0	—	
Ristijärvi	O	3 968	18	29.6	17	12.0	6.9	17/3	3.0	—	
Rovaniemen mlk. — Rovaniemi lk.	L	23 754	20	17.4	17	19.4	12.1	18/2	70.0	—	
Ruokolahti	Ky	8 625	8	16.5	12/1	21.2	24.8	10/1	7.0	—	
Ruotsinpyhtää — Strömfors	U	4 095	7	6.7	3/4	6.9	4.0	4/2	3.0	—	
Ruovesi	H	8 706	5	33.0	9	18.9	—	8	3.1	22.0	
Rusko	T-P	1 505	2	1.6	5	3.3	1.0	6/2	1.2	—	
Rymättylä — Rimito	T-P	2 258	2	3.4	6	7.3	—	6/1	3.6	—	
Rääkkylä	P-K	6 356	11	15.7	13	10.6	—	11/1	9.2	—	
Saari	Ky	3 512	10	7.5	12/1	9.3	4.1	10/5	4.0	—	
Saarijärvi	K-S	12 127	13	44.6	15/2	6.9	20.0	13/3	19.0	—	
Sahalahti	H	1 972	5	0.5	9	5.2	—	8	4.1	—	
Salla	L	10 072	20	29.6	17	6.9	26.6	18/3	28.0	—	
Saloinen	O	3 274	17	5.3	17	4.6	11.2	16/1	6.2	—	
Saltvik	A	1 656	21	7.9	18	9.5	—	19	4.0	—	
Sammatti	U	1 313	1	3.3	4	3.6	2.3	5/1	1.0	—	
Sauvo — Sagu	T-P	2 831	2	3.4	5	5.4	3.0	6/2	4.8	—	
Savitaipale	Ky	6 905	8	13.5	12/1	23.9	—	10/1	8.0	—	
Savonranta	M	3 269	10	9.0	11/2	7.2	3.0	10/5	3.0	—	
Savukoski	L	2 167	20	13.2	17	2.3	4.8	18/3	3.0	—	
Sievi	O	5 820	16	5.0	17	8.0	14.6	16/1	18.5	—	
Siikainen	T-P	4 432	3	5.0	7	8.4	—	7/2	11.0	—	
Siikajoki	O	1 703	17	5.3	17	2.3	6.2	17/1	3.0	—	
Silinjärvi	Ku	8 025	12	16.8	14	20.7	16.5	12/1	9.0	—	
Siippy — Sideby	V	2 287	15	6.2	16	5.7	9.7	15/3	5.4	—	
Simo	L	4 041	19	1.1	17	9.1	9.3	18/1	8.0	—	
Simpele	Ky	3 737	8	6.0	12/1	10.6	6.2	10/1	3.0	—	
Sipoo — Sibbo	U	10 442	1	21.3	3/4	29.1	—	4/2	6.0	6.0	
Sippola	Ky	16 633	7	60.5	12/1	43.7	—	10/3	11.0	—	
Siuntio — Sjundea	U	2 902	1	10.4	3/2	10.6	3.0	4/4	4.0	—	
Snappertuna	U	1 683	1	9.0	3/3	5.8	—	4/1	2.0	—	
Sodankylä	L	10 768	20	30.6	17	14.8	24.1	18/2	22.0	—	
Soini	V	4 447	14	—	15/1	3.5	11.3	14/1	4.3	—	
Somerniemi	H	2 162	2	4.2	5	4.3	2.0	6/3	1.2	3.2	
Somero	H	11 281	2	44.0	5	28.3	16.0	6/3	8.3	7.5	
Sonkajärvi	Ku	10 579	12	24.6	14	18.5	18.5	12/3	11.0	—	
Sotkamo	O	15 254	18	4.8	17	20.5	—	17/3	14.0	—	
Sottunga	A	259	21	1.2	18	—	—	19	1.0	—	
Sulkava	M	6 666	10	19.4	11/2	14.5	8.1	10/5	7.0	—	
Sulva — Solv	V	2 754	15	8.8	16	8.0	—	15/2	4.6	—	
Sumiainen	K-S	2 501	13	4.9	15/2	1.1	8.0	13/3	3.0	—	
Sund	A	1 151	21	5.5	18	5.4	—	19	3.0	—	
Suodenniemi	T-P	2 746	5	—	8	4.0	6.8	7/4	6.0	—	
Suomenniemi	Ky	1 826	9	—	12/1	6.6	—	10/1	2.0	—	
Suomusjärvi	T-P	1 996	2	6.6	5	3.3	2.0	6/3	2.3	—	
Suomussalmi	O	15 382	18	34.0	17	29.2	23.0	17/3	11.0	—	
Suonenjoki	Ku	11 123	12	33.4	14	15.3	30.7	12/2	10.0	—	
Suoniemi	T-P	2 127	5	—	8	8.1	5.6	7/4	5.0	—	
Sysmä	M	9 282	6	14.0	11/1	15.5	11.2	13/2	16.0	—	

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkiluku Folkmängd Population	Keskussairaalan n:o Centralsjukhusdistrikt nr Central hospital district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Mielisairaanhoidopiirin n:o Sinnessukuvärdsdistrikt nr Mental health district no	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub.piirin ja toimiston n:o Tub.district and byrå nr. T.B. district no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals			A-mielisairaalat A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	B-mielisairaalat B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B		Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria	Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria
Säkylä	T-P	4 153	3	2.0	7	8.4	—	7/3	6.0	—	
Särkisalo — Finby	T-P	1 667	2	5.2	5	4.3	2.0	6/3	2.3	—	
Säyneinen	Ku	2 817	12	5.0	14	8.7	8.2	12/1	2.0	—	
Säynätsalo	K-S	3 132	13	4.9	15/2	3.5	8.3	13/1	8.0	—	
Sääksmäki	H	4 920	5	10.0	10	15.0	8.0	9/1	6.0	—	
Sääminki	M	12 489	10	45.3	11/2	27.9	10.2	10/5	15.0	—	
Taipalsaari	Ky	3 428	8	7.5	12/1	15.9	—	10/1	2.0	—	
Taivalkoski	O	6 160	17	24.0	17	6.9	21.2	17/2	9.0	—	
Taivassalo — Tövsala	T-P	2 729	2	2.8	6	7.3	—	6/1	3.6	—	
Tammela	H	7 599	4	23.2	10	15.0	20.0	9/2	4.0	5.4	
Tammisaaren mlk. — Ekenäs lk.	U	2 315	1	10.0	3/3	7.0	—	4/1	2.0	—	
Tarvasjoki	T-P	2 178	2	2.6	5	5.4	2.0	6/2	3.6	—	
Teerijärvi — Terjärv	V	2 744	15	6.5	16	6.9	—	15/1	7.2	—	
Teisko	H	3 802	5	—	9	8.2	—	8	8.2	—	
Temmes	O	922	17	—	17	2.3	—	17/1	1.0	—	
Tenhola — Tenala	U	3 411	1	18.0	3/3	22.9	—	4/1	7.0	—	
Tervo	Ku	3 919	12	8.4	14	7.6	5.1	12/2	4.0	—	
Tervola	L	7 247	19	21.5	17	9.1	16.2	18/1	17.0	—	
Teuva — Östermark	V	8 416	14	—	15/1	5.7	36.2	14/2	5.1	18.0	
Tiukka — Tjöck	V	1 001	15	4.2	16	3.4	4.2	15/3	4.6	—	
Tohmajärvi	P-K	9 490	11	23.5	13	7.4	—	11/1	8.2	—	
Toholampi	V	4 713	16	20.0	15/1	4.6	10.0	14/4	5.1	—	
Toivakka	K-S	3 316	13	6.5	15/2	2.3	2.1	13/2	5.0	—	
Tottijärvi	H	1 268	5	—	9	2.1	—	8	2.0	—	
Tuulos	H	2 193	4	2.2	10	7.5	5.0	9/1	3.0	—	
Tuupovaara	P-K	5 791	11	14.1	13	9.5	—	11/2	5.1	—	
Tuusniemi	Ku	6 864	12	13.9	14	10.9	10.3	12/2	5.0	—	
Tuusula — Tusby	U	13 856	1	60.0	4	31.6	25.0	5/1	8.9	—	
Tyrnävä	O	3 837	17	—	17	5.7	—	17/1	6.0	—	
Tyrvántö	H	1 929	4	2.0	10	8.7	5.0	9/1	3.0	—	
Tyrvää	T-P	8 137	5	11.2	8	18.8	9.0	7/4	16.0	—	
Töysä	V	4 060	14	—	15/1	2.3	—	14/1	4.3	—	
Ullava	V	1 459	16	—	15/1	1.1	3.0	14/4	2.6	—	
Ulvila — Ulvsby	T-P	7 544	3	—	7	13.7	—	7/1	11.0	—	
Urjala	H	9 087	5	16.6	10	22.7	25.0	9/2	4.0	6.4	
Uskela	T-P	3 013	2	8.0	5	4.3	2.0	6/3	3.5	—	
Utajärvi	O	5 830	17	—	17	8.0	—	17/2	8.0	—	
Utsjoki	L	1 209	20	—	17	2.3	1.2	18/2	2.0	—	
Uudenkaarlepyyn mlk. — Nykarleby lk.	V	2 341	15	11.0	16	4.6	—	15/1	5.4	—	
Uudenkaup. mlk. — Nystads lk.	T-P	1 043	2	2.1	6	4.9	—	6/1	2.3	—	
Uukuniemi	Ky	1 374	10	4.5	12/1	2.7	2.1	10/5	2.0	—	
Uurainen	K-S	3 483	13	6.5	15/2	3.4	11.0	13/3	5.0	—	
Vaala	O	7 493	18	—	17	9.1	21.9	17/2	9.0	—	
Vahto	T-P	1 155	2	0.9	5	2.2	1.0	6/2	1.2	—	
Valkeala	Ky	13 727	7	34.5	12/1	35.8	—	10/3	12.0	—	
Valtimo	P-K	6 561	11	14.5	13	5.3	—	11/3	6.1	—	
Vampula	T-P	3 224	2	6.9	7	12.0	—	7/4	7.0	2.1	
Vanaja	H	6 646	4	—	10	20.0	10.0	9/1	7.0	—	
Varpaisjärvi	Ku	5 743	12	12.4	14	15.2	16.5	12/3	5.0	—	
Vehkalahti	Ky	11 574	7	1.0	12/1	19.9	—	10/2	10.0	—	
Vehmaa	T-P	4 053	2	6.4	6	12.2	—	6/1	5.9	—	
Vehmersalmi	Ku	4 244	12	9.9	14	8.7	9.3	12/2	5.0	—	
Velkua	T-P	275	2	0.9	6	1.2	—	6/1	—	—	
Vesanto	Ku	5 369	12	11.4	14	10.9	12.3	12/2	6.0	—	
Vesilahti	H	4 973	5	2.0	9	15.3	—	8	12.3	—	
Vestanfjärd	T-P	1 255	2	2.9	3/1	3.4	—	4/3	2.0	—	
Veteli — Vetil	V	4 506	16	11.5	15/1	3.4	—	14/4	6.8	—	
Viermä	Ku	7 690	12	22.1	14	15.2	—	12/3	7.0	—	
Vihanti	O	5 248	17	7.8	17	8.0	18.7	16/2	12.3	—	
Vihti	U	10 997	1	54.3	4	26.1	43.6	5/2	8.9	—	

Kunta Kommun Commune	Lääni Län Province	Väkiluku Folkmängd Population	Keskussairaalaopintin n:o Centralsjukhusdistrikt nr. Central hospital district no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds		Sairaansijat Sjukplatser Beds		Tub-piirin ja toimiston n:o Tub. distrikt och byrå nr. TB district and dispensary no.	Sairaansijat Sjukplatser Beds	
				Yleissairaalat Lasarett General hospitals	Mielisairaalo A-sinnessjukhus Mental hospitals, type A	Mielisairaalo B-sinnessjukhus Mental hospitals, type B	Keskusparantolat Centralsanatorier Central sanatoria		Muut parantolat Övriga sanatorier Other sanatoria	
Viiala	H	5 230	5	3.0	9	12.5	—	8	9.2	—
Viitasaari	K-S	12 406	13	44.9	15/2	5.7	37.0	13/3	21.0	—
Viljakkala	T-P	2 632	5	—	8	6.7	2.2	7/4	6.0	—
Vilppula	H	7 086	5	15.0	9	17.9	—	8	9.2	—
Vimpeli — Vindala	V	4 312	14	—	15/1	6.9	19.5	14/3	6.0	—
Virolahti	Ky	6 068	7	15.0	12/1	13.2	—	10/2	8.0	—
Virrat — Virdois	V	11 504	5	33.0	15/1	11.5	40.0	8	16.4	—
Virtasalmi	M	3 027	9	5.2	11/1	7.2	7.0	10/4	2.0	—
Vuolijoki	O	4 790	18	1.6	17	5.5	10.3	17/3	7.0	—
Vårdö	A	550	21	2.6	18	2.7	—	19	2.0	—
Vähäkylä — Lillkyro	V	4 326	15	10.6	15/1	6.9	13.3	14/1	7.7	—
Värtsilä	P-K	1 732	11	4.7	13	3.2	—	11/1	3.1	—
Vöyri — Vöra	V	4 882	15	11.5	16	24.0	—	15/2	10.0	—
Ylihärmä	V	3 230	14	—	15/1	3.4	—	14/3	5.1	—
Yli-Ii	O	3 832	17	—	17	4.6	12.5	17/2	5.0	—
Ylikiminki	O	4 001	17	—	17	6.9	13.7	17/2	4.0	—
Ylimarkku — Övermark	V	1 921	15	11.5	16	5.7	8.3	15/3	4.5	—
Ylistaro	V	8 074	14	—	15/1	11.5	—	14/1	16.2	—
Ylitornio — Övertorneå	L	9 936	19	18.6	17	17.1	17.4	18/1	20.0	—
Ylivieska	O	10 100	16	56.0	17	11.4	24.4	16/1	24.7	—
Ylämaa	Ky	2 869	8	6.0	12/1	9.3	—	10/1	2.0	—
Yläne	T-P	3 582	2	9.9	6	8.6	—	6/2	4.8	—
Ylöjärvi	H	8 315	5	1.0	9	20.0	—	8	11.3	—
Ypäjä	H	4 430	2	12.6	8	13.4	9.0	9/2	4.0	2.2
Ähtäri	V	8 412	14	18.0	15/1	13.8	34.5	14/1	9.8	—
Ähtävä — Esse	V	2 276	15	7.6	16	4.6	—	15/1	5.4	—
Äänekosken mlk. — Äänekoski lk.	K-S	3 207	13	5.4	15/2	2.3	10.0	13/3	5.0	—
Öja	V	637	15	3.3	16	1.1	—	15/1	0.9	—

7. APTEEKIT, APTEEKKITAVARA- TEHTAAT JA -KAUPAT

Apteekit. Laki apteekkilaitoksesta (4. 1. 1928) määrää, että apteekkeja tulee olla maassa niin taajasti, että yleisö mikäli mahdollista kaikkialla vaikeudetta voi saada lääkkeitä. Kertomusvuonna avattiin uusia apteekkeja 3, joten vuoden lopussa oli toiminnassa 536. Näistä oli hakemuksesta annettavia 501 apteekkia ja kanta-apteekkeja, joiden vuonna 1688 annetun lain mukaiset oikeudet ovat voimassa vuoden 1968 loppuun asti, oli 33. Helsingissä toimii lisäksi Helsingin yliopiston pitämä apteekki ja sotilasapteekki, joka on tarkoitettu sotilassairaanhoidon ja osittain myös valtion sairaanhoidolaitoksia varten. Apteekkareita oli kertomusvuoden lopussa 522.

Lääkevarastot. Paikkakunnille, joissa ei ole apteekkeja ja joissa ne eivät olisi taloudellisesti kannattavia, apteekkari saa lääkintöhallituksen luvalla pitää lääkewarastoja rajoitetun apteekkiliikkeen harjoittamista varten. Helsingin yliopistolla on oikeus lääkintöhallituksen luvalla pitää lääkewarastoja paikkakunnilla, joilla on vähintään 9 sairaansijaa käsittäviä sairaaloita. Kertomusvuonna oli Helsingin yliopiston apteekin hallussa 9 lääkewarastoa.

Lääkekaapit. Apteekkilaitoksesta annetun lain mukaan apteekkari saa lääkintöhallituksen luvalla ja määrämällä tavalla väliaikaisesti myydä lääkkeitä paikkakunnalla, missä ei ole apteekkia tai lääkewarastoa. Näitä lääkekaappeja, joista saadaan myydä vain tavallisimpia voimassa olevien määräysten mukaan käsi-kauppatavarana toimitettavia lääkkeitä, perustettiin kertomusvuonna 24. Uudet lääkekaapit sijaitsevat paikkakunnilla tai kyläkunnissa, joista on pitkä matka apteekkiin tai joista yhteydet sinne muuten ovat huonot.

Taulussa 7.1 on esitetty tietoja apteekkeista lääneittäin ja taulussa 7.3 sekä kuviossa 9.1 apteekkien farmaseuttisesta henkilökunnasta.

Apteekkitavaratehtaat ja -kaupat. Joulukuun 5 päivänä 1935 annetun apteekkitavaralain mukaan apteekkitavaroita saadaan tehdasmaisesti valmistaa myytäväksi ainoastaan sisäasiainministeriön luvalla, paitsi milloin apteekkari valmistaa niitä apteekkiliikkeen yhteydessä. Sellaisia apteekkitavaratehtaita, jotka saavat valmistaa kaikkia apteekkitavaroita, oli vuoden 1961 lopussa 12 ja sellaisia, joiden valmistusoikeudet on rajoitettu koskemaan vain määrättyjä apteekkitavaroita, oli 4.

7. APOTEK, APOTEKSVARUFABRIKER OCH -AFFÄRER

Apoteken. Lagen om apoteksväsendet (4. 1. 1928) föreskriver, att apotek i landet skall finnas till sådant antal, att allmänheten såvitt möjligt på olika orter utan svårighet kan erhålla läkemedel. Under redogörelseåret öppnades 3 nya apotek, varigenom i landet vid årets slut fanns 536 apotek i verksamhet. Av dessa kunde 501 beviljas på ansökan medan 33 var stamapotek, vilkas lagenliga rättigheter från år 1688 är i kraft ända till slutet av år 1968. I Helsingfors verkar därtill apoteket, som Helsingfors universitet upprätthåller, samt militärapoteket, som är avsett för militärsjukvården och delvis även för statens sjukvårdsinrättningar. Antalet apotekare var vid redogörelseårets slut 522.

Läkemedelförråden. På orter, som saknar apotek och där de icke skulle vara ekonomiskt lönsamma, får apotekare med medicinalstyrelsens tillstånd upprätthålla läkemedelförråd för bedrivande av begränsad apoteksrörelse. Helsingfors universitet har rätt att med medicinalstyrelsens tillstånd upprätthålla läkemedelförråd på orter med sjukhus på minst 9 sjukplatser. Under redogörelseåret innehade Helsingfors universitet 9 läkemedelförråd.

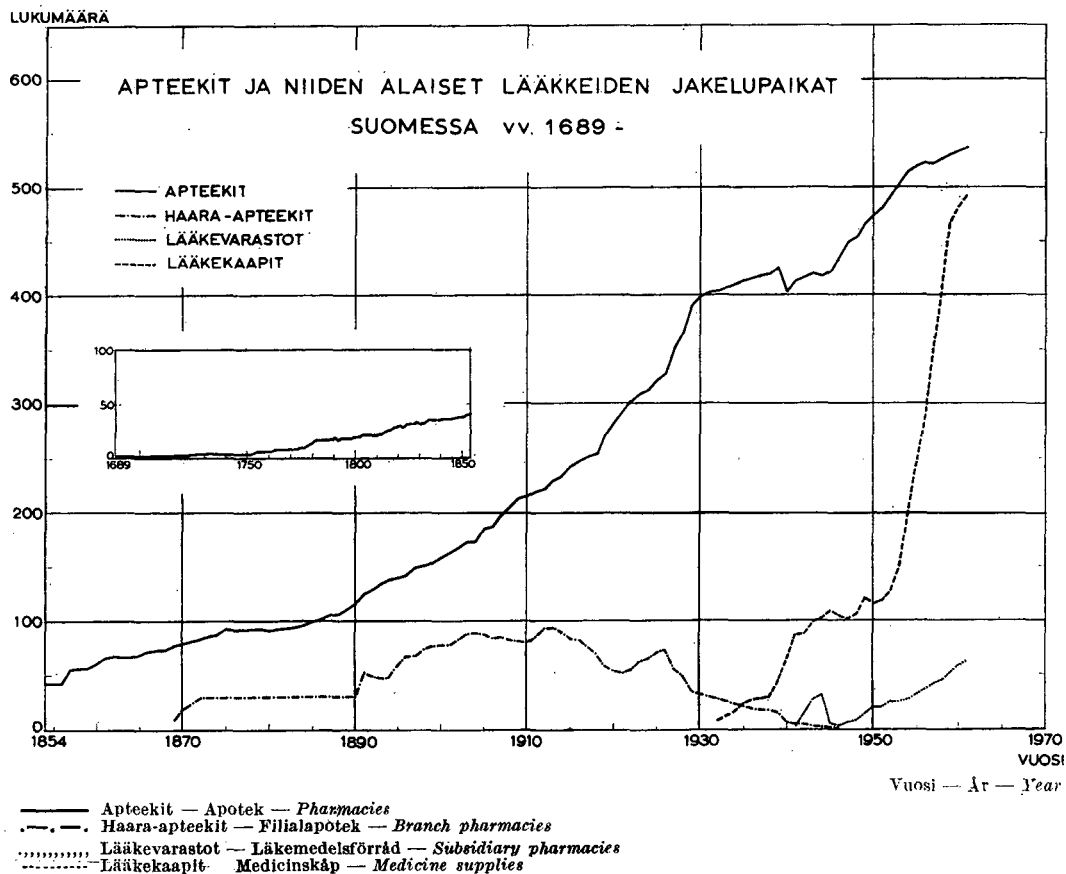
Medicinskåpen. Enligt lagen om apoteksväsendet äger apotekare rätt att med medicinalstyrelsens tillstånd och på det sätt densamma förskriver temporärt sälja läkemedel på orter som saknar apotek eller läkemedelförråd. Dessa medicinskåp, i vilka endast de vanligaste läkemedlen, som enligt gällande bestämmelser kan tillhandahållas såsom handköpsvaror, får försäljas, grundades under redogörelseåret till ett antal av 24. De nya medicinskåpen är belägna på orter eller i byar, från vilka vägen till apoteken är lång eller förbindelserna annars dåliga.

I tabell 7.1 har framlagts uppgifter om apoteken länsvis samt i tabell 7.3 och figur 9.1 uppgifter om den farmaceutiska personalen vid apoteken.

Apoteksvarufabriker och -affärer. I enlighet med apoteksvarulagen den 5. december 1935 får dessa varor framställas fabriksmässigt för försäljning endast med ministeriets för inrikesärenden tillstånd, förutom då de tillverkas av apotekare i samband med apoteksrörelse. Antalet apoteksvarufabriker, som äger rätt att tillverka alla slag av apoteksvaror, var i slutet av år 1961 12 och antalet fabriker, vilkas tillverkningsrättigheter begränsats till endast vissa slag av apoteksvaror, var 4.

Kuvio 7.1 Apteekit ja niiden alaiset lääkkeiden jakelupaikat Suomessa vv. 1689—1961
 Fig. 7.1 Apoteken och apoteken underställda läkemedelsdistributionställen i Finland under åren 1689—1961
 Fig. 7.1 Pharmacies and drug distributors supervised by the pharmacies in Finland from 1689 to 1961

Lukumäärä — Antal — Number

Apteekkitavarakauppaa saadaan, paitsi apteekissa, erään rajoituksen harjoittaa sisäasiainministeriön luvalla ja lääkintöhallituksen valvonnan alaisena tarkoitukseen sopivassa varastohuoneessa, jossa ei ole avoimista myymälää. Apteekkitavarakauppoja, jotka saavat tuoda maahan, varastossa pitää ja myydä apteekkitavaralain edellyttämille ostajille kaikkia apteekkitavaroita, oli kertomusvuonna 30. Näistä perustettiin ko. vuonna 1.

Apteekkitavarakauppoja, jotka saavat tuoda maahan vain jonkin määrätyn lääketehaan erikoisvalmisteita oli 16.

Apteekkitavaratehtaat ja -kaupat ovat lääkintöhallituksen jatkuvan valvonnan alaisia, ja tulee lääkintöhallituksen maaliskuun 27 päivänä 1936 annetun apteekkitavara-asetuksen mukaan ainakin kerran vuodessa suorittaa niissä tarkastus.

Farmaseuttinen henkilökunta. Farmaseuttista henkilökuntaa, varsinkaan proviisoreita, ei ole riittävästi. Uusien proviisorien lukumäärä on varsinkin kahtena viime vuonna jäänyt pieneksi. Valmistuneiden farmaseuttien lukumäärässä on havaittavissa pientä kasvua samoin farmasianoppilaiden määrässä. Seuraavalla sivulla oleva asetelma kuvaa lukumäärien kehitystä 1950—61.

Toimessa olevia proviisoreja oli 957 (taulu 7.4). Osa apteekkien proviisoreista toimii samalla apteekkitavara-

Apoteksvaruhandel får förutom vid apotek med vissa begränsningar, med ministeriets för inrikesärendena tillstånd och under medicinalstyrelsens tillsyn, bedrivas i för ändamålet lämpat förrådsrum, som inte har öppen butik. Antalet apoteksvaruaffärer, som äger rätt att till landet införa, upplagra och sälja åt förutsatta köpare enligt apoteksvarulagen alla slag av av apoteksvaror, var under redogörelseåret 30. Av dessa grundades 1 under ifrågavarande år.

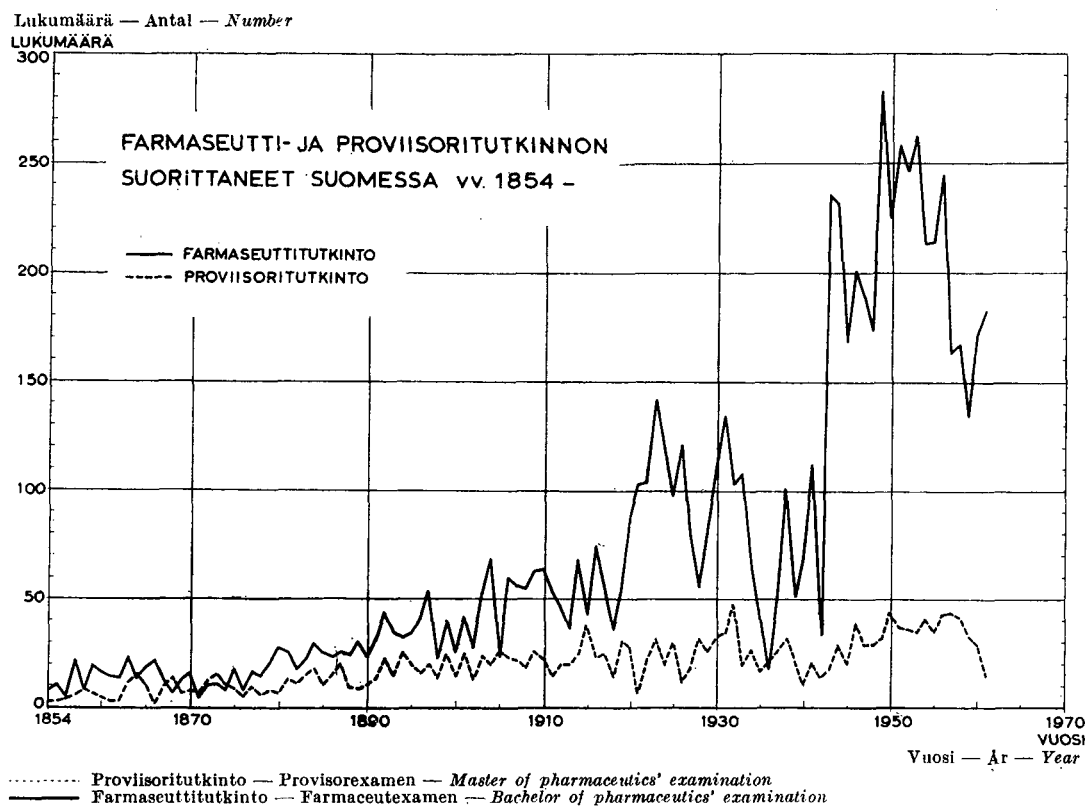
Antalet apoteksvaruaffärer, som äger rätt att till landet införa endast någon viss läkemedelfabriks specialprodukter, var 16.

Apoteksvarufabrikerna och -affärerna står under medicinalstyrelsens fortsatta tillsyn och medicinalstyrelsen bör, i enlighet med apoteksvaruförordningen den 27. mars 1936, att åtminstone en gång om året verkställa inspektion i dem.

Farmaceutisk personal. Farmaceutisk personal, isynnerhet provisorer, finns det inte tillräckligt. Antalet nya provisorer har varit minimal isynnerhet under de två senaste åren. I antalet dimitterade farmaceuter observeras åter en liten tillväxt även i antalet farmacielever. Följande tabell uppvisar antalsens utveckling för åren 1950—61.

I tjänstgöring var 957 provisorer (tabell 7.4). En del av apotekens provisorer verkar samtidigt i apoteks-

Kuvio 7.2 Farmaseutti- ja proviisoritutkinon suorittaneet Suomessa vv. 1854—1961
 Fig. 7.2 Personer som avlagt farmaceut- och provisorexamen i Finland under åren 1854—1961
 Fig. 7.2 Persons with university degrees in pharmaceutics in Finland from 1854 to 1961

tehtaissa ja -kaupoissa. He ovat mukana taulun molemmissa kohdissa mutta yhteismäärässä vain kerran. Farmaseuttien luvun suuri lisääntyminen edellisestä vuodesta johtunee siitä, että ammatista poissaolleita on palannut toimeen.

varufabriker och -affärer. De äro med i tabellens båda punkter, men i summan bara en gång. Den stora ökningen i farmaceuternas antal från föregående år beror på, att de, vilka varit borta från yrkesutövningen, har återvänt till tjänstgöring.

Vuosi År Year	Farmasianoppilaiksi hyväksytytjät Godkända till farmacielev <i>Apprentices admitted to pharmacies</i>	Farmaseuttitutkinto Farmaceutexamen <i>Bachelor of pharmaceutics examination</i>	Proviisoritutkinto Provisorexamen <i>Master of pharmaceutics examination</i>
1950	300	225	44
1951	300	258	37
1952	392	247	36
1953	150	263	35
1954	175	213	41
1955	250	214	35
1956	200	247	43
1957	225	163	44
1958	240	167	42
1959	230	134	33
1960	255	171	29
1961	250	182	15

7. Pharmacies

At the end of 1961 536 pharmacies were in operation. All of them, except the only military pharmacy in the country, were privately owned. In addition to those, there were 63 subsidiary pharmacies and 493 medicine supplies. The former are smaller pharmacies with limited rights; they operate in localities where no economic pros-

pects for a fully licenced pharmacy exist. The latter have the right to keep for sale the most common ready made pharmaceutical preparations.

Statistical information on pharmacies is contained in tables 7.1, 7.2, 7.3 and 7.4.

7.1 Apteekit ja niiden toiminta lääneittäin
Apotek och deras verksamhet enligt län
Pharmacies and their services by province

Lääni ja vuosi <i>Province and year</i>	Apteekkeja ¹⁾ Apotek <i>Pharmacies ¹⁾</i>	Lääke- varastoja Läkemedels- förråd <i>Subsidiary pharmacies</i>	Lääke- kaappeja Medicinskåp <i>Medicine supplies</i>	Asukkaita Apteekkia kohti ¹⁾ Antal invä- nare per apotek ¹⁾ <i>Inhabitant's per pharmacy ¹⁾</i>	Kokonais- myynti ²⁾ Brutto- försäljning ²⁾ <i>Total sale ²⁾</i>	Myynti asu- kasta kohti ²⁾ Försäljning per invånare ²⁾ <i>Sales per inhabitant ²⁾</i>	Lääke- määräyksiä ²⁾ Receipt ²⁾ <i>Prescriptions ²⁾</i>	Län och år
					1 000 000 Vmk Gmk — Omk	Vmk—Gmk— Omk	1 000	
1957	520	42	348	8 375	10 166.2	2 334	9 871.3	1957
1958	525	45	406	8 405	11 198.2	2 561	9 553.5	1958
1959	529	51	467	8 418	12 522.4	2 820	10 011.9	1959
1960	532	59	482	8 429	13 576.4	3 041	10 322.3	1960
1961	536	63	493	8 295	15 371.9	3 457	11 290.2	1961
Uudenmaan	85	9	21	9 799	3 985.9	4 785	2 576.1	Nylands
Turun-Porin	93	15	43	7 099	2 296.3	3 478	1 726.3	Åbo-B:borgs
Ahvenanmaa ...	4	—	11	5 245	61.8	2 946	46.4	Åland
Hämeen	72	12	28	8 066	2 068.9	3 562	1 642.7	Tavastehus
Kymen	38	3	34	8 888	1 087.9	3 221	850.6	Kymmene
Mikkelin	31	1	29	7 568	649.7	2 769	512.2	S:t Michels
Kuopion	34	3	17	7 956	838.4	3 099	667.4	Kuopio
Pohjois-Karjalan	23	2	28	9 032	546.9	2 633	437.7	Norra Karels
Vaasan	61	5	96	7 270	1 313.8	2 962	1 034.9	Vasa
Keski-Suomen ..	29	6	14	8 448	673.2	2 748	480.3	Mellersta Fin- lands
Oulun	45	5	94	9 044	1 234.9	3 034	889.4	Uleåborgs
Lapin	21	2	78	9 767	614.2	2 994	426.2	Lapplands
Helsinki	47	4	—	9 633	2 885.9	6 374	1 738.4	Helsingfors
Turku	12	3	1	10 363	667.8	5 370	450.3	Åbo
Tampere	12	2	—	10 605	615.6	4 837	468.2	Tammerfors
Muut kaupungit — <i>Other towns</i>	100	11	2	7 401	4 535.3	6 127	3 210.4	Övriga städer
Kauppalat — <i>Market towns</i>	40	1	—	6 561	1 291.5	4 920	984.7	Köpingar
Maalaiskunnat — <i>Rural communes</i>	325	42	490	8 428	5 375.8	1 963	4 438.2	Landskommuner

¹⁾ Sotilasapteekki mukaan luettuna. — Inkl. militärapoteket. — *Incl. military pharmacy.*

²⁾ Lukuun sisältyvät myös eläinlääkintään käytetyt lääkemääräykset — I uppgifter ingår även de för djursjukvården anlitade recepter. — *Incl. also prescriptions for animals.*

³⁾ Lukuun sisältyy apteekkien vähittäismyyntiin lisäksi myös niiden mahdollisesti harjoittama tukkumyynti. Myyntilukuun sisältyy myös eläinlääkintään käytetyt lääkkeet. — I uppgiften ingår utom aptekens minutförsäljning även deras eventuellt utövade grossistförsäljning. I försäljningsuppgiften ingår även de för djursjukvården anlitade medicinerna. — *Incl. also the wholesale business of pharmacies. Incl. also drugs for animals.*

7.2 Apteekit ja niiden toiminta keskussairaalaapiireittäin
Apotek och deras verksamhet enligt centralsjukhusdistrikt
Pharmacies and their services by central hospital district

Keskussairaalaapiiri Centralsjukhusdistrikt <i>Central hospital district</i>	Apteek- keja ¹⁾ Apotek ¹⁾ <i>Phar- macies ¹⁾</i>	Lääke- varastoja Läke- medels- förråd <i>Subsidiary pharmacies</i>	Lääke- kaappeja Medicin- skåp <i>Medicine supplies</i>	Asukkaita apteekkia kohti Antal invånare per apotek <i>Inhabit- ants per pharmacy</i>	Kokonaismyynti ²⁾ Bruttoförsäljning ²⁾ <i>Total sales ²⁾</i>		Lääkemääräyksiä ³⁾ Receipt ³⁾ <i>Prescriptions ³⁾</i>		
					1 000 000 Vmk Gmk Omk	Asukasta kohti Per invånare <i>Per inhabitant</i> Vmk — Gmk Omk	1 000	Niistä eläimille Därav för djur <i>Of which for animals</i> %	Asukasta kohti Per invånare <i>Per inhab- itant</i>
1961									
1 Helsingin yliopistollinen Helsingfors universitets .	84	9	21	9 710	3 946.1	4 838	2 545.5	1.5	3.1
2 Turun yliopistollinen — Åbo universitets	55	6	33	7 187	1 357.9	3 435	994.9	4.0	2.5
3 Satakunnan — Sata- kunda	33	6	8	7 249	849.2	3 550	653.8	4.8	2.7
4 Hämeenlinnan — Tavas- tehus	20	2	7	6 978	494.2	3 541	393.3	7.8	2.8
5 Tampereen — Tammer- fors	47	10	21	7 791	1 278.0	3 490	1 043.8	5.4	2.8
6 Lahden — Lahtis	18	3	2	9 330	576.7	3 343	426.6	4.9	2.5
7 Kotkan — Kotka	22	—	16	8 524	629.2	3 355	491.1	2.9	2.6
8 Etelä-Saimaan — Södra Saimens	13	3	12	10 007	409.8	3 150	317.9	5.1	2.4
9 Mikkelin — S:t Michels	16	—	21	7 630	337.8	2 767	280.7	7.1	2.3
10 Savonlinnan — Nyslotts	13	1	14	6 847	236.0	2 651	180.2	7.9	2.0
11 Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	23	1	27	9 263	554.5	2 603	432.4	6.1	2.0
12 Kuopion — Kuopio	34	4	17	7 956	838.4	3 099	677.8	5.8	2.5
13 Keski-Suomen — Mel- lersta Finlands	29	7	14	8 449	673.2	2 748	484.1	6.3	2.0
14 Seinäjoen — Seinäjoki . .	28	2	28	7 503	559.9	2 665	450.1	8.7	2.1
15 Vaasan — Vasa	23	—	50	6 899	517.6	3 262	391.1	4.6	2.5
16 Keski-Pohjanmaan — Mellersta Österbottens . .	15	2	29	7 858	350.7	2 975	291.6	5.7	2.5
17 Oulun — Uleåborgs	28	3	62	8 767	754.8	3 075	544.7	4.0	2.2
18 Kainuun — Kainuu	10	2	21	10 688	331.9	3 105	218.0	4.2	2.0
19 Kemin — Kemi	10	1	39	8 426	278.9	3 310	213.1	1.1	2.5
20 Lapin — Lapplands	11	1	39	10 986	335.3	2 775	213.1	2.4	1.8
21 Ahvenanmaan — Ålands	4	—	12	5 245	61.8	2 946	46.4	5.5	2.2
Yhteensä — Summa — Total	536	63	493	8 295	15 371.9	3 457	11 290.2	4.4	2.5

¹⁾ Sotilasapteekki mukaan luettuna. — Inkl. militärapoteket. — *Incl. military pharmacy.*

²⁾ Lukuun sisältyvät myös eläinlääkintään käytetyt lääkemääräykset — I uppgifter ingår även de för djursjukvården anlitade recepter. — *Incl. also prescriptions for animals.*

³⁾ Lukuun sisältyy apteekin vähittäismyyntiin lisäksi myös niiden mahdollisesti harjoittama tukkumyynti. Myyntilukuun sisältyy myös eläinlääkintään käytetyt lääkkeet. — I uppgiften ingår utom aptekens minutförsäljning även deras eventuellt utövade grossiförsäljning. I försäljningsuppgiften ingår även de för djursjukvården anlitade medicinerna. — *Incl. also the wholesale business of pharmacies. Incl. also drugs for animals.*

7.3 Apteekkien henkilökunta vuoden lopussa
Apotekspersonal vid slutet av året
Pharmaceutical personnel at the end of the year

Lääni Län Province	Väkiluku vuoden lopussa Folkmängd vid slutet av året Population at the end of the year	Apteekkien henkilökunta Apotekspersonal Pharmaceutical personnel				
		Apteekkareita Apotekare Pharmacists, proprietors	Proviisoreita Provisorer Masters of pharmaceutics	Farmaseutteja Farmaceuter Bachelors of pharmaceutics	Oppilaita Elever Trainers	
	1957	4 342 300	489	343	1 779	355
	1958	4 375 100	500	351	1 822	331
	1959	4 411 500	505	361	1 951	401
	1960	4 446 200	509	353	1 844	483
1961	4 487 070	522	354	1 975	533	
Uudenmaan — Nylands	854 953	83	107	530	130	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	663 022	90	45	311	90	
Ahvenanmaa — Åland	21 067	4	1	9	2	
Hämeen — Tavastehus	586 825	71	49	284	68	
Kymen — Kymmene	340 939	38	20	144	28	
Mikkelin — S:t Michels	233 850	31	12	79	25	
Kuopion — Kuopio	270 061	32	20	107	32	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	204 999	22	14	62	22	
Vaasan — Vasa	444 936	60	28	165	53	
Keski-Suomen — Mellersta Finland	246 789	28	13	93	19	
Oulun — Uleåborgs	410 858	43	31	130	46	
Lapin — Lapplands	208 771	20	14	61	18	
Miehiä — Män — <i>Males</i>	2 163 234	274	118	80	44	
Naisia — Kvinnor — <i>Females</i>	2 323 836	248	236	1 895	489	
Helsinki — Helsingfors	464 384	45	82	385	93	
Tampere — Tammerfors	130 366	12	14	76	23	
Turku — Åbo	127 491	10	15	91	21	
Muut kaupungit ja kauppalat — Andra städer och köpingar — <i>Other towns and market towns</i>	1 031 113	130	134	787	166	
Maalaiskunnat — Landskommuner — <i>Rural communes</i>	2 733 716	325	109	636	230	

7.4 Farmaseuttinen henkilökunta toimipaikan mukaan
Farmaceutisk personal enligt tjänster
Pharmaceutical personnel by posts

Vuosi År Year	Apteekkien henkilökunta Apotekspersonal Pharmaceutical personnel			Apteekkitavaratehtaat Apoteksvarufabriker Manufactures of phar- maceutical products		Apteekkitavarakaupat Apoteksvaruhandel Wholesalers of phar- maceutical products		Sairaaloiden apteekki- tavarain keskusv. Sjukhusens central- lager för apoteksvaror Pharmaceutical depots at hospitals		Yhteensä Summa Total	
	Apteek- kareita Apotekare Pharma- cists, pro- prietors	Proviiso- reita Provisorer Masters of pharma- ceutics	Farma- seutteja Farma- ceuter Bachelors of pharma- ceutics	Proviiso- reita Provisorer Masters of pharma- ceutics	Farma- seutteja Farma- ceuter Bachelors of pharma- ceutics	Proviiso- reita Provisorer Masters of pharma- ceutics	Farma- seutteja Farma- ceuter Bachelors of pharma- ceutics	Proviiso- reita Provisorer Masters of pharma- ceutics	Farma- seutteja Farma- ceuter Bachelors of pharma- ceutics	Proviiso- reita Provisorer Masters of pharma- ceutics	Farma- seutteja Farma- ceuter Bachelors of pharma- ceutics
1945	387	273	1 157	14	48	14	28	688	1 233
1950	450	276	1 367	25	71	32	75	783	1 513
1955	484	307	1 656	16	104	29	120	836	1 880
1960	509	353	1 844	28	153	52	198	942	2 195
1961	522	354	1 975	²⁾ 33	162	³⁾ 71	270	3	39	⁴⁾ 957	2 446

¹⁾ Sisältää myös apteekkarit. — Ingår även apotekarna. — *Incl. also pharmacists.*

²⁾ Näistä 3 osapäivätoimisia. — Därav 3 deltidsanställda. — *Of which 3 partday occupations.*

³⁾ Näistä 23 osapäivätoimisia. — Därav 23 deltidsanställda. — *Of which 23 partday occupations.*

⁴⁾ Osapäivätoimisia lukuunottamatta. — Utan deltidsanställda. — *Partday occupations excepted.*

8. OIKEUSLÄÄKETIETEELLISET TOIMENPITEET

8.1 Lailliset raskauden keskeyttämiset ja sterilisoimiset

Raskauden keskeyttämiset. Laki raskauden keskeyttämisestä on ollut voimassa heinäkuun 1. päivästä 1950 alkaen. Lain mukaan raskauden keskeyttäminen on luvallinen jollakin seuraavista perusteista: lääketieteellinen, lääketieteellis-sosiaalinen, humanitäärinen tai eugeeninen eli rotuhygieeninen. Luvan raskauden keskeyttämiseen antaa kaksi lääkäriä yhteisen päätöksen perusteella tai lääkintöhallitus. Jos kysymyksessä on eugeenisin perustein tehtävä keskeyttäminen, antaa luvan lääkintöhallitus. Hätätapauksissa voi yksikin lääkäri päättää raskauden keskeyttämisestä.

Seuraavasta asetelmasta ilmenee suoritettujen raskauden keskeyttämisten lukumääräinen kehitys lain voimassaoloajalta absoluuttisina ja suhteellisina lukuina 1 000 synnyttäjää kohti. Asetelmassa on myös vastaavat suhdeluvut Ruotsista, jonka laki raskauden keskeyttämisestä on suurelta osalta samanlainen kuin meidän vastaava lakimme.

Legal abortions

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	1 000 synnyttäjää kohti Per 1 000 barnaföderskor Per 1 000 deliveries	
		Suomessa I Finland In Finland	Ruotsissa I Sverige In Sweden
1951	3 007	32.2	57.3
1952	3 327	34.2	48.1
1953	3 802	41.8	44.6
1954	3 699	41.1	48.2
1955	3 659	40.7	42.3
1956	4 090	45.9	35.5
1957	4 553	52.3	31.5
1958	5 274	64.9	26.6
1959	5 773	69.3	29.2
1960	6 188	75.3	27.3
1961	5 867	71.6	27.7

Vuonna 1961 tapahtui laillisten raskauden keskeyttämisten lukumäärän pienenemistä ensimmäisen kerran kuuteen vuoteen. Vuodesta 1956 alkaen on maassamme tehty laillisia raskauden keskeyttämisistä suhteellisesti enemmän kuin vastaavina vuosina Ruotsissa.

Lääkintöhallituksen luvalla tehtyjen raskauden keskeyttämisten lukumäärä on 6.6 % kaikista keskeyttämisistä. Ruotsissa vastaava luku oli v. 1961 85 %.

Raskauden keskeyttämisen yhteydessä 1 797 potilasta myös sterilisoitiin. Nämä tapaukset vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 3 %.

Lääketieteellisellä eli naisen sairauden, ruumiinvamman tai heikkouden perusteella ja lääketieteellis-sosiaa-

8. RÄTTSMEDICINSKA ÅTGÄRDER

8.1 Legala avbrytanden av havandeskap och steriliseringar

Avbrytanden av havandeskap. Lagen om avbrytande av havandeskap har varit i kraft sedan den 7 juli 1950. Enligt lagen är avbrytande av havandeskap tillåtet på någon av följande orsaker: medicinsk, medicinsk-social, humanitär och eugenisk eller rashygienisk. Tillstånd till avbrytande av havandeskap gives av tvenne läkare på grund av gemensamt beslut eller av medicinalstyrelsens. Då det är fråga om abort på grund av eugeniska skäl ger medicinalstyrelsen tillstånd därtill. I nödfall kan en läkare allena besluta om avbrytande av havandeskap.

Ur följande uppställning framgår den numerära utvecklingen av de avbrutna havandeskapens antal, under den tid lagen varit i kraft, angiven i absoluta och relativa tal per 1 000 barnaföderskor. För jämförelsens skull har i uppställningen även angivits motsvarande proportionsantal i Sverige, vars lag om avbrytande av havandeskap till stor del är likadan som vår motsvarande lag.

År 1961 skedde en minskning i antalet legala aborter för första gången på sex år. Sedan år 1956 har i vårt land verkställts jämförelsevis mera legala aborter än under motsvarande år i Sverige.

Antalet med medicinalstyrelsens tillstånd verkställda aborter är 6.6 % av samtliga aborter. I Sverige var motsvarande antal år 1961 85 %.

I samband med abort steriliserades även 1 797 patienter. Dessa fall minskades jämfört med föregående år med 3 %.

Av medicinska orsaker eller på grund av kvinnans sjukdom, kroppslite eller svaghet och på medicinskt-

lisella perusteella, jolloin on otettu huomioon »erikoisen vaikeat elämänotot ja muut olosuhteet», suoritettiin kaikkiaan 5 524 keskeyttämistä.

Humanitäärisellä perusteella suoritetuista raskauden keskeyttämisistä on tehty alle 16-vuotiaille 63 (luku on edelliseen vuoteen verrattuna noin kaksinkertainen) ja loput neljä olivat sellaisia, joissa raskaudentila oli alkanut rikoslaisissa mainituissa olosuhteissa.

Raskauden keskeyttäminen voidaan suorittaa eugeenisin perustein milloin on otaksuttavissa, että odotettavassa lapsessa ilmeneisi jokin vaikea sielullinen tai ruumiillinen sairaus tai vamma. Sairaus, jonka pelätään lapselle periytyvän, voi esiintyä paitsi odottavassa äidissä myös lapsen isässä tai jomman kumman suvussa. Lääkintöhallitus on katsonut tähän ryhmään kuuluviksi myös ne tapaukset, jolloin odottavan äidin sairauden (vihurirokko ja rhesusimmunisaatio) katsotaan voivan aiheuttaa lapsessa sielullista tai ruumiillista vajavaisuutta. Puhtaasti eugeenisin perustein on raskauden keskeyttäminen suoritettu 265 tapauksessa.

Odottavassa äidissä tai hänen suvussaan havaitun periytyvän sairauden vuoksi on suoritettu 198 raskauden keskeyttämistä, joista 8 tapauksessa myös odotettavan lapsen isässä tai tämän suvussa on esiintynyt jokin periytyvä sairaus. Mieheissä yksistään tai hänen suvussaan esiintyneen em. ominaisuuden takia suoritettiin 67 raskauden keskeyttämistä.

Taulussa 8.11 on ensimmäisen kerran esitetty lain perusteella suoritettujen raskauden keskeyttämisten diagnosiryhmittäin. Aikaisemmilta vuosilta ovat diagnostioidot taltioituina lääkintöhallituksessa.

Sterilisoinnit. Voimassa oleva laki sterilisoinnista on annettu samanaikaisesti kuin laki raskauden keskeyttämisestä. Edellinen ja ensimmäinen sterilisoinnislaki oli vuodelta 1935.

Sterilisoinnislain mukaan voidaan sterilisointi suorittaa eugeenisin, sosiaalisin tai lääketieteellisin perustein. Luvan toimenpiteen suorittamiseen antaa samoin kuin raskauden keskeyttämistapauksissa lääkintöhallitus tai kaksi lääkäriä. Kaksi lääkäriä saa antaa luvan vain lääketieteellisin perustein. Lääkintöhallitus voi myös määrätä suoritettavaksi sterilisoinnin, milloin on odotettavissa, että yhteiskuntaan syntyy epäkelvoja yksilöitä tai että lasten vahemmat ovat kykenemättömiä huolehtimaan lapsistaan.

Seuraava asetelmä osoittaa sterilisointien lukumääräisen kehityksen vv. 1951—61.

sociala grunder, varvid man tagit i beaktande »synnerligen svåra levnadsvillkor och övriga förhållanden», verkställdes sammanlagt 5 524 aborter.

De aborter, som verkställdes av humanitära skäl, har 63 utförts på under 16 åringar (jämfört med föregående år är antalet ungefär två gånger större) och de fyra återstående fallen var sådana, vid vilka havandeskapet hade begynt under i strafflagen nämnda omständigheter.

Avbrytande av havandeskap kan verkställas av eugeniska skäl, när det finns orsak att antaga, att det väntade barnet skulle komma att lida av någon svår själslig eller kroppslig sjukdom eller lyte. Sjukdom, som kan befaras övergå i arv till barnet, kan uppträda förutom hos den havande kvinnan, även hos barnets fader eller någonders släkt. Medicinalstyrelsen har till denna grupp ansett höra även de fall, då den väntade moderns sjukdom (röda hund och rhesusimmunisation) anses kunna förorsaka barnet själslig eller kroppslig bristfällighet. På rent eugeniska grunder har abort verkställts i 265 fall.

På grund av ärftlig sjukdom, som konstaterats hos den havande kvinnan eller hennes släkt, har verkställts 198 aborter, vid vilka i 8 fall även förekommit någon ärftlig sjukdom hos det väntade barnets fader eller dennes släkt. På grund av förekomsten av förenämnda egenskaper hos mannen allena eller hans släkt, verkställdes 67 aborter.

I tabell 8.11 framträder de legala aborterna för första gången diagnosgruppvis. Från de tidigare åren är diagnosuppgifterna bevarade hos medicinalstyrelsen.

Steriliseringar. Gällande lag om sterilisering har givits samtidigt som lagen om avbrytande av havandeskap. Föregående och den första lagen om sterilisering var från år 1935.

Enligt lagen om sterilisering kan sterilisering verkställas av eugeniska, sociala eller medicinska orsaker. Tillstånd till sterilisering ger liksom även vid abortfallen medicinalstyrelsen eller två läkare. Läkarna får ge tillstånd endast av medicinska orsaker. Medicinalstyrelsen kan även förordna verkställande av sterilisering, när det finns skäl att befara, att i samhället föds odugliga individer eller att barnens föräldrar ej förmår taga vård om sina barn.

Följande uppställning visar steriliseringarnas numerära utveckling under åren 1951—61:

Sterilizations

Vuosi År Year	Lääkintöhallituksen päättöksen nojalla Enligt medicinal- styrelsens beslut <i>Authorization of the National Board of Health</i>	Kahden lääkärin luvalla Enligt två läkarens tillstånd <i>Authorization of two physicians</i>	Yhteensä Summa <i>Total</i>
1951	211	570	781
1952	232	784	1 016
1953	248	816	1 064
1954	335	734	1 069
1955	222	1 014	1 236
1956	475	1 107	1 582
1957	525	1 203	1 728
1958	616	1 592	2 208
1959	765	1 832	2 596
1960	950	2 250	3 200
1961	1 014	2 185	3 199

Eugeenisin perustein suoritettiin 463 sterilisointia, joista 34 miehille (taulu 8.13). Vajaamielisyys oli syynä 170 tapauksessa, mielisairaus 185 ja vaikea ruumiillinen sairaus tai vamma 108 tapauksessa. Eugeenisin perustein suoritettuja sterilisointeja oli 14 % kaikista.

Sosiaalisella perusteella sterilisoitiin 364 naista ja 13 miestä. Näissä tapauksissa katsottiin, ettei henkilö sieluntoiminnan sairaalloisuuden tai alkoholin tai huumausaineiden väärinkäytön taikka muun yhteiskunnan vastaisen elämäntavan vuoksi ilmeisesti kykene huolehtimaan lapsistaan.

Lääketieteellisin perustein sterilisoitiin 2 353 naista. Eniten suoritettiin sterilisointeja psykoneuroosien takia, 833 tapauksessa, seuraavina syinä olivat raskauden lisäaudit, 170 tapauksessa, sekä luonne- ja käytösviat ja vajaamielisyys, 55 tapauksessa.

8. Legal Abortions and Sterilizations

By virtue of the law issued in 1950 abortion is permissible on either medical, medico-social, humanitarian or eugenic grounds. The necessary permit for abortion is granted by two physicians on a joint decision or by the National Board of Health when an abortion is induced for eugenic reasons. The law on Sterilization was issued also in 1950. According to it, sterilization can be permitted for eugenic, social or medical reasons. As in the cases of abortion the permit for sterilization is given by two

Av eugeniska orsaker verkställdes 463 steriliseringar, av vilka 34 gällde män (tabell 10.13). Psykisk efterblivenhet var orsaken i 170 fall, sinnessjukdom i 185 och svår kroppslig sjukdom eller lyte i 108 fall. De av eugeniska orsaker verkställda steriliseringarna utgjorde 14 % av alla.

Beroende på sociala omständigheter steriliserades 364 kvinnor och 13 män. I dessa fall ansågs, att personen på grund av själsfunktionernas sjuklighet eller på grund av missbruk av alkohol eller narkotika eller i anledning av annat associalt levnadssätt uppenbarligen ej förmår draga försorg om sina barn.

På grund av medicinska motiv steriliserades 2 353 kvinnor. Mest utfördes steriliseringar i 833 fall på grund av psykoneuros, som följande orsaker var bisjukdomar vid graviditet i 170 fall samt abnormitet i karaktär och uppförande och psykisk efterblivenhet i 55 fall.

physicians or the National Board of Health. The National Board of Health is also authorized to enact sterilization on eugenic grounds or when the parents are absolutely unable to take care of their children.

The table in page 128 indicates the numerical development of legal abortions and the table in page 129 that of sterilizations in the years 1951—1961, tables 8.11—8.14 contain information on legal abortions and sterilizations induced in 1961.

8.00. Oikeuslääkeoppilliset ruumiinavaukset ja -tarkastukset
 Rättsmedicinska obduktioner och likbesiktningar
 Medico-legal autopsies and examinations after death

Lääni Län Province	Kuolemansyy — Dödsorsak — Cause of death										Sikiöt ja vastasyntyneet Foster och nyfödda Fetus and newborns	Ehdotettu toimitettavaksi ruumiinavaus Obduktion föreslagen Proposed to perform autopsy	Yhteensä Summa Total
	Itsemurhat Själv mord Suicides	Murhat, tapot ja pahoinpitelyt Mord, dråp och misshandel Murders, manslaughter and batteries	Tapaturmat Olycksfall Accidents	Tauti tai muu syy Sjukdom eller annan orsak Disease or other cause	Alkoholimyrkytys Alkoholförgiftning Alcoholism	Kuolemansyy tuntematon Dödsorsak okänd Cause of death unknown	Lapsenmurhat Barnmord Infanticides	Hoidon puute Utän vård Lack of care	Ennenalkaisuus, heikk., kehitysviiri. Förtidsbörd, svaghet, bildningsfel Premature, debility, growthweakness	Kuolleena syntynyt, Kuolemansyyt ennen synnytystä tai sen alkana Dödfödda. Dödsorsaker före eller under förtossningen Stillborn. Causes of death before childbirth or during it			
Täydellinen ruumiinavaus — Fullständig obduktion — Complete autopsy	385	75	595	774	117	14	3	—	1	5	1		1 970
Uudenmaan — Nylands ..	201	26	258	451	40	3	1	—	—	—	—		980
Helsinki — Helsingfors ..	152	20	202	373	33	3	1	—	—	—	—		784
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	47	5	66	50	12	4	—	—	—	3	1		188
Ahvenanmaa — Åland	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—		5
Hämeen — Tavastehus	56	6	81	91	19	3	1	—	—	1	—		258
Kymen — Kymmene	11	11	51	61	8	1	—	—	—	—	—		143
Mikkelin — S:t Michels ..	6	5	12	12	3	—	—	—	—	—	—		38
Kuopion — Kuopio	4	4	8	8	1	2	—	—	—	—	—		27
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	2	2	9	12	—	—	—	—	—	1	—		26
Vaasan — Vasa	26	7	43	28	4	—	1	—	—	—	—		109
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	15	5	25	23	10	—	—	—	—	—	—		78
Oulun — Uleåborgs	14	3	34	28	15	1	—	—	1	—	—		96
Lapin — Lapplands	2	1	6	8	5	—	—	—	—	—	—		22
Kuolemansyyntoteamusruumiinavaus — Obduktion för fastställande av dödsorsaken — Post-mortem examination	45	18	127	132	7	—	—	—	—	—	—		329
Uudenmaan — Nylands ..	3	1	8	4	—	—	—	—	—	—	—		16
Helsinki — Helsingfors ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	12	3	45	52	1	—	—	—	—	—	—		113
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Hämeen — Tavastehus	9	9	7	30	1	—	—	—	—	—	—		56
Kymen — Kymmene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Mikkelin — S:t Michels ..	1	2	25	13	5	—	—	—	—	—	—		46
Kuopion — Kuopio	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		1
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Vaasan — Vasa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		1
Oulun — Uleåborgs	14	1	13	10	—	—	—	—	—	—	—		38
Lapin — Lapplands	5	2	28	23	—	—	—	—	—	—	—		58
Ulkonainen ruumiintarkastus — Yttre likbesiktning — External inspection after death	70	—	77	45	3	3	—	—	—	—	—	28	198
Uudenmaan — Nylands ..	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Helsinki — Helsingfors ..	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	20	—	29	19	—	1	—	—	—	—	—	7	69
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen — Tavastehus	4	—	6	1	1	—	—	—	—	—	—	4	12
Kymen — Kymmene	17	—	6	2	—	1	—	—	—	—	—	4	26
Mikkelin — S:t Michels ..	5	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	4	10
Kuopion — Kuopio	13	—	9	16	2	1	—	—	—	—	—	4	41
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Vaasan — Vasa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	4	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
Oulun — Uleåborgs	5	—	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Lapin — Lapplands	2	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	1	11
Yhteensä — Summa — Total	500	93	799	951	127	17	3	—	1	5	1	28	2 497

S.11. Lälliset raskauden keskeyttämiset perusteena olleen taudin mukaan
Verkställda legala avbrytanden av havandeskap enligt medicinska indikationen
Legal abortions induced according to medical indication

N:o 1)	Peruste Indikation <i>Indication</i>	Lääkintöhallituksen luvalla Med. medicinalstyrelsens tillstånd <i>Authorization of the National Board of Health Finland</i>		Kahden lääkärin luvalla Med tillstånd av två läkare <i>Authorization of two physicians</i>		Yhteensä Summa <i>Total</i>		
		Niistä Därav <i>Of which</i>		Niistä Därav <i>Of which</i>				
		Steril. kera Med steril <i>With steril.</i>	Ihman steril. Utan steril. <i>Without steril.</i>	Steril. kera Med steril <i>With steril.</i>	Ihman steril. Utan steril. <i>Without steril.</i>			
	Kaikki yhteensä — Summa — Total	386	264	122	5 386	1 526	3 860	5 783
	Lääketieteellinen — Medicinsk — Medical	374	264	110	5 326	1 523	3 803	5 700
001—019	Tuberkuloosi — Tuberkulos — <i>Tuberkulosis</i>	3	2	1	311	85	226	314
020—138	Muut tartuntataudit — Andra infektionssjukdomar — <i>Morbi infectiosi alii</i>	3	3	—	18	7	11	21
140—239	Kasvaimet — Tumörer — <i>Neoplasmata</i>	—	—	—	42	22	20	42
240—245	Herkistymätaudit — Allergiska sjukdomar — <i>Morbi allergici</i>	3	3	—	40	17	23	43
250—254	Kilpirauhasen taudit — Sköldkörtelsjukdomar — <i>Morbi glandulae thyreoidae</i>	1	1	—	69	13	56	70
260	Sokeritauti — Sockersjuka — <i>Diabetes mellitus</i>	10	2	8	32	13	19	42
270—289	Muut umpirauhasten ja aineenvaihdunnan taudit; puutostilat — Andra sjukdomar i endokrina organ och andra ämnesomsättningssjukdomar; Avitaminoser — <i>Morbi systematis endocrini et metabolici alii: Avitaminoses</i>	1	1	—	13	6	7	14
290—299	Veren ja vertamuodostavien elinten taudit — Blodets och blodbildande organens sjukdomar — <i>Morbi systematis haematopoetici et sanguinis</i>	4	3	1	29	10	19	33
300	Jakomielitauti — Schizofreni — <i>Schizophrenia</i>	93	58	35	40	17	23	133
301—309	Muut psykoosit — Andra psykoser — <i>Psychoses alii</i>	33	24	9	29	14	15	62
310—318	Rakentaalliset sairasmielisyydet — Psykoneuroser — <i>Psychoneuroses</i>	64	34	30	2 974	670	2 304	3 038
320—324,	Luonne- ja käytösviat — Abnormitet i karaktär och uppförande — <i>Constitutio pathologica, characteris, habitus</i>	8	3	5	211	38	173	219
325	Vajaaälyisyys — Mentala defekter — <i>Oligophrenia</i>	70	67	3	11	8	3	81
330—398	Hermoston ja aistimien taudit — Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar — <i>Morbi systematis nervosi et organorum sensus</i>	25	20	5	90	43	47	115
400—468	Verenkiertoelintautit — Cirkulationsorganens sjukdomar — <i>Morbi organorum circulationis</i>	4	3	1	397	182	215	401
470—527	Hengityselinten taudit — Respirationsorganens sjukdomar — <i>Morbi organorum respirationis</i>	—	—	—	6	2	4	6
530—587	Ruoansulatuselintautit — Digestionsorganens sjukdomar — <i>Morbi organorum digestionis</i>	1	1	—	66	17	49	67
590—637	Virtsa- ja sukuelinten taudit — Uro- och genitalorganens sjukdomar — <i>Morbi organorum urogenitalium</i>	—	—	—	137	60	77	137
640—689	Raskauden, synnytyksen ja lapsivuodeajan lisätaudit — Havandeskapets, förlossningens, barnsängstidens sjukdomar — <i>Morbi gravidarum parturientium et puerperarum</i>	8	6	2	318	117	201	326
690—716	Ihon ja ihonalaiskudoksen taudit — Hudens och underhudens sjukdomar — <i>Morbi cutis et tela subcutaneae</i>	1	1	—	9	—	9	10
720—727	Niveltulehdus ja reuma — Artrit och reumatism — <i>Arthritis et rheumatismus</i>	—	—	—	90	16	74	90
730—749	Muut tuki- ja liikuntaelinten taudit — Andra skelettets och rörelseorganens sjukdomar — <i>Morbi ossium et organorum locomotoriorum alii</i>	3	2	1	69	33	36	72
750—759	Synnynnäiset epämuodostumat — Medfödda missbildningar — <i>Malformationes congenitae</i>	12	8	4	38	17	21	50
760—776	Vastasyntyneiden ja varhaislapsuuden taudit — Sjukdomar hos nyfödda och spädbarn — <i>Morbi neonatorum et anni primi</i>	—	—	—	—	—	—	—
780—795	Oireita, vanhuus, epätarkasti määriteltyjä tiloja — Symptom, senilitet, ofullständigt preciserade fall — <i>Symptomata, senilitas, casus male definiti</i>	—	—	—	80	22	58	80
800—999	Tapaturmat, myrkytykset ja pahoinpitelyt — Olyksfall, förgiftningar och misshandel — <i>Trauma, veneficia, injuriae</i>	27	22	5	207	94	113	234
	Humanitärinen — Humanitär indikation — Humanitär indikation	11	—	11	55	—	55	66
	Hätätapaus — Nödfall — Emergency	11
	Tuntematon — Okänd — Unknown	1	—	1	5	3	2	6

¹⁾ Numerointi lääkintöhallituksen 18. 11. 1953 vahvistaman tautinimistön mukaan. — Numeringen enligt den av medicinalstyrelsen 18. 11. 1953 fastställda nomenklaturen av sjukdomar. — Coding according to the List of Diseases approved by National Board of Health on 18. 11. 1953.

8.12. Suoritetut lailliset raskauden keskeyttämiset keskeyttämisen perusteen sekä naisen siviilisäädyn, iän ja aikaisempien synnytysten luvun mukaan
 Verkställda legala avbrytanden av havandeskap enligt indikationer samt kvinnans civilstånd, ålder och antal föregående förlösningar
 Legal abortions induced according to indication and to marital status, age and number of earlier deliveries of woman

	Lääkintöhallituksen luvalla Med medicinalstyrelsens tillstånd Authorization of the National Board of Health												Kahden lääkärin luvalla Med tillstånd av två läkare Authorization of two physicians			Hätäapaukset Nödfall Emergency	Yhteensä Summa Total	
	Eugeeninen peruste Eugenisk indikation Eugenic indication												Yhteensä Summa Total	Yhteensä Summa Total				
	Mielisairaus Sinnessjukkdom Mental disease			Vajaamielisyytys Psykkisk efterblivenhet Mental deficiency			Vaikea ruumiillinen sairaus t. vamma Svår kroppslig sjukdom t. lyte Severe illness or defect			Lääk. ja lääket. sos. peruste Med. o. social-med. indikat. Med. and med. soc. indicat.	Humanitaarinen peruste Humanitär indikat. Humanitary indicat.	Yhteensä Summa Total			Lääk. ja lääket. sos. peruste Med. o. soc. med. indik. Med. and med. soc. indic.			Humanitaarinen peruste Humanitär indikat. Humanitary indicat.
	M ¹⁾	N ²⁾ Kv ²⁾ F ²⁾	M+N M+Kv M+F	M ¹⁾	N ²⁾ Kv ²⁾ F ²⁾	M+N M+Kv M+F	M ¹⁾	N ²⁾ Kv ²⁾ F ²⁾	M+N M+Kv M+F									
1958	36	74	4	3	39	1	16	11	2	69	3	258	4 990	20	6	5 274		
1959	32	69	6	6	59	2	12	52	1	43	2	284	5 450	33	6	5 773		
1960	45	93	6	2	52	—	13	46	1	55	4	317	5 834	31	6	6 188		
1961	43	77	2	5	63	—	19	50	6	112	12	389	5 412	55	11	5 867		
Siviilisäätö — Civilstånd — <i>Marital status</i>																		
Naimaton — Ogift — Single	4	13	1	—	29	—	2	4	—	13	12	78	898	52	—	1 028		
Naimisissa — Gift — Married	37	60	1	5	31	—	16	46	5	92	—	293	4 219	3	11	4 576		
Leski — Änka — Widowed	—	2	—	—	2	—	—	—	—	4	—	8	69	—	—	77		
Eronnut — Fränskild — Divorced	2	2	—	—	1	—	—	—	1	2	—	8	210	—	—	218		
Tuntematon — Okänt — Unknown	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	16	—	—	18		
Ikä — Ålder — Age																		
—19	1	—	—	—	6	—	3	—	—	7	9	26	136	55	—	217		
20—24	4	9	1	1	6	—	1	3	—	15	1	41	767	—	—	808		
25—29	9	17	1	2	14	—	3	15	—	17	2	80	1 267	—	1	1 348		
30—34	14	24	—	—	17	—	4	15	3	31	—	108	1 351	—	4	1 463		
35—39	12	14	—	1	14	—	5	13	1	28	—	88	1 173	—	2	1 263		
40—44	3	13	—	1	4	—	2	3	2	11	—	39	602	—	4	645		
45—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	4	65	—	—	69		
Tuntematon — Okänd — Unknown	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	3	51	—	—	54		
Aikaisempien synnytysten luku — Antal föregående förlösningar — Number of earlier deliveries																		
0	5	16	1	—	21	—	3	6	—	20	12	84	852	54	—	990		
1	5	9	—	—	4	—	2	1	—	10	—	31	657	1	1	690		
2	5	14	—	1	8	—	4	12	1	11	—	56	1 180	—	2	1 238		
3	8	8	1	1	6	—	3	8	1	11	—	47	953	—	5	1 005		
4	11	15	—	1	7	—	4	9	2	18	—	67	690	—	1	758		
5	6	6	—	2	9	—	—	6	—	10	—	39	457	—	1	497		
6	1	4	—	—	3	—	1	1	—	9	—	19	278	—	—	297		
7	1	2	—	—	1	—	—	3	2	7	—	16	149	—	—	165		
8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	5	78	—	—	83		
9	—	—	—	—	3	—	—	1	—	4	—	8	101	—	1	110		
Tuntematon — Okänt — Unknown	1	3	—	—	1	—	2	2	—	8	—	17	17	—	—	34		

¹⁾ Mieheessä tai miehen suvussa. — Hos mannen eller hans släkt. — In the man or his family.

²⁾ Naisessa itsessään tai hänen suvussa. — Hos kvinnan själv eller hennes släkt. — In the woman herself or her family.

8.13. Suoritetut sterilisoinnit
Verkställda steriliseringar
Sterilizations induced

	Lääkintöhallituksen päätöksen perusteella Enligt medicinalstyrelsens beslut Authorization of the National Board of Health															Kahden lääkärin luvalla Med till- stånd av två läkare Authoriza- tion of two physicians	Hätä- tapaukset Nödfall Emergency		Yhteensä Summa Total												
	Eugeeninen peruste Eugenisk indikation						Sosiaalinen peruste Social- indikation Social indication			Ruumiilli- nen sairaus t. vamma Kroppslig sjukdom l. lyte Somatic disease or defect			Yhteensä Summa Total	N—Kv—F						N—Kv—F		Yhteensä Summa Total									
	Mielisairaus Sinnessjukdom Mental disease		Vajaamielisyys Psykisk efter- blivenhet Mental deficiency		Vaikea ruu- millinen sai- raus t. vamma Svår kroppslig sjukdom l. lyte Severe somatic disease or defect		M	N—Kv—F		M	N—Kv—F												N—Kv—F	a	b ¹⁾	a	b ¹⁾	a	b ¹⁾	a	b ¹⁾
	M	N—Kv—F	M	N—Kv—F	M	N—Kv—F		M	N—Kv—F		N—Kv—F	a																			
1958	18	90	81	8	141	44	4	13	14	2	23	1	121	56	616	281	1 309	—	2	2 208											
1959	29	105	63	15	100	61	3	22	38	14	185	40	76	14	765	508	1 323	—	1	2 597											
1960	20	123	103	9	125	51	4	45	34	13	288	20	102	13	950	616	1 631	—	3	3 200											
1961	15	91	79	14	94	62	5	53	50	13	323	41	148	26	1 014	644	1 535	2	4	3 199											
Siviilisäätö — Civilstånd — <i>Marital status</i>																															
Naimaton — Ogift — Single	—	30	14	14	4	29	—	5	4	7	108	5	10	—	230	5	47	—	—	282											
Naimisissa — Ogift — Married	10	55	61	—	28	30	5	45	45	5	192	34	130	25	665	599	1 451	1	4	2 720											
Leski — Änka — Widowed	1	2	2	—	35	2	—	—	—	—	4	1	1	—	48	1	9	1	—	59											
Eronnut — Frånskild — Divorced	—	1	2	—	24	1	—	1	—	—	13	1	1	1	46	9	23	—	—	78											
Tuntematon — Okänt — Unknown	4	3	—	—	3	—	—	2	—	1	6	—	6	—	25	30	5	—	—	60											
Ikä — Alder — Age																															
—19	—	5	2	8	18	6	—	—	—	2	23	—	—	—	64	1	1	—	—	66											
20—24	1	10	7	5	19	6	—	4	1	4	42	1	4	1	105	10	35	—	—	150											
25—29	2	22	16	—	16	14	—	16	14	1	70	7	21	6	205	57	207	1	—	470											
30—34	4	23	24	—	14	17	2	19	13	2	85	12	49	7	271	179	441	1	—	892											
35—39	4	19	16	1	15	13	3	10	15	—	72	16	51	8	243	237	524	—	1	1 005											
40—44	2	10	14	—	9	4	—	4	6	1	30	4	22	4	110	140	278	—	3	531											
45—	2	—	—	—	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—	8	12	29	—	—	49											
Tuntematon — Okänt — Unknown	—	2	—	—	2	1	—	—	—	2	—	—	1	—	8	8	20	—	—	36											
Synnytysten luku — Antal förlossningar — <i>Number of deliveries</i>																															
0	—	27	68	—	31	21	—	3	5	—	64	5	7	1	232	7	29	1	—	269											
1	—	6	5	—	12	4	—	4	1	—	17	5	3	1	58	6	73	—	—	137											
2	—	16	—	—	8	8	—	6	8	—	18	2	4	2	72	30	202	—	—	304											
3	—	8	—	—	10	6	—	6	9	—	33	3	14	3	92	79	251	1	2	425											
4	—	7	—	—	7	7	—	11	12	—	33	7	20	4	108	78	298	—	—	484											
5	—	6	—	—	3	9	—	4	7	—	33	6	17	1	86	114	233	—	1	434											
6	—	3	—	—	7	3	—	5	1	—	29	3	22	5	78	83	188	—	—	349											
7	—	4	—	—	2	1	—	6	5	—	27	4	16	2	67	67	114	—	—	248											
8	—	1	—	—	5	—	—	—	1	—	17	2	8	2	36	47	56	—	1	140											
9	—	2	—	—	3	2	—	3	1	—	28	2	22	2	65	96	86	—	—	247											
Tuntematon — Okänt — Unknown	—	11	6	—	6	1	—	5	—	—	24	2	15	3	120	37	5	—	—	162											

¹⁾ Raskauden keskeyttämisen yhteydessä. — Med avbrytande av havandeskap. — With abortion.

8.14. Suoritetut lailliset sterilisoinnit ja raskauden keskeyttämiset asianomaisten asuinpaikan mukaan
Verkställda legala steriliseringar och avbrytanden av havandeskap enligt vederbörandes bostadsort
Legal sterilizations and abortions induced according to domicile of the patient

Lääni Län Province	Sterilisoinnit Steriliseringar Sterilizations		Raskauden keskeyttämiset Avbrytanden av havandeskap Abortions					
	Luku Antal Number	Keskiväkil. 10 000 henk. kohti Per 10 000 personer av medelfolk- mängden Per 10 000 mean popu- lation	Ilman steril. Utän steril. Without steril.	Steril. kera Med steril. With steril.	Yhteensä Summa Total	Naisten keskiväkil. 10 000 henk. kohti Per 10 000 personer av den kvinnl. medelfolk- mängden Per 10 000 mean popu- lation of women	1 000 syn- nyttäjää kohti På 1 000 barn- föderskor Per 1 000 maternities	
	1957	1 728	4.0	4 553	20.2	52.3
	1958	2 208	5.0	3 792	1 482	5 274	23.2	64.9
	1959	2 597	5.9	4 114	1 659	5 773	25.1	69.3
	1960	3 200	7.2	4 335	1 853	6 188	26.8	75.3
1961		3 199	7.2	4 070	1 797	5 867	25.2	71.6
Uudenmaan — Nylands	610	7.2	1 974	425	2 399	51.8	163.5	
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	480	7.3	508	316	824	23.8	77.4	
Ahvenanmaa — Åland	12	5.7	4	4	8	7.5	25.2	
Hämeen — Tavastehus	359	6.1	606	240	846	27.3	86.0	
Kymen — Kymmene	353	10.4	34	153	475	27.2	82.8	
Mikkelin — S:t Michels	123	5.3	116	70	186	15.5	46.8	
Kuopion — Kuopio	278	10.3	64	108	172	12.4	42.7	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	216	10.5	34	87	121	11.7	23.9	
Vaasan — Vasa	179	4.0	163	113	276	11.9	57.3	
Keski-Suomen — Mellersta Finland	131	5.3	98	66	164	13.3	20.7	
Oulun — Uleåborgs	291	7.1	78	148	226	11.2	23.9	
Lapin — Lapplands	138	6.7	54	53	107	10.7	19.6	
Ulkomaat — Utlandet — Aliens	2	.	9	2	11	.	.	
Tuntematon — Okänd — Unknown	27	.	40	12	52	.	.	
Helsinki — Helsingfors	277	6.0	1 371	194	1 565	59.8	201.3	
Turku — Åbo	94	7.5	183	75	258	38.0	127.1	
Tampere — Tammerfors	55	4.3	97	38	135	19.0	57.3	
Muut kaupungit ja kauppalat — Övriga städer och köpingar — Other urban communes	922	5.3	1 145	564	1 709	31.7	83.2	
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes	1 822	6.7	1 225	912	2 137	15.4	43.4	
Ulkomaat — Utlandet — Aliens	2	.	9	2	11	.	.	
Tuntematon — Okänd — Unknown	27	.	40	12	52	.	.	

8.15. Lääkintöhallituksen käsittelemät kastroimista, sterilisoinnista ja raskauden keskeyttämisistä koskevat asiat
Av medicinalstyrelsen behandlade ärenden angående kastrering, sterilisering och avbrytande av havandeskap
Cases concerning castration, sterilization and abortions settled by the National Board of Health

Vuosi År Year	Kastroiminen Kastrering Castration				Sterilisoinnin Sterilisering Sterilization						Raskauden keskeyttäminen Avbrytande av havandeskap Abortions				
	Esityksiä Framställningar Petitions	Kastroitavaksi määrätty Kastrering förordnad Castration ordered			Lääkintöhallitukselle jätetty esityksiä Till medicinalstyrelsen inlämnade framställningar Petitions to the National Board of Health	Niistä Därav Of which		Hyväksytyt Godkända Approved		Hylätty Avslagen Rejected		Niistä Därav Of which		Määrätty samalla steri- loitavaksi I samband med sterilisering Combined with sterilization	
		Yhteensä Total	Korkeimman Oikeuden päätöksellä kumottu Upphävda av Högsta Domstolen Rescinded by the High Court of Justice	Suoritettu Utförd Induced		Niistä Därav Of which	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Miehiä Män Males	Naisia Kvinnor Females	Hyväksytyt Godkända Approved	Määrätty Males	%	Määrätty Females	%
1956	133	7	3	3	283	41	228	1	13	277	208	75.1	138	66.3	
1957	152	5	3	2	469	54	396	1	18	355	266	74.9	164	61.7	
1958	147	1	—	1	614	62	526	3	23	331	270	81.6	170	63.0	
1959	143	—	—	—	736	84	617	6	29	370	289	78.1	212	73.4	
1960	154	1	—	—	929	80	806	1	42	472	383	81.1	265	69.2	
1961	202	—	—	—	895	68	754	11	62	602	431	71.6	285	66.1	
1962	211	—	—	—	891	49	781	1	34	572	429	75.0	299	52.3	

9. TERVEYDENHUOLTOHENKILÖKUNTA

Lääkärit. Suomessa lääkäriammattia harjoittamaan oikeutettuja lääkäreitä oli vuoden 1961 lopussa 3 056 eli yksi lääkäri 1 469 asukasta kohti. Näistä oli ulkomaille siirtyneitä 95, joten kotimaassa oli 2 961 lääkäriä. Ammatissa todella toimivien määrästä ei lääkintöhallituksessa ole tietoa, mutta Suomen Lääkäriliiton suorittaman tutkimuksen mukaan lääkärin ammatissa toimii 95 % tutkinnon suorittaneista. Lääkäreiden lukumäärän kehitys ilmenee kuviossa 9.1 ja tauluissa 9.1—9.5. Lääkäripulan helpottamiseksi on lääketieteellisiin tiedekuntiin alettu ottaa yhä enemmän opiskelijoita ja v. 1960 lähetettiin ensimmäiset opiskelijat ulkomaisiin yliopistoihin. Suunnitelman mukaan heitä lähetetään viitenä peräkkäisenä vuonna yhteensä 350. Näiden lisäksi muutamia kymmeniä ylioppilaita opiskelee ulkomaille oma-aloitteisesti lääketiedettä.

Sairaalalääkäreinä toimi 1 161 ja kaupungin-, kauppalan- ja kunnanlääkäreinä 464. Ne 205 kunnanlääkäriä, jotka samalla ovat sairaalalääkäreitä, sisältyvät myös sairaalalääkäreiden lukuun.

Lääkärien jakautuminen maantieteellisesti on hyvin epätasaista. Lääkäreistä asui 1 189 eli 39 % Helsingissä. Maan eteläosissa on väkilukuun nähden huomattavasti enemmän lääkäreitä kuin pohjoisosissa ja samoin kaupungeissa enemmän kuin maalaiskunnissa (taulu 9.1).

Yhden tai useamman alan erikoisoikeus oli 1 275 lääkäreillä eli 42 %:lla. Myönnettyjä erikoisoikeuksia oli kaikkiaan 1 363. Näiden jakautuminen aloittain ja lääneittäin on esitetty taulussa 9.3.

Lääkäreitä oli 690 eli 22.6 % naisia. Naisten osuus vuonna 1939 oli 12.8 % ja 1949 20.3 %. Lääkäreiden jakautuminen sukupuolen ja iän mukaan selviää taulusta 9.2.

Hammaslääkärit. Hammaslääkäreiden lukumäärä oli vuoden 1961 lopussa 1 884, joista kotimaassa oli 1 853. Asukkaita yhtä hammaslääkäriä kohti oli 2 383.

Hammaslääkäreistä asui 658 eli 35 % Helsingissä. Myös muissa kaupungeissa oli huomattavasti enemmän hammaslääkäreitä kuin maalaiskunnissa (taulu 9.1).

Naishammaslääkäreitä oli 1 417 eli 75 %. Prosenttiluku on pysynyt jatkuvasti melkein samana.

Sairaanhoitajat, terveyssisarit ja kättilöt. Tietoja sairaanhoitajista, terveyssisarista ja kättilöistä on esitetty tauluissa 9.5, 9.6, 9.7 ja 9.8 sekä kuvioissa 9.2 ja 9.3. Tiedot rajoittuvat vain toimessa oleviin.

Vuoden 1961 lopussa käsitti aktiivinen *sairaanhoitajakunta* 10 599 henkeä. Näistä toimi 7 624 sairaanhoito- ja huoltolaitoksissa, 2 567 avoterveydenhuollossa terveys- ja seurakuntasisarina ja loput muissa toimissa, kuten tutkimuslaitoksissa ja virastoissa. Kojo sairaanhoitajakunta oli vuoden lopussa 15 700. Kättilöinä toimivat kättilösairaanhoitajat on laskettu kättilöihin. Vuoden aikana valmistui 964 uutta sairaanhoitajaa.

9. HÄLSOVÄRDSPERSONALEN

Läkarna. Antalet läkare, vilka var berättigade att bedriva läkaryrket i Finland, var vid slutet av år 1961 3 056 eller en läkare på 1 469 invånare. Av dem hade 95 flyttat till utlandet, varför i hemlandet fanns 2 961 läkare. Huru många av dessa, vilka verkligen arbetade inom sitt yrke, äger medicinalstyrelsen icke kännedom om, men enligt Finlands Läkarförbunds verkställda undersökning verkar i läkarämbetet 95 % av de dimitterade läkarna. Läkarkårens numerära utveckling framgår av figur 9.1 och tabeller 9.1—9.5. För att lätta läkarbristen har man till de medicinska fakulteten börjat inta allt flere studerande, och år 1960 sändes de första studerande till universitet i utlandet. Planenligt sändes under en följd av fem år till universitet i utlandet 350 studerande. Därtill studerar några tiotal studenter på eget initiativ medicin i utlandet.

Som sjukhusläkare verkade 1 161 läkare och som stads-, köpings- och kommunalläkare 464. De 205 kommunalläkare, vilka samtidigt är sjukhusläkare, ingår även i sjukhusläkarnas antal.

Läkarnas geografiska fördelning är mycket ojämn. Av läkarna bodde 1 189 eller 39 % i Helsingfors. I landets södra delar finns i proportion till folkmängden betydligt flere läkare än i de norra delarna och likaså är läkarna talrikare i städerna än i landskommunerna (tabell 9.1). 1 275 läkare eller 42 % innehade specialisträttigheter på ett eller flere områden. Det totala antalet beviljade specialisträttigheter var 1 363. Deras fördelning områdes- och länsvis framgår av tabell 9.3.

Av läkarna var 690 eller 22.6 % kvinnor. Kvinnornas andel år 1939 utgjorde 12.8 % och år 1949 20.3 %. Läkarnas fördelning enligt kön och ålder framgår av tabell 9.2.

Tandläkarna. Antalet tandläkare var i slutet av år 1961 1 884, av vilka 1 853 var bosatta i hemlandet. Antalet invånare per tandläkare var 2 383.

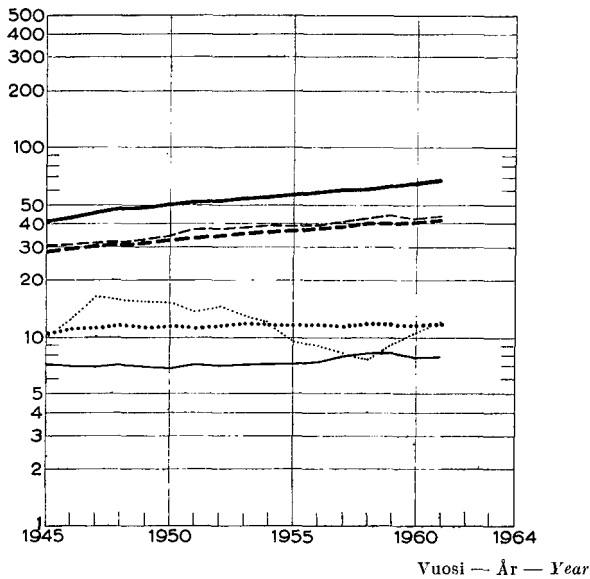
Av tandläkarna var 658 eller 35 % bosatta i Helsingfors. Även i de övriga städerna var tandläkare betydligt talrikare än i landskommunerna (tabell 9.1).

Av tandläkarna var 1 417 eller 75 % kvinnor. Procenttalet har fortfarande förblivit i stort sett oförändrat.

Sjuksköterskor, hälsosystrar och barnmorskor. Uppgifter om sjuksköterskorna, hälsosystrarna och barnmorskorna har framlagts i tabellerna 9.5, 9.6, 9.7 och 9.8 samt i figur 9.2 och 9.3. Uppgifterna begränsar sig endast till de aktivt tjänstgörande.

I slutet av år 1961 omfattade den aktiva *sjuksköterskekåren* 10 599 personer. Av dessa arbetade 7 624 i sjukvårds- och vårdanstalter, 2 567 inom den öppna hälsovården såsom hälso- och församlingssystrar samt återstoden i andra befattningar, såsom vid forskningsanstalter och ämbetsverk. Hela sjuksköterskekårens antal var 15 700 vid årets slut. Barnmorskesjuksköterskorna, vilka verkade som barnmorskor, har räknats till barnmorskorna, Under året dimitterades 964 nya sjuksköterskor.

Lukumäärä 100 000 asukasta kohti, log.asteikko
Antal per 100 000 invånare, log.skala
Number per 100 000 population, log.scale

Kuvio 9.1. Lääkärit, hammaslääkärit ja apteekkihenkilökunta vuosina 1945—61

Fig. 9.1. Läkare, tandläkare och apotekspersonal åren 1945—61

Fig. 9.1. Physicians, dentists and pharmaceutical personnel in 1945—61

— Lääkärit — Läkare — Physicians
- - - Hammaslääkärit — Tandläkare — Dentists
..... Apteekkarit — Apotekare — Pharmacists, proprietors
- - - Provilisorit — Provisorer — Master of pharmaceuticals
- - - Farmaceutit — Farmaceuter — Bachelors of pharmaceuticals
..... Oppilaat — Elever — Trainees

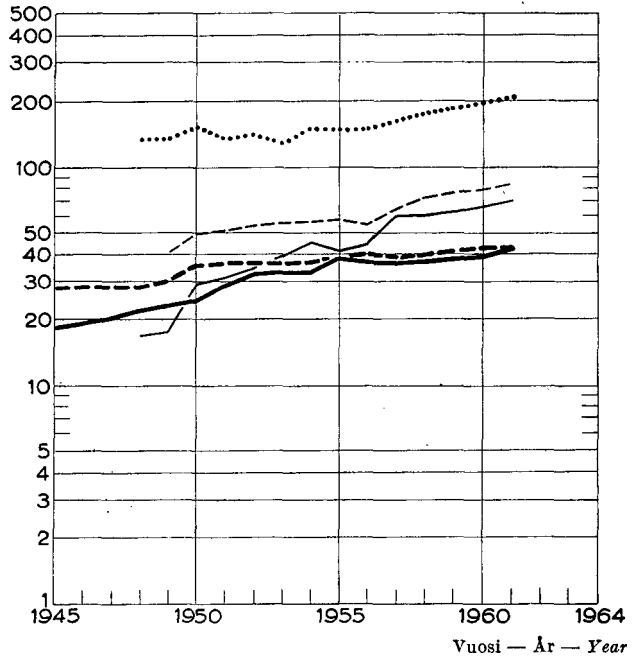
Sairaanhoitajakunnan lukumäärä on vuodesta 1957 ollut jatkuvasti nousussa. Vuoden vaihteessa oli toiminnassa 21 sairaanhoitajakoulua, joista 10 on perustettu vuoden 1953 jälkeen. Oppilaspaikkojen kokonaismäärä peruskoulutuksessa oli 31. 12. 1961 3 040 (1953 1 991), joten vuotuinen oppilaspaikkojen lisäys on ollut vuodesta 1953 lähtien keskimäärin 131 paikkaa. Sairaanhoitajakunnan jatkokoulutustoiminta on ollut myös vilkasta. Jatkokoulutusta sai 1961 339 sairaanhoitajaa. Täyttämättä olevien virkojen mukaan laskettu sairaanhoitajavajaus oli vuoden lopussa 8.4 %. (Kts. myös kohta 6).

Terveysisarten lukumäärä oli 1 829 (sisältyvät em. sairaanhoitajakunnan lukuun). Terveysisarterista oli kunnallisia 1 421 ja teollisuus- ym. terveysisaria 379. Terveysisarkoulutuksen sai vuoden aikana 126 sairaanhoitajaa. Täyttämättömiä kunnallisten terveysisarten toimia oli 4.2 %.

Toimessa olevia kättilöitä oli 1 890, joista laituskättilöinä toimi 869 ja kunnankättilöinä 985. Uusia kättilöitä valmistui vuoden aikana 169, joista 55 oli sairaanhoitajia. Laituskättilövajaus lisääntyi jonkin verran edellisestä vuodesta. Vuonna 1960 se oli 5.5 % ja 1961 6.2 %. Kunnankättilövajaus oli vastaavina vuosina 5.4 % ja 3.5 %.

Koulutettu apuhoitohenkilökunta. Tiedot apuhenkilökunnasta on esitetty tauluissa 9.7 ja 9.8 sekä kuvioissa 9.2 ja 9.3. Erikoistuneet sairaanhoitajat on laskettu vain sairaanhoitajiin.

Lukumäärä 100 000 asukasta kohti, log.asteikko
Antal per 100 000 invånare, log.skala
Number per 100 000 population, log.scale

Kuvio 9.2. Sairaan- ja terveydenhoitohenkilökunta vuosina 1945—61

Fig. 9.2. Sjuk- och hälsovårdspersonal åren 1945—61

Fig. 9.2. Health personnel in 1945—61

— Terveysisaret — Hälsoyster — P.H. nurses
- - - Kättilöt — Barnmorskor — Midwives
..... Sairaanhoitajat — Sjuksköterskor — Nurses
- - - Apuhoitajat — Hjälpköterskor — Practical nurses
- - - Mielisairaanhoitajat — Sinnessjukvårdare — Psychiatric attendants

Sjuksköterskekårens antal har sedan år 1957 fortlopande ökats. Vid årskiftet var 21 sjuksköterskeskolor i verksamhet, av vilka 10 har grundats efter år 1953. Hela elevplatsantalet i grundutbildningen var 31. 12. 1961 3 040 (1953, 1 991), så den årliga ökningen i elevplatsantalet har varit från år 1953 131 platser i medeltal. Sjuksköterskekårens fortsatta utbildningsverksamhet har även varit livlig. Fortsatt utbildning erhöles år 1961 339 sjuksköterskor.

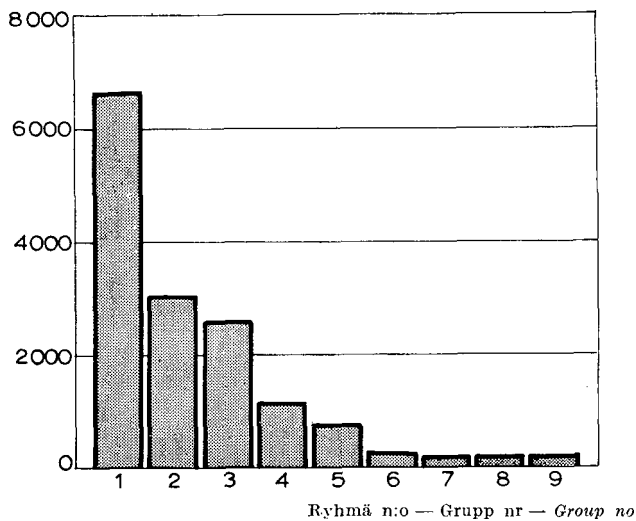
Enligt de obesatta tjänsterna var sjuksköterskeunderskottet vid årets slut 8.4 % (Se även punkt 6).

Antalet hälsoyster var 1 829 (ingår i det ovan nämnda antalet av sjuksköterskekåren). Av hälsoysterarna var 1 421 kommunala medan 379 tjänstgjorde vid industri-inrättningar m.m. Under året erhöles 126 sjuksköterskor hälsoysterutbildning. De obesatta tjänsterna av kommunala hälsoyster utgjorde 4.2 %.

Antalet tjänstgörande barnmorskor var 1 890, av vilka 869 arbetade som anstaltbarnmorskor och 985 som kommunala barnmorskor. Under året dimitterades 169 nya barnmorskor, av vilka 55 var sjuksköterskor. Underskottet i fråga om anstaltbarnmorskor ökades något från föregående år. År 1960 utgjorde det 5.5 % och år 1961 6.2 %. Underskottet i fråga om kommunala barnmorskor var under motsvarande år 5.4 % och 3.5 %.

Utbildad hjälpsjukvårdspersonal. Uppgifterna om hjälpsjukvårdspersonalen har framställts i tabellerna 9.7 och 9.8, och i figur 9.2 och 9.3. De specialiserade sjuksköterskorna har endast räknats till sjuksköterskorna,

Lukumäärä
Antal
Number

Kuvio 9.3. Sairaanhoidolaitosten hoitohenkilökunta vuoden 1961 lopussa

Fig. 9.3. Vårdpersonalen vid sjukvårdsanstalterna vid slutet av år 1961

Fig. 9.3. Medical and nursing personnel at hospitals at the end of 1961

- 1 Sairaanhoidajat — Sjuksköterskor — Nurses
- 2 Mielisairaanhoitajat — Sinnessjukvårdare — Psychiatric attendants
- 3 Apuhoitajat — Hjälpköterskor — Practical nurses
- 4 Lastenhoitajat — Barnsköterskor — Children's nurses
- 5 Kättilöt — Barmorskor — Midwives
- 6 Laboratorioapulaiset — Laboratoriebiträden — Laboratory technicians
- 7 Röntgenapulaiset — Röntgenbiträden — X-ray technicians
- 8 Lääkitysvoimistelajat — Sjukgymnaster — Physiotherapists
- 9 Askartelutyönhaajat — Sysselsättningsterapeuter — Occupational therapists

Laboratorioapulaisia on koulutettu vuodesta 1954 alkaen. Vuoden 1961 lopussa heitä oli 400, joista työssä 288, joista 86 % toimi sairaalalaitoksen palveluksessa. Vuoden aikana valmistui 89 laboratorioapulaista.

Ensimmäiset *röntgenapulaiset* valmistuivat v. 1952. Vuoden 1961 lopussa heitä oli 272, joista työssä 199. 95 % heistä toimi sairaaloissa. Vuoden aikana valmistui 33 uutta röntgenapulaista.

Rekisterin mukaan oli maassa vuoden lopussa alle 60-vuotiaita *lääkitysvoimistelijöitä* 426. Heistä toimi ammatissa 220. Vuoden aikana valmistui uusia lääkitysvoimistelijöitä 35.

Ensimmäiset *apuhoidajat* valmistuivat v. 1947. Alle 60-vuotiaita apuhoidajia oli maassa vuoden lopussa 4 844, joista oli työssä 3 215. Myöhemmin sairaanhoitaja- tai kättilökoulutuksen saaneet eivät ole luvuissa mukana. Vuoden aikana valmistui uusia apuhoidajia 412.

Alle 60-vuotiaita *mielisairaanhoitajia* oli vuoden lopussa 5 182. Heistä toimi ammatissa 3 734. Työssä olevista oli 73 % naisia. Mielisairaanhoitajakoulutuksen sai vuoden aikana 54 miestä ja 169 naista.

9. Health Personnel

At the end of the year 1961 the total number of licenced physicians was 3 056 i.e. one physician for each 1 469 of population. Of them 95 were abroad. Consequently, there were 2 961 physicians in the country. How many of those are practising is not known. Figure 9.1 depicts the numerical development with regard to physicians.

The total number of dentists was 1 884 at the end of 1961 of which 1 853 were in Finland. The number of inhabitants for one dentist was respectively 2 383.

Data on nurses, public health nurses and midwives are give in tables 9.6—9.8 and figures 9.2 and 9.3. The information is limited to the holders of position.

At the end of the year 1961 the active nursing personnel consisted of 10 599 nurses. Of those 7 624 worked at hospitals and other institution, 2 567 were in field work as

Laboratoriebiträden har utbildats från början av år 1954. Vid slutet av år 1961 var deras antal 400, av vilka 288 var i tjänstgöring. 86 % var i tjänst vid sjukhusinrättningen. Under året dimitterades 89 nya laboratoriebiträden.

De första *röntgenbiträdena* dimitterades år 1952. Vid slutet av år 1961 var deras antal 272, av vilka 199 var i tjänstgöring. 95 % verkade vid sjukhusen. Under året dimitterades 33 nya röntgenbiträden.

Enligt registret fanns det i landet vid årets slut 426 *sjukgymnaster* under 60 år. Av dessa verkade 220 i yrket. Under året dimitterades 35 nya sjukgymnaster.

De första *hjälpstrarna* dimitterades år 1947. I slutet av året fanns det i landet 4 844 hjälpstrar under 60 år, av vilka 3 215 var i tjänstgöring. De, vilka senare erhållit sjuksköterske- eller barnmorskeutbildning, är inte med i antalen. Under året dimitterades 412 nya hjälpköterskor.

Vid årets slut fanns det 5 182 *sinnessjukvårdare* under 60 år. Av dem verkade 3 734 i yrket. Av de tjänstgörande var 73 % kvinnor. Under året erhöi sinnessjukvårdareutbildning 54 män och 169 kvinnor.

public health nurses, district nurses and deaconesses, the remainder holding other positions in research institutes, etc. During the year 964 new nurses were registered.

The number of public health nurses was 1 829. In 1961 graduated 126 new public health nurses.

For the part of communal public health nurses the shortage was only 4.2 percent.

The number of active midwives was 1 890 of which 869 worked at hospitals and 985 as communal midwives. The number of registrations during the year was 169. The shortage of midwives at hospitals has decreased considerably in the recent years. It was 11.2 percent in 1955 and in 1961 6.2 percent. The shortage of communal midwives was in the same years 7.3 and 5.5 percent respectively.

9.1 Lääkärit ja hammaslääkärit vuoden lopussa ¹⁾
 Läkare och tandläkare vid slutet av året ¹⁾
 Physicians and dentists at the end of the year ¹⁾

Lääni Län Province	Väkiluku vuoden lopussa Folkmängd vid slutet av året Population at the end of the year	Lääkäritä Läkare Physicians		Hammaslääkäritä Tandläkare Dentists		
		Lukumäärä Antal Number	10 000 asuk. kohden På 10 000 inv. Per 10 000 population	Lukumäärä Antal Number	10 000 asuk. kohden På 10 000 inv. Per 10 000 population	
	1957	4 375 340	2 558	5.8	1 657	3.8
	1958	4 412 631	2 599	5.9	1 702	3.9
	1959	4 453 073	2 727	6.1	1 751	3.9
	1960	4 484 655	2 827	6.3	1 806	4.0
1961	2)	4 446 222	2 961	6.7	1 853	4.2
Uudenmaan — Nylands		832 936	1 357	16.3	796	9.6
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs		660 269	422	6.4	230	3.5
Ahvenanmaa — Åland		20 981	14	6.7	13	6.2
Hämeen — Tavastehus		580 765	266	4.6	262	4.5
Kymen — Kymmene		337 772	143	4.2	105	3.1
Mikkelin — S:t Michels		234 629	91	3.9	55	2.3
Kuopion — Kuopio		270 504	132	4.9	57	2.1
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen		207 742	79	3.8	40	1.9
Vaasan — Vasa		443 505	169	3.8	109	2.5
Keski-Suomen — Mellersta Finland		245 014	104	4.2	79	3.2
Oulun — Uleåborgs		406 992	121	3.0	64	2.6
Lapin — Lapplands		205 113	63	3.1	43	2.1
Miehiä — Män — Males		2 143 320	2 289	.	436	.
Naisia — Kvinnor — Females		2 302 902	672	.	1 417	.
Helsinki — Helsingfors		452 777	1 189	26.3	658	14.5
Tampere — Tammerfors		127 260	78	6.1	99	7.8
Turku — Åbo		124 359	221	17.8	86	6.9
Muut kaupungit ja kauppalat — Andra städer och köpingar — Other towns and market towns		1 002 653	835	8.3	629	6.3
Maalaiskunnat — Landskommuner — Rural communes		2 739 173	638	2.3	381	1.4

¹⁾ Suomessa toimivat. — I Finland verksamma. — Excl. those abroad.

²⁾ Väestö väestölaskennan ennakkotiedon mukaan 31. 12. 1960. — Befolkningen enligt förhandsuppgifter från 1960 års folkräkning den 31. 12. 1960. — Population according to the provisional data of the 1960 census of population 31. 12. 1960.

9.2 Lääkärit ja hammaslääkärit iän ja sukupuolen mukaan 31. 12. 1961
 Läkare och tandläkare efter ålder och kön
 Physicians and dentists by age and sex

Ryhmä Grupp Group	Ikä, vuosia — Ålder, år — Age, years														Yht. S:ma Total
	—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—84	85—89	
Lääkärit — Läkare —															
Physicians	3	396	571	381	446	303	319	209	164	140	66	39	15	4	3 056
Miehet — Män — Males	3	307	418	275	326	231	264	179	133	120	59	37	10	4	2 366
Naiset — Kvinnor — Females	—	89	153	106	120	72	55	30	31	20	7	2	5	—	690
Niistä ulkomailla — Därav i utlandet — Of which abroad	1	9	13	19	19	9	12	5	4	3	1	—	—	—	95
Miehet — Män — Males	1	8	8	14	15	8	10	5	4	3	1	—	—	—	77
Naiset — Kvinnor — Females	—	1	5	5	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	18
Hammaslääkärit — Tandläkare — Dentists	11	268	270	175	237	206	354	117	91	89	49	12	2	3	1 884
Miehet — Män — Males	—	68	81	44	51	43	75	23	10	27	17	5	1	1	446
Naiset — Kvinnor — Females	11	200	189	131	186	163	279	94	81	62	32	7	1	2	1 438
Niistä ulkomailla — Därav i utlandet — Of which abroad	—	1	4	1	6	6	9	3	1	—	—	—	—	—	31
Miehet — Män — Males	—	—	1	—	1	2	4	2	—	—	—	—	—	—	10
Naiset — Kvinnor — Females	—	1	3	1	5	4	5	1	1	—	—	—	—	—	21

9.3 Erikoislääkärioikeudet vuoden lopussa
Specialläkarrättigheter vid slutet av året
Specialist's rights at the end of the year

Erikoisala Specialitet Speciality	Lääni — Län — Province														Yhteensä Summa Total		
	Uudenmaan Nylands	Siitä — Därav — Of which Helsinki Helsingfors	Turun-Porin Åbo-Björneborgs	Siitä — Därav — Of which Turku Åbo	Ahvenanmaa Åland	Hämeen Tavastehus	Siitä — Därav — Of which Tampere Tammerfors	Kymen Kymene	Mikkelin S:t Michels	Kuopion Kuopio	Pohjois-Karjalan Norra Karelen	Vaasan Vasa	Keski-Suomen Mellersta Finland	Oulun Uleåborgs		Lapin Lapplands	Ulkomailla I utlandet Abroad
Anestesiologia — Anestesiologi — <i>Anaesthesiology</i>	18	18	1	1	—	2	2	—	—	1	—	—	1	1	—	2	26
Epidemiologia — Epidemiologi — <i>Epidemiology</i>	13	13	1	1	—	3	3	1	—	1	1	1	—	—	—	—	21
Farmakologia — Farmakologi — <i>Pharmacology</i>	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Fysikaalinen hoito — Fysikaalisk terapi — <i>Physiotherapy</i>	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hammastaudit — Tandsjukdomar — <i>Dental diseases</i> . .	10	9	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	1	14
Hermo- ja mielitaudit — Nerv- o. sinnessjukdomar — <i>Nervous and mental diseases</i>	71	55	19	12	—	13	3	1	3	2	1	9	2	4	2	4	131
Iho- ja sukupuolitaudit — Hud- o. könssjukdomar — <i>Skin and venereal diseases</i>	25	24	7	7	—	4	2	2	—	—	1	—	1	—	1	1	41
Keuhkosairaudet — Lungsjukdomar — <i>Lung diseases</i>	49	42	17	5	2	18	6	7	4	6	4	10	7	10	2	1	137
Kirurgiset taudit — Kirurgiska sjukdomar — <i>Surgical diseases</i>	111	104	21	9	1	23	9	14	10	12	5	9	7	7	4	1	225
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit — Oron-, näs- o. strupsjukdomar — <i>Oto-, rhino- and laryngology</i> . .	30	30	8	8	—	9	6	1	1	3	1	1	3	3	—	1	61
Laboratoriotutkimukset — Laboratorieundersökningar — <i>Laboratory examinations</i>	13	13	7	7	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	24
Lasten sielulliset häiriöt — Barnpsykiatri — <i>Children's psychic disorders</i> . .	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Lastentaudit — Barnsjukdomar — <i>Children's diseases</i>	70	68	18	16	—	6	5	3	2	4	3	3	4	3	1	1	118
Naistentaudit ja synnytykset — Kvinnosjukdomar o. förlossningar — <i>Gynaecology and obstetrics</i>	56	56	12	7	2	12	7	6	2	5	3	1	5	3	2	2	111
Oikeuslääketiede — Rättsmedicin — <i>Forensic medicine</i>	4	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Patalogia — Patalogi — <i>Pathology</i>	9	8	1	1	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	14
Puhe- ja äänihäiriöt — Röst- o. talrubbingar — <i>Disorders of speech and voice</i>	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Radiologia — Radiologi — <i>Radiology</i>	7	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	10
Röntgentutkimus ja -hoito — Röntgendiagnostik o. -behandling — <i>X-ray diagnostics and therapeutics</i>	53	50	9	5	1	7	3	4	2	5	2	2	3	4	1	3	96
Serobakteriologia — Serobakteriologi — <i>Serobacteriology</i>	5	5	4	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	10
Silmätaudit — Ögonsjukdomar — <i>Ophthalmology</i>	33	33	9	8	—	6	5	4	1	3	2	2	3	2	—	2	67
Sisätaudit — Invärtes sjukdomar — <i>Internal diseases</i>	151	144	25	15	1	13	3	7	4	9	2	6	4	5	1	6	234
Työlääketiede — Arbetshygien — <i>Occupational health</i>	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Yhteensä — Summa — Total	746	700	160	106	7	120	56	51	29	53	26	47	40	44	14	26	1 363
Erikoislääk. lukumäärä — Antal av specialläkare — Number of specialists	679	635	154	99	7	116	52	47	28	53	24	45	39	44	14	25	1 275
Miehiä — Män — <i>Males</i>	529	496	126	79	7	96	43	42	24	40	17	36	32	37	12	21	1 019
Naisia — Kvinnor — <i>Females</i>	150	139	28	20	—	20	9	5	4	13	7	9	7	7	2	4	256

9.4 Läänin- ja apulaislääninlääkärit, kaupunginlääkärit sekä kauppaloiden ja maalaiskuntien kunnanlääkärit 1. 12. 1961

Läns- och biträdande länsläkare, stadsläkare och köpingarnas och landskommunernas kommunalläkare

Provincial and assistant provincial medical officers and communal medical officers in urban and rural communes

Lääni Län Province	Virat — Tjänster — Vacancies								Yhteensä Summa Total	
	Läänin- ja apulaislääninlääkärien virat Läns- o. biträdande länsläkartjänster provincial health officers	Niistä käytämättä Därav obesatta Of which vacant	Kaupunginlääkärien virat Stadsläkartjänster in urban communes, 1st class	Niistä käytämättä Därav obesatta Of which vacant	Kauppaloiden kunnanlääkärien virat Köpingarnas kommunalläkartjänster in urban communes, 2nd class	Niistä käytämättä Därav obesatta Of which vacant	Maalaiskuntien kunnanlääkärien virat Landskommunernas kommunalläkartjänster in rural communes	Niistä käytämättä Därav obesatta Of which vacant	Virat Tjänster Posts	Niistä käytämättä Därav obesatta Of which vacant
Uudenmaan — Nylands ...	2	—	6	—	7	—	33	4	48	4
Turun-Porin — Åbo-B:borgs	2	—	9	1	5	1	75	4	91	6
Ahvenanmaa — Ålands ...	1	—	1	1	—	—	3	—	5	1
Hämeen — Tavastehus ...	2	—	8	—	6	—	44	1	60	1
Kymen — Kymmene ...	1	—	4	—	7	—	22	1	34	1
Mikkelin — S:t Michels ...	1	—	3	—	1	—	30	2	35	2
Kuopion — Kuopio ...	1	—	3	—	2	—	30	3	36	3
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens ...	1	—	3	—	2	—	25	3	31	3
Vaasan — Vasa ...	2	1	10	2	—	—	56	5	68	8
Keski-Suomen — Mellersta Finlands ...	1	—	2	—	2	—	31	4	36	4
Oulun — Uleåborgs ...	2	—	4	—	—	—	46	7	52	7
Lapin — Lapplands ...	2	—	6	1	1	—	21	4	30	5
Yhteensä — Summa — Total	18	1	59	5	33	1	416	38	526	45

9.5 Lääkärit ja hammaslääkärit vuosina 1950—61

Läkare och tandläkare åren 1950—61

Physicians and dentists in 1950—61

Vuosi År Year	Lääkärit — Läkare — Physicians				Hammaslääkärit — Tandläkare — Dentists			
	Opiskelun aloittaneet Nya studeraende Admissions to medical faculties	Valmistuneet Dimitterade Graduated	Lääkäreitä ¹⁾ Läkare Physicians	Asukkaita lääkäriä kohti Invånare per läkare Inhabitants per physician	Opiskelun aloittaneet Nya studeraende Admissions to dental faculties	Valmistuneet Dimitterade Graduated	Hammas- lääkäreitä ¹⁾ Tandläkare Dentists	Asukkaita hammaslääkäriä kohti Invånare per tandläkare Inhabitants per dentist
1950	127	117	1 997	2 018	60	58	1 300	3 100
1951	133	106	2 073	1 961	60	56	1 349	3 013
1952	143	89	2 129	1 933	60	65	1 408	2 923
1953	154	116	2 214	1 880	60	62	1 459	2 853
1954	156	112	2 295	1 835	60	54	1 506	2 796
1955	180	111	2 381	1 788	60	59	1 557	2 735
1956	180	101	2 455	1 753	60	55	1 603	2 685
1957	180	136	2 558	1 698	60	63	1 657	2 621
1958	200	100	2 599	1 683	120	68	1 702	2 571
1959	200	158	2 727	1 618	120	60	1 751	2 519
1960	²⁾ 317	143	2 827	1 573	120	67	1 806	2 462
1961	³⁾ 328	166	2 961	1 515	120	77	1 853	2 422

¹⁾ Maassa toimivat — Verksam i Finland — Practising in Finland

²⁾ Näistä 67 ulkomaisissa yliopistoissa — Av dessa 67 vid utländska universitet — Of those 67 in foreign universities

³⁾ Näistä 78 ulkomaisissa yliopistoissa — Av dessa 78 vid utländska universitet — Of those 78 in foreign universities

9.6 Terveysisaret, kiertävät sairaanhoitajat ja diakonissat sekä avohoidossa toimivat sairaanhoitajat; kättilöt Hälsosystrar, ambuleraande sjuksköterskor och diakonissor samt sjuksköterskor inom den öppna hälsövården; barnmorskor
Public health nurses, district nurses, deaconesses and nurses in public health service; midwives

Lääni Län Province	Terveysisaria Hälsosystrar Public health nurses								Kiertäviä hoitajia Ambulerande sköterskor District nurses	Diakonissoja Diakonissor Deaconesses	Avoterveydenhuollon palveluksessa olevat sairaanhoitajat Sjuksköterskor inom den öppna hälsövården Nurses in public health service	Kättilöitä Barnmorskor Midwives							
	Yhteensä Summa Total	Kunnallisia Kommunala Communal	Teoll.- ym. laitosten palkkaamia Avl. av industriföretag o.s.v. Employed by industrial and other institutions	Läänn- ja johtavia terveysisaria Läns och ledande hälsosystrar PHN supervisors	Lain edellyttämiä toimia Tjänster enl. lag Posts stipulated by law							Yhteensä Summa Total	Laitoskättilöitä Barnmorskor vid anstalter Midwives at hospitals			Kunnankättilöitä Kommunala barnmorskor Communal midwives			
					Niistä täytetty Därav besatta Of which occupied	Vajaus Obesatta Vacant	%						Toimia Tjänster Posts	Niistä täytetty Därav besatta Of which occupied	Vajaus Obesatta Vacant	%	Toimia Tjänster Posts	Niistä täytetty Därav besatta Of which occupied	Vajaus Obesatta Vacant
1956	1 394	1 222	154	18	1 153	1 040	9.8	171	443	..	1 613	745	661	11.3	1 000	912	8.8	9	31
1957	1 562	1 228	315	19	1 189	1 060	10.8	110	422	..	1 664	778	701	9.9	1 009	922	8.6	9	32
1958	1 525	1 289	210	26	1 197	1 116	6.8	101	428	..	1 760	805	764	5.1	1 011	947	6.3	10	39
1959	1 585	1 319	239	27	1 217	1 147	5.8	63	466	..	1 818	863	832	3.6	1 013	956	5.6	10	20
1960	1 726	1 370	328	28	1 232	1 182	4.0	101	533	..	1 841	878	834	5.0	1 017	963	5.3	12	32
1961	1 829	1 421	379	29	1 250	1 198	4.2	110	527	1 143	1 890	926	869	6.2	1 021	965	5.5	12	44
Uudenmaan																			
Nylands ...	376	238	129	9	132	132	—	74	102	440	400	230	228	0.9	127	127	—	1	44
Turun-Porin																			
Åbo-B:borgs	287	227	56	4	202	200	1.0	1	97	135	259	111	108	2.7	162	150	7.4	1	—
Ahvenanmaa																			
Åland	15	12	2	1	16	12	25.0	—	1	1	15	5	5	—	12	9	25.0	1	—
Hämeen —																			
Tavastehus .	247	182	61	4	143	139	2.8	5	45	117	208	100	97	3.0	111	110	0.9	1	—
Kymen —																			
Kymmene ..	118	93	24	1	85	85	—	8	41	82	136	72	70	2.8	66	65	1.5	1	—
Mikkelin —																			
S:t Michels .	76	69	6	1	74	67	9.5	1	33	49	93	47	38	19.1	55	54	1.8	1	—
Kuopion —																			
Kuopio	80	70	9	1	75	63	16.0	1	37	66	116	59	53	10.2	67	62	7.5	1	—
Pohj.-Karja-																			
lan — Norra																			
Karelen ...	81	68	12	1	70	66	5.7	2	28	87	105	58	52	10.3	57	52	8.8	1	—
Vaasan —																			
Vasa	184	167	15	2	155	153	1.3	6	51	93	163	55	49	10.9	122	113	7.4	1	—
Keski-Suo-																			
men — Mel-																			
lersta Fin-																			
lands	98	74	23	1	74	70	5.4	2	22	40	110	55	50	9.1	61	59	4.9	1	—
Oulun —																			
Uleåborgs ..	171	145	23	3	147	136	7.5	7	50	22	184	83	77	7.2	115	106	7.8	1	—
Lapin —																			
Lapplands ..	96	76	19	1	77	75	2.6	3	20	11	101	51	42	17.6	66	58	12.1	1	—

¹⁾ Näistä 57 kotisairaanhoitajaa Helsingissä. — Därav 57 hemsjuksköterskor i Helsingfors. — Of which 57 nurses for domiciliary care in Helsinki.

²⁾ Näistä 61 kotisairaanhoitajaa Helsingissä. — Därav 61 hemsjuksköterskor i Helsingfors. — Of which 61 nurses for domiciliary care in Helsinki.

9.7 Sairaanhoidohenkilökunnan koulutus
Utbildning av sjukvårdspersonal
Training of nursing and auxiliary personnel

Vuosi År Year	Sairaanhoidajat valmistui Dimitterade sjuksköterskor <i>Nurses graduated</i>				Terveystieteiden koulutuksen saaneita sairaanhoidajia Sjuksköterskor med hälsosystem- utbildning <i>Nurses with public health nursing education</i>	Kättilöitä valmistui Dimitterade barn- morskor <i>Midwives graduated</i>		Mielisairaanhoidajat valmistui Dimitterade sennes- sjukvårdare <i>Psychiatric atten- dants graduated</i>		Apuhoitajat valmistui Dimitterade hjälpsköterskor <i>Practical nurses graduated</i>	Lastenhoitajat valmistui Dimitterade barnsköterskor <i>Children's nurses graduated</i>	Röntgenapulaisia valmistui Dimitterade röntgenbiträden <i>X-ray technicians graduated</i>	Laboratoriopulaisia valmistui Dimitterade laboratoriebiträden <i>Laboratory technicians graduated</i>	Lääkitysoimistaji valmistui Dimitterade sjukgymnaster <i>Physiotherapists graduated</i>
	Yhteensä Summa <i>Total</i>	Valtion koulut Statens skolor <i>State schools</i>	Helsingin kaup. koulu Helsingfors stads skola <i>Helsinki municipal school</i>	Diakonissalaitosten koulut Diakonissanstälternas skolor <i>Schools of deaconess institutions</i>		Yhteensä Summa <i>Total</i>	Näistä sairaanhoidajia Därav sjuksköterskor <i>Of which graduated nurses</i>	Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>					
1957	1 017	867	51	99	113	116	33	43	160	404	400	41	69	32
1958	841	651	66	124	172	157	34	48	152	407	380	44	80	49
1959	879	679	97	103	126	147	7	64	166	379	385	42	88	45
1960	956	800	69	80	134	125	28	52	148	239	382	40	70	39
1961	1) 964	766	65	129	126	169	55	54	169	412	371	33	89	35

1) Näistä 4 sai ulkomailla koulutuksen, jonka lääkintöhallitus on hyväksynyt päätöksellään. — Av dessa fick 4 utbildning utomlands enligt medicinalstyrelsens godkända beslut. — Of which 4 were trained abroad and accepted by the National Board of Health.

9.8 Terveiden- ja sairaanhoidohenkilökunta vuosina 1900—61¹⁾
Hälsa- och sjukvårdspersonalen åren 1900—61¹⁾
Health personnel in 1900—61¹⁾

Vuosi År Year	Lääkäreitä Läkare <i>Physicians</i>	Hammastäälkäreitä Tandläkare <i>Dentists</i>	Sairaanhoidajat Sjuksköterskor <i>Nurses</i>	Kunnallisia terveysisaria Kommunala hälsosystrar <i>Municipal public health nurses</i>	Kättilöitä Barnmorskor <i>Midwives</i>	Apuhoitajat Hjälpsköterskor <i>Practical nurses</i>	Mielisairaanhoidajat Sinnessjuksköterskor, -vårdare <i>Psychiatric attendants</i>		Laboratoriopulaisia Laboratoriebiträden <i>Laboratory technicians</i>	Röntgenapulaisia Röntgenbiträden <i>x-ray technicians</i>	Lääkitysoimistaji Sjukgymnaster <i>Physiotherapists</i>	Lastenhoitajat Barnsköterskor <i>Children's nurses</i>	Hammasteknikoita Tandtekniker <i>Dental technicians</i>
							Miehiä Män <i>Males</i>	Naisia Kvinnor <i>Females</i>					
1950	1 997	1 303	7 051	876	1 410	1 155	647	1 327	—	—	—	..	235
1957	2 558	1 657	8 592	1 228	1 664	2 567	801	1 950	140	145	102	..	316
1958	2 599	1 702	9 263	1 289	1 760	2 620	858	2 268	167	143	144	1 738	276
1959	2 727	1 751	9 612	1 319	1 818	2 719	921	2 434	224	181	171	1 901	324
1960	2 827	1 806	10 242	1 370	1 841	2 934	960	2 549	210	160	203	2 147	326
1961	2 961	1 853	10 599	1 421	1 890	3 215	1 005	2 729	288	199	220	2 188	344

1) Ammatissa toimivat — Förfärvsarbetande — *Economically active persons.*

10. TERVEYDEN- JA SAIRAANHOIDON KUSTANNUKSET

10.1 Valtion osuus kustannuksista

Valtion osuus lääkintölaitoksen menoista vuonna 1961 jakautui seuraavasti (luvut miljoonia vanhoja markkoja):

State contribution to the expenditure of health services, million old marks.

Hallintomenot — Förvaltningsutgifter — <i>General administration</i>	216
Valtion sairaalatoiminta — Statens sjukhusverksamhet — <i>State hospitals</i> ¹⁾	2 611
Valtion lääkintälaboratoriot — Statens medicinska laboratorier — <i>State medical laboratories</i>	242
Sairaanhoitohenkilöstön koulutus — Utbildning av sjukvårdspersonal — <i>Training of nursing personnel</i>	788
Lakisääteiset valtionavut kunnalliseen terveydenhoitoon ja avosairaanhoitoon — Lagstadgade statsbidrag åt den kommunala hälsovården och den öppna sjukvården — <i>Statutory state subsidies for communal health services and open care</i>	2 188
Lakisääteiset valtionavut kunnalliseen ja yksityiseen sairaalatoimintaan — Lagstadgade statsbidrag åt den kommunala och privata sjukhusverksamheten — <i>Statutory state subsidies for communal and private hospitals</i>	12 830
Muut lääkintölaitoksen menot + jakamattomat menot — Medicinalväsendets övriga utgifter + odelbara utgifter — <i>Other expenditure for health services and undivided expenditure</i>	578
Valtionavut kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen — Statsbidrag för uppförande, utvidgande och reparation av kommunala sjukhus — <i>State subsidies for construction, extension and repairs of communal hospitals</i> ²⁾	3 639
Toimintamenot yhteensä — Driftutgifterna sammanlagt — <i>Current expenditure total</i>	23 092
Valtion suoranaiset investointimenot terveydenhuollollisiin tarkoituksiin — Statens egentliga plaseringsutgifter för hälsovården — <i>Direct state investments for health services</i>	4 833
Menot yhteensä — Utgifterna sammanlagt — <i>Expenditure total</i>	27 925

Valtion budjetin kannalta katsottuna valtion rahoittamat toimintamenot olivat yhteensä 23 092 milj. vmk ja investointimenot 4 833 milj. vmk. Valtion osuus varsinaisista terveydenhuollon toimintamenoista oli kuitenkin vain 19 453 milj. vmk, sillä valtionavut kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaukseen, 3 639 milj. vmk, ovat asiaallisesti investointimenoja.

Jos tarkastellaan menojen kehitystä vuoteen 1960 verrattuna, voidaan lähes jokaisella loholla todeta voimakasta lisäystä. Suhteellisesti eniten ovat lisääntyneet valtionavut kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaukseen. Osa tästä lisäyksestä on kuitenkin kertaluontoista, sillä valtio joutuu takakäteven suorittamaan kunnille valtionavun osuuksia siitä rakennustoiminnasta, joka on tapahtunut vuosien 1948—1960 välisenä aikana. Tämä takakäteinen osuus on noin 1 300 milj. vanhaa markkaa. Vaikka tämän vaikutus jätettäisiin huomioon ottamattakin, on lisäys silti huomattavan suuri. Valtion lääkintälaboratorioiden menojen lisäys on edelleen varsin voimakasta, mikä johtuu Kuopion serobakteriologisen laboratorion toiminnan uudelleenjärjestelystä ja valtion seerumlaitoksen toiminnan tehostumisesta.

Valtion suoranaiset investointimenot ovat kertomusvuonna huomattavasti suuremmat kuin edellisenä. Lisäys aiheutuu ennen kaikkea Tampereen keskus-

10. SJUK- OCH HÄLSOVÅRDSKOSTNADER

10.1 Statens andel i utgifterna

Statens andel i medicinalväsendets utgifter fördelade sig år 1961 följande sätt (talen i miljoner gamla mark):

Enligt statens budget steg de av staten finansierade utgifterna för verksamheten till sammanlagt 23 092 milj. gmk och investeringskostnaderna till 4 833 milj. gmk. Statens andel i de egentliga kostnaderna för hälsovårdsverksamheten var dock endast 19 453 milj. gmk, emedan statsunderstödet för byggande, utvidning och grundreparation av kommunala sjukhus, 3 639 milj. gmk, bör betraktas som investeringskostnader.

Vid en granskning av de olika utgiftsgruppernas utveckling jämfört med år 1960, kan man nästan inom varje sektor konstatera en kraftig stegring. Proportionellt mest har statsbidragen ökat ifråga om de kommunala sjukhusens byggande, utvidning och grundreparation. En del av denna ökning är dock engångsstegring, för staten hamnar att betala åt kommunerna i efterskott statsbidragens andelar för den byggnadsverksamhet, som skett under åren 1948—1960. Denna andel i efterskott är ungefär 1 300 milj. gmk. Fast dess inverkan inte skulle beaktas, är stegringen ändå märkbart stor. Ökningen av statens medicinska laboratoriers utgifter är fortfarande mycket kraftig, vilket beror på den nya organisationen av Kuopios serobakteriologiska laboratoriums verksamhet och på effektiviteten av statens seruminstitutets verksamhet.

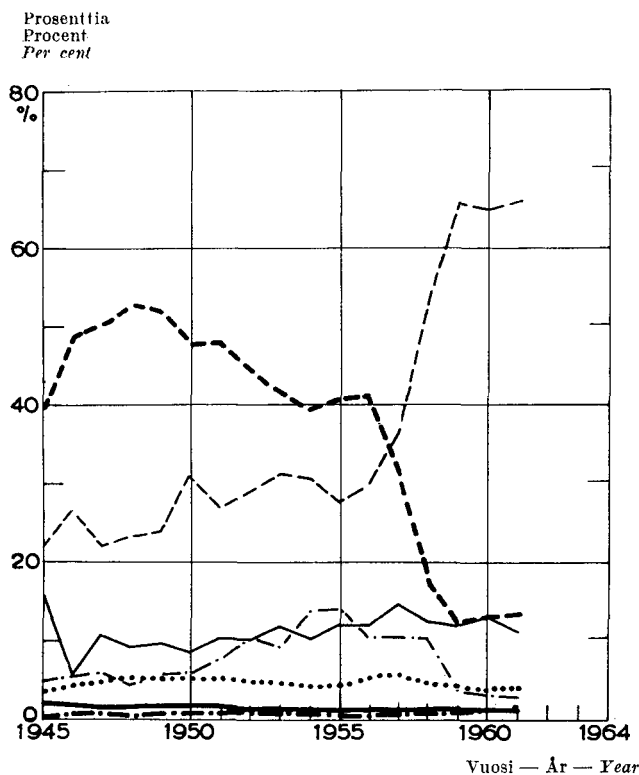
Statens direkta investeringsutgifter är under berättelseåret betydligt större än under det föregående. Ökningen beror framför allt på byggandet av Tammer-

¹⁾ Tähän sisältyy valtion sairaaloiden mautilojen tappio 2 milj. vmk. — I summan ingår förlusten 2 milj. gmk för lantegendomarna, vilka tillhör statens sjukhus. — *Including the 2 000 000 old marks' loss on farms of state hospitals.*

²⁾ Tähän sisältyy valtion suorittama korko maksamattomista valtionavusta kunnallisten sairaaloiden rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaukseen. — I summan ingår statens betalda ränta för de obetalda statsbidragen, som beviljats för de kommunala sjukhusens byggande, utvidning och grundreparationer. — *Including the interest paid by state on unpaid state subsidies for construction, extension and repairs of communal hospitals.*

Kuvio 10.1. Lääkintölaitoksen toimintamenot pääryhmittäin prosentteina kokonaismenoista vuosina 1945—61
 Fig. 10.1. Medicinalväsendets verksamhetsutgifter åren 1945—61, i huvudgrupper beräknade i procent av totalutgifterna
 Fig. 10.1. Specified current expenditure in per cent of total expenditure in medical administration in 1945—61

— Hallintomenot — Förvaltningsutgifter — General administration
 - - - - - Valtion oma sairaalatoiminta — Statens sjukhusverksamhet — State hospitals
 - · - · - - Lääkintölaitoksen laboratoriot — Medicinalväsendets laboratorier — State medical laboratories
 · · · · · Sairaanhoidonkoulutus — Utbildning av sjukvårdspersonal — Training of nursing personnel
 — Valtionavut kunnalliseen terveydenhoitoon ja avosairaanhoidon — Statsbidrag åt den kommunala hälsovården och den öppna sjukvården — State subsidies for communal health services and open care
 - - - - - Valtionavut kunnalliseen ja yksityiseen sairaalatoimintaan — Statsbidrag åt den kommunala och privata sjukhusverksamheten — State subsidies for communal and private hospitals
 - - - - - Muut lääkitölköksen menot + jakamattomat menot — Medicinalväsendets övriga utgifter + odelade utgifter — Other expenditure + undivided expenditure

sairaalan ja Helsingin yliopistollisen keskussairaalan rakentamisesta. Muu keskussairaaloiden rakentamistoiminta on sensijaan ollut varsin vähäistä.

Lakisääteiset valtionavut kunnalliseen sairaalatoimintaan ovat lisääntyneet n. 1.5 miljardilla vanhalla markalla, mutta kun menojen määrä on jo edellisenäkin vuonna ollut rahallisesti huomattavan suuri, on lisäys vain 14 %. Pääosa tästä lisäyksestä johtuu sairaalakustannusten noususta ja sen lisäksi menoihin ovat vaikuttaneet uusien sairaaloiden sairaansijat.

Jos jätetään huomioon ottamatta kertaluontoiset menot, jotka ovat satunnaisesti paisuttaneet menoja, voidaan todeta, että toimintamenot ovat lisääntyneet n. 3 miljardilla vanhalla markalla, eli 16 %. Kun vastaava lisäys edellisenä vuonna oli 10.3 %, voidaan todeta valtion osuuden vuosittaisen suhteellisen lisäyksen jatkuvasti kasvavan. Keskushallinnon menot ovat edelleenkin kasvaneet hitaammin kuin menojen kokonaismäärä.

10. Costs of Public Health and Medical Services

In 1961 the share of the State in the expenses of the health services was about 231 milj. new marks. The increase from the previous year was about 12 percent. To the expenses born by the State belong on one hand those expenses for which the State is directly responsible, and on the other, the statutory State support to the communes for the local health services. In addition to these current expenses the State is further responsible for the subsidies to the communes for the erection, extension and maintenance of communal hospitals which can be regarded as investments.

The distribution of the State expenditure for the public health and medical services of the country among the various expense groups is indicated on page 144. Not-

fors centralsjukhus och Helsingfors universitets centralsjukhus. De andra centralsjukhusens byggnadsverksamhet har i stället varit synnerligen litet.

De lagstadgade statsunderstöden för den kommunala sjukhusverksamheten har ökat ungefär med 1.5 miljarder gamla mark, men då utgiftsposten redan föregående år har varit anmärkningsvärt stor, är ökningen endast 14 %. Huvudparten av ökningen beror på stegringen av sjukhusomkostnaderna och dessutom har de nya sjukhusens sjukplatser inverkat på utgifternas storlek.

Obeaktat engångsutgifterna, vilka tillfälligt har ökat statens utgifter, kan man konstatera, att verksamhetsutgifterna har ökat ungefär med 3 miljarder gamla mark eller med 16 %. Då motsvarande ökning föregående år var 10.3 %, kan man konstatera, att den årliga relativa ökningen av statens andel fortfarande stiger. Den centrala administrationens utgifter har fortfarande stigit långsammare än utgifternas totalbelopp.

withstanding that the government hospital activities are continuously decreasing due to the transfer of general hospitals to the communes.

Statutory government support for the part of communal hospital activities has increased by approximately 15 milj. new marks. As, however, the monetary value of these expenses already in the previous year was considerable, the increase is only about 16 percent. The majority of this increase was due to higher expenses. In addition, the beds of the new hospitals have contributed to the increased expenses. The State subsidies for communal hospitals amount to 60 percent of all State health expenditure.